

PS II
40.

1914. barb. 538
infirmitate: fem. 530

Luna 1068.

1914.

CRONOLOGIE

pe anul 1914

	Ani
ela facerea lumii după socoteala bisericeii noastre	7422
ela facerea lumii după socoteala bisericeii apusene (romano-catolice)	6627
upă c. v. al evreilor (4005 înainte de Christos)	5918
upă calculul comun	5897
upă calculul nou al evreilor	5674
ela fondarea Romei (după Varro 24 Aprile 753 înainte de Christos)	2667
ela moartea lui Alecsandru cel Mare	2245
ela îndreptarea calendariului iulian prin Sosigene (1 Ianuarie 45 înainte de Christos)	1959
ela nascerea Domnului nostru Iisus Christos	1914
ela răsipirea Ierusalimului prin Romani (1 Sept. 69 d. Chr.)	1845
ela descălecarea Romanilor în Dacia, sub împ. Traian . . .	1809
ela cel dintâiu sinod a toată lumea din Nicea	1589
ela căderea imperiului roman de apus (după ce a stat 1231 de ani, întemplată în 476 după Christos)	1437
ela desbinarea bisericeii apusene de cea resăriteană	861
ela reîntemeierea statului țerei românesce prin Radu-Negru-Basarab, Domnul Făgărașului	624
ela reîntemeierea statului Moldovei prin Bogdan Dragoș . .	569
ela aflarea artei tipografice	472
ela luarea Constantinopolului de Turci	460
ela descoperirea Americii (11 Octombrie 1492)	422
ela reformațiunea lui Luther	397
ela căderea Ungariei la Mohaciu	388
ela desrobirea limbii române de cea slavonă prin întâia carte română	343
ela aflarea mașinelor cu abure	215
ela venirea Transilvaniei sub casa austriacă	214
ela nașterea Maiestății Sale c. și ap. r. Francisc Iosif I (18 August 1830)	84
ela ștergerea iobăgiei în Ardeal, Dumineca tuturor sântilor 6/18 Iunie 1848	66

1* P. 17.126

Dela domnia Maiestății Sale c. și apostolice r. Francisc Iosif I (2 Decembre 1848)	66
Dela reînființarea metropoliei noastre gr. or. române (12/24 Decembre 1864)	50
Dela reînființarea episcopiei noastre din Caransebeș (12/24 Decembre 1864)	50
Dela sancționarea Statutului organic 16/28 Maiu 1869)	45
Dela întemeierea dinastiei de Hohenzollern în România prin suirea pe tron a principelui, acum Maiestății Sale regelui Carol I.	48
Dela moartea arhiepiscopului și metropolitului Andreiu Baron de Șaguna (16 Iuniu 1873)	40
Dela proclamarea independenței României	37
Dela recunoașterea independenței României de către puteri	35
Dela proclamarea regatului român sub primul rege Carol I. la 14 Martie 1881	33
Dela încoronarea regelui României Carol I. (10 Maiu 1881)	33

Date cronologice pe anul 1914

Litera pascăliei	0
Ciclul luni	12
Temelia luni	15
Ciclul soarelui	2
Măna anului	2

Sărbătorile și alte zile schimbătoare de peste an

- Naașterea Dlui nostru Iisus Christos, Joi, mâncare de carne 6 săptămâni și 5 zile.
 Triodul se începe în 26 Ianuarie.
 Lăsatul de carne în 9 Februarie.
 „ „ brânză în 16 Februarie.
 Bunavestire, Marți a 6-a săptămână din Post.
 Sfintele Paști, în 6 Aprilie.
 Înălțarea Domnului, în 15 Maiu.
 Dumineca Rosaliilor, 25 Maiu.
 Postul SS. Apostoli 3 săptămâni 6 zile; (lăsatul de carne 1 Iunie) e) ziua lor Duminecă.

Posturile în biserica răsăriteană dreptmăritoare

1. Zilele de Mercuri și Vineri de preste an. — 2. Ajunul Botului 5. Ianuarie. — 3. Postul Paștilor din 17 Febr. până în 5 Aprilie. — 4. Postul SS. Apostoli Petru și Pavel 2 Iunie—28 Iunie. — Postul Sântă-Măriei 1—14. August. — 6. Taierea capului S. Ioan: August. — 7. Ziua Crucii 14. Septembrie. — 8. Postul Crăciunul din 15 Novembre până 24 Decembre.

Deslegarea postului

Mercuri 1 Ianuarie
Vineri 3 Ianuarie
Mercuri 29 Ianuarie
Vineri 31 Ianuarie
Mercuri 9 Aprilie

Vineri 11 Aprilie
Mercuri 28 Maiu
Vineri 30 Maiu
Vineri 26 Decembre
Mercuri 31 Decembre

Săptămâna brânzei: 10 Februarie până în 16 Febr.; deci deslegare la ouă și brânză: Mercuri 12 Februarie, Vineri 14 Februarie.

Semnele cerești și caracterul lor:

Soarele și celelalte planete		Douăsprezece zodii ale cerului	
Soarele	☉	Berbecul	♈
Mercurie	☿	Taurul	♉
Vinerea	♀	Gemenii	♊
Pământul	♁	Racul	♋
Marte	♂	Leul	♌
Vesta	♁	Fecioara	♍
Junone	♁	Cumpăna	♎
Palade	♁	Scorpio	♏
Cerere	♁	Săgetătorul	♐
Joie	♁	Căpriorul	♑
Saturn	♁	Udătorul	♒
Urania	♁	Peștii	♓

Însemnare. S. însemnează Sfânt; SS. Sfinții; P. sau Păr-
Părinte; PP. Părinți; C. Cuvios; Ca Cuvioasa; CC. PP. Cuvioșii.
Părinți; Ca. m. Cuvioasa maică; M. Martir (Mucenic); Ma Martira
(Mucenița); Ap. Apostol; SS. Ap. Sfinții Apostoli; Archep. Aep.
Archiepiscop; Ep. Episcop; Archid. Archidiacon; Pat. Patriarh; MM.
Marele Martir (Mucenic); MMă. Marea Martiră (Mucenița); Mii
Martirii (Mucenicii); Mle Martirele (Mucenițele); Pr. Profet (Proroc);
Ev. Evangelist; Mat. Mateiu; c. M. cel Mare; f. d. m. făcătoriu
de minuni; Ad. m. Aducerea moaștelor; G. d. a. Gură de aur;
înv. învierii; gl. glas; c. cap. v. vers.

Lună nouă ☾ Lună plină ☽
Pătrariul întâiu ☾ Pătrariul din urmă ☽

Zilele Săpt. Zilele Săptămânii.

Vezi: Sărbătorile cele înseminate cu (+) roșie sunt sărbători
împărătești, cară cele cu (+) neagră sunt sărbători bisericesti.

Ianuarie,

are 31 zile

Ziua are 10 și noaptea 14 ore

Gerariu

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Merc.	1	(+) Tăer. impr.; Vas. c. M.	14	Felix		7.49	4.28
Joi	2	C. P. Silvestru	15	Maurus		7.48	4.30
Vin.	3	Pr. Malachia; M. Gordie	16	Marcel		7.47	4.31
Sâm.	4	Sob. celor 70 Ap.; C. Teoctist	17	Antonie pust.		7.47	4.32

Dumineca înainte de Botezul Domnului Marcu c. 1, v. 1—8: „Începerea evangheliei lui Iisus Christos Fiulul lui Dumnezeu...”; ev. inv. 9; gl. 6.

Dum.	5	M. Teopemt, Teona; Ca Sinclitica	18	Prisca		7.46	4.33
Luni	6	(+) Botezul Domn. n. l. Ch. ☿	19	Canut		7.45	4.35
Marti	7	(+) Sob. S. Ioan Botez.	20	Fab. și Seb.		7.44	4.37
Merc.	8	Ca m. Dominica; C. George	21	Agnes		7.44	4.38
Joi	9	M. Polieuct	22	Vincentiu		7.43	4.39
Vin.	10	P. Grig. Ep. Nisiei C. Domeție	23	Logod. Mariei		7.42	4.41
Sâm.	11	C. P. Teodosie	24	Timoteiu		7.41	4.42

Dumineca după Botezul Domnului, Mateiu c. 4, v. 12—17: „În vremea aceea auzind Iisus, că Ioan s'a prins...”; ev. inv. 10; gl. 7.

Dum.	12	Ma Tațiana	25	Întorcerea lui Pavel		7.40	4.44
Luni	13	Mii Ermil și Stratonic	26	Policarp		7.39	4.45
Marti	14	CC. PP. uciși în Sinai și Rait	27	Ioan Chrisost.		7.37	4.47
Merc.	15	CC. PP. Pavel Tebeul, Ioan Colibașul	28	Carol cel Mare		7.36	4.48
Joi	16	Inch. cinst. lanț al Ap. Petru	29	Francisc Sal.		7.35	4.50
Vin.	17	C. P. Antonie cel Mare	30	Martina		7.34	4.52
Sâm.	18	PP. Atanasie și Chiril Aep. Alexand.	31	Petru N.		7.32	4.54

Dumineca lui Zacheu, Luca a 15-a (cea din Dumineca a 32-a din Evang.) c. 19, v. 1—10: „În vremea aceea trecea Iisus prin Ierichon...”; ev. inv. 11; gl. 8.

Dum.	19	CC. PP. Macarie și Arsenie	1	Febr. Ignat		7.31	4.56
Luni	20	C. P. Eutimie cel mare	2	(+) Int. Domn.		7.30	4.58
Marti	21	C. P. Macsim; M. Neofit ☿	3	Blasius		7.28	5.00
Merc.	22	S. Ap. Timot.; M. Anastasie	4	Veronica		7.27	5. 2
Joi	23	Mii Climent și Agatangel	5	Agata		7.26	5. 3
Vin.	24	Ca maică Xenia	6	Dorotea		7.25	5. 5
Sâm.	25	(+) Grig. Teol. Aep. Const.	7	Romuald		7.24	5. 6

Triodul. Dumineca vameșului și a fariseului, Luca a 16-a (cea din Dumineca a 33-a după Rusaliu) c. 18, v. 10—14: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Doi oameni s'au suit în biserică să se roage...”; ev. inv. 1; gl. 1.

Dum.	26	C. P. Xenofont	8	Ioan		7.22	5. 8
Luni	27	(+) Ad. m. S. Ioan Ch. (G. d. a.)	9	Apolonia		7.20	5.10
Marti	28	C. P. Efreim Sirul	10	Scholastica		7.18	5.12
Merc.	29	Aduc. mōst. S. Ignatie	11	Desideriu		7.17	5.13
Joi	30	(+) SS. Tr. Ier. Vas. Grig. Ioan	12	Eulalia		7.15	5.14
Vin.	31	SS. fără de arg. Chir și Ioan	13	Ecaterina		7.13	5.16

Ianuarie.

Povețe economice

Cară gunoiu, că locurile altcum sărăcesc și nu-ți resplătesc munca. Drege uneltele de economie, căci acum având timp, poți să stai lângă măestru, ca să-ți facă un lucru de treabă. Vitelor dă nutreț învrăstat, că-l mănâncă și mistue mai bine. Numără săptămânile până la Sân-George și vezi cum stai. Curățește pomii de mușchiu, coajă bătrână, crengi uscate și pe timp umed de iască. Unge ranele cu o amestecătură de balegă, pământ cleios și păr de bou tăiat mărunț. Adună neaua cu lopata grămezi în jurul pomilor. Astfel umpli pământul de umezală și faci pomii să întârzie cu înflorirea, prin ce-i scapi de brumă. Din pivniță depărtează legumile putrede.

Prevestirea timpului :

Din 1 până în 5 timp moale întunecos; din 6—13 frig; 14—18 ploaie și întunecos; 19—21 vânt, ploaie; 22—28 întunecos, vânt; 29—31 zăpadă, frig.

Translatiune		72 cor 08 fil
3/I	Eu slugi b.g. si dnan 20 fil	40 fil
5/I	Gita slugi b.g.	100 fil
7/I	Eu slugi dnan	10 fil
8/I	Cavel Muntean slugi dnan 5 pache	50 fil
11/I	Eu slugi bani gata	20 fil
12/I	" " " "	30 fil
13/I	G. " " p. dnan	40 "
14/I	Eu slugi bani gata	40 fil
18/I	" " dnan	20 fil
20/I	" " bani 20 fil si dnan	50 fil
22/I	Eu slugi dnan	10 "
24/I	" " bani gata	20 "
26/I	G. " b.g. si dnan	fil
28/I	Eu slugi bani gata	fil
29/I	G. " p. d.	10 fil.
30/I	Eu slugi bani gata	20 fil.
Lature		20 fil
		50 fil
		50 fil

Februarie,

are 28 zile

Ziua are 11 și noaptea 13 oare

Faur.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele răsare apune
Sâm.	1	S. M. Trifon	14	Valentin	♏	7.11 5.17

Duminea Fiului răstăcit, Luca c. 15. v. 11—32: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om avea doi feciori...” Luca c. 2, v. 22—39: „În vremea aceea adus-au părinții pe Iisus pruncul...”; la utrenie ev. praznicului, gl. 2.

Dum.	2	(†) Întîmpinarea Domnului	15	Faustin	♏	7. 9 5.19
Luni	3	Sf. și drept. Simeon; Pr. Ana	16	Iuliana	♏	7. 7 5.21
Martî	4	C. P. Isidor	17	Constanția	♏	7. 6 5.22
Merc.	5	Ma Agatia	18	Flavian	♏	7. 5 5.24
Joi	6	C. P. Vucol Ep. Smirnei	19	Conrad	♏	7. 3 5.26
Vin.	7	C. P. Partenie Ep. Lampsac.	20	Eleuteriu	♏	7. 1 5.28
Sâm.	8	M. M. Teodor Stratilat	21	Eleonora	♏	7. 5.29

Duminea lăsatului de carne, Mateiu c. 25, v. 31—46 „Zis-a Domnul: Când va veni Fiul omului întru mărirea sa...”; ev. inv. 3; gl. 3.

Dum.	9	M. Nichifor	22	Petru C.	♏	6.58 5.30
Luni	10	Sânțitul M. M. Haralampie	23	Romana	♏	6.56 5.32
Martî	11	M. Vlasie	24	Matia ap.	♏	6.55 5.33
Merc.	12	C. Păr. Meletie Aep. Ant.	25	Valburga	♏	6.53 5.35
Joi	13	C. P. Martinian	26	Alexandru	♏	6.50 5.37
Vin.	14	C. P. Auxentie	27	Leandru	♏	6.48 5.39
Sâm.	15	Apost. Onisim	28	Romanus	♏	6.47 5.40

Duminea lăsatului de brînză, Mateiu c. 6, v. 14—21; „Zis-a Domnul: De veți ierta oamenilor greșelele lor...”; ev. inv. 4; gl. 4.

Dum.	16	M. M. Pamfilie	1 Mart.	Albin	♏	6.43 5.43
Luni	17	M. M. Teodor Tiron	2	Simpliciu	♏	6.41 5.44
Martî	18	P. Leon	3	Cunigunda	♏	6.39 5.46
Merc.	19	Apostolul Archip	4	Casimir	♏	6.37 5.48
Joi	20	C. P. Leon Ep. Cataniei	5	Eusebiu	♏	6.35 5.49
Vin.	21	C. P. Timoteiu și Eustatie	6	Frideric	♏	6.33 5.51
Sâm.	22	Afl.moast. SS. Mi din Eugenia	7	Toma Acuin.	♏	6.31 5.52

Duminea 1-a din Post, Ioan c. 1, v. 44—52; „În vremea aceea voia Iisus să meargă în Galilea...”; ev. inv. 5; gl. 5.

Dum.	23	S. M. Policarp Ep. Smirnei	8	Ioan	♏	6.29 5.54
Luni	24	(†) Afl. cap. S. Ioan Bot.	9	Francisca	♏	6.27 5.55
Martî	25	C. P. Tarasie Aep. Const.	10	Cei 40 mart.	♏	6.25 5.57
Merc.	26	P. Porfirie Ep. Gaziei	11	Eracliu	♏	6.23 5.59
Joi	27	C. P. Procopie mărturisit.	12	Grigorie	♏	6.21 6.00
Vin.	28	C. P. Vasile mărturisit.	13	Rosina	♏	6.21 6.00

*Lămpi au luat vitel în 22 februarie
bătă scara, c. v. 1974.*

Februarie.

Povețe economice:

Cerne bucatele de sămânță. Cară încă și imprăstie gunoiu, ca pe când se desgheață, zama lui să intre în pământ. Când timpul e frumos, poți începe aratul. De n'ai făcut în Ianuarie, adună acum neaua împrejurul pomilor. Curățește livezile de mușinoaică, petri și mărăcini, și pe unde locul e pleș sămână iarbă. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzește să nu bea apă de pe neauă, căci cele de a fâta pierd mielul, — iar celor fătate li-să strică laptele. Taie mlădiță de altoit din partea despre mează-zi a pomilor, le implântă în năsip ori pământ umed, până la folosință. Sfârșește curățirea pomilor de omide, și când timpul e frumos poți sădi pomi. Curățește altoii mai tineri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși. Fă resădniță și sămână teler, ceapă, salată, călărare, crăstăveți și altele, pe cari le vei apăra prin un acoperement în contra gerului.

Prevestirea timpului.

1—4 zăpadă, frig; 5—7 ploaie, întunecos; 8—15 timp plăcut; 16—20 frig, 21—23 cald; 23—28 ploaie apoi timp frumos.

Translature		77 cor. 50 fil
Notițe:		
1/2. La Bravita cu slugi	1 cor 12 fil	1 — 32 fil
acasa cu slugi	— — — 20 fil	
2/II. Cu slugi bani gata	— — —	4 cor. 20 fil
6/II. " " " "	— — —	— 20 fil
8/II. Cu slugi bani gata	20 f. si duan 10 f.	— — 30 fil
" Gata slugi B. g.	— — —	1 cor. — fil
10/II. " " " "	— — —	10. fil
11/II. Cu slugi duan	— — —	— 10. fil
13/II. " " ipel. " si bog.	4 fil	— 14 fil.
14/II. Cu slugi bani gata pentru sapin	— — —	40 fil
15/II. Lui G. Pina si la carmit	— — —	60 fil
15/II. Cu slugi bani gata pentru Persabotin	2 cor. — fil	
15/II. " " opacila de duan	— — —	— 10 fil
16/2. Cu slugi bani gata	— — —	2 cor. — fil
17/II. " " " "	— — —	2 " — fil
18/2. Accentie la pasta aprit	— — —	— 40 fil.
20/II. Ghita L. Accentie p. duan	— — —	— 20 fil.
21/2. Cu slugi bani gata	— — —	— 20 fil
22/II. Mami si Ghita la Accentie B. gata	— — —	— 20 fil
Total		93 cor. 56 fil

Martie,

are 31 zile

Ziua are 12 și noaptea 12 ore

Germenar.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Sâm.	1	Ca Mă Eudochia	14	Matilda	♏	6.19	6. 1

Dumineca a 2-a din Post, Marcu c. 2, v. 1—12: „În vremea aceea intră-a Iisus în Capernaum...”; ev. inv. 6; gl. 6.

Dum.	2	M. Teodot Ep. Chirinei	15	Longin	♏	6.17	6. 3
Luni	3	Mii Eutr., Cleonic, Vasilisc	16	Heribert	♏	6.15	6. 5
Mărti	4	C. P. Gherasim	17	Gertruda	♏	6.13	6. 6
Merc.	5	M. Conon	18	Eduard	♏	6.11	6. 7
Joi	6	SS. 42 M. din Amorea	19	Iosif	♏	6. 9	6. 9
Vin.	7	Mii Vas., Efrem, Capit. Eug.	20	Nichita	♏	6. 7	6.10
Sâm.	8	C. P. Teofilact mărturis.	21	Benedict	♏	6. 5	6.12

Dumineca a 3-a din Post, Marcu c. 8, v. 34—38: „Zis-a Domnul: Cei ce voaște să vină după mine...”; ev. inv. ; gl. 7.

Dum.	9	(†) SS. 40 M. din Sebast	22	Paulina	♏	6. 2	6.13
Luni	10	M. Codrat	23	Victorin	♏	6. 6	6.15
Mărti	11	P. Sofronie Patr. Ierusal.	24	(†) Gavril Arh.	♏	5.58	6.16
Merc.	12	C. P. Teofan mărturisit.	25	(†) Bunăvestire	♏	5.56	6.17
Joi	13	Ad.m. s. Nichifor Pat.Cons.	26	Emanuil	♏	5.54	6.19
Vin.	14	C. P. Benedict, M. Alexandru	27	Rupert	♏	5.52	6.20
Sâm.	15	M. Agapie	28	Guntram	♏	5.50	6.22

Dumineca a 4-a din Post, Marcu c. 9, v. 17—31: „În vremea aceea, a venit un om la Iisus...”; ev. inv. 8; gl. 8.

Dum.	16	M. Sabin și Papie	29	Eustasiu	♏	5.48	6.23
Luni	17	C. Alexie omul lui Dzeu	30	Cuirin	♏	5.45	6.25
Mărti	18	P. Ciril Aep. Ierusal.	31	Amos pror.	♏	5.43	6.26
Merc.	19	Mii Chrisant și Darie	1	Apr. Hugo	♏	5.41	6.28
Joi	20	CC. PP. uciși în mân.s. Sava	2	Francisc P.	♏	5.39	6.29
Vin.	21	C. P. Iacob Ep. și mărt.	3	Cristian	♏	5.37	6.30
Sâm.	22	M. Vasilie Preotul	4	Isidor	♏	5.35	6.32

Dumineca a 5-a din Post, Marcu c. 10, v. 33—45: „În vremea aceea, luând Iisus pe cei doisprezece...”; ev. inv. 9; gl. 1.

Dum.	23	C. M. Nicon și învățaceii lui	5	Florile Vinc.	♏	5.33	6.34
Luni	24	C. P. Zacharia	6	Sixtus	♏	5.31	6.35
Mărti	25	(†) Bunăvestire	7	Herman	♏	5.29	6.37
Merc.	26	Sob. m. v. Gavril	8	Dionisie	♏	5.27	6.38
Joi	27	S. mă Matrona din Tesalonic	9	Maria	♏	5.25	6.39
Vin.	28	C. Stefan f. d. m.	10	Vin. pat. Ezechel	♏	5.23	6.40
Sâm.	29	C. P. Marcu Ep.	11	Leon	♏	5.21	6.42

Dumineca a 6-a din Post, a Floriilor, Ioan c. 12 v. 1—18: „Mai înainte de Paști cu 6 zile...”

Dum.	30	(†) Florile C. Ioan Scărarul	12	Dum. Paștilor	♏	5.19	6.43
Luni	31	C. P. și f. d. m. Ipatie Ep.	13	Luni Paștilor	♏	5.17	6.44

Martie.

Povește economică:

Samănă grâu de primăvară, apoi orz, ovės, mazere, măzdrică și lucernă. Grăpează locurile de lucernă și trifoiu samănat din alți ani, ca să crească mai bine. Printre samănăturile tomatice, ce au esit rari, aruncă samănță de trifoiu. Sădesce legumile mēnite pentru a-ți face samănță. Ca să le aperi în contra omidelor, pune în apropiere câteva samănțe de cânepă. Amirosul acesteia alungă sluturii. Cartofii înghețați ferbe-i și scurge apa de pe ei, apoi îi dă la vite, altcum se vor bolnăvi, că-s otrăvicioși. Macină bucate pe timp mai îndelungat. Fă altoirea pomilor, gătește straturi pentru legumi și le samănă.

Prevestirea timpului:

1—6 timp plăcut; 7—17 timp aspru, îngheț și rece; 18—23 zăpadă, apoi timp frumos; 24—31 ploaie, timp întunecos și rece.

Translature		Notițe:	
24/2.	En slugi bani gata		93 cor 56 fil
25/2.	" " " "		20 fil
1/III.	En slugi bani gata la Bravita)		1 cor — fil
2/III.	" " " "		40 fil
3/III.	En slugi bani gata		20 fil
6/3.	" " " "		20 fil
7/3.	En slugi bani gata		44 fil
10/3.	" " " "		20 fil
11/3.	" " " "		20 fil
12/3.	" " " "		20 fil
13/3.	Sluga sa spirit la posta in 2 cor		1 cor — fil
15/3.	En slugi bani gata		40 fil
18/3.	" " " "		58 fil
18/3.	" " " "		54 fil
18/3.	" " " "		40 fil
19/3.	En slugi bani gata		40 fil
20/3.	" " " "		20 fil
23/3.	" " " "		3 cor — fil
25/3.	Gita slugi la Bralba b.g.		8 cor — fil
27/3.	En slugi bani gata		40 fil
28/3.	" " " "		40 fil
29/3.	En slugi b.g. la Bravita		5 cor — fil
30/3.	" " " "		40 fil
			117 cor 32 fil

are 30 zile

Aprilie, Prier.

Ziua are 13 și noaptea 11 oare

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Marti	1	C. mă Maria Egipteanca	14	Tiburt		5.15	6.46
Merc.	2	C. P. Tit f. d. m.	15	Anastasia		5.13	6.48
Joi	3	C. P. Nichita mărturisit.	16	Turibius		5.11	6.50
Vin.	4	(+) Vin. Patim.	17	Rudolf		5.9	6.51
Sâm.	5	Mii Teodul și Agatopod	18	Apoloniu		5.7	6.52

Dumineca SS. Paști, Ioan c. 1, v. 1—17: „Întru început era cuvântul...”

Dum.	6	(+) Sf. Pasci, C. P. Eutichie	19	Crescentia		5.5	6.54
Luni	7	(+) Lunia Pascilor	20	Sulpiciu		5.3	6.56
Marti	8	(+) Marța Pascilor	21	Anselm		5.1	6.57
Merc.	9	M. Eupsichie din Cesarea	22	Soter și Caiet		5.	6.58
Joi	10	Mii Terentie și Pompie	23	Adalbert		4.58	7.
Vin.	11	M. Antipa Ep. Pergamului	24	George		4.56	7.1
Sâm.	12	C. P. Vasilie märt.	25	Marcu ev.		4.55	7.2

Dumineca a 2-a după Paști, a Tomei, Ioan c. 21, v. 19—31 „În ziua aceea...”;
ev. inv. 1., gl. 1.

Dum.	13	M. Artemon	26	Cletus		4.53	7.4
Luni	14	P. Martin märt.	27	Peregrin		4.51	7.5
Marti	15	P. Aristarh, Pud și Trofim	28	Vitalis		4.50	7.7
Merc.	16	SS. Me Agapia, Irina și Chionia	29	Petru M.		4.48	7.8
Joi	17	C. P. Simeon	30	Ecaterina		4.46	7.10
Vin.	18	C. P. Ioan invăț. s. Grigor.	1 Mai	Filip		4.44	7.11
Sâm.	19	C. P. Ioan din peștera vechie	2	Atanasie		4.43	7.12

Dumineca a 3-a după Paști, a Mironosițelor, Marcu c. 15, v. 43—47 „În vremea aceea venit-a
Iosif din Arimatea...”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	20	C. P. Teodor Trichina	3	Afl. s. cruci		4.41	7.14
Luni	21	Mii Ianuarie și Teodor	4	Florian		4.39	7.15
Marti	22	C. P. Teodor Sicheotul	5	Piu V.		4.38	7.16
Merc.	23	(+) S. M. M. George	6	Ioan		4.36	7.18
Joi	24	S. M. Sava, C. Elisaveta	7	Stanislau		4.34	7.20
Vin.	25	Ap. și Ev. Marcu	8	Mihail		4.32	7.21
Sâm.	26	M. Vasilie Ep. Amasiei	9	Grigorie N.		4.31	7.22

Dumineca a 4-a după Paști, a Slăbănogului, Ioan c. 5, v. 1—15 „În vremea aceea s'a suit
Iisus în Ierusalim...”; ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	27	M. Simeon fratele Domnului	10	Isidor		4.30	7.24
Luni	28	Aplii Iason și Sosipatru	11	Gangolf		4.28	7.25
Marti	29	Mii din Chizic; C. Memnon	12	Pancrațiu		4.27	7.26
Merc.	30	Ap. Iacob al lui Zevedeu	13	Servațiu		4.26	7.27

Povete econoimice:

Prevestirea timpului:

Translation	Notes	117 cor 32 fil
En slugi bani gata		40 fil
En slugi bani gata		1 cor 08 fil
En slugi bani gata	Adman	4 cor 10 fil
En slugi bani gata		60 fil
En slugi b. g.		20 fil
En slugi bani gata		10 cor 52 fil
En slugi bani gata		52 fil
En slugi bani gata		20 fil
En slugi bani gata		1 cor 10 fil
En slugi u u		40 fil
En slugi bani gata		2 cor 08 fil
En slugi bani gata		139 cor 32 fil
En slugi bani gata	1 cor 20	80 fil
En slugi u u	Adman	1 cor 20 fil
En slugi b. gata	Lature	141 - 32 fil

Maiu,

are 31 zile

Ziua are 14 și noaptea 10 ore

Florariu.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Joi	1	Pr. Ieremia	14	Bonifaciu		4.24	7.29
Vin.	2	Aduc. moașt. s. At. c. m. P. Al.	15	Sofia		4.23	7.30
Sâm.	3	Mii Timoteiu și Maura	16	Ioan N.		4.22	7.31

Dumineca a 5-a d. Paști, a Samarinenței, Ioan c. 4, v. 5—42 „În vremea aceea, venit-a în cetatea Samariei...”; ev. inv. 7; gl. 4.

Dum.	4	Ca Mă Pelaghia	17	Paschal		4.21	7.33
Luni	5	M. Mă Irina	18	Venant	} zile de rugă- ciune	4.19	7.34
Mărti	6	Dreptul Iov	19	Celestin		4.18	7.35
Merc.	7	Pomen. s. †, Mii Ac. și Codrat	20	Bernhard		4.17	7.36
Joi	8	(†) Ap. și ev. Ioan; P. Arsenie	21	Înălțarea Dlui		4.16	7.38
Vin.	9	Pr. Isaia; M. Christofor	22	Iulia		4.14	7.39
Sâm.	10	Ap. Simeon Zilotul	23	Desideriu		4.13	7.40

Dumineca a 6-a d. Paști, a Orbului, Ioan c. 9, v. 1—38: „În vremea aceea trecând Iisus...”; ev. inv. 8; gl. 5.

Dum.	11	M. Mochie	24	Ioana		4.12	7.41
Luni	12	Gherm. pat. C. Epif. ep. Cip.	25	Urban		4.11	7.42
Mărti	13	Ma Glicheria	26	Filip		4.10	7.44
Merc.	14	M. Isidor	27	Ioan		4. 9	7.45
Joi	15	(†) Înălț. Dlui; C. P. Pachomie	28	Wilhelm		4. 9	7.46
Vin.	16	C. P. Teodor Sântitul	29	Maximinian		4. 8	7.47
Sâm.	17	Ap. Andronic	30	Ferdinand		4. 7	7.48

Dumineca a 7-a d. Paști, a SS. Părinți, Ioan c. 17, v. 1—13: „În vremea aceea, ridicând Iisus ochii săi la ceriu...”; ev. inv. 10; gl. 6.

Dum.	18	M. Teodot	31	Rusaliile. Ang.		4. 6	7.49
Luni	19	M. Patrachie Ep. Prusiei	1	Junie L. Rus.		4. 5	7.50
Mărti	20	(†) M. Talaleu	2	Erasm		4. 5	7.51
Merc.	21	(†) Constantin și Elena	3	Clotild		4. 4	7.52
Joi	22	M. Vasilisc	4	Florian		4. 4	7.53
Vin.	23	C. P. Mihail mărt.	5	Bonifaciu		4. 3	7.53
Sâm.	24	C. P. Simeon	6	Norbert		4. 2	7.54

Dum. Rusaliilor, Ioan c. 7, v. 37—53: „Iar în ziua cea de pe urmă, cea mare a praznicului...”;

Dum.	25	(†) Pog. Duh. S.; 13-14. 12. 1. S. I. B.	7	Lucreția		4. 2	7.55
Luni	26	(†) L. Rus.; Ap. Carp.	8	Medard		4. 2	7.55
Mărti	27	(†) M. Rus.; M. Terapont	9	Primus		4. 1	7.56
Merc.	28	P. Nichita Ep. Calcedon.	10	Margareta		4. 1	7.57
Joi	29	C. Mă Teodosia	11	(†) Joia verde		4. 1	7.58
Vin.	30	C. P. Isachie	12	Ioan Fac.		4. 7	5.9
Sâm.	31	S. Ap. Ermia, S. M. Ermeiu	13	Antonie Pad.		4. 7	5.9

Maiu.

Povețe economice:

Udă altoii cât mai des, și la cei prinși le slăbește nițel legătura. Samănă cânepă și in. Pe timp liniștit afumă pomii băntuiți de omide cu pucioasă presărată pe jeratic, că vor peri toate. Cucuruzul se sapă, când e în patru frunze. Cosește lupterna înainte de înflorire, dar grijește, să n'o tai prea pe jos, că pierе multă din ea, să o dai verde la vite svânteaz-o mai întâiu și o amestecă cu paie mănunțelate. Pe la mijlocul lunei se resădește tutunul (tăbacul) înmoindui-se mai nainte rădăcina în zamă de gunoiu și năsip. Ogoritul trebuiește sfârșit. Gândacii de Maiu se scutură dimineața, se adună și omor cu piciorul, ori se dau la galițe. De pe cartofii ce-i dăm la animale, colțul trebuiește depărtat, că acela e. veninos.

Prevestirea timpului:

1—14 noaptea recoare, ziua cald; 15—20 timp întunecos, ploaie; 21—31 timp cald și ploaie.

Translature.		141 cor 72 fil.
2/5 En slugi b. Roti	cor și mănop.	1 cor 10 fil
4/5. " " bani gata		10 cor - fil
4/5 " " " "		20 " - "
11/5 En slugi bani gata		2 cor - fil
14/5. En slugi bani gata		— — 20 fil.
14/5. En slugi bani gata		1 — — fil
18/5. " " " "		— — 40 fil
19/5. En slugi b. g.		2 cor — "
20/V. Ghita slugi b. g.		5 " — —

Luna 183. cor 42 fil

13/6 Eitaran sat lui	240'00	rest. 13/6
accesorie b. g. Rcor	183'42	48 cor
12/9 En	30 cor 60 fil	56'58
Luna mai	12'00	1914.
En En accesorie	68'58	24/28 cor.
	88'58	20 cor

Iunie,

are 30 zile

Ziua are 15 și noaptea 9 oare

Cireșeriu.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele resare apune
-----------------	-------	--	-------	---------------------------------------	-------	---------------------------

Duminică 1 d. Rusali, a Tuturor Sfinților, Mateiu c. 10, v. 32-33, 37-38: „Zis'a Domnul în-vățăceilor săi ...”; ev. inv. 1; gl. 8.

Dum.	1	M. Iustin	14	Ioan c. nou		4. 8.
Luni	2	P. Nichifor	15	Vitus		4. 8. 1
Marti	3	M. Lucian	16	Beno		4. 8. 1
Merc.	4	P. Mitrofan Pat. Const.	17	Adolf		4. 8. 2
Joi	5	M. Doroteiu Ep. Tirului	18	Gervasie		4. 8. 2
Vin.	6	CC. PP. Visarion și Ilarion	19	Inima lui Iisus		4. 8. 3
Sâm.	7	M. Teodot Ep. Anchirei	20	Silverius		4. 8. 3

Duminică a 2-a d. Rusali, Mateiu c. 4, v. 18-23: „În vremea aceea umblând Iisus pe lângă marea Galileei ...”; ev. inv. 2; gl. 1.

Dum.	8	M. Teodor Stratilat	21	Alois		4. 8. 3
Luni	9	P. Chiril Archiep. Alexand.	22	Paulinus		4. 8. 3
Marti	10	Mii Timoteiu, Alex., Anton.	23	Edeltrud		4. 8. 3
Merc.	11	Ap. Bartolomeiu, Varnava	24	Ioan Botez.		4. 8. 3
Joi	12	C. P. Onufrie	25	Prosper		4. 1 8. 3
Vin.	13	Ma Achilina; S Trifilie E. Leuc.	26	Vigilius		4. 1 8. 3
Sâm.	14	Pr. Eliseu și Metod. Patr. Const.	27	Ladislau		4. 1 8. 3

Duminică a 3-a d. Rusali, Mateiu c. 6, v. 22-33: „Zis'a Domnul: Luminătorul trupului este ochiul ...”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	15	Pr. Amos	28	Leo II.		4. 2 8. 3
Luni	16	Tihon f. d. m. Ep. Amatunde	29 (+)	Petr. și Pav.		4. 2 8. 3
Marti	17	Mii Manoil, Savel și Ismail	30	Pavel		4. 3 8. 3
Merc.	18	M. Leontie	1	Iulie Teobald		4. 4 8. 3
Joi	19	Ap. Iuda frat. Domnului	2	Cercet. Mariei		4. 4 8. 2
Vin.	20	M. Metodie Ep. Patarilor	3	Eliodor		4. 5 8. 2
Sâm.	21	M. Iulian din Tarsis	4	Udalrich		4. 6 8. 2

Duminică a 4-a d. Rusali, Mateiu c. 8, v. 5-13: „În vremea aceea, intrând Iisus în Capernaum ...”; ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	22	M. Eusebie Ep. Samosatelor	5	Domitiu		4. 7 8. 1
Luni	23	M. Agripina	6	Pr. Isaia		4. 7 8. 1
Marti	24 (+)	Nasc. S. Ioan Botezât.	7	Vilibald		4. 8 8.
Merc.	25	Ca Mă Fevronia	8	Chilian		4. 9 8.
Joi	26	C. P. David din Tesalonic	9	Anatolia		4. 9 7 5 9
Vin.	27	C. P. Samson prim. de străini	10	Amalia		4. 10 7 5 8
Sâm.	28	Ad. moașt. SS. Chir și Ioan	11	Piu I.		4. 11 7 5 7

Duminică a 5-a d. Rusali, Mateiu c. 8, v. 28-34: „În vremea aceea, trecând Iisus de cea parte în pământul Gergezenilor ...”; Matei c. 16, v. 13-19: „În vremea aceea venind Iisus în părțile Cezareei lui Filip ...”; ev. inv. 5; gl. 4.

Dum.	29 (+)	SS. Ap. Petru și Pavel	12	Heinrich		4. 12 7 5 7
Luni	30 (+)	Adun. (Sob.) SS. Apostoli	13	Margareta		4. 13 7 5 7

Ion Brauca au venit slugă în 3/lea
Iunie 1914 până în 3/16 Iunie 1915 cu
plată de 2400 luniene, opinci și un
duriut (caba) (tău)
Povețe economice:

Când e ferbințeală scutește vitele, adăpostindu-le la umbră. Oculează pădureții
mai bine după ploaie, și cu deosebire sara și dimineața. Samănă ridichi de toamnă.
Când iarba e mai în floare, cosește-o. De pățimesc porcii la grumaz din cauza
căldurii, dă-le leacuri pentru stomac. Astfel este în apotecă pulberea de Helebo-
rus albus. La cei mari le dai cât ține vârful cuțitului, la cei mici pe jumătate.
Sapă viile a 2-a oară înainte ori după înflorire. De umblă furnici la coșnițe,
închide calea, ungând cu petrolu scândura pe unde se urcă. Uscă cireșe, vișine
și strugurei pentru iarnă. Samănă rapița.

Prevestirea timpului:

1—10 timp ploios cu tunete, apoi timp plăcut; 11—20 timp plăcut; 21—31
căldură mare, furtună și ploaie.

Notițe:

7/VI. Lita slugi bani gata	—	—	—	cor 20 fil
11/6. En slugi bani gata	—	—	—	— 20 fil
12/6. En slugi și gata bani gata	—	—	—	— 20 fil
15/II. Gh. b. b.g.				3 cor —
19/6. Nicolae Stafir nu a dus Ivan	—	—	—	— 24 fil
22/6. En slugi bani gata	—	—	1 cor	— fil
25/II. Gh. "				24 fil
27/6. En slugi bani gata	—	—	—	— 50 fil
28/6. En slugi b.g. pentru opinci	5 cor	—	—	— fil
Laturic				14 cor 66 fil

Îulie,

are 31 zile

Ziua are 14 și noaptea 10 oare

Cuptoriu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele resare apune
Mărți	1	SS. Cosma și Damian f. d. m.	14	Bonaventura		4.14 7.56
Merc.	2	Vestmântul Născ. de Dzeu	15	Împ. Apostol.		4.15 7.56
Joi	3	M. Iachint, Anatolie P. Const.	16	Maria B.		4.16 7.55
Vin.	4	P. Andreiu Archiep. Critului	17	Alexie		4.17 7.54
Sâm.	5	(†) C.P. Atan. al. At., S. Marta	18	Fridéric		4.18 7.53

Duminea a 6-a d. Rusalii, Matei c. 9, v. 1-8: „În vremea aceea intrând Iisus în corabie...”
ev. inv. 8; gl. 5.

Dum.	6	C. P. Sisoe cel mare	19	Aurelia		4.19 7.52
Luni	7	C.P. Toma, Acach. Ma Chiriachi	20	Pr. Ilie		4.20 7.51
Mărți	8	M. M. Procopie	21	Olga		4.22 7.50
Merc.	9	M. Pancrație Ep. Tavromeniei	22	Maria Magd.		4.23 7.48
Joi	10	SS. 45 Mi din Nicopole	23	Apollinarie		4.24 7.47
Vin.	11	Ma Eufemia	24	Christina		4.25 7.46
Sâm.	12	Mii Proclu și Ilarie; C. Mihail	25	Iacob ap.		4.26 7.45

Duminea a 7-a după Rusalii, a SS. Părinți, Ioan c. 17, v. 1-13: „În vremea aceea rădicând Iisus ochii săi la ceru...”
ev. inv. 7; gl. 6.

Dum.	13	(†) Sob. Archang. Gavril	26	Ana		4.28 7.44
Luni	14	Ap. Achila	27	Pantelimon		4.29 7.42
Mărți	15	M. Chiric și Iulita mama lui	28	Victor		4.30 7.41
Merc.	16	M. Antinogen	29	Marta		4.31 7.40
Joi	17	(†) M. Mă Marina	30	Abdon și S.		4.33 7.39
Vin.	18	Mii Iachint și Emilian	31	Ignatie Loiola		4.34 7.37
Sâm.	19	C. P. Die și Ca Macrina	1	Aug. L. s Petru		4.35 7.36

Duminea a 8-a d. Rusalii, Matei c. 14, v. 14-22: „În vremea aceea a văzut Iisus popor mult...”
Luca c. 4, v. 22-30: „În vremea aceea se mirau oamenii de cuvintele darului...”
ev. inv. 8; gl. 7.

Dum.	20	(†) Pror. Ilie	2	Porțiuncula		4.36 7.35
Luni	21	CC. PP. Ioan și Sim.; Pr. Iezechiel	3	Stefan		4.38 7.33
Mărți	22	(†) Mironos. Maria Magdalena	4	Dominicus		4.39 7.32
Merc.	23	M. Foca	5	Maria Schnee		4.40 7.31
Joi	24	M. Mă Christina	6	Schimb. la fața		4.42 7.29
Vin.	25	(†) Adormirea santei Anei	7	Caietan		4.43 7.27
Sâm.	26	M. Ermolae	8	Chiriac		4.45 7.26

Duminea a 9-a d. Rusalii, Matei c. 14, v. 22-34: „În vremea aceea silit-a Iisus pe învățăceii săi să intre în corabie...”
ev. inv. 9; gl. 8.

Dum.	27	(†) M. M. Pantelimon	9	Roman		4.46 7.24
Luni	28	Ap. Proh., Nic., Tim. și Par.	10	Laurențiu		4.47 7.22
Mărți	29	M. Calinic; Ma Teodota	11	Susana		4.49 7.20
Merc.	30	Aplii Sila și Silvan	12	Clara		4.50 7.19
Joi	31	Dreptul Eudochim	13	Casian		4.51 7.17

Iulie.

Povețe economice:

Curățește șura și podurile, că e aci secerișul, pecând poartă grijă, să ai bani, ca să poți aduna grânele când sunt bune, însă nu rescoapte, că să scutură o mulțime de grăunțe și nici făina din ele nu e cu sporiu la aluat. Pe când te apuci de secerat, cucuruzul să fie săpat de a 2-a oară. Plivește viile, dar nu pe timp prea cald, ca să nu se împede de strugurii în creștere. Dinaintea coșnițelor pune un vas cu apă, ca albinele să aibă la îndemână. Aruncă de-asupra ei pac, ca să nu se înec. La cărat pune rogojini în car, ca grăunțele scutate să nu se prăpădească. Aceste ținele de sămânță, că-s cele mai frumoase. Udă curechiul băntuit de omide cu apă de săpun.

Prevestirea timpului:

1—15 căldură mare; 16—20 ploaie și timp bun; 21—26 căldură, noaptea răcoare; 27—31 timp ploios.

Lature

Notițe:

7/VII En slugi înan 2 pacle — — — 20 fil.
 11/4 " " înan 1 pacle — — — 10 fil.
 Ana slugi bari gata — — — 40 fil.
 19/7 En slugi b. g. pentru înan — — — 12 fil.
 20/7 " " bari gata — — — 1 cor — fil.
 25/7 " " " " — — — 14 fil.
 25/7 Slugi b. g. pentru pulat 5 cor — — —
 27/7 En slugi bari gata — — — 20 fil.
 29/7 En slugi înan — — — 24 fil.

Lature 18 cor 06 fil

August,

are 31 zile

Ziua are 13 și noaptea 11 oare

Măsălarium.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Vin.	1	Scoat. c. † și Mii Macavei	14	Eusebie		4.53	7.15
Sâm.	2	Aduc. moaștelor s. Ștefan	15	(†) Înăl. Mariei		4.54	7.14
Dumineca a 10-a d. Rusalii, Mateiu c. 17, v. 14—24: „În vremea aceea, s'a apropiat cătră Iisus un om îngenunchind înaintea lui...”; ev. inv. 10.; gl. 1.							
Dum.	3	CC.PP.Isachie, Dalmat., Faust	16	Rochus		4.55	7.12
Luni	4	SS. 7 Coconi din Efes	17	Bertram		4.57	7.10
Mărti	5	M. Eusignie	18	Elena		4.58	7. 8
Merc.	6	(†) Schimbarea la Față	19	Ludovic		5. 7.	7. 7
Joi	7	C. M. Dometie	20	(†) Reg. Ștefan		5. 17.	6
Vin.	8	Emilian märt. Ep. Chizicului	21	Ioan Franc.		5. 27.	3
Sâm.	9	Ap. Matia	22	Timoteiu		5. 47.	2
Dumineca a 11-a după Rusalii, Mateiu c. 18, v. 23—35: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Asemănatu-s'a împărăția Cerurilor...”; ev. inv. 11.; gl. 2.							
Dum.	10	M. și Archid. Laurentie	23	Filip		5. 57.	
Luni	11	M. și Archid. Euplu	24	Bartolomeiu		5. 76.	58
Mărti	12	Mii Fotie și Anichit	25	Ludovic		5. 86.	56
Merc.	13	C. P. Macsim mărturisit.	26	Zefirin		5. 96.	54
Joi	14	Pr. Michea	27	Iosif Calas		5.10	6.25
Vin.	15	(†) Adorm. Născăt. de Dzeu	28	Augustin		5.12	6.50
Sâm.	16	Ad. icoanei Dlui; M. Diomid	29	Tăer. c. s. Ioan		5.13	6.48
Dumineca a 12-a d. Rusalii, Mateiu c. 19, v. 16—28: „În vremea aceea s'a apropiat cătră Iisus un tânăr...”; ev. inv. 1.; gl. 3.							
Dum.	17	M. Miron	30	Rosa		5.14	6.46
Luni	18	Mii Flor și Lavru	31	Raimund		5.16	6.44
Mărti	19	M. Andreiu Stratilat	1	Sept. Egidiu		5.18	6.42
Merc.	20	Pr. Samuil	2	Ștefan		5.19	6.40
Joi	21	Ap. Tadeu și Ma Vassa	3	Serafina		5.20	6.38
Vin.	22	M. Agatonie	4	Rosalia		5.22	6.36
Sâm.	23	M. Lup	5	Laurent		5.23	6.34
Dumineca a 13-a d. Rusalii, Mateiu c. 21, v. 33—42: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om era stăpân al casei...”; ev. inv. 2.; gl. 4.							
Dum.	24	M. Eutichie	6	Magnus		5.24	6.32
Luni	25	Înt. m. ap. Vartol.; Ap Tit.	7	Regina		5.26	6.30
Mărti	26	Mii Adrian și Natalia	8	(†) Nasc. Nasc.		5.27	6.28
Merc.	27	C. P. Pimen	9	Gorgonie		5.29	6.26
Joi	28	C. P. Moisi Arapul	10	Nicolae Tol.		5.30	6.24
Vin.	29	(†) Tăerea cap. s. Ioan Bot.	11	Protus		5.31	6.22
Sâm.	30	Alexandru, Ioan, Pavel Patr. Const.	12	Macedoniu		5.33	6.20
Dumineca a 14-a după Rusalii, Mateiu c. 22, v. 1—14: Zis-a Domnul pilda aceasta: Asemănatu-s'a împărăția cerurilor omului împărat...”; ev. inv. 3.; gl. 5.							
Dum.	31	Brăul Preacuratei Mariei	13	Matern		5.34	6.18

August.

Povețe economice :

Urmează cu oculatul. Sapă în jurul pomilor mai tineri. Samănă sălătă iernatică. Adună sămânțele de legumi coapte acum, le curățește și acată în cuiu, punându-le în săculețe. Seceră ovăsul, ce-l mai ai. Samănă rapița. De vezi albinele că prea mult șed pe afară, e semn, că n'au ce se lucre. Ridică coșnițele punând sub ele niște bucăți de scânduri potrivite. Stupii fără matcă să împreună cu alții mai slabi. Urmează cu plivitul viei. Uscă poame și fasole pentru iarnă. Altoii oculați văzând că nu s'au prins, trebuesc din nou oculați. Proptește pomii prea încărcăți și rărește poamele prea dese, ca să se poată coace. Ară pentru toamnă și pe la capătul lunii poți și sămăna. Adună simburi de toate poamele.

Prevestirea timpului.

1—8 căldură; 9—15 timp plăcut; 16—25 ploaie apoi timp plăcut cu sări recoroase; 26—31 zile plăcute.

Translatore

Notițe:

18 cor 06 fil
 1/8. Cu slugi lian 2 pacle — — 24 fil
 3/8. Lita slugi bani gata 14 cor — fil.
 13/11. Lita " " " 5 cor —
 16/8. Cu slugi bani gata — 2 cor —
 23/8 " " " " 5 cor —
 29/8. Ana slugi bani gata 8 cor —
 Lature — 52 cor 30 fil

Septembrie,

are 30 zile

Ziua are 12 și noaptea 12 ore

Râpciune.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Luni	1	(†) C. P. Simeon stâlpnicul	14	Înălț. Crucei		5.35	6.15
Mărti	2	M. Mamant și Ioan Pust.	15	Nicodem		5.37	6.13
Merc.	3	M. Antim Ep. Nicomidiei	16	Ludmila		5.39	6.11
Joi	4	M. Vavila și Moisi Pr.	17	Hildegard		5.40	6. 9
Vin.	5	Pr. Zacharia	18	Toma Ap.		5.41	6. 7
Sâm.	6	Minunea Archang. Mihail	19	Ianuarie		5.42	6. 5

Dumineca a 15-a după Rusalii, înaintea înălțării sfintei Cruci, Ioan c. 3, v. 13—17: „Zis-a Domnul: Nimenea nu s'a suit la ceru...”; ev. inv. 4; gl. 6.

Dum.	7	M. Sozont	20	Eustachiu		5.43	6. 3
Luni	8	(†) Nasc. Născ. de Dzeu	21	Mateiu ev.		5.45	6. 1
Mărti	9	(†) SS. PP. Ioachim și Ana	22	Maurițiu		5.46	5.59
Merc.	10	Mle Minodora, Mitr., Nimf.	23	Tecla		5.47	5.55
Joi	11	Ca Teodora	24	Rupert		5.49	5.57
Vin.	12	M. Autonom	25	Cleofa		5.51	5.54
Sâm.	13	M. Corneliu Sutașul	26	Ciprian		5.52	5.55

Dumineca a 16-a după Rusalii, Înălțarea sf. Cruci, Ioan c. 19, v. 6—35: „În vremea aceea s'fat au făcut arhieriei și bătrâni...”.

Dum.	14	(†) Înălțarea cinstitei Cruci	27	Cosma și Dam.		5.53	5.48
Luni	15	M. M. Nichita	28	Vencisl. reg.		5.55	5.41
Mărti	16	M. Mă Eufemia	29	Michail Arhan.		5.56	5.46
Merc.	17	M. Mă Sofia și ficele ei	30	Ieronim		5.57	5.48
Joi	18	C. P. Eumenie făc. d. minuni	1	Oct. Remigiu		5.59	5.42
Vin.	19	Mii Trofim, Savatie, Dorimed.	2	Leodegar		6. 1	5.30
Sâm.	20	M. Eustatie și fiii săi	3	Candid		6. 2	5.36

Dumineca 17-a după Rusalii, după Înălțarea sfintei Cruci, Marcu c. 8, v. 34—c. 9, v. 1: „Zis-a Domnul: cea ce v'lește să vină după mine, să se lapede de sine...”; ev. inv. 6; gl. 8.

Dum.	21	Ap. Codrat din Magnesia	4	Francisc Ser.		6. 3	5.34
Luni	22	M. Foca făcăt. de minuni	5	Placid		6. 5	5.32
Mărti	23	(†) Zăm. S. Ioan Botezăt.	6	Bruno		6. 6	5.30
Merc.	24	M. Tecla	7	Iustina		6. 7	5.28
Joi	25	C. mă Eufrosina d. Alex.	8	Brigita		6. 9	5.26
Vin.	26	(†) Adormirea S. Ioan Ev.	9	Dionisie		6.11	5.24
Sâm.	27	M. Calistrat	10	Francisc Bor.		6.12	5.22

Dumineca a 18-a după Rusalii, Luca 1-a (cea din Dumineca a 18-a după Evang.) c. 5, v. 1—11: „În vremea aceea sta Iisus lângă mare...”; ev. inv. 7; gl. 1.

Dum.	28	C. P. Chariton mărturisitorul	11	Nicasiu		6.13	5.20
Luni	29	C. P. Chiriac Sihastrul	12	Maximilian		6.15	5.18
Mărti	30	M. Grigorie Aep. Armeniei	13	Coloman		6.17	5.16

Septembre.

Povețe economice :

În luna aceasta să începe culesul poamelor. Soiurile iernatice să culeg cu mâna și să împărțesc în clase după mărime și frumsețe, să aibă un preț mai bun. Înainte de a le așeza în pivniță să întind la soare, ca să esc umezala din ele. — Fă gropile pentru altoii, ce voiești a-i sădi mai târziu în toamnă. Rărește frunza de pe pomii pitici și cei puși în șir des, ca razele soarelui să-i poată străbate. Samănă bucate tomatice. Nu fi sgârcit la sămănat, că te ve-i căi la secerat. Pe la capătul lunei să ia mierea dela stupi. De sunt încă flori, nu te grăbi, ca albinele să poată încă aduna. Livezile prăjite de arșița soarelui, pe unde vezi c'a secat colțul erbii, le samănă cu sămânță de iarbă și flori de fân.

Prevestirea timpului :

1—8 timp plăcut ; 9—15 dimineața ceață, peste zi plăcut, sara răcoare ;
16—22 zile frumoase ; 23—30 dimineața ceață, vânt și răcoare.

Translatiune — 52 cor 30 fil
Notițe:
10/9 Cu slugi bani gata 1 cor. — fil
13/9. la B. alba cu slugi bani gata 12 cor — fil
Ata Tam cumparat caba nita
lui Ion cu 14 coroane

Lactive 65 cor 30 fil

Octombrie,

are 31 zile

Ziua are 11 și noaptea 13 ore

Brumărel.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Merc.	1	Ap. Anania C.P. Roman cânt.	14	Calistus		6.18	5.14
Joi	2	M. Ciprian; Ma Iustina fecioara	15	Teresia		6.19	5.12
Vin.	3	M. Dionisie Areopagitul	16	Gallus		6.21	5.10
Sâm.	4	P. Ieroteiu Ep. Atenei	17	Hedvig		6.23	5. 8

Duminica a 19-a după Rusalii, Luca a 2-a (cea din Duminica a 19 după Evang.) c. 6, v. 31—36: „Zis-a Domnul: precum voîți să vă facea vouă oamenii...”; ev. inv. 8; gl. 2.

Dum.	5	M. Charitina	18	Luca ev.		6. 4	5. 6
Luni	6	(†) Ap. Toma	19	Petru d. Alc.		5.24	6.26
Marti	7	Mii Serghie și Vach	20	Felician		6.27	5. 2
Merc.	8	Ca maică Pelaghia	21	Ursula		6.29	5. 1
Joi	9	(†) Ap. Iacobși C.P. Andronic	22	Cordula		6.31	4.59
Vin.	10	Mii Eulampie și Eulampia	23	Ioan Cap.		6.32	4.57
Sâm.	11	(†) Ap. Filip; C. Teofan märt.	24	Rafail Archan.		6.33	4.55

Duminica a 20-a după Rusalii, a SS. Părinți, Luca a 3-a (cea din Duminica a 20-a după Evang.) c. 7, v. 1—16: „În vremea aceea mergea Iisus într-o cetate...”; Ioan c. 17, v. 1—13: „În vremea aceea rădicând Iisus ochii săi la ceru...”; ev. inv. 9; gl. 3.

Dum.	12	Mii Prov, Tarah, Andronic	25	Chrisant		6.34	4.53
Luni	13	Mii Carp și Papil	26	Amand		6.36	4.51
Marti	14	(†) Cuv. Paraschiva	27	Frument		6.38	4.50
Merc.	15	C. M. Lucian	28	Sim. și Iuda		6.39	4.48
Joi	16	M. Loghin Sutașul	29	Narcis		6.41	4.46
Vin.	17	Pr. Osie; C. M. Andreiu Crit.	30	Claudie		6.43	4.45
Sâm.	18	Ap. și Ev. Luca	31	Wolfgang		6.44	4.43

Duminica a 21-a d. Rusalii, Luca a 4-a (cea din Duminica 21-a după Evang.) c. 8, v. 5—15: „Zis-a Domnul: Pilda aceasta: Eșit-a sămănătorul...”; ev. inv. 10; gl. 4.

Dum.	19	Pr. Ioil și M. Var	1	Nov. † Toți Sfinții		6.45	4.41
Luni	20	M. M. Artemie	2	Pomen. răpos.		6.47	4.39
Marti	21	C. M. Ilarion cel mare	3	Hubert		6.49	4.38
Merc.	22	P. Averchie Ep. Ieropolei	4	Carol Bor.		6.50	4.37
Joi	23	Ap. Iacob frat. Domnului	5	Emeric		6.52	4.35
Vin.	24	M. Mă Areta	6	Leonard		6.54	4.34
Sâm.	25	Mii Notarie, Marcian, Martirie	7	Engelbert		6.55	4.32

Duminica a 22-a d. Rusalii, Matei c. 8, v. 23—27: În vremea aceea intrând Iisus în corabie...; Luca a 6-a (cea din Dum. 23-a după Evang.) c. 8, v. 26—39: „În vremea aceea venit-a Iisus cu corabia în lătura Gadarenilor...”; Ioan c. 15, v. 17—c. 16, v. 3: „Zis-a Domnul învățăcelor săi: Acestea poruncesc vouă...”; ev. inv. 11; gl. 5.

Dum.	26	(†) S. M. M. Dimitrie	8	Gottfried		6.57	4.30
Luni	27	M. Nestor	9	Teodor		6.58	4.29
Marti	28	Mii Terentie și Neonila	10	Andrei		7. 1	4.28
Merc.	29	Ma Anast.; C. P. Avramie	11	Martin		7. 1	4.26
Joi	30	Mii Zinovie și Zinovia sora sa	12	Cunibert		7. 3	4.25
Vin.	31	Ap. Stachie, Amplie, Narcis	13	Stanislau		7. 4	4.24

Octomvre.

Povețe economice.

Culesul poamelor ține încă. Grijește, nu cumva să le aduni pe timp ploios și nici dimineața înainte de a se fi luat apa de pe ele, că putrezesc. Straturile din cari s'au seos legumile, trebuiesc săpate din nou, ca peste iarnă să degereze. Resădesce în straturi bine lucrate sălașa iernatică. Culege cucuruzul. Cartofii și năpii de nutreț se sapă pe timp uscat, — se curățesc de rădăcinile mai subțiri și se pun să se sbicească înainte de a se așeza în pivniță ori groapă. Îndată ce am gătat cu săpatul se ară numai decât pământul merit a se sămăna de cu primăvară, gerul și frigul de peste iarnă îl îmbunătățesc. Când e la culesul viilor, strugurii trebuiesc clasificați după cum sunt, unii putrezi alții copti. Numai așa putem face bani cum se cuvine, dacă producem mai multe feliuri de vin.

Prevestirea timpului.

1—10 timp plăcut, sara răcoare; 11—20 timp schimbăcios, cu ceață și ploaie; 21—31 timp plăcut, dimineața rece, brumă.

Translatiure — — — 65 cor 30 fil
 Rotițe:
 1/8 En slugi bani gata — — — 4 cor — fil
 10/8 Inan En si ana 2 pacle — — — 20 u
 10/8 En slugi bani gata — — — 20 fil
 11/8 En slugi bani gata — — — 40 fil
 14/8 " " bani gata — — — 1 — — fil
 16/8 Bana lui floarea shoc Hui 20 — — — 32 fil
 17/8 En slugi pentru opinci (4 cor) — — — 20 fil
 " " " " bani de Inan — — — 20 fil
 26/8 Ana slugi bani gata — — — 2 cor — —

Lature 73 cor 82 fil

Novembre,

are 30 zile

Ziua are 10 și noaptea 14 ore

Brumariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele resare apune
Sâm.	1	SS. f. de arg. Cosma și Damian	14	Venerand		7. 5 4.23

Duminică a 23-a d. Rusali, Luca a 5-a (cea din Dum. 22-a după Evang.) c. 16, v. 19-31 :
„Zis-a Domnul pilda aceasta: Era un om oarecare bogat...”; ev. inv. 1; gl. 6.

Dum.	2	Mii Achindin, Pigasie	15	Leopold		7. 7 4.21
Luni	3	Mii Acheptima, Aitala, Iosif	16	Otmar		7. 9 4.20
Marti	4	C. Ioanice; Mii Nicandru, Erm.	17	Grigorie Teol.		7.11 4.19
Merc.	5	Mii Galact. și Epistimia soț. sa	18	Odo		7.12 4.18
Joi	6	P. Pavel mărt. Patr. Con.	19	Elisabeta		7.13 4.17
Vin.	7	SS. 33 Martiri și C. Lazar	20	Felix		7.15 4.16
Sâm.	8	(†) Arch. Michail și Gavril	21	(†) Într. în biser.		7.16 4.15

Duminică a 24-a după Rusali, Luca a 7-a (cea din Duminică a 24-a din Evang.) c. 8, v. 41-56: „În vremea aceea venit-a un om către Iisus, căruia era numele Iair...”; ev. inv. 2; gl. 7.

Dum.	9	Mii Onisif, Porf.; Ca Matrona	22	Cecilia		7.18 4.14
Luni	10	Ap. Erast și Olimp.; M. Orest	23	Clement		7.19 4.13
Marti	11	Mii Mina, Victor și Vichentie	24	Ioan		7.21 4.13
Merc.	12	P. Ioan milos.; C. P. Nil	25	Ecatarina		7.22 4.12
Joi	13	(†) P. Ioan gură de aur	26	Conrad		7.24 4.11
Vin.	14	(†) Ap. Filip	27	Virgil		7.25 4.10
Sâm.	15	Mii Gurie, Salmona și Aviv	28	Sosten		7.27 4. 9

Duminică a 25-a după Rusali, Luca a 8-a (cea din Dum. 25 din Evang.) c. 10, v. 25-37 :
„În vremea aceea, venit-a un legiuitor la Iisus...”; ev. inv. 3; gl. 8.

Dum.	16	(†) Ap. și Ev. Mateiu	29	Saturnin		7.28 4. 9
Luni	17	P. Grigorie Ep. Neocesariei	30	Andreu ap.		7.29 4. 8
Marti	18	Mii Platon și Roman	1 Dec.	Natalia		7.30 4. 7
Merc.	19	Pr. Avdie și M. Varlaam	2	Bibiana		7.32 4. 7
Joi	20	C. Proclu Aep. Cons.; Gr. Dec.	3	Francisc Xav.		7.33 4. 7
Vin.	21	(†) Întrarea în biserică	4	(†) Barbara		7.34 4. 6
Sâm.	22	Ap. Filimon	5	Sava		7.35 4. 6

Duminică a 26-a după Rusali, Luca a 9-a (cea din Duminică 26-a din Evang.) c. 12, v. 16-21 : „Zis-a Domnul pilda aceasta; Unui om bogat i-a rodit țărîna...”; ev. inv. 4; gl. 1.

Dum.	23	P. Amfilochie Ep. Iconiei	6	(†) S. Nicolae		7.36 4. 5
Luni	24	Mii Climent și Petru	7	Ambrosie		7.37 4. 5
Marti	25	M. Mă Ecat.; M. M. Mercurie	8	(†) Zăm. Născ.		7.38 4. 5
Merc.	26	CC. PP. Alimpie și Nicon	9	Leocadia		7.39 4. 5
Joi	27	M. M. Iacob Persul	10	Iudita		7.40 4. 5
Vin.	28	C. P. Stef. c. nou, M. Irinarch	11	Damasus		7.41 4. 5
Sâm.	29	Mii Paramon și Filumen	12	Maxentie		7.42 4. 5

Duminică a 27-a după Rusali, Luca a 13-a (cea din Duminică 30-a din Evang.) c. 18, v. 18-27 : „În vremea aceea un om oare care s'a apropiat către Iisus ispitindu-l...”; ev. inv. 5; gl. 2.

Dum.	30	(†) Ap. Andreiu	13	Lucia		7.43 4. 5
------	----	-----------------	----	-------	---	-----------

Novembre.

Povețe economice :

Când timpul este frumos, mai poți sădi pomi. Sapă gropi pentru pomișorii, ce voești ai sădi în primăvară. Curătesce ouăle de omidă. Apără altoii mai tineri în contra iepurilor. Spoiesce trunchiul pomilor cu următoarea materie: zamă de var, balebă de vită și sânge, amestecă-le toate împreună. În grădina de legumi lucrările trebuiesc terminate. În jurul pomilor se pune gunoiu putred și se întrupează pământului. — La fertul mustului trebuie să fim luători de samă, ca să nu se întemple nici prea repede dar nici prea încet. În casul dintăiu acoperim butea cu o haină de lână, în cel din urmă o stropim cu apă rece. Curățenia face foarte mult. Buțile să le ținem tot pline. Poamele ce dau spre putrezire trebuiesc delăturate. — Frunzele picate se adună și se pun grămadă, amestecându-se cu gunoiu ori pământ. Din ele se face un gunoiu foarte bun.

Provestirea timpului :

1—6 timp plăcut ; 7—15 dimineata ceață, puțină ploaie ; 15—20 zile reci, inghet ; 20—30 umezală, frig, zăpadă.

Translature		73 cor 82
Notițe:		
2/XI	En slugi bani gata	1 cor 10
5/XI	En slugi bani gata	3 cor
10/XI	En slugi bani gata	1 cor
13/XI	En slugi bani gata	20 cor
15/XI	En slugi bani gata	20 cor
17/XI	En slugi bani gata	10 cor
19/XI	En slugi bani gata	2 cor
24/XI	En slugi bani gata	46 cor
27/XI	En slugi bani gata	60 cor
30/XI	En slugi bani gata	
Cature		92 cor 624

Decembrie,

are 31 zile

Ziua are 9 și noaptea 15 oare

Andrea.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Luni	1	Pr. Naum și Filaret îndur.	14	Spiridon		7.44	4. 5
Mărți	2	Pr. Avacum	15	Celian		7.45	4. 5
Merc.	3	Pr. Sofronie	16	Adelaida		7.46	4. 5
Joi	4	(†) Ma Varv.; C. P. Ioan Dam. Ⓢ	17	Lazar		7.47	4. 5
Vin.	5	C. P. Sava	18	Gratian		7.48	4. 5
Sâm.	6	(†) Păr. Nicolae	19	Nemesiu		7.48	4. 5

Duminea a 28-a după Rusalii, Luca a 10-a (cea din Duminea a 27-a din Evang.) c. 13, v. 10-18: „În vremea aceea învăța Iisus într-una din Sinagoge Sămbăta...”; ev. inv. 6; gl. 3.

Dum.	7	P. Ambrosie Ep. Mediol.	20	Liberat		7.49	4. 6
Luni	8	C. P. Patapie	21	Toma		7.50	4. 6
Mărți	9	Zămislirea S. Anei	22	Dimitrie		7.50	4. 6
Merc.	10	Mii Mina, Ermogen, Eugraf	23	Victoria		7.51	4. 7
Joi	11	C. P. Danil Stălpnicul Ⓢ	24	Adam și Eva		7.51	4. 8
Vin.	12	(†) P. Spiridon	25	(†) Nasc. D-lui		7.51	4. 8
Sâm.	13	Mii Axentie, Eugenia Orest, Ma Lucia	26	(†) Stefan		7.52	4. 9

Duminea 20-a după Rusalii, a Strămoșilor, Luca a 11-a (cea din Duminea 28-a die Evang.)
„Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om oarecare a făcut cină...”; ev. inv. 7; gl. 4.

Dum.	14	Mii Tirs, Calinic, Filimon, Apolonie	27	Ioan ev.		7.52	4.10
Luni	15	M. Elefterie; P. Pavel d. Lat.	28	Pruncii nevin.		7.52	4.10
Mărți	16	Pr. Agheu	29	Toma		7.52	4.11
Merc.	17	Pr. Danil și cei 3 coconi	30	David		7.53	4.12
Joi	18	M. Sebastian; P. Modest Aep.	31	Silvestru		7.53	4.13
Vin.	19	M. Bonifacie Ⓢ	1	an. 1915		7.53	4.14
Sâm.	20	M. Ignatie	2	Macarie		7.53	4.14

Duminea înainte de Nașterea Domnului, Mateiu c. 1, v. 1-25: „Cartea neamului lui Iisus...”
ev. inv. 8; gl. 5.

Dum.	21	Ma Iuliana	3	Genoveva		7.53	4.15
Luni	22	M. Mă Anastasia	4	Titu		7.53	4.16
Mărți	23	Sânții 10 Martiri din Crit	5	Telesfor		7.53	4.17
Merc.	24	C. Mă Eugenia	6	(†) Cei trei regi		7.53	4.18
Joi	25	(†) Nașterea Domnului	7	Valentin		7.53	4.19
Vin.	26	(†) Soborul Preacuratei	8	Severin		7.53	4.20
Sâm.	27	(†) Arhid. Stefan Ⓢ	9	Iulian		7.52	4.21

Duminea după Nașterea Domnului, Mateiu c. 2, v. 13-23: „Iară după ce s'au dus magii, iată îngerul Domnului s'a arătat în vis lui Iosif...”; ev. inv. 9; gl. 6.

Dum.	28	SS. 20 mii Mi arși în Nicom.	10	Pavel Pust.		7.52	4.22
Luni	29	SS. 14 mii prunci uc. d. Irod	11	Higin		7.51	4.24
Mărți	30	Ma Anisia; C. Zotie Preotul	12	Ernest		7.50	4.25
Merc.	31	C. maică Melania Romana	13	Ilarie		7.50	4.27

Decembre.

Povețe economice :

Pivnița de mucezesce câte ceva în ea, trebuie afumată cu peatră pucioasă și erizată din când în când. Sălata și alte legumi, dacă e neaună puțină, se acor cu frunze ori cu cotori de buruiene. — Iarna nu e ca omul să se lenevească, ci ea să odihnească după munca cea grea de peste an. Vitele trebuie ținute în curățenie deosebită și sarea se nu le-o tragem. Să se care gunoiu. Când gerul e mare, ferestrele pivnițelor să se infunde. Grajdurile să fie călduroase, căci atunci vitele mănâncă mai puțin. Pleava se opăresce și astfel cu napi de nutreț ori cartofi se dă la vite. În chipul acesta se cruță nutrețul. La finea anului închee socotelile de pe anul trecut ca să ști cum stai cu răsplata muncii tale și cu venitele și cheltuelile casei. Cumpără-ți calendariu pe anul viitoriu, căci casa fără calendariu e înțreg anul fără îndreptariu.

Prevestirea timpului :

1—10 frig; 11—20 ger și zăpadă; 21—25 timp întunecos și frig; 26—31 ger.

Roțițe:

Translature 92 cor 62

3/XII	Ghita slugi bani gata	1	40
5/12	Eu slugi bani gata		40
7/XII	Ghita bani gata		
8/12	Eu slugi bani gata	2 cor	fil
13/XII	Mamii		40
14/12	Eu slugi bani gata		60
16/12	Eu slugi bani gata	1 cor	40
19/XII	Ghita		
20/12	Eu slugi bani gata	1 cor	20
24/12	Eu slugi bani gata	2 cor	20
25/12	ana slugi		40
28/12	Eu		
29/12	Eu slugi bani gata	20 cor	fil
5 I 1915	"	1 cor	
8/I	"	1 cor	
Lature — Suma 124 cor 62			

Translatore

10/I 1915	En sluzi bani gata	124 cor 62 fl
12/I	" " sluzi b. g. B. alba (in cor)	4 cor - 7 fl
15/I	En sluzi bani gata	40 fl
18/I	" " " "	1 cor - 1 fl
20/I	Ana sluzi " "	1 cor - 40 fl
24/I	En sluzi bani gata	1 cor - 1 fl
30/I	En sluzi bani gata	2 cor
	Expense	134 cor 4 2 fl

Regentul anului 1914.

Regentul anului 1914 e planeta Mercur. Dintre toate planetele aceasta e mai aproape de soare. Mercur încungiură soarele în 88 de zile și în timpul acestei încungiurări se învâрте numai odată după osia sa. Apropierea cea mai mare de soare face 46 milioane de kilometri, iară depărtarea cea mai mare ajunge 69 milioane kilometri. Diametrul lui Mercur face cam a treia parte a diametrului pământului, 4800 kilometri. Această planetă din cauza apropierei mari de soare stă mai mult în razele soarelui, și numai cu greu să poate vedea cu ochi liberi, anume, la răsărit, înainte de răsăritul soarelui și la apus, puțin după apusul soarelui. Cam de 13 ori în o sută de ani face cursul său printre pământ și soare și atunci vine drept înaintea soarelui. Aceasta se va întâmpla și în anul acesta în 25 Octomvrie (7 Noemvrie) la amezăzi.

Cele patru anotimpuri.

- Primăvara începe în 8 Martie la 12 oare 11 minute, la amezăzi.
- Vara începe în 9 Iunie la 7 oare 55 minute dimineața.
- Toamna începe în 10 Septembrie la 10 oare 35 minute sara.
- Iarna începe în 9 Decembre la 5 oare 24 minute sara.

Întunecime de soare și de lună.

În anul 1914 se vor întâmpla două întunecimi de soare și două de lună, dintre cari în părțile noastre să va vedea numai întunecimea primă de lună și a doaua de soare. Prima întunecime de soare e inelară, iară a doaua totală; cele de lună sunt parțiale.

I. Prima întunecime inelară de soare se va întâmpla în 11 și 12 Februarie. Ea începe în 11 Februarie la 10 oare 45 min.

8 B) Tariful pentru asigurațiuni postale.

se Austro-Ungaria și vapoarele de resbel ces.
reg. ce umblă pe mări străine *)

mă (Maximul sumei ce se poate trimite cu câte
lan asigurațiune e de 1000 coroane)

snia și Hertegovina

8 Au Maximul sumei ce se poate trimite cu câte
și sfârșitațiune e de 1000 coroane)

să va veia (maxim. 800 mărci), **Luxenburg**
mătatea n. franci) și **Mexico** *) (max. 400

nordică a A sumei ce se poate trimite cu o
vestică a O de 1000 coroane).

III. Întune

27 Februarie. E. ex. 1000 cor.) și **Serbia**
șeste la 6 oare 4ci).

și Asia-mică, în **din America** *) și colo-
părțile de ost 100 dol., **Canada** *) (maxim.

IV. A c. p. bunci speranțe *) Natal, ter-

22 August. anje, Rhodesia și Transval cu
și se sfârșeșda (max. 40 funți șterl.) colo-
vedea în (max. 10 funt. șterl.) și **Rusia** *)

stralia, în (max. 200 peso argentine),
Africeii. 1000 franci), **Bolivia** *) (max.

il.) **Bulgaria** cu Rumelia ostică
franci) **Chilli** *) (max. 530 peso
) (la oficiile postale germane
) (max. 1000 franci), **Dania** cu

insulele Farô (max. 720 coroane
ript (max. 1000 franci), **Francia**
franceze *) (max. 1000 franci),
maxim. 1000 franci), **Japonia** cu

x. 400 yen), **Malta** *) (max. 1000
occo *) (la oficiile postale franceze
la oficiile p. germane 800 marce),
Via ostică olandeză *) (max. 480

, **Protectoratele germane** *) (max.
Norvegia (maxim. 720 coroane
ia (max. 1000 franci), **Portu-**

a și insulele azorice (max.
niile portugheze *) (maxim.
ia (max. 1000 lei), **Siam** *)
Svițera (max. 1000 franci),
une scandinave), **Turcia** *)

postale austiace (max.
x. 1000 franci).

până la 20 coroane 10 fileri

" " 100 " 20 "

" " 300 " 40 "

" " 600 " 60 "

" " 1000 " 100 "

până la 50 coroane 20 fileri

" " 100 " 30 "

" " 300 " 60 "

" " 600 " 90 "

" " 1000 " 150 "

până la 40 coroane 20 fileri

" " 60 " 30 "

" " 80 " 40 "

" " 100 " 50 "

ș. a. m. d. după câte 20 co-

roane cu 10 fileri mai mult.

până la 50 coroane 25 fileri

50—100 " 50 "

100—300 " 100 "

300—600 " 150 "

600—1000 " 250 "

până la 25 coroane 25 fileri

25—50 " 50 "

50—75 " 75 "

75—100 " 100 "

etc. după câte 25 coroane 25

fileri mai mult.

până la 50 coroane 25 fileri

" " 100 " 50 "

" " 150 " 75 "

" " 200 " 100 "

" " 250 " 125 "

" " 300 " 150 "

etc., după câte 50 coroane cu

25 fileri mai mult.

3 cu stelută (*) nu se pot trimite asigurațiuni telegrafice.

C) Tariful serviciului de mesagerie (pentru pachete), în comunicația internă, precum și cu Austria și Germania.

a) Tariful de greutate.

Z o n e l e	I și com. locală	II	III	IV	V	VI				
Greutatea	75	75-150	150-375	375-750	750-1125	preste 1125				
	K i l o m e t r i									
	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.
I. Scrisori cu bani										
până la greutatea maximală de 250 grame :										
francate	—	24	—	48	—	48	—	48	—	48
nefrancate	—	36	—	60	—	60	—	60	—	60
II. Pachete :										
până la 5 kgr. francate	—	30	—	60	—	60	—	60	—	60
" " 5 " nefrancate	—	42	—	72	—	72	—	72	—	72
" " 6 " francate ori nu	—	36	—	72	—	84	—	96	1 08	1 20
" " 7 " " " " "	—	42	—	84	1 08	1 32	1 32	1 56	1 80	
" " 8 " " " " "	—	48	—	96	1 32	1 68	2 04	2 40	2 60	
" " 9 " " " " "	—	54	1 08	1 56	2 04	2 52	3 00	3 60		
" " 10 " " " " "	—	60	1 20	1 80	2 40	3 00	3 60			
și așa mai departe până la 50, resp. (la pachete ce conțin monete până la) 65 kgr. după fie-care alt chilo- gram încă										
	—	06	—	12	—	24	—	36	—	48
III. Pachete voluminoase :										
până la 5 kgr. francate	—	45	—	90	—	90	—	90	—	90
" " 5 " nefrancate	—	57	1 02	1 02	1 02	1 02	1 02	1 02	1 02	
" " 6 " francate ori nu	—	54	1 08	1 26	1 44	1 62	1 80	2 04	2 22	
" " 7 " " " " "	—	63	1 26	1 62	1 98	2 34	2 70	3 06	3 42	
" " 8 " " " " "	—	72	1 44	1 98	2 52	3 06	3 60	4 02	4 50	
" " 9 " " " " "	—	81	1 62	2 34	3 06	3 78	4 50	5 22	6 00	
" " 10 " " " " "	—	90	1 80	2 70	3 60	4 50	5 40	6 30	7 20	
și așa mai departe până la 50 kgr., după fie-care alt kgr. încă										
	—	09	—	18	—	36	—	54	—	72

D) Tariful serviciului de masagerie (pentru pachete) in comunicațiune cu străinătatea.

I. În Bosnia și Herțegovina și în pašalicul Novibazar se pot transporta: 1. scrisori cu bani până la greutate de 250 grame; 2. pachete cu valoarea declarată și cu rambursă până la 1000 coroane, sau fără aceasta, până la greutate de 20 Kgr., pachete cu monete, (bani) până la 65 Kgr. Taxa de transport face:

1. Pentru scrisori cu bani: taxa unitară de greutate (ungară și bosniacă): 60 fileri și taxa de valoare: pe drumul de transport din Ungaria după tariful de valoare de sub C b), ear pe drumul de transport din Bosnia: după câte 300 coroane 6 fileri.

2. Pentru pachete: a) taxa de greutate: taxa unitară (ungară și bosniacă) de greutate până la 500 grame 60 fileri, peste 500 grame până la 5 Kgr. taxa unitară (ungară și bosniacă) de greutate 1 corónă, pentru pachete mai grele de 5 Kgr. a) dela posta locală până la Brod de lângă Sava după tariful de sub C. a); b) dela Brod până la locul destinațiunei după fiecare Kgr. 10 fileri; c) taxa de valoare, după câte 300 coroane 5 fileri; c) competență de rambursă după fie-care 4 corónă (sau părți ale acestei sume) din suma rambursată câte 2 fileri, dar cel puțin 12 fileri; expres 50 fileri; retour rec. 25 fileri.

E) Diverse taxe și competențe.

II. În România pentru scrisori cu bani până la 250 grame și pachete până la 50 Kgr., cu valoare declarată și până la 500 Kgr., cu sau fără rambursă, se plătesc:

1. Până la Orșova sau Predeal (resp. Ghimeș, Livezeni, Tulgheș sau Turnu-roșu) taxa de greutate și de valoare după tarifele de sub C);

2. Dela graniță până la locul destinațiunei a) taxa română de greutate: până la 6 kg. 120 fileri; porte 6 kg. după fiecare kg. 24 fileri; mai mult; b) taxa română de valoare până la 480 coroane (500 frc.) 19 fileri, până la 960 coroane (1000 frc.) 34 fileri, peste 960 cor. până la 1440 cor. 48 fil.; până 1920 cor. 62 fileri; 2400 cor. 77 fil.; dela 2400 cor. până la 9600 cor. după fiecare 480 coroane câte 14¹/₁₀ fil.; porte 9600 cor. după câte 960 cor. 48¹/₁₀ fil.

3. Taxa de rambursă după câte 20 cor. 20 fil., pachetele cu rambursă trebuie francate; retour recep. 25 fil., expres nu se poate trimite.

Taxă pentru pachete (în comunicația internă și internațională) 50 fileri.

Pentru ducerea la locuință a scrisorilor cu bani și a pachetelor (până la 1¹/₂ kgr.) dela oficiile postale, cari nu sunt concredute cu ducerea la locuință, se plătesc o taxă de înmanuare de 6 fileri de bucată, pentru alte pachete se plătesc o taxă de avis de 4 fileri după fie-care scrisore de transport.

Taxa de înmanuare la oficiile cari sunt concredute cu ducerea la locuință, este: a) pentru asignațiuni 4 fileri de bucată (pentru cele înmanuate cu consignație 2 fileri de bucată, dar cel puțin 20 fileri de consignație), b) pentru scrisori cu bani 6 fileri de bucată, c) pentru pachete 10 fileri de bucată. Pentru transportarea pachetelor la oficiul de vamă, ce cad sub vămuire, se plătesc 10 fileri de bucată. Dacă oficiul postal mijlocește și vămuirea, atunci se plătesc, 20 fil. taxă de mijlocire.

Pentru câte un sertar propriu de postă la oficiile postale, cari nu sunt ale erariului, se plătesc 1 corónă, la ale erariului 2 corónă chirie lunară. Taxa de magazinagiu în Budapesta e 10 corónă pe lună, la oficii postale din provincie, cari înmanuază acasă, e de 6 corónă.

Pentru încassarea sumelor prin mandat postal se plătesc 10 fileri de mandat tot 10 fileri de bucată se plătesc după ramburse de scrisori. Taxa pentru înscințarea despre pachete ce nu se pot înmanua, precum și pentru reclamațiune și retour-recepis e 25 fileri de bucată.

F) Scrisori și cutii de valoare și colete postale internaționale.

Țeara de destinațiune cu indicarea direcțiunei de transport	Scrisori cu bani, scrisori și cutii de valoare						Pachete internaț. colis postax							
	Maximul valorei ce se poate declara	taxa de greut.	a) pentru scrisori de valoare (afară de taxa de recomand. cu 25 fil.)	b) pentru cutii de valoare de buc. până la 1 kg. taxa de asigurare după fiecare 300 franci ai sumei declarate	Nr. decl. de vamă ce sunt a se acționa la cutii de valoare	taxa de greutate		Maximul valorii ce se poate declara	Taxa de asigurare pentru câte 300 franci	Maximul rambursat	Competență de ramb. după fiecare 20 cor. ale rambursat	Nrul declarațiilor de vamă ce sunt a se acționa		
						pentru pachete ne- voluminoase	pentru pachete vo- luminose							
													de buc.	de buc.
franci	fil.	fil.	fil.	Nr. b.	fil.	fil.	fr.	fil.	cor.	fil.				
Belgia	10000	până la 20 gr. 25 f. peste 20 gr. de fiecare 20 gr. 15 f.	150	15	2	150	225	∞	15	1000	20	3		
Bosnia și Hertegovina și Novibazar (scrisori cu bani)	∞	până la 250 gr. 60 f. taxă de recom. nu este	până la 300 cor. 17 fil., până la 600 cor. 22 fil., apoi tot după 300 cor. 11 fil.	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Bulgaria și Rumelia ostică	10000	ca la Belgia	150	15	3	175	—	—	—	500	—	3		
Danemarca cu insulele Farø, Grønland și Island	∞	"	150*	15	2	150	225	∞	15	1000	20	2		
Egipt (ca Sudan)	∞ *	"	200	20	2	150	225	10000	50*	1000	20	2		
Elveția	∞	"	100	10	2	100	150	∞	—	1000	—	2		
Englita și Irlanda	10000	"	—	20	—	225*	—	10000	25	1000	—	2		
Francia cu Monaco și Algeria	10000	"	150	15	3	150	225	500	15	1000	20	2		
	—	—	—	—	—	200	—	500	30	1000	20	3		
Colonile franceze	10000	"	300	30	2	200	—	500	35	500	20	3		

∞ —nemărginit. *) În Grønland și Islanda nu se pot trimite cutii de valoare,
**) la cutii de valoare 10.000; *) peste Hamburg; **) peste Belgia; *) în Montenegro în scri-
ori de valoare se pot trimite și monete.

Țeara de destinațiune cu indicarea direcțiunei de transport	Scrisori cu bani, scrisori și cutii de valoare						Pachete internaț. colis postax						
	Maximul valorei ce se poate declara	taxa de greut.		taxa de asigurare după fie-care 300 franci ai sumei declarate	Nr. decl. de vamă ce sunt a se aclude la cutii de valoare	Nr. b.	taxa de greutate		Maximul valorii ce se poate declara	Taxa de asigurare pentru câte 300 franci	Maximul rambursel	Competință de ramb. după fie-care 20 cor. ale rambursel	Nrul declarațiilor de vamă ce s'at a se aclude
		a) pentru scrisori de valoare (afară de taxa de recomand. cu 25 fl.)	b) pentru cutii de valoare de buc. până la 1 kg.				pentru pachete ne- voluminoase	pentru pachete vo- luminose					
Grecia numai scrisori cu bani	∞	până la 250 gr. a) până la Triest după tariful de sub I (scrisori cu bani), b) dela Triest până la locul destinațiunei 96 f. (taxă de recom. nu este).	—	a) până la Triest după câte 300 cor. 6 f., dară la o valoare mai mare de 100 cor. cel puțin 12 f.; b) dela Triest până la locul desti- națiunei după câte 200 cor. 9-6 f.	—	—	150	175	∞	15	—	—	3
Italia	10000	până la 20 gr. 25 f. peste 20 gr. de fiecare 20 gr. 10 f.	100	10	2	125	—	1000	10	1000	20	2	2
Luxemburg	10000	"	—	15	—	125	190	10000	25	1000	20	2	2
Malta	10000	"	—	25	—	200	—	1000	25	—	—	2	2
Montenegro a) scrisori de valoare ori în ce loc b) scrisori cu bani numai la Antivari și Dulcigno	∞ ∞	după câte 20 gr. 10 f. până la 200 gr. a) până la Triest după tarifa de sub I (scrisori cu bani) b) dela Triest până la locul destinațiunei 72 f. (Taxă de recom. nu este)	100 —	după câte 300 c. 10 f. a) până la Triest după 300 cor. 6 f. dară după valoarea de peste 100 cor. cel puțin 12 f. b) dela Triest p. la locul dest. d. câte 288 c. 9-6 f.	2 —	— 100	— 150	— ∞	— 10	— 100	— —	— 2	2

Țeara de destinațiune cu indicarea direcțiunii de transport	Scrisori cu bani, scrisori și cutii de valoare						Pachete internat. colis postax					
	Maximul valorii ce se poate declara franci	taxa de greut. a) pentru scrisori de valoare (afară de taxa de recomand. cu 25 fil.) fil.	b) pentru cutii de valoare de buc. până la 1 kg. taxa de asigurare după fie-care 300 franci ai sumei declarate fil.	Nr. decl. de vamă ce sunt a se acționa la cutii de valoare fil.	taxa de greutate pentru pachete ne- voluminoase de buc. fil.	pentru pachete vo- luminose fil.	Maximul valorii ce se poate declara fr.	Taxa de asigurare pentru câte 300 franci fil.	Maximul rambursului Competința de ramb. după fie-care 20 cor. ale rambursului cor.	Nrul declarațiilor de vamă ce sunt a se acționa fil.		
Iaponia Formosa și Corea	10000	până la 20 gr. 25 f. peste 20 gr. după câte 20 gr. 15 f.	250	25	2	—	—	—	1000	—	—	
Norvegia	∞	"	—	25 ^{*)}	—	250	375	∞	35	1000	20	3
Olandia	25000	"	150	15	3	150	—	1000	15	1000	20	4
Portugalia cu Madeira și insulele azorice	10000	"	—	25 ^{*)} 300	22	200 275	—	500 500	25 35	500 500	—	2 2
România	∞	"	100	10	2	125	175	∞	10	1000	20	2
Rusia	∞	"	—	10	—	175	—	10000	10	—	—	3
Serbia *)	∞	după câte 20 gr. 10 f.	—	10	—	100	150	∞	10	1000	—	2
Spania cu insulele Balearice și Anarice	10000	până la 20 gr. 25 f., peste 20 gr. după câte 20 gr. 15 f.	—	20	—	225	—	—	—	—	—	5
Svedia	∞	"	—	20	—	250	340	∞	35	1000	20	3
Turcia la oficiile postale ces. și reg. 1. prin Triest 2. prin România : a) la Constantinop. și Adrianopol, Smyrna, Mitilene b) la alte poste	∞ ∞	" "	nu s-a pot trimite	20 25 35	— — —	125 125 175	— 190 265	— ∞ ∞	50 ^{*)} 25 35	1000 1000 1000	2 De fie-care 2 cor. câte 2 fil.	3

*) Peste Sassnitz 20 fil.; *) pentru scrisori de valoare; *) pentru cutii de valoare

*) în Montenegro, România și Serbia în scrisori de valoare se pot trimite și monete.

G) Tariful pentru telegrame.

Țara de destinațiune	Taxa de cuvânt	Dar de ficare telegrămă cel puțin	
	filieri	c.	f.
I. Ungaria :*)			
a) comunicațiunea locală, adică între două stațiuni ale aceleiași localități, până la 10 cuvinte 40 fil., apoi	02	—	40
b) comunicațiunea generală până la 10 cuvinte 60 fil., apoi	06	—	60
II. Austria și Lichtenstein, Bosnia și Herțegovina ¹⁾	06	—	60
III. Alte țări			
Algeria	30	1	—
Azore (insulele)	94	—	—
Belgia	22	1	—
Bulgaria	12	1	—
Canare (insulele) (MP. exchis)	92	—	—
Cipru	43	1	—
Creta	41	1	—
Danemarca	23	1	—
Englita și insulele din La Manche (D., RO., MP. exchis)	28	1	—
Elveția (D. exchis)	12	1	—
Francia, Corsica, Monaco și Andora	20	1	—
Germania	07	—	70
Gibraltar (XP., RO., MP. exchis)	34	1	—
Grecia a) continentul și insulele Euboea și Paros	28	1	—
b) insula Corfu	23	1	—
c) celelalte insule grecesci	31	1	—
Italia a) comunicațiunea limitrofă	12	1	—
b) generală	19	1	—
Luxemburg (RO., exchis)	23	1	—
Malta (D., RO., MP. exchis)	38	1	—
Marocco (RO., MP. exchis)	46	1	—
Muntenegru (RO., XP., exchis)	13	1	—
Norvegia	33	1	—
Olanda	20	1	—
Portugalia	34	1	—
România (șifrate și XP., exchis)	10	1	—
Rusia și Caucas (șifrate și D., RO., exchis)	28	1	—
Serbia	07	—	70
Spania (XP., exchis)	30	1	—
Svedia	26	1	—
Turcia (șifrate MP. exchis) a) europeană	32	1	—
b) asiatică și Medina	43	1	—
Tripolis (șifrate și XP., exchis)	72	—	—
Tunis	30	1	—

*) Pentru inmanuarea telegramelor adresate la locuri, care nu au oficiu telegrafic, se plătește o taxă de expres (cursor). Taxa de expres poate fi plătită de adresat sau de trimițătoriu. Dacă trimițătoriu dorește să o plătească el, trebuie să depună o sumă oarecare pentru acoperirea cheltuielilor. După primirea avisului despre cheltuieli dela oficiul destinațiunei se dă socoteliă despre suma depusă. Avisul se poate cere prin poștă (XPP. aceasta este scutit de taxă) sau pe cale telegrafică (XPT., taxă: 60 filieri).

¹⁾ În comunicațiunea limitrofă (între S.-Brod și B.-Brod, Zavalje și Bihac, Dubița și B.-Dubița, Dvor și B.-Novi, Gradisca-veche și B. Gradisca, Samaț și B.-Samaț, Gunja și Brcka, precum și Raca și B.-Raca) taxa de un cuvânt e 2 filieri, dar cel puțin 40 filieri de telegramă.

Tarifa timbrelor.

Scala I.			cor.	fil.	Scala II.			cor.	fil.	Scala III.			cor.	fil.
	până la	150 cor.	—	10		până la	40 cor.	—	14		până la	20 cor.	—	14
peste	150	300	—	20	preste	40	80	—	26	peste	20	40	—	26
"	300	600	—	40	"	80	120	—	38	"	40	60	—	38
"	600	900	—	60	"	120	200	—	64	"	60	100	—	64
"	900	1200	—	80	"	200	400	—	126	"	100	200	—	126
"	1200	1500	—	1	"	400	600	—	188	"	200	300	—	188
"	1500	1800	—	120	"	600	800	—	250	"	300	400	—	250
"	1800	2100	—	140	"	800	1600	—	5	"	400	800	—	5
"	2100	2400	—	160	"	1600	2400	—	750	"	800	1200	—	750
"	2400	2700	—	180	"	2400	3200	—	10	"	1200	1600	—	10
"	2700	3000	—	2	"	3200	4000	—	1250	"	1600	2000	—	1250
"	3000	6000	—	4	"	4000	4800	—	15	"	2000	2400	—	15
"	6000	9000	—	6	"	4800	6400	—	20	"	2400	3200	—	20
"	9000	12000	—	8	"	6400	8000	—	25	"	3200	4000	—	25
"	12000	15000	—	10	"	8000	9600	—	30	"	4000	4800	—	30
"	15000	18000	—	12	"	9600	11200	—	35	"	4800	5600	—	35
"	18000	21000	—	14	"	11200	12800	—	40	"	5600	6400	—	40
"	21000	24000	—	16	"	12800	14400	—	45	"	6400	7200	—	45
"	24000	27000	—	18	"	14400	16000	—	50	"	7200	8000	—	50

și așa mai departe de la câte 3000 cor. cu 2 cor. mai mult, resturi de sub 3000 cor. sunt a se lua drept sume pline.

Preste aceasta sumă e a se solvi la scala II. de la câte 800 cor. și la scala a III. de la câte 400 cor. cu 2 cor. 50 fil. mai mult, luându-se resturile drept sume pline.

Observări: Scala I. Pentru cambii, assignațiuni dela neguțători, obligațiuni pentru împrumuturi dela casse pe 3 luni. Scala II. Pentru contracte, cuitanțe, obligațiuni și toate celelalte documente, ce nu aparțin după dispozițiuni speciale la scala III. Sumele de sub 4 cor. sunt scutite de timbru. Conturi saldate sau nesaldate pentru trebuințe private sub 100 cor. 2 fil.; altcum 10 fil.; pentru trebuințe la oficii: cele saldate după scala II. Scala III. Pentru cestiuni de mobile, contracte de cumpărare, vinzare și de schimb, contracte de furnisare, câștiguri de loterie și contracte aleatorice; cuse de baie, contracte de servicii, împrumuturi sunătoare la purtători, contracte de acții pe mai mult de 10 ani ș. a.

Şematismul

bisericeii ortodoxe-orientale române din Ungaria
şi Transilvania şi spec. al diecezei Caransebeşului.

Metropolie.

(Reşedin'a : Sibiiu).

1. Ierarchii Metropolitiei.

Archiepiscop şi Metropolit :

Exceleanţia Sa Înalt Prea Sântitul Domn **Ioan Meşianu**, archiepiscop al Transilvaniei
şi metropolit al Românilor gr. orient. din Ungaria şi Transilvania, consilier intim
al Majestăţii Sale ces. şi apost. regeşti, cav. al ordului coroanei de fer cl. 2. şi
al crucei mari a ordului „Francisc Iosif“, membru al casei magnaţilor.

Episcopii diecesani :

Prea Sântia Sa Domnul **Ioan I. Papp**, episcopul Aradului, membru al casei magnaţilor.
Prea Sântia Sa Domnul Dr. **Miron E. Cristea**, episcopul Caransebeşului, membru al
casei magnaţilor.

2. Sinodul episcopesc.

Preşedintele : Archiepiscopul şi metropolitul.

Membrii : Episcopii diecesani.

Consiliari : Dignitarii metropolitani.

3. Dignitari metropolitani.

Dr. **Ilarion Puşcariu**, archimandrit şi vicariu archiepiscopesc în Sibiiu.

Filaret Musta, archimandrit şi vicariu episcopesc, cav. al ordului coroanei
de fer cl. 3, în Caransebeş.

Augustin Hamsea, archimandrit igumen al sântei mănăstiri Hodoş-Bodrog.

Vasilie Mangra, archimandrit, vicariu episcopesc în Oradea-mare.

Dr. **Eusebiu R. Roşca**, protosincol, directorul seminariului teologic-pedagogic
din Sibiiu.

Dr. **Iosif Tr. Badescu**, protosincol, asesor ordinariu la senatul bisericesc în
Caransebeş.

Roman Clorogariu, protosincol, director al seminariului teologic şi pedagogic
din Arad.

Dr. **Iosif Olariu**, protosincol, director al institutului teologic şi pedagogic în
Caransebeş.

Ghenadie Bogoeviciu, protosincol, paroch în Budapesta.

Consistoriul metropolitan.

Președinte: *Arhiepiscopul și metropolitul.*

Membrii naturali: Episcopii diecezani.

A sesori:

a) În senatul strâns bisericesc.

Dr Ilarion Pușcariu, arhimandrit, vicariu arhiepiscopesc în Sibiiu.
Filaret Musta, arhimandrit, vicariu episcopesc, cavaler al ordinului coroanei de fer
 cl. 3 în Caransebeș.
Augustin Hamsa, arhimandrit, igumen al mănăstirii Hodoș-Bodrog.
Vasilie Mangra, arhimandrit, vicariu episcopesc în Oradea-mare și deputat dietal.
Dr Eusebiu R. Roșcă, protosincel, director al seminarului teologic-pedagogic în Sibiiu.
Dr Iosif Tr. Bădescu, protosincel în Caransebeș.

Suplenți:

Vasilie Damian, deputat dietal, protopresbiter în Brad.
Andrei Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș.
Procopiu Givulescu, protopresbiter în Radna.
Dr Ioan Lușas, protopresbiter în Săliște.
Ioan Pepa, protopresbiter în Buziaș.
Nicolae Roxin, protopresbiter în Micherechi.

b) În senatul școlar.

Roman Ciorogariu, protosincel, directorul seminarului teologic și pedagogic în Arad.
Lazar Tritean, protopresbiter, asesor consistorial în Sibiiu.
Andrei Bârsan, profesor în penziune, președinte al „Asociațiunii” în Sibiiu.
Dr Valeriu Branisce, publicist în Logoj.
Vasilie Goldiș, profesor în penziune, secretar consistorial în Arad.
 Un loc vacant.

Suplenți:

Gherasim Sârb, protopresbiter în Belinț.
Dr Nicolae Comșa, medic în Săliște.
Dr Ioan Mihu, mare proprietari în Vinerea.
Dr Nestor Oporean, avocat în Săn-Miclăușul-mare.
Dr Stefan Petrovici, avocat în Bogșa-montană.
George Szerb, consilier alic în Budapesta.

c) În senatul episcopesc.

Dr George Popoviciu, protopresbiter în Logoj.
Mateiu Voilean, protopresbiter asesor cons. în Sibiiu.
Partenie Cosma, directorul institutului de credit și economii „Albina” în Sibiiu.
Dr George Dobrin, avocat în Logoj.
Dr Aurel Novac, avocat în Biserica-albă.
Nicolae Zigre, avocat, secretariu al Consistoriului metropolitan în Sibiiu.

Suplenți :

Ioan Droc, protopresbiter în retragere în Sibiiu.
Dr Ioan Stroia, protopresbiter în Sibiiu.
Dr Lucian Borcea, avocat în Sibiiu.
Dr Petru Cornean, avocat în Oravița-montană.
Dr Ioan Șenchea, avocat în Făgăraș.
Mihail Veliciu, avocat în Chișineu.

Cancelaria metropolitană.

Secretariu : *Nicolae Zigre*, avocat.
 Fiscal : *Dr. Lucian Borcea*, avocat în Sibiiu.
 Cassariu : *Matciu Voilean*, protopresbiter asesor cons. în Sibiiu.
 Controlor : *Dr. Ioan Stroia*, protopresbiter în Sibiiu.

Delegațiunea congresuală pentru despărțirea ierarchică.

Președinte : Excelenția Sa, Înalt Prea Sfințitul arhiepiscop și metropolit *Ioan Mețianu*.
 Vicepreședinte : Prea Sfinția Sa Episcopul Aradului *Ioan I. Papp*.

Membrii

Pilaret Musta, archimandrit, vicariu episcopesc în Caransebeș.
Augustin Hamsea, archimandrit, igumen al mănăstirii Hodoș-Bodrog.
Ilie Trăilă, avocat în Vêrșet.
Petru Truția, avocat în Arad.
Dr. Petru Zepeniag, avocat în Vêrșet.
 Un loc vacant.

Representanța fundațiunei Gojdu.

Sub președenția Escelenției Sale Înalt Prea Sfințitului metropolit.
 Episcopii diecezeni.
Avram Berlogia, jude la Curie în penziune în Caransebeș.
Partenie Cosma, directorul institutului de credit și economii „Albina” în Sibiiu.
Dr Ioan Mihu, proprietar mare în Vinerea.
Dr Antonie de Mocsonyi, proprietariu mare în Bules.
Dr Nicolae Pojndăr, avocat în Eiesd.
George Szerb, consilieriu aulic în Budapesta.

Cancelaria fundațiunei Gojdu.

Esactor : *Ghenadie Bogoevicu*, protosincol în Budapesta.
 Cassariu și Controlor : Cei dela Consistoriul metropolit.
 Administrator al realităților fundațiunei : *Ghenadie Bogoevicu*, potosincol în Budapesta.

Zosca cavaciuc	11 fl 30 cr
13/9 solvit su	4 fl 30
rest. —	7 fl 00 cr

DIECEZA CARANSEBESULUI

1. Deputați din diec. Caransebeșului la congresul național bis. p e a n i i 1912—1914.

Deputații preoțești :

1. În cerc. I Caransebeș: Filaret Musta, archimandrit și vicariu episcopesc în Caransebeș;
2. în cerc. II Logoj: Dr. George Popoviciu, protopresbiter în Logoj;
3. în cerc. III Făget: Sebastian Olariu, protopresbiter în Făget;
4. în cerc. IV Jebel: Ioan Pepa, protopresbiter în Buziaș;
5. în cerc. V Ciacova: Augustin Ghilezan protopresbiter în Ciacova;
6. în cerc. VI Vêrșet: Dr. Iosif Traian Badescu, protosincol, asesor consistorial în Caransebeș;
7. în cerc. VII Petrovoselo: Stefan Popa, paroch în Sleuș;
8. în cerc. VIII Iam: Sofronie Nediciu paroch în Biserica-albă;
9. în cerc. IX Oravița: Andreiu Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș;
10. în cerc. X Mehadia: Dr Ioan Sirbu adm. protopresb. în Mehadia;

Deputații mirenești :

1. în cerc. I Valeaboului: Dr. Petru Cornean, adv. în Oravița-montană;
2. în cerc. II Logoj: Dr. Valeriu Branisce, publicist în Logoj;
3. în cerc. III Făget: George Gêrda, avocat în Făget;
4. în cerc. IV Buziaș: Vacant.
5. în cerc. V Ghilad: George Breban, consilieriu regesc, proprietariu mare în Ghilad;
6. în cerc. VI Vêrșet: Dr Petru Zepeneag, avocat în Vêrșet;
7. în cerc. VII Iam: George Szerb, consilieriu aulic, în Budapesta;
8. în cerc. VIII Sasca-mont.: Petru Corcan, deputat dietal;
9. în cerc. IX Oravița-mont. Dr Ioan Nedelcu, adv. în Oravița-mont.;
10. în cerc. X Bogșa-m.: Dr. Cornel Cornean, secretariu consistorial în Caransebeș;
11. în cerc. XI Caransebeș: Vacant.
12. în cerc. XII Ohababistra: Patriciu Drăgălina, director de pedag. în pensiuene, președinte al Comunității de avere în Caransebeș;
13. în cerc. XIII Teregova: Dr. Alex. Morariu, avocat în Caransebeș;
14. în cerc. XIV Domașnea: Const. Pepa, magistr. silv. în Caransebeș;
15. în cerc. XV. Mehadia: Nicolae Cena loc. mareșal campestru în retragere, în Mehadia;
16. în cerc. XVI Prigor: Titu Hațieg, avocat în Logoj;
17. în cerc. XVII Bozoviciu: Ioan M. Roșiu, avocat în Biserica-albă;
18. în cerc. XVIII Biserica-albă: Dr. Aurel Novac, adv. în Biserica-albă;
19. în cercul XIX Alibunariu: Dr. George Dobrin, avocat în Logoj;
20. în cerc. XX Satul nou: Stefan Petroviciu, avocat în Logoj.

2. Sinodul eparhial.

Membrii aleși pe periodul 1912—1914.

- Valeaboului : *Andrei Ghidiu* protopresbiter în Caransebeș.
Dr. Cornel Cornean, secretariu cons. în Caransebeș.
Dr. Virgil Budințian, medic în Caransebeș.
- Logoj : *Dr. George Popoviciu*, protopresbiter în Logoj.
Dr. Stefan Petroviciu, avocat în Logoj.
Dr. George Dobrin, avocat în Logoj.
- Zgribesci : *Dr. Iosif Traian Badescu*, protosincol, asesor cons. în Caransebeș.
Titu Hațieg, avocat în Logoj.
 Un loc vacant
- Făget : *Sebastian Olariu*, protopresbiter în Făget.
Dr. Iosif Popoviciu, profesor univ., Ciciova.
Dominic Rafiu, director la filiala „Albina” în Logoj.
- Coșava : *Dr. Petru Ionescu*, presbiter, consilier de secție min. în Budapesta.
Dr. George Gârda, avocat în Făget.
Ioan Caba, învățătoriu în Curte.
- Buziaș : *Ioan Peța* protopresbiter în Buziaș.
Ioan Marcu, învăț. pens., primariu în Bogșa-montană.
Dr. Victor Mercea, avocat în Buziaș.
- Jebel : *George Lupșa*, preot în Blajova.
George Szerb consilieriu aulic în Budapesta.
Dr. Dimitrie Cioloca, profesor de teologie în Caransebeș
- Ghilad : *Augustin Ghilezan* protopresbiter în Ciacova.
George Breban, cons. regesc, proprietariu mare în Ghilad.
Ioan Gruescu, învățătoriu în Cebza.
- Fizeș : *Petru Ieremia*, paroch în Cólnic.
Ioan M. Rosiu, avocat în Biserica-albă.
Dr. Valeriu Branisce, publicist în Logoj.
- Vêrșeț : *Traian Oprea*, protopresbiter în Vêrșeț.
Dr. Petru Zepeniag avocat în Vêrșeț.
Dr. Octavian Proștean, medic în Vêrșeț.
- Iam : *Teodor Panciovan*, paroch în Iertof.
Petru Corcan, deputat dietal în Iam.
Dr. Ioan Mangiucă, medic în Oravița-mont.
- Oravița-mont.: *Dr. George Dragomir*, protopresbiter în Biserica-albă.
Ilie Trăilă, avocat în Oravița-montană.
Dr. Mihail Gropșan, adv. în Oravița-montană.
- Sasca-mont.: *Sofronie Nediciu*, paroch în Biserica-albă.
Iustin Chiriță, notariu în Sasca-montană.
Nicolae Sucaciu, învățătoriu în Naidaș.
- Recița-mont.: *Dr. Petru Barbu*, presbiter, profesor pens. în Caransebeș
Dr. Petru Cornean, avocat în Oravița-montană.
Dr. Moise Ienciu, profesor în Caransebeș.
- Bogșa-mont.: *Mihail Gașpar*, protopresbiter în Bogșa-montană.
Dr. Aurel Oprea, avocat în Bogșa-montană.
Dr. Cornel Petric, notariu public regesc în Bogșa-mont.
- Caransebeș : *Filaret Musta*, archimandrit, vicariu eppesc în Caransebeș
Patriciu Drăgălina, prof. dirigent în pens., președinte al Comunității de avere în Caransebeș.
Aurel Moaca, ases. consistorial în Caransebeș.

- Teregova: *Dr. Iosif Olariu* protosincol, director al institutului teologic și ped. în Caransebeș.
Ilie Orzescu, profesor în Caransebeș.
Dr. Caius Bredicean, avocat în Logoj.
- Mehadia: Mandatul preoțesc vacant.
Stefan Jian, asesor consistorial în Caransebeș.
 Un mandat vacant.
- Bozoviciu: *Nicolae Novacovicu*, paroch în Gherboveț.
Iosif Stojanel, loc. colonel în pens. Caransebeș.
Dr. Solomon Vladoane, avocat în Bozoviciu.
- Satul-nou: *Trifon Miclea*, protopresbiter în Satul-nou.
Dr. Alexandru Birescu, avocat în Panciova.
Dr. George Miclea, avocat în Alibunari.

Consistoriul diecesan.

Președinte: Episcopul diecesan.

a) In senatul strâns bisericesc.

Asesori:

Ordinari:

Filaret Musta, archimandrit, vicariu episcopesc, cav. al ord. coroanei de fer cl. 3-a.
Dr. Iosif Traian Badescu, protosincol.

Onorari:

Avram Corcea, paroch în Coșteiu.
Andrei Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș.
Dr. Iosif Olariu, protosincol, director la inst. teol. și ped. în Caransebeș.
Traian Oprea, protopresbiter în Vêrșet.
Ioan Pepa, protopresbiter în Buziaș.
Alexandru Popovicu, protopresbiter în Oravița.
Dr. George Popovicu, protopresbiter în Logoj.

b) In senatul școlar.

Ordinari:

Stefan Jianu.

Onorari:

Ioanichie Neagoe, paroch în Petrovoselo.
George Petrescu, profesor de tipic și cântări la inst. teolog. și pedag. în Caransebeș.
Nicolae Novacovicu, paroch în Gherboveț.
Avram Berlogia, jude la curie în pens., Caransebeș.
Dr. Valeriu Branisce, publicist în Logoj.
Patriciu Drăgălina, profesor diriginte în pens., preș. com. de avere în Caransebeș.
Titu Hațeg, avocat în Logoj.
Ioan Marcu, învățătoriu pens. și primariu în Bogșa-montană.
Ilie Trăilă, avocat în Vêrșet.

c) In senatul epitropeso.

Ordinari:

Aurel Moaca.

Onorari :

Dr. Petru Barbu, presbiter, prof. de teologie în pens., Caransebeș.
Petru Ieremia, paroch în Călnic.
Spiridon Șandru, presbiter, controlor diecesan în Caransebeș.
George Breban, cons. reg., proprietariu mare în Ghilad.
Dr. Petru Cornean, avocat în Oravița-montană.
Dr. George Dobrin, avocat în Logoj.
Dominic Raftiu, director al filialei „Albina” în Logoj.
Ioan M. Roșiu, avocat în Biserica-albă.
Dr. Petru Zepeniag, avocat în Vêrșet.

Cancelaria consistorială

Secretariu : *Dr. Cornel Cornean*.
 Fiscal consistorial : *Dr. Ștefan Petroviciu*, avocat în Logoj.
 Defensor matrimonial : *Dr. Ștefan Petroviciu*, adv. în Logoj.
 Archivariu :
 Canceliști : *Dimitrie Roșca*, *George Borlovan*, *George Pêrvu*.

4. Oficiu de contabilitate și de cassă

Controlor : *Spiridon Șandru*, presbiter.
 Contabil : *Dimitrie Sgaverdea*.
 Cassariu : vacant.
 Esactor : vacant.

5. Institutul teologic

Profesori :

Dr. Iosif Olariu, protosincel, director.
Dr. Dimitrie Cioloca.
Dr. Moise Ienciu
Dr. Vasilie Loichița
George Petrescu, presbiter, propune tipicul și cântările bisericesci atât la institutul teologic cât și la cel pedagogic.

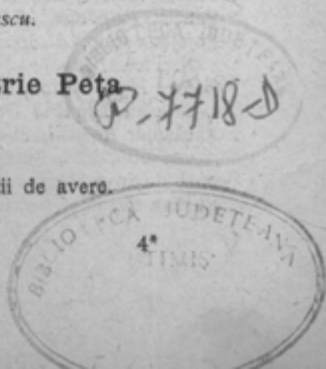
6. Institutul pedagogic

Profesori :

Dr. Iosif Olariu, protosincel, director.
Ioan Hango.
George Noaghea.
Ilie Orzescu
Dr. Constantin Popasu, propune higiena și la institutul teologic.
Antonie Sequens, propune musica vocală și instrumentală la ambele institute.
 La școala de aplicație învățătoriu : *Ioan Curescu*.

7. Reprezentanța fundațiunei Dimitrie Petra

Episcopul diecesan.
 Fisc. cons. *Dr. Ștefan Petroviciu*, adv. în Logoj.
Patriciu Drăgălina, asesor consistorial, președintele Comunității de avere.
Dr. Iuliu cav. de Pușcariu, concepist ministerial.

Protopresbiteratele.

Tractul Bisericei-albe.

Reședința protopresbiterală Biserica-albă. Numărul sufletelor : 44.006.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Dr. George Dragomir, protopresbiter.

Membri :

Vasile Iorga, paroch în Slatina.

Simeon Luca, paroch în Iladia.

Sofronie Nedici, par. în Biserica-albă.

Ioan Murgu, paroch în Sasca-montană

Petru Danescu, paroch în Berliste.

Teodor Panciovan, par. în Iertof.

Membri suplenți :

George Simu, par. Petrila.

Pavel Popescu, par. Gornea-Liubcova.

Defensor matrimonial: Dr. Aureliu Novac, avocat în Biserica-albă.

Notariu : Stefan Draghiciu învățătoriu pensionat.

Comunele cu posta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii :

Berliste, *Berlistye*, 1075. Petru Danescu, par., Romul Popa cap., Ioan Groșșan, învă.

Berzasca, *Berzaská*, 1531. Arsenie Golumba, adm. paroch., Ilie Ambruș, învă.

Biserica-albă, *Fehértemplom*, 660. Dr. George Dragomir, protopresbiter, Sofronie Nediciu, paroch., Traian Lazar, învă.

Bogodintși, *Bogorfalva*, 835. (p. Neraszlatina), A. Ciulin adm. par., T. Secoșan învă.

Cărbunariu, *Szenesfalva*, (p. Szászka.), 2177. I. Groșșan, paroch., I. Muntean, învă.

Carlsdorf, (p. Ȑ-Moldova), filie la Moldova-nouă împreună cu Padina-Mateiu (p. Ȑ-Moldova).

Ciorda, *Csorda*, (p. Jam), 676. Nicolae Otonoga, adm. paroch. Augustin Gruescu capelan., Nicolae Blaj învă.

Ciuchici, *Tyukó*, (p. Rakasđ), 1874. Iosif Paunovicu și George Lința, adm. par. Emanuil Ciulei capelan. — Constantin Petra, învă., Dimitrie Zgriban învă.

Coronini, *Lászlóvára*, (p. Ȑ-Moldova), 1021. P. Bufan, adm. par. Gavrilă Băiaș, învă.

Gornea-Liubcova, *Felsőlufkó*, (p. Szikesfalva) 1012. P. Popescu, par., N. Farcaș, învă.

Iam, *Jám*, 950. Traian Simu adm. par., G. Gaspăr învă. Toma Surlaș învă.

Iertof, *Hévír*, (p. Alsóvárány), 641. Teodor Panciovan, paroch, Corneliu Panciovan capelan., Vasile Miclea, învă.

Iladia, *Illyéd*, (p. Rakasđ), 1723. Simeon Luca, paroch, Iosif Ania paroch. George Verca și Mateiu Milencovicu, învă.

Lagerdorf, filie la Biserica-albă.

Macoviște, *Makosfalva*, (p. Rakasđ), 694. Pavel Brinzeiu, paroch. Mihail Copie, învă.

Mircovaț, *Mirkócz*, (p. Berlistye), 1093. Remus Perian par., G. Daina, învă. Un post de învă. vacant.

Moldova-noauă, (Boșneag) *Uj-Moldova*, 4115. Constantin Bălean, par., Postul de capelan vacant., Romul Bortoș învă.

Naidăș, *Néranádas*, (p. Fehértemplom), 2726. Svotozar Mutașcu, paroch., Petru Muntean capelan., Nicolae Sucaciu și Romul Pittic învă.

Nicolint, *Miklosháza*, (p. Rakasđ), 1165. O parohie vacantă. Vichentie Vinca, adm. par., George Truia învă. Ana Ciorega, învățătoare.

Padina-Mateiu, filie la Moldova-noauă, — Sofronie Mărșiu, învă.

Petrila, *Petrilova*, (p. Rakasđ), 932. George Simu, paroch, Traian Botică, învă.

Pojejena-rom, *Alsópozsgás*, (p. Felsőpozsgás) 933. Alexandru Blasiu, adm. par. N. Pirtea, învă.

Potoc, *Haramfatak*, (p. Neraszlatina) 1550. Nicolae Popovicu, par., Aurel Popovicu capelan. Dimitrie Dogariu, învă. Un post de învă. vacant

Răcășdia, *Rakasđ*, 2945. Simeon Ciulin, adm. par., Corneliu Mircea paroch, o parohie vacantă., învă., Silvia Guga învățătoare, George Guga învă., Silviu Verca învă. Un post de învățător vacant.

Rusova-noauă, *Ujruszolcz*, (p. Berlistye) 416. Cornel Drăgan par. Sultana Ciuleiu învă.

Rusova-veche, *Órúszolcz*, (p. Berlistye), 372. Pavel Vițan preot, Simeon Muia învățător.
 Sasca-montană, *Szászkabánya*, 1912. Ioan Murgu, parochi, Postul de învăț. vacant.
 Filip Băiaș și Constantin Dăneți, învăț. de stat.
 Sasca-rom., *Szászka*, (p. Szászkabánya) 1373. George Mihailoviciu, adm. par.
 Nicolae Șola și Cornel Mircea, învățători.
 Slatina, *Néraszlatina*, 1382. Vasile. Iorga, paroch. Nistor Trandafir și Teodor Murgu învăț.
 Socolari, *Szokolár*, (p. Rakasd), 1453. Valerie Nediciu, paroch, Toma Radulea, învăț.
 Eremic Verca învăț.
 Sichevița, *Szikesfalv*, 2603. Vasile Blașiu, administr. parochial, Titus Fărcașiu, învăț.
 Șușca, *Sisak*, (p. Bázias), 747. parochia vacantă, se administrează de preotul din Pojejena-rom. — N. Blaj, învăț.
 Vrani, *Alsóvárány*, 1794. Alexandru Atnaș paroch, Nicolae Balmez, paroch.
 Michail Anca învăț. Maria Anca, învățătoare.
 Vrâniș, *Felsővárány*, (p. Rakasd), 1540. Iosif Belu și Simeon Bartolomeiu adm. par.
 Corneliu Lazăr, învăț., Damian Izvernicean învăț.

Tractul Bogșei-montane.

Reședința protopresbiterală Bogșă-Montană. — Numărul sufletelor 37.514.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Mihail Gașpar protopresbiter.

Membrii:

Iuliu Bumbescu, preot în Țerova.	Petru Ieremia, paroch în Colnic.
Solomon Andreescu, paroch în Biniș	Lazar Bălean, paroch în Dognecea.
Ioan Popovici, paroch în Recița-mont.	Un loc vacant.

Membrii suplenți:

Petru Vuc, paroch în Bogșă-română. | Iancu Ișfan Stan, paroch în Bogșă-rom.

Defensor matrimonial: Dr. Aurel Oprea, avocat în Bogșă-montană.

Notariu: Iosif Pascu, paroch în Fizeș.

Comunele cu posta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii:

Barbosul, *Barbosz*, (p. Raffnő), 825. Postul de paroch. vacant, Nicolae Popoviciu, învăț.
 Biniș, *Bényes* (p. Várbozsán), 1844. Solomon Andreescu, par., Vasile Bojinca învăț.
 Iuliana Firca măritată Bojinca, învățătoare.
 Bogșă-montană, *Boksánbánya*, 1649. Mihail Gașpar protopresb., Ioachim Perian, învăț.
 Bogșă-română, *Várbozsán*, 2272. Iancu Ișfan Stan paroch, Petru Vuc paroch, Dr.
 Nicolae Popoviciu paroch. Dimitrie Pruneș și Miron Popoviciu, învăț.
 Călnic, *Kölnök*, 2025. Petru Ieremia, paroch., Iosif Ieremia, adm. paroch., Sofronie
 Andrișoiu, învăț. Octavia Gașpar învăț. Un post vacant.
 Cuptoare, *Kemenézeszék*, (p. Resicza), 604. Mihail Belcea, administr. paroch. Nu este
 nici o școală.
 Dezesci, *Dezsed*, (p. Furlak), 1040. Iacob Dabiciu, adm. par., Postul învăț. vacant.
 Doclin, *Doklénny*, (p. Királykegye), 1164. Teodor Șandru, par.; P. Drăgan, adm. par.
 Ernil Băiaș învăț.
 Dognecea, *Dognácska*, 2211. Lazar Bălean, par. Miron Bălean, capelan., Lazar
 Ciorman, învăț. de stat.
 Doman, *Domány*, (p. Resicza), 750. Ioan Oprea, adm. par., Petru Colojoară învăț.
 Duleu, *Dulló*, 810. Nestor Damșa, adm. paroch. Petru Damșa capelan, Dimitrie
 Nedescu învăț.
 Ezeriș, *Ezeres*, (p. Boksánbánya), 1528. Mihail Eremia, paroch emerit; Ioan Stoica
 și Ioachim Jurca, parochii., Trăilă Peia învăț.
 Fizeș, *Püzes*, (p. Királykegye), 1521. Iosif Crăciunel, adm. par., Iosif Pascu paroch,
 Victor Șciopoea capelan., Ioan Cotără și Simeon Tomescu învățători.
 Fărliug, *Furlak*, 1774. Aureliu Avramescu, adm. par. — Mihail Jumanca, învăț.

Iersig, *Érszeg*, 442. Postul de paroch vacant. Valeriu Popovici inv.
 Jidovini, *Zsidovin*, 1214. Alexandru Ogherlaci paroch., Petru Sfera învățător,
 Spasoie Crêsta, învăț.
 Moniom, *Monyó*, (p. Kölnök), 518. Alexandru Dobrescu adm. par. Grigorie Jivan inv.
 Ocna de fer, *Vaskő*, (p. Boksánbánya), 1116. Aurel Simu paroch.
 Ramna, *Raffna*, (p. Raffna), 1588. Ioan Pincu, paroch. Dănilă Ilițescu, inv.
 Recița-montană, *Resiczabánya*, 2108. Ioan Popoviciu, paroch., Petru Bandu, inv.
 Recița-română*), *Resiczabánya*, 987. Mateiu Bălan, adm. paroch. Ioan Vida, capelan.
 Ioan Mărila învăț.
 Soceni, *Szócán*, (p. Resiczabánya), 1155. Antoniu Foiăș, paroch., Ioan Dorca inv.
 Surducul-mare, *Nagy-Szurdok*, (p. Királykegye), 516. Ioan Biruescu, adm. paroch,
 Postul de inv. vacant.
 Târnova, *Tornó*, (p. Resiczabánya), 2513. Ioan Turnea, paroch.; o parochie vac.
 Nicolae Foiăș, învățătoriu.
 Teroa, *Czerova*, (p. Resiczabánya), 735. Iuliu Bumbescu, adm. paroch., George
 Petroviciu, inv.
 Valeamare-Pogănesci, *Pogányosvölgy*, (p. Dulló), 664. Teofil Nistor paroch. Teodor
 Ardelean învățător.
 Valea-paii, *Pogányospatak*, (p. Raffna), 1149. E. Stoian, par. Cornel Crainicescu inv.
 Văliug, *Ferenczfalva*, 1391. Romul Ancușa paroch. Vasile Măreșescu, inv. de stat.
 Vasiova, *Vassafalva*, (p. Boksánbánya), 877. Coriolan Zuiac, par. Cornel Spinean inv.
 Vermeș, *Krassóvermes*, 522. Augustin Aldan, paroch. Damian Neagoe, învăț.

Tractul Buziașului.

Reședința protopresbiterală Buziaș. — Numărul sufletelor 30.032.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Ioan Pepa, protopresbiter.

Membrii:

Georgie Lupșa, preot în Blajova.	Ioan Bărbosu, preot în Sacoșul-turc.
Teodor Cioloca, paroch în Șipet.	Avram Ciocoiu, paroch în Vucova
Vincentie Murariu, preot emer. în Lighet	Vichentie Pirtea, preot în Sinersig
Birda Simion	Luțcu, inv.

Membrii suplenți:

Aron Moise, paroh în Silagiu.

Defensor matrimonial: Paul Rotariu, avocat în Timișoara.

Notariu: Ioan Folea, inv. în pensiune în Sacoșul-turcesc.

Comunele cu poșta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii.

Berini, Temes *Berény*, (p. Liebling), 1063. Ioan Stefan, adm. par., Ioan Prohab, inv.
 Berecuța, *Berekutca*, filie la Birda. 433. Zaharie George, inv.
 Birda, (p. Birda), 388. Ioan Mărgineanțu, paroch. Simeon Lațcu, inv.
 Blajova, *Balázsd* (p. Niczkýfalva), 446. Georgiu Lupșa, adm. par. Ioan Russu cap.,
 Augustin Ruffu, inv.
 Buziaș, *Buziásfűrdő*, 1015. Ioan Pepa, protopresb. Ioan Ciurciu, inv.
 Cadar, *Kádár*, (p. Végvár), 569. Eugeniu Georgiu, par. emerit. Tovie Perian par.
 Alesandru Lazar, inv.
 Căpăt, *Képed*, (p. Szinérszeg), 500. Valeriu Blajovan, adm. par.
 Cerna, *Temes-Cserna*, (p. Liebling), 725. Alesandru Ioanoviciu par. Ilie Bugariu, inv.
 Chevereșul-mare, *Nagy-Kővéres*, 1641. Ioan Chișoșan, par. George Popescu, adm.
 par. George Pervu învățătoriu, Sofia Zarva, învățătoare prov.

*) Recița-montană s'a împreunat cu Recița-română formând o comună politică sub numirea de Resiczabánya.

Dragășina, *Temesfalva*, (p. N.-Kövér), 308. Ioan Buliga, paroch. Post inv. vac.
 Dubos, *T.-Doboz*, (p. Végvár), 471. Isaia Suru, paroch. Moise Băcila învățătoriu.
 Folia, *Föly*, (p. Föly), 536. Dimitrie Șandru, paroch. Nicolae Crăciunescu, inv.
 Hitiaș, *Hattyás*, (p. Buziásfürdő), 1466. Georgiu Ciocoiu, paroch. Nic. Jancoviciu, inv.
 Icloda, *Iklód*, (p. Török-Szákos), 510. Ioan Gherga, adm. par. Iancu Băcila, inv.
 Jebel, *Széphely*, (p. Széphely), 3056. Ioan Ionescu, par., Coriolan Popoviciu, par.
 Una parohie vacantă. Gregoriu Paliciu, inv., Eftimie Crașovan inv.
 Opațița, *Magyarapácz* (p. Detta). 815. Ioan Mătariu, par. Iosif Stancu inv. prov.
 Racovița, *Rakovicza*, (p. Hattyás), 1451. George Costescu, par. Vichentie Murariu, par.
 emerit, Antonie Peia inv.
 Sacoșul-turcesc, *Török-Szákos*, 1069. Ioan Bărbosu, adm. par. Moise Alexiu, cap.
 Simion Paulescu inv.
 Sacoșul-ung., *Magyar-Szákos*, (p. Magyar-Szákos), 3200. Una parohie vacantă G.
 Popoviciu, adm. par. Postul de inv. vacant. Sofia Băiaș, inv.
 Sân-George, *Monostor-Szent-György* (p. Birta), filie la Birta, Zacharie George, inv.
 Sculea, *Szigetsalu* (p. Gattalya), 505. Const. Doboșan, paroch. Ioan Draghiciu, inv.
 Silagiu, *Nagy-Szilás*, (p. Buziásfürdő), 1061. Aron Moise paroch. Ig. Petroviciu, inv.
 Sinersig, *Szinérszeg*, 592. Vichentie Pirtea adm. par. Octavia Pirtea inv.
 Șipet, *Sebed*, (p. Sebed), 2671. Teodor Cioloca și Nicolae Stoia, par. Petru Goanța
 inv. și Elena Nedelcu inv.
 Sirbova, *Szírbo*, (p. Bakovár) 899. Ilie Gherban, adm. par. Petru Adam inv.
 Șoșdia, *Sősd*, 1157. Parochia vacantă. Dimitrie Bugariu, inv.
 Stamora-rom., *Felső-Sztamora*, (p. Liebling), 1041. Valeriu Petroviciu, paroch.
 Avram Nini inv.
 Uliuc, *Temes-Ujflak*, (p. T.-Újflak), 882. Ilie Cocos, paroch. Constantin Radu, inv.
 Unip, *Temesujnép* (p. T.-Ujflak), 644. Iuliu Crainic paroch Nicolae Vlădica învăț.
 Vucova, *Temes-Vukovár*, (p. Niczkyfalva), 618. Avram Ciocoiu, par. Pavel Drinca inv.

Tractul Caransebeșului.

Reședința protopresbiterală Caransebeș. — Numărul sufletelor 57.195.

Scaunul protopresbiteral:

Președinte: Andreiu Ghidiu, protopresbiter.

Membrii:

Ioan Meda, preot în Valeadeni.
 Ioan Stoian, paroch în Caransebeș.
 Ilie Pepa, paroch în Armeniș.

Iuliu Musta, preot în Glimboca.
 George Popoviciu, preot în Zăguzeni.
 Eliseiu Drăgălina, paroch în Borlova.

Suplenți:

Petru Domil, preot în Buceșnița.

Nicolae Cornean paroch în Apadia.

Defensor matrimonial: Dr. Petru Barbu, profesor de teologie în pens.

Notarin: Ioan Stoian, paroch în Caransebeș.

Comunele cu posta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii.

Apadia, *Apádia* (p. Delényes), 983. Nicolae Cornean, paroch. Ioan Cărdaș, inv.
 Armeniș, *Örményes*, (p. Temes-Szlatina), 2839. Ilie Pepa, par. Floria Băcilă, Iozsef
 Iánó, inv. — Sofia Faur, și Zorka Lazits măr. Ievrics învățătoare.
 Bolvașnița, *Bolvás*, (p. Körpa), 891. Ioan Muntean par. Dimitrie Miculescu, inv.
 Borlova, *Borló*, (p. Karánsebes), 1642. Eliseiu Drăgălina, paroch. Patriciu Drăgălina,
 Mihail Bobiș inv., Vilma Gály, învățătoare.
 Brebul, *Perlő*, (p. Alsószőlencz), 1170. Nicolae Popoviciu, paroch Florea Ivan inv.
 la școala comunală Teréz Demes.
 Buchin, *Bökény*, (p. Körpa) 628. Romul Tinca, adm. par. Postul de inv. vacant.
 Buceșnița, *Bokos*, (p. Körpa), 829. Petru Domil, preot, Pantelemon Domil, capelan.
 Postul de inv. vacant.

- Caransebeș, *Karánsebes*, 3304. Andreiu Ghidiu, protopresb. Ioan Stoian, paroch.
 George Buru, capelan protopresbiteral. Pavel Jumanca, inv. Elena Biju, inv.
 Cârpa, *Körpa*, 1215. Nic. Usonescu, par. Valeriu Nemoian cap. Zacharie Gabriel, inv.
 Cicleni, *Csikleny*, (p. Karánsebes), 208., filie la Dalci.
 Cireșa, *Bisztracseres*, (p. Nándorhegy), 563. Ioan Turcan, par. Romulus Boc, inv.
 Ciuta, *Csuta*, (p. Karánsebes), 710. Postul de preot vacant. Stefan Țigriș inv.
 Crăjma, *Korcsóna*, (p. Nándorhegy), 727. Ioan Bogdan, adm. par. G. Francescu, inv.
 Dalci, *Dács*, (p. Karánsebes), 563. Mihai Sărăcin adm. par. Alexa Țigriș, inv.
 Delinesci, *Delényes*, 1058. Teodor Muntean, adm. par. Constant. Velcu, inv., la
 școala comunală Petru Iacobescu.
 Feneș, *Fényes*, (p. Teregova), 965. V. Paica par. P. Humița, și Iolán Angyal, inv.
 Ferdinandsberg, *Nándorhegy*, 304, filie la Cireșa.
 Glimboca, *Novákfalva*, (p. Nándorhegy), 2234. Iuliu Musta, adm. par., Virg. Musta cap.
 Vir. Stefanigă și Nicolae Simeria, învățători. Iuliana Simeria n. Dittert, învățătoare.
 Golef, *Galacs*, (p. Körpa), 784. filie la Buceșnița. Iosif Velovan, inv.
 Iaz, *Jász*, (p. Karánsebes), 812. Ioan Popoviciu, adm. par. Ioan V. Miklosy, inv.
 Illova, *Illópatlak*, (p. Temes-Szlatina), 1216. Toma Porumb, par. George Tatucu, inv.
 și Gertrud Knapp învățătoare.
 Jupa, *Zsuppa*, (p. Karánsebes), 398., Iosif Mircea, paroh. Macsim Dalea, inv.
 Maciova, *Macsova*, (p. Szákul), 615. Ioan Borlovan, par. Sol. Bistrean, inv.
 Mal, (p. Nándorhegy), 531. filie la Crăjma. Mihai Petroviciu, inv.
 Marga, (p. Ruszkabánya), 1887. Nic. Ivanescu, par. I. Olariu, inv., Emilia Olariu, inv.
 Mărul, *Almafa*, (p. Nándorhegy), 1653. Dimitrie Popoviciu, adm. par. George,
 Popoviciu, capelan. Maria Borovici, învățătoare și Teodor Anca, învățător.
 Mutnicul-Mare, *Nagymutnok*, (p. Zaguzsén) 814. George Bria adm. par. I. Roșca, inv.
 Obreja, *Bisztranyires*, (p. Karánsebes), 2032. Patriciu Rădoi, parochi: Pavel Cepău.
 și Irma Szatmáry inv.
 Ohababistra, *Bisztere* (p. Nándorhegy), 940. Parohia vacantă. Jáliesné Nagy Ette
 și N. Gavrilă inv.
 Ohabamutnic, *Mutnoksabadja*, (p. Zaguzsén), 794, I. Lăpăduș. par. Postul inv. vacant.
 Ohabața, *Kisszabadi*, (p. Delényes), 361. Postul de preot vacant. Ioan Ivan, inv.
 Peștere, *Krassóbarlang*, (p. Kavarán), 791. Romul Jurchescu, par. Ioan Stan, inv.
 Petroșnița, *Petresfalva*, (p. Körpa), 1245. Ilie Popoviciu, adm. par. N. Stoichescu inv.,
 Irma Pechmann măr. Kolb învățătoare.
 Poiana, *Sebesmező*, (p. Karánsebes), 1394. Florea Cioloca paroch. V. Oltean inv.,
 Margit Sziklaj, învățătoare.
 Prisaca, *Gyepesfalva*, (p. Zaguzsén). 674. Ioan Lața paroch. Trandafir Lugoienel inv.
 Prisian, *Perestyén*, (p. Körpa), 455. filie la Buchin.
 Rueni, *Sebesrom*, (p. Karánsebes), 737. Nicolae Cojocariu, adm. par. Nic. Tutunariu
 învățător.
 Rugi, *Ruzs*, (p. Karánsebes), 928. Petru Suru, paroch. Ianăș Belciu, inv.
 Ruginosu, *Rugyincz*, (p. Zaguzsén), 339. V. Corneanu, adm. par. Post de învă-
 țator vacant.
 Rusca, *Ruska*, (p. Teregova), 1520. Ioan Sîrbu, adm. par. Pavel Tismonariu și
 Ilie Romanu, inv.
 Ruscberg, *Ruszkabánya*, 1213. Ioan Velovan, par. Simeon Botescu, inv. Roza
 Csernyi învățătoare.
 Ruschița, *Ruszkicza*, 127. filie la Ruscberg.
 Sadova-noaună, *Ufzagyva*, (p. Temes-Szlatina), 545. George Ivaniciu, adm. par.
 Mihail Ionescu, inv.
 Slatina-mică, *Temes-Szlatina*, 853. filie la Sadova-noaună. Simeon Șandru, inv.
 Teregova, 2923. Ioan Bogoeviciu și Pavel Șandru, parochi. Ilie Sîrbu, Traian
 Țiunea, Areti Sîrbu și Hermina Țiunea, învățăt.
 Turnul, *Sebestorony*, (p. Karánsebes), 524. filie la Rueni.
 Valeaboul, *Ökörpatlak* (p. Karánsebes). 788. Val. Nicolaeviciu adm. par. Grig. Lața, inv.
 Valeadeni, *Váldény*, (p. Delényes), 1015. Ioan Meda, adm. par., Em. Pirtea, cap.
 George Cătană, inv.
 Valeamare, *Bisztranygyvölgy*, (p. Nándorhegy), 531. filie la Voislova.

Valişóra, *Temesvölgye*, (p. Körpa), 1166. Florea Suru, adm. par. Toma Nicolici, cap.
 Traian Damşescu şi Ana Damşescu, inv. subst.
 Vamamarga, *Vámosmarga*, 97. (p. Ruszkabánya), filie la Marga.
 Var, (Karánsebes), 1172. Sinesie Bistreanu, preot. Elisiu Ştiopu, inv.
 Vérciorova, *Varcsaró*, (p. Körpa), 1408. Martin Vernichescu, paroch. Ioan Benghia,
 şi Nicolae Ievrics învăţători.
 Voislova, *Szörénybalázsd*, (p. Nándorhegy), 704. George Adam, par. Ales. Bijan, inv.
 Zăvoiu, *Závoly*, (p. Nándorhegy), 531. filie la Cîrşeş.
 Zăgujeni, *Zaguzsén* 482. George Popoviciu, adm. par. Nicolae Cornean, inv.
 Zerveşti, *Szervesd*, (p. Karánsebes), 788. Ioan Jucos, adm. par. Petru Adam, inv.
 Slagna, *Szalakna*, (p. Karánsebes) 575. Nichifor Lazar adm. par., Iosif Stoica inv.

Tractul Ciacovei.

Reşedinţa protopresbiterală — Ciacova. Numărul sufletelor 18,593.

Scaunul protopresbiteral.

Preşedinte: Augustin Ghilezan, protopresbiter.

Membrii:

Petru Cherla, preot în Banloc.	Iustin Cotta, preot în Giulvez.
Pavel Cimponeriu, paroch în Cebza.	Aurel Drăgan, paroch în Ghilad.
Ioan Coşariu, paroch în Tolvadia.	Nicolae Popa, paroch în Feñi.

Membrii suplenţi:

Trifon Cocora, paroch în Partoş.	Vasilie Terebenţ, paroch în Petroman.
Aureliu Magheţ, paroch în Toager.	Teodor Petcu, preot în Banloc.

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: Filip Pop, capelan în Banloc.

Comurele cu posta ultimă şi Nrul sufletelor, preoţii şi învăţătorii.

Banloc, *Bánlak*, 2247. Petru Cherla, adm. par., Teodor Petcu adm. par., Filip Pop, capelan. Nicolae Lighezan, Nicolae Ion inv., Ana Urdărian învăţătoare.
 Cebza, *Csebze*, (p. Csák), 1522. Pavel Cimponeriu, paroch; Gheorghe Treța adm. paroch. Ioan Gruescu, Alexandru Florei, inv.
 Ciacova, *Csák*, 745. Augustin Ghilezan, protopresbiter Ioan Gruescu inv.
 Denta, 1067. Silviu Colojoră paroch. Vasilie Stoica, inv.
 Denta, filie la Denta. 134.
 Foeni, *Fény*, 1355. Nicolae Popa par. Procopiu Şimian învăţ.; Ana Lazaroviciu mărit. Şimian, învăţătoare.
 Gaiul-mic, *Kis-Gáj*, (p. Alsó-Sztamora), 651. Zacharia Laţcu, administr. paroch.
 Traian Blasiu, capelan. Postul de inv. vacant.
 Ghilad, *Gilád*, 2096. Aureliu Drăgan, par., Nicolae Chicomban par., Iosif Badescu, inv. un post de inv. vacant., Maria Popoviciu, învăţătoare.
 Giulvêz, *Torontálgylvész*, 987. Iustin Cotta, adm. paroch., Victoria Alexa inv., prov. postul de învăţătoare vacant.
 Lighet, *Temesliget*, (p. Széphely), 1150. Romul Muntean paroch. Petru Arnăut, inv.
 Macedonia, (Csák), 835. Ioan Tîncă, paroch. George Cârdaş, inv.
 Obad, (p. Csák), 567. George Ionescu, paroch., Victor Giurgiu, inv.
 Omor, (p. Denta), 291. Postul de adm. par. vacant.
 Partoş, *Partos*, (p. Bánlak), 690. Trifon Cocora, paroch. Postul de inv. vacant.
 Petroman, *Petromány*, (p. Csák), 1353. Vasiliu Terebenţ, paroch. Aurel Bălan, inv.
 Toager, *Togyér*, (p. Gyér), 1101. Aureliu Magheţiu par. Ioan Belciu, inv.
 Tolvadia, *Tolvád*, 1064. Ioan Coşariu paroch. Postul de inv. vacant.
 Voiteg, *Vejte*, 738. Stefan Ţeran, administrator paroch. Alesandru Ţeran, inv.

Tractul Făgetului.

Reședința protopresbiterală Făget. — Numărul sufletelor 27.710.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Sebastian Olariu*, protopresbiter.

Membrii:

Dimitrie Iosof, preot în Bujor.
 Antoniu Angel, preot în Coșava.
 Serafim Băian, paroh în Margina.

Virgil Lugoșan, preot în Botinești.
 George Gerbacea, preot în Brănesci.
 Un loc vacant.

Membrii suplenți:

Alex. Popovici par. în Bucureț.

Teodor Baianți, paroh în Românești.

Defensor matrimonial: Dr. Ioan Popoviciu adv. în Făget.

Notariu: Inocențiu Bogdan, capelan protopresbiteral în Făget.

Comunele cu poșta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii.

Balosești, *Bégabalásd*, (p. Tamásd), 232. filie la Jupanesci.
 Bănesci, *Bázosd*, (p. Facsád), 576. Ioan Iclozan paroh, Victor Iclozan, capelan, Ioan Petrescu inv.
 Bătesci, *Vadfatak*, (p. Facsád), 529. Romul Raduloviciu adm. par. N. Popoviciu inv.
 Bichigi, *Kisbékés*, (p. Facsád), 892. Traian Borduz, paroh. George Jumanca inv.
 Birna, *Barnafalva*, (p. Bozsor), 462. Parohie vacantă. Post. inv. vacant.
 Botesci, *Borzasfalva*, (Bozsor), 221. filie la Juresci.
 Botinesci, *Botyánfalva*, (p. Bozsor), 558. Vir. Logojan, adm. par. post. inv. vacant.
 Brănesci, *Avasfalva*, (p. Facsád), 701. George Gârbacia, adm. par. Aurel Arone inv.
 Breazova, *Béganyiresd* (p. Kurtya), 461. Ioan Alesandrescu adm. par. George Seracin, învățător.
 Bucurețiu, *Bukovecz* (p. Bozsor), 823. Alex. Popoviciu, paroh. Simeon Vornic, inv.
 Bujor, *Bozsor*, 633. Dimitrie Iosof adm. par. George Drăgoiu inv.
 Ciciova, *Klicsó*, (p. Beth'enháza), 1363. Ioan Stefanovici paroh. Coriolan Belgia și Adrian Ardelean inv.
 Coșava, *Kossó*, 689. Antoniu Angel, adm. par. Post. inv. vacant.
 Coșavița, *Kiskossó*, (p. Kossó), 151. filie la Homojdia.
 Coșteiu, *Felsőkastély*, (p. Kossó), 611. Eugeniu Sudreșan, paroh, Ioan Ieva, inv.
 Crivina, *Felsőgörbéd*, (p. Kurtya), 360. Par. vacantă. Post inv. vacant.
 Curtea, *Kurtya*, 1293. Filimon Titel, adm. par. Ioan Caba și Ioan Murgu inv.
 Drăgsinești, *Drágfalva*, (p. Facsád), 345. filie la Mutnicul-mic.
 Drinova, *Derenyó*, (p. Bozsor), 406. George Rabagia, adm. par. Post inv. vacant.
 Făget, *Facsád*, 1153. Sebastian Olariu, protopresb. Inocențiu Bogdan cap. prot. Pavel Constantin Iacob, inv.
 Fărășești, *Forrásfalva*, (p. Kurtya), 526. Nic. Gherga adm. par. Post inv. vacant.
 Furdia, *Fürde*, (p. Facsád) 990. George Garoiu Emil Damșa, par. Vas. Brașovan, inv.
 Gladna-română, *Gladna* (p. Facsád), 739. Ioan Neagu, par. Post inv. vacant..
 Gladna-montană *Gladnabánya*, (p. Facsád), 275. filie la Gladna-română.
 Goizesci, *Go csfalva*, (p. Tamásd), 189. filie la Romanesci.
 Hauzesci, *Hegyeslak*, (p. Facsád) 333. filie la Furdia. Vasile Olariu inv.
 Homojdia, *Hamapfalak*, (p. Kossó), 368. Ioan Fărăș preot. post. inv. vacant.
 Jupanesci, *Zsupánfalva*, (p. Tamásd), 322. Iosif Unipan adm. par. Iosif Lucaci inv.
 Juresci, *Győrözsá*, (p. Bozsor), 312. Dimitrie Sándor par. Avram Stepanescu, inv.
 Luncani *Bégálankás*, (p. Tamásd), 613. Teofil Bucșa par. Post inv. vacant.
 Margine, *Marzsina*, (p. Kossó), 581. Serafim Băian, paroh. Simeon Ionașiu, inv.

Mutnicul-mic, *Kismutnok*, (p. Facsád), 352. Ioan Frăntescu preot. Post inv. vacant.
 Nemeșesci, *Nemcse*, (p. Kossó), 199. filie la Coșava. Post inv. vacant.
 Petrósa, *Kőfalv*, (p. Kurtya), 546. Dimitrie Nistor. preot. Post inv. vacant.
 Poeni, *Ruszkató*, (p. Kurtya), 669. Liviu Radu. preot. Cornelia Radu n. Pop, inv.
 Pogănesci *Pogányfalva*, (p. Bozsor), 533. Iosif Hanceș, par. Post inv. vacant.
 Povărgina, *Porzon*, (p. Facsád), 488. Patriciu Miclăuș, adm. par. Postul inv. vacant.
 Romanesci, *Rumunyst*, (p. Tamásd), 707. Teodor Baianțu, paroch. Ioan Bratulescu inv.
 Sarazani, *Szárázány*, (p. Bozsor), 520. Iosif Olariu, adm. par. Dimitrie Suciu inv.
 Seceni, *Kisszécsény*, (p. Bozsor), 209. Vichente Ciorogar paroch.
 Sintesci, *Bégaszentcs*, (p. Facsád), 990. Partenie Mateiu, par. Tr. Mihailoviciu inv.
 Sudriaș 551. Jupani 541. *Bégaszederjes-Zsuppány*, (p. Bozsor), Nicolae Popoviciu,
 adm. par. Dimitrie Stepanescu, inv. Ioan Toma inv.
 Surducul-mic, *Kisszurdok*, (p. Bozsor), 820. Nicolae Brândău, paroch. Trifon Arde-
 lean, inv.
 Susani. *Bégaszuszány*, (p. Bozsor), 752. Samson Petric, adm. par. Ioan David inv.
 Temeresci, *Temeres*, (p. Facsád), 1043. Nicolae Cibian, par. Ioan Terfeloagă, inv.
 Tomesci. *Tamásd*, 408. Aureliu Barboniu adm. par. Ioan Șerengău inv.
 Zolt, *Zold*, (p. Facsád), 390. Romul Furdui, adm. par.
 Zorani, *Zorány*, (p. Kossó), 289. filie la Margine.

Tractul Logojului.

Reședința protopresbiterală Logoj. Numărul sufletelor 29,687.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Dr. George Popoviciu, protopresbiter.

Membrii:

Iosif Tempea, preot în Logoj.
 Isaia Popoviciu preot în Silha.
 Nic. Sciopone, preot în Remetea-Pogăan.

Nicolae Groza, preot în Gavojdia.
 Nicolae Birăescu, preot în Logoj.
 Ioan Pușcan, paroch în Criciova.

Membrii suplenți:

Aureliu Spătan, paroch în Sacul.

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: Corneliu Biro, paroh în Herendesci.

Comunele cu poșta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii.

Boldur, *Boldor* (p. Lugos), 968. Vasile Voda, admin. paroch. Ioan Murgu inv.
 Căvăran, *Kavarán*, 688. Eftimie Lăpăduș par. Ioan Gander inv.
 Cireșu, *Cseresfemes*, (p. Kricsó), 490. Toma Bireescu, par. Dimitrie Secoșan, inv.
 Criciova, *Kricsó*, 1002. Ioan Pușcan, adm. par., Ioan Stroca, cap. Nic. Drăgălina inv.
 Crivina, *Alsógörbéd* (p. Kricsó), 495. Parohia vacantă. Alexie Trica inv.
 Dragomiresci, *Dragomér* (p. Furlak), 647. Ioan Jurca preot. Miron Coriciu, inv.
 Gavojdia, *Gavosdia* 1172. Nic. Groza par. Demetriu Morariu, paroh. Ion Sîrbu, inv.
 Harmadia, *Harmad* (p. Lugos), 418. Ioan Popoviciu adm. par. Postul inv. vacant.
 Herendesci, *Herés* (p. Lugos), 1042. Corneliu Biro, par. Alexandru Novac, inv.
 Hezeriș, *Lugosegres* (p. Bethlenháza), 600. Traian Gaspar, preot. Postul inv. vacant.
 Hodoș, *Krassóhodos* (p. Lugos), 715. Simeon Blajovan adm. paroch, Valeriu
 Blajovan, capelan. Mihail Crăciun, învățător.

Honorici, *Honoros*, (p. Lugos), 817. Romul Popoviciu par. Gherasim Popoviciu, inv. Jdioara, *Zsidóvár*, (p. Gavosdia), 1229. George Vior, paroch. Postul inv. vacant.
 Jena, *Zsena*, (p. Gavosdia), 631. Dimitrie Lupea, par. Iuliu Ioanoviciu, inv.
 Logoj, *Lugos*, 4410. Dr. George Popoviciu, protopresbiter, Iosif Tempea, Nicolae Birăescu, adm. par., Dr. Aurel Mihaescu paroch. Dr. Avram Imbroane diacon. Ioan Vidu, C. Liuba, George Onae inv. Sofia Florescu, Sid. Vidu, Livia Rissu inv. Un post învățătoresc vacant.
 Logojel, *Lugoshely*, (p. Lugos), 1639. Nic. Șosdean, par. Const. Chevereșan, par. Petru Costescu, inv.
 Măguri, *Magur*, (p. Lugos), 204. Iulian Balangean, preot. Postul inv. vacant.
 Nădrag, *Nadrág*, (p. Nadrág), 457. Constantin Popoviciu adm. par.
 Oloșag, *Ollóság*, (p. Lugos), 777. Ioan Enuica, paroch. Vasile Stămurean inv.
 Remete-Pogănici, *Pogányosremete* (p. Furlak), 639. Nicolae Sciopone, adm. par. Petru Lădăriu, inv.
 Sacul, *Szákul*, 1060. Aurel Spătan, adm. par. Dim. Soceneanțu, cap. Vasile Tărian, inv.
 Satul-mic, *Lugoskisfalva* (p. Lugos), 653. Ioan Danciu, paroch. Postul inv. vacant.
 Scăiuș, *Bojtoráros* (p. Furlak), 1029. Postul preotesc vacant. Sim. Temes inv.
 Selbăgel, *Szilváshely*, (p. Gavosdia), 651. Marian Groza preot. Aurel Aldan inv.
 Silha, *Szilha*, (p. Szaparfalva), 836. Isaia Popoviciu paroch. Ioan Stan, inv.
 Tapia, *Tápia*, (p. Lugos), 516. Mareș Humița adm. par. Postul inv. vacant.
 Tincova, *Tinkó*, (p. Szákul), 797. Postul preotesc vacant. Andreiu Rachitovan, inv.
 Visag, *Krassóviszág*, (p. Vecsehásza), 930. Ioan Stereociu, preot. Gruia Soceneanțu, inv.
 Zgribesci, *Kra-sógombás* (p. Szákul), 814. Romul Șandru par. Dimitrie Țiru inv.
 Zorlențul-mare, *Alsózorlencz*, 2661. Antoniu Atnagea paroch. Ant. Atnagia, adm. par., Stachia Gerga inv., Ioan Popescu inv.
 Zorlențul-mic, *Felsőzorlencz*, (p. Alsózorlencz), 631. Petru Bêlu, paroch. Mihaiu Suru inv.

Tractul Mehădiei

Reședința protopresbiterală Mehădia. Numărul sufletelor 66.967

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Dr. Ioan Sirbu, adm. protopresbiteral.

Membrii:

Vasile Popoviciu, preot în Pecenișca.
 Iosif Câmpean, preot în Prigor.
 Const. Vlăducean, preot în Plugova.

Gheorghe Tatucu, par. ch în Iablașița.
 Nicolae Novacoviciu, par. în Gêrbovêț.
 Dionisie Goanță, paroch în Lăpușnic.

Membrii suplenți:

Pavel Chimbir, par. în Șopotul-vechiu.
 Vasile Popoviciu, preot în Pătaș.

Mihail Costescu, adm. par. în Eșelnița.
 Ilie Imbrescu, paroch în Dalboșeț

Defensor matrimonial: vacant.

Nôlariu: Constantin Dure, paroch în Orșova.

Comunele cu posta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii.

Bănia, *Bánya*, 2244. Dimitrie Bogoeviciu paroch., Pavel Bogoeviciu, par. Nicolae Bêrsan și Vasile Marincea, învățători.
 Băile-Erculane, *Herkulesfürdő*, 42. filie la Pecenișca.
 Bêrza, *Börzény*, (p. Csernahviz), 385. filie la Topleț. Nicolae Șchiopu, învățătoriu.
 Bogoltin, *Bogoltény*, (p. Somosréve), 2223. Grigorie Vasilescu, adm. par. Mihail Drăgulescu inv. și Măria Cădea-Drăgulescu învățătoare.
 Borlovenii-noi, *Uj-Borlovény*, (p. Nérhalmos). 688. Traian Călțun par. George Gruia, învățător.
 Borlovenii-vechi, *Ó-Borlovény*, (p. Nérhalmos), 1124. Timoteiu Boțchescu, ad. par. Bernat inv. Pap Etelka, învățătoare.

- Bozoviciu, *Bozovics*, 3527. Ioan Brinzeiu, par. Nicolae Bihoiu, par. Teodor Chirilean
Ioan Sopercian și Fekete Gály Kamilla învățătoare la cea comună, Létai Antal
și Létai Antalné la școala de stat.
- Canicea, *Szörénykanizsa*, (p. Domásnya), 496. filie la Domașnia, Gh. Benghia, inv.
Coramnic, *Koromnok*, (p. Orsova), 364. file la Tuferiu.
- Cornea, *Somfa*, 1490. Nic. Vălean par. Nic. Grozuța, Nic. Aron inv. Ecat. Aron inv.
Cornereva, *Somosréve*, 5308. Ioan Grozavescu par. George Belcota par. Mihail
Spunei, Vasile Bălănescu, învățători.
- Crușoveț, *Körtvélypatak*, (p. Kuptorja), 736. filie la Cuptoare. Trifon Ațel, inv.
- Cuptoare, *Kuptorja*, 1002. I. Trailoviciu, adm. par. Nic. Goanță, capelan Trifon
Adamescu, inv.
- Dalboșeț, *Dalbosfalva*, 2394. Ilie Imbrescu par. Petru Budescu, Vasile Grozav, inv.
Domașnia, *Domásnya*, 2170. Simeon Răsvan, paroch. Vasile Usonescu par. Mihail
Vladucean, Iosif Simon, inv. Maria Vladucean, învățătoare.
- Dubova, *Dunatölgyes*, (p. Óasszonyrét), 486. filie la Ogradena. Nic. Sándor inv.
Eșelnița, *Dunaorbagy*, (p. Orsova), 1205. Michail Costescu, adm. par. Const. Vladu
inv. Hermina Fabry, învățătoare.
- Gêrbovăț, *Gerbóc*, (p. Bányá) 1930. Nicolae Novacoviciu par. Ioan-Novacoviciu,
diac. — Nicolae Bololoi, inv. Gábas Adelgunda, învățătoare.
- Globucraiova, *Kiskirálymező*, (p. Bélaabláncz), 934. Zacharie Popoviciu, adm. par.
Mihalea, inv.
- Globurêu, *Golbor*, (p. Ekés), 682. Iosif Dragoi, paroch Simeon Răsvan, inv.
- Iablanița, *Bélaabláncz*, 1865. George Tătucu, paroch. Gheorghe Jurchescu, inv.
Carolina Körmeny inv.
- Jupălnic, *Nagyzsuffány*, (p. Orsova), 1202. Pavel Magdescu, adm. par. Gavril Băiaș
inv., Feneșan învățătoare.
- Lăpușnicel, *Kislápösnok*, (p. Porhó), 1012. Felician Nemoian adm. par. Ioan Baderca,
inv. Rózsa Ilona învățătoare.
- Lăpușnic, *Nagylapösnok*, (p. Dalbosfalva), 2649. Dionisie Goanță, paroch. Nicolae
Budescu, inv. Minich Magda, învățătoare.
- Luncavița, *Nagyilánkás*, (p. Teregoa), 1343. Iosif Nemoian, adm. paroh Isaia Tîrziu,
George Urdean, inv.
- Mehadia, 2360. Iosif Coriolan Buracu adm. par. O parohie vac. Remus Popa și N.
Merga, inv. Livia Popa, inv. Ioan Têrfăluga și Pékli János inv. la școala de stat.
- Mehadica, *Kismihály*, 2472. George Marșavela, și Nic. Coca administratori par.
Mihail Cristescu și Gheorghe Uzonescu, inv.
- Mocerîș, *Mocsáros*, (p. Dalbosfalva), 1338. Petru Suciu, paroch. Micicoiu, inv.
- Ogradena-vechie, *Óasszonyrét*, 873. Antoniu Miloșescu, adm. par. Daniil Țunea, inv.
- Orșova, *Orsova*, 870. Constantin Dure, paroch. Traian Hențu, inv.
- Pătaș, *Nérafatas*, (p. Perebő), 1291. Vasile Popoviciu, adm. par. Zacharie Laza-
rescu, învăț. Maria Lazarescu, învățătoare.
- Pecenișca, *Csernabesenyő*, (p. Herkulesfürdő), 650. Vasile Popoviciu, adm. par.
Dumitru Martinescu, inv.
- Pêrvova, *Porhó*, 1196. Eugeniu Căltun, adm. par. I. Berzanescu, inv. Meinhold
Hedvig inv.
- Petnic, *Petnek*, (p. Bélaabláncz), 1259. Ioan Chendi, adm. par. Alexandru Darabanț,
capelan, Constantin Giurginca inv. Szeitl Jolan, învățătoare.
- Plavișevîța, *Naszádas*, 452. Iacob Dragulescu adm. par. Emilian Cismaș, inv.
- Plugova, *Ekés*, 1395. Constantin Vlăducean, adm. par. Nicolae Vladucean, învățător
Tóth Anna învățătoare.
- Prigor, *Nérahalmos*, 1657. Iosif Câmpean, adm. par. Simion Lazar, inv. Józsa Peér inv.
Prilipet, *Perebő*, 1699. Eremia Borchescu par. Sofronie Sêrbu și Ioan Bojincă inv.
Putna, (p. Nérahalmos), 498. filie la Prigor. Petru Lucaci inv.
- Rudăria, *Ogerlistye*, (p. Bányá), 2864. Dr. Ion Sîrbu par., o parohie vacantă.
Ioan Humița, învățător.
- Șopotul-nou, *Uj-Sopot*, (p. Dalbosfalva), 1304. Ioan Goanță adm. par.
- Șopotul vechiu, *Ó-Sopot*, (p. Dalbosfalva), 1402. Pavel Chimbir, par. Emil Chimbir
capelan., Ilie Sîrbu inv.

Tisovița, *Tiszocza*, (p. Naszádos) 313. filie la Plavișevița. Darvas Mihály inv. de stat.
 Topleț, *Csernahévíz*, 1660. Dimitrie Popoviciu, par. Romul Pêrvu, învățătoriu.
 Tuferiu, *Tuffas*, (p. Orsova), 794. Ilie Jurescu, adm. par. Luca Ghergulescu, inv.
 Valeabolvășnița, *Bolvásvölgy*, (p. Ekés), 1354. Zacharia Grozavescu, adm. par.
 Ilia Feneșan inv.
 Verendin, *Verend*, (p. Kismihályd), 2165. Ioan Alexandrescu paroh. Simion Velescu inv.
 Emilia Ciclován învățătoare.

Tractul Oraviței.

Reședința protopresbiterală Oravița. — Numărul sufletelor 28.196.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Mihail Gașpar* administrator ppterat.

Membri:

Mateiu Popoviciu, par. în Goruia.	George Popa, paroh în Greovaț.
Acsentie Popovici, paroh în Ghêrliște	Aurel Iana paroh în Maidan
Un loc vacant.	Petru Bernaz, paroh în Secaș.

Membrii suplenți:

George Neda par. în Oravița-rom.	Ilie Ciorei paroh, în Broșteni.
<i>Defensor matrimonial</i> : Ilie Trailă, avocat în Oravița.	
<i>Notariu</i> : Ilie Ciorei, par. în Broșteni.	

Comunele cu poșta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii.

Agadici, *Agadics*, (p. Majdán), 792. Aureliu Nemoian, adm. par. Trifon Lunca, inv.
 Anina, filie la Maidan.
 Broșteni, *Krassóborostyán* 1685, (p. Oravicza). Un post de paroh vacant. Ilie
 Ciorei, par. Aureliu Popoviciu, inv.
 Căcova, *Kakófalva* 1962. Martin Pincu, par. Fotie Adamescu, par. Veniamin Bălan
 și Valeriu Dabiciu, capelani. Ioan Cioc, inv. și Ioachim Dabici, inv.
 Calina, *Galonya* (p. Kakófalva), 532. Ioan Stoia adm. parohial.
 Cârnecea, *Kernyécse*, 732. Toma Simu, paroh. Alexa Crețu, învățător.
 Ciclova-montană, *Csiklóbánya*, (p. Oravicza), 2028. Vasile Murgu, par. Alec-
 sandru Frâncu și Vasile Jian, inv.
 Ciclova-rom., *Csiklófalva*, (p. Oravicza), 3471. Ioan Măran, par. George Runcan, par.
 Un post de învăț. vacant. Simeon Veverița, învățător, Ivan Mărgan, învățător.
 Ciudanovița, *Csudafalva* (p. Majdán), 576. Ioan Toader, par. Vasile Milencoviciu inv.
 Comoriște, *Komornok* (p. Kakófalva), 1057. O parohie vacantă, Petru Șușan par.
 Alexa Jian, inv.
 Forotic, *Forotik*, (p. Kakófalva), 1324. Martin Ciulin, par. Ioachim Dabiciu, par.
 Ioan Dabiciu, inv. Pavel Frențiu inv.
 Gherliște, *Gerlistye*, (p. Krassova), 1637. Acsentie Popoviciu, par. Post. inv. vacant.
 Giurgiova, *Krassószerentgyörgy*, (p. Kakófalva), 743. George Sperlea, paroh. Ioan
 Caprița, inv.
 Goruia, *Gorony*, (p. Dognácska), 839. Mateiu Popoviciu, par. Romul Crăinicescu inv.
 Greovaț, *Gerőcz*, (p. Kakófalva), 1419. Ioan Oprean paroh, George Popa paroh,
 Iuliu Lorințiu, capelan, Mihail Rusovan, inv.
 Jittini, *Dicsény*, (p. Majdán), 451. Filip Voina, adm. par., post. inv. vac.
 Maidan, *Majdán*, 1168. Aureliu Iana, paroh. Nicolae Câmpian, par. Pavel Miclea
 inv., Ioan Stefan inv.
 Mărcina, *Mercsina*, (p. Varány), 1362. Iosif Caragea paroh. Mihail Vorțan, învăț.
 Ersilia Gerga, învățătoare.

Oravița-mont., *Oraviczabánya*, 1132. Postul de par. vacant; adm. par. Cornel Stefan, Gheorghe Lipovan, învățătorii.
 Oravița-rom., *Oraviczafalu* (p. *Oraviczabánya*), 927. George Neda, par. Cornel Jurca, paroch. Constantin Lazăr inv.
 Rachitova, *Rakító* (p. *Oravicz*), 1055. Toma Stan și Mitrofan Simu, parochi, Constantin Simu, inv.
 Secaș, *Krassószékás* (p. *Kakófalva*), 912. Petru Bernaz, paroch. Rusalín Mihu, inv.
 Tievaniul-mic, *Kis-Tikvány*, (p. *Kakófalva*), 991. Aureliu Giuca, par. I. Drinca, inv.
 Varadia, 1406. Nicolae Mioc, paroch. Paul Mioc, capelan. Stefan Dragulescu, inv. Aurel Farca inv.

Tractul Panciovei.

Reședința protopresbiterală Satul-nou. — Numărul sufletelor 34.446.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Trifon Miclea*, protopresbiter.

Membrii:

Petru Murgu, paroch în Petrovoselo.	Ioanichie Neagoe, par. în Petrovasela.
Nicolae Popoviciu, par. în Alibunar.	Iancu Milu, paroch în Uzdin.
Damian Popescu, paroch în Ovcea.	Stefan Popa, paroch în Seleuș.

Membrii suplenți:

George Sdicu, paroch în Seleuș	Un loc vacant.
--------------------------------	----------------

Defensor matrimonial: Constantin Dimian, capelan în Petrovoselo.

Notariu: Nicolae Popovici, paroch în Alibunar.

Comunele cu posta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii.

Alibunariu, *Alibunár*, 2750. Nicolae Popoviciu, paroch. Nicolae Popoviciu, capelan, Emilia Arsenieviciu, învățătoare Strizu și Roșculeț, învățători.
 Cubin, *Kubin*, (p. *Kevevára*), 1530. Izidor Saberca adm. par. R. Bortos, P. Nica, inv.
 Deliblata, *Deliblat*, 2317. Victor Popoviciu, paroch. Iosif Bogdan, Savu Guțul și Petru Lupsici, învățători, soția lui Iosif Bogdan învățătoare.
 Dobrița, *Kevedobra*, 347. George Lungu, paroch. Nicolae Tomiciu, inv.
 Dolóve, *Dolova*, 1641. Marcu Boldovina, par. Romulus Roman, și George Zagaicean învățătorii, Sofia Rusovan învățătoare.
 Franzfeld, 35. filie la Panciova.
 Glogon, *Galagonyás*, 730. Valerie Perin, adm. paroch. Simeon Perin inv.
 Iabuca, *Torontál Almás*, 362. filie la Glogon. Cornel Dobos, inv.
 Mramorac, *Homokos*, 1023. Sim Popoviciu, adm. par. Traian Popoviciu capelan.
 Emil Nistor și N. Nicolaevici inv.
 Omolița, *Omlód*, 397. Lucian Lungu, adm. par. Pavel Topal, inv.
 Ovcea, *Bárányos*, (p. *Páncsova*), 1648. Damian Popescu, paroch. N. Dehelean, Dimitrieviciu, inv.
 Petrovasela, *Petre*, 6030. Petru Murgu, Ioanichie Neagoe, par. Constantin Dimian capelan, Stefan Sperchez, capelan. Romul Teorean, Nicolae Șofariu și Alesandru Brădean, învăț., Maria Răju învățătoare.
 Panciova, *Páncsova*, 812. cu filia Franzfeld, Ioan Stroca, adm. paroch.
 Satul-nou, *Révaujfalu* 6284. Trifon Miclea, protopresbiter, Antoniu Balea adm. par. Mihai Jigoria catihet. Alesandru Andrei, Petru Secoșan, Ioan Gașpar, Pavel Rudnianu, Iuliu Barbulescu inv., Cornelia Cornean, Olimpia Staiciu, Emilia Fițeșan Christof și Valeria Desean Gașpar, inv. și 2 școle de stat și una ovoidă.
 Seleuș, *Keviszöllös*, 2716. Stefan Popa, paroch, George Sdicu, paroch. Ilie Bojin, Mihail Pepenariu, și Iosif Popa inv.

Uzdin, *Ufozora*, 5824. Iancu Milu par., Onoriu Conopan, par. Romul Popa, catihet, Nicolae Fuciu, Avram Pența, Ioan Lăcătuș învățători, Virginia Fuciu născ. Stanciu, învățătoare și una școală de stat.

Tractul Vêrșeului.

Reședința protopresbiterală Vêrșeț. — Numărul sufletelor 32.372.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Traian Oprea*, protopresbiter.

Membrii:

Antonie Popoviciu, paroh în Nicolinț.	Luca Lazarescu, paroh în Ferendia.
Pavel Stoian, paroh în Marcoveț.	Iuliu Iorgoviciu, par. în Marghita-mare.
Martin Șdicu, paroh în Straja.	Avram Corcea, paroh în Coștei.

Membrii suplenți:

George Suciu, paroh în S.-Mihai.	Ilie Dabiciu, paroh în Voivodinț.
Ioan Andreescu, adm. par. în Voivodinț.	Alecsandru Guga, paroh în Coștei.

Defensor matrimonial: Dr. Mihail Spăriosu, avocat în Vêrșeț

Notariu: Avram Corcea, paroh în Coștei.

Comunele cu posta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii.

Butin, *Temesbökény*, 256. Șerban Stoilă, adm. par.

Clopodia, *Klopódia*, 269. Petru Olde, par. Postul de învă. vacant.

Coșteiu, *Mélykástély*, 2194. Avram Corcea, Victor Trailoviciu și Alex. Guga par.

Patrichie Ramneanțu, Petru Buzera, învățători. Ana Ioanoviciu, învă.

Dejan, *Dézsánfalva* (u. p. Temesmóra), 161. filie la Gherman.

Ferendia, *Ferend*, 1402. Luca Lazarescu, paroh, George Olde, cap. Aurel Crăciun, Pavel Rămneanțu învă.

Gataia, *Gáttaja*, 935. Parohia vacantă. Dimitrie Bulgea învă.

Gherman, *Ermény*, (p. Károlyfalva), 534. George Pascu, paroh. Nicolae Boldea învă.

Ghertenis, *Gertyenes*, 1143. Vichentie Gojiu, adm. par., Post. învă. vacant.

Grebenăț, *Gerebenecz*, 2315. Simeon Balea, par., Sava Secoșan, paroh, Stefan Balea, capelan. Iosif Miclea și Marlin Fișcea învă., Cat. Ioanoviciu măr. Miclea învă.

Iabuca, *Almád*, (p. Versecz), 893. George Băiașiu adm. par. Ion Ursu învă.

Jamul-mic, *Kis-Zsám*, (p. Temesmóra), 688. Terentiu Bota, paroh. Aurel Bota capelan. Teodor Cozacu învă.

Jamul-mare, *Nagy-Zsám*, 103. filie la Gherman.

Karlsdorf, *Károlyfalva*, 19. filie la Nicolinț-Mare.

Lațunaș, *Laczunás*, (p. Nagy-Zsám), 166. Se adm. prin capel. G. Olde din Ferendia.

Marcovăț, *Márktelke*, (p. Temes-Kutas), 1003. Pavel Stoian, par. Ioan Adam, Dimitrie Superceanu învă.

Marghita-mare, *Nagymargita*, 1131. Iuliu Iorgoviciu, paroh. Ioan Naea învă.

Mesici, *Meszesfalva*, (p. Versecz), 713. filie la Iabuca. Traian Radu învă.

Nicolinț-Mare, *Temes-Miklós*, 3545. Antonie Popoviciu, paroh. Nicolae Pincu, par.

Traian Petcu, Ion Ionescu, Silviu Iordan, George Iacobiciu, învă. Ana Boroancă, Aurora Pența învă.

Oreșăț, *Homokdűd*, (p. Temesör), 607. Ioan Mităr, paroh. Traian Guguleanu, învă.

Parta, 21 Filie la Oreșăț.

Percosova, *Berkeszfalu*, (p. Temesbökény), 507. Iuliu Nediciu, par. Pavel Maroieviciu învă.

Rîtișor, *Réthely*, (p. Temesvajkóc), 1222. Ilie Luchiciu paroh și Teodor Petrica capelan prov. Teodor Rabagia și Alimpie Radulea, învă.

Sălcia, *Temesszöllös* (p. Versecz), 870. Ioan Tătucu paroch. Filimon Popoviciu, inv. Središtea-mică, *Kisszered*, (p. Nagyszered) 615. Ioan Iencea adm. par. Ioan Albai, învățător.

St.-Iarăș, *Szentjános*, (p. Zichifalva), 1551. Aurel Popoviciu, par. Postul inv. vacant.

St.-Mihailu, *Vég-Szent-Mihály*, (p. Vég-Szt-Mihály), 3989. Aurel Balea și George Suci parochi. Dimitrie Isacu, Pantelimon Dajdea, Nicolae Miuța, Stefan Gavrila, Damaschin Stefan, și Vioara Anca, Maria Ioanoviciu inv.

Straja, *Temesör*, 1661. Martin Sdicu, paroch. Aureliu Sdicu, capelan. George Manescu, învățătoriu, Iuliu Luchiciu inv., Alesandra Nicoricu născ. Rusu inv.

Șemlaeul-mare (Murava), *Mezősömlő*, 821. Dimitrie Stoilă, adm. paroch. Teodor Popovici paroch. Constantin Baia, inv.

Vêrșet, *Versecz*, 712. Traian Oprea, protopresbiter. Nicolae Băiașiu, preot disponibil.

Vlaicoveț, *Temesvajkóc*, 831. Stefan Perian, paroch. George Popoviciu și Mihail Andreiu, învățători.

Voivodinți, *Vajdalak*, (p. Mélykastély), 1495. Ioan Andreescu, și Ilie Dabiciu, parochi. Eufrosina Pincu, învățătoare, și Mihail Simu, învățătoriu.

Monachi.

Macarie Gușcă, ieromonach la biserica dela „Izvor” (Valea-Godinova).

Dionisie Vacarescu, ieromonach la biserica „Călughera” dela Ciclova-montană.

Preoți militari.

Pavel Boldea, protopresbiter militar, cavalier al ordului Francisc Iosif, oficer al ordului „Steaua României” și al ordului „Sântului Sava” al Sârbiei, posesor al medaliei iubilare comemorative, și a crucei militare iubilare, staționat în Viena.

Terențiu Bugariu, preot militar, posesor al medaliei iubilare comemorative și a crucei militare iubilare, stat. în Timișoara.

Iosif Serafin, preot militar, posesor al crucei militare iubilare, stat. în Serajevo (Bosnia).

PARTEA LITERARĂ

Împăratul Traian

Pe locurile unde să află Metropolia noastră, locuiau în vechime Dacii ; țara lor se numia Dacia.*) Dacii erau un popor viteaz și erau primejdioși pentru romani sau mai bine zis, pentru împărăția romană, carea tot lățindu-se a ajuns în vecinătatea dacilor. Dacii nelinișteau mult pe romani, și cu deosebire au devenit primejdioși sub regele lor Decebal, căruia regele Duras i-a cedat de bună voie tronul din considerare la însușirile lui deosebite.

Despre Decebal zice un istoric**) că era „priceput în cunoștința războiului și dibaciu în mânuirea lui, înțelegând când trebuia să lovească și când să se retragă, meșter în așternerea curselor și iute la faptă, știutor atât a se folosi de izbândă cât și a îndrepta înfrângerea suferită, el deveni pentru mult timp un protivnic periculos poporului roman“.

Decebal a cunoscut, că cu puterea romană numai așa poate ținea piept, dacă i-și va face poporul său cunoscut cu cultura romană și îndeosebi cu modul de luptă al romanilor. De aceea a căutat ca să-și atragă măestri și desertori (fugari) din armata romană.

Pe când deci în fruntea dacilor se afla un rege destoinic, hotărât și energic, Decebel, pe atunci în fruntea imperiului roman se afla un om leneș, desfrânat, crud și fricos, dară și îngâmfat, imperatul Domițian, carele, ca nici unul dintre împărații înaintași a pretins, ca să fie numit Domn și Zău. Un astfel de om sta deci față lui Decebal.

Când a socotit Decebal că poate lua lupta cu romanii, trecând Dunărea, a pătruns cu armata sa în Moesiă***) în anul 86 după Christos. După ce dacii bătură armata romană de sub

*) Dacia se estindea în nordul Dunărei între Tisa și Nistru cu țărmul mării negre până la gura Niprului.

**) Dio Cassius.

***) Țara dintre Balcani și Dunăre.

Impăratul Traian

conducerea lui Appius Claudius, Domițian se hotărî ca să se pună dânsul în fruntea armatei. Ajungând în Moesia, căindu-se, și-a schimbat planul și a trimis cu armata contra lui Decebal pe Cornelius Fuscus, iară dânsul s'a retras în un oraș al Moesiei unde petrecând în desfrâu aștepta rezultatul luptei. Cornelius Fuscus trece Dunărea, este însă cu desăvârșire bătut și ucis, iară o mare parte din armată a căzut în mâinile lui Decebal împreună cu multe arme și insignii militare, între cari și un vultur *) al armatei.

Această pradă ia fost binevenită lui Decebal, căci astfel a pus mâna pe mulți oameni pricepuți în ale războiului, pricepători de luptă, dela cari a putut afla iscusința romanilor în ale războiului.

Cornelius Fuscus fu înmormântat în o pădure a Daciei, iară mai târziu i-s'a rădicat un monument.

La vestea înfrângerei armatei sale, Domițian o luă la fugă, la Roma, rămânând astfel Moesia fără apărare. Dupăce o nouă armată trimisă contra Cuazilor și Marcomanilor, pentru de a-i pedepsi pentrucă în lupta cu Decebal nu i-au dat ajutor, fu bătută de aceștia, Domițian cumpără pacea dela Decebal cu bani scumpi lăsându-i și mai mulți meseriași.

Pacea cumpărată de Domițian nu țină mult, căci Decebal în anul 91 după Christos atacă din nou pe romani. Cu ocaziunea aceasta însă norocul fu pe partea romanilor, cari sub generalul lor Iulianus alungară pe daci peste Dunăre și în însași țara lor, lângă Tapae, Tapia de astăzi de lângă Logoj, îi bătură cu desăvârșire, și îi alungară până la capitala lor Sarmiseghetuza.** În lupta dela Tapae era să-și peardă viața și Vezinas, prorocul, sau preotul cel mai mare de atunci al dacilor, care s'a făcut mort, până ce în timp de noapte i'a succes să fugă.

Se zice, că Decebal numai prin o apucătură a putut să-și mântue capitala și să-și scape dela totală nimicire armata. Anume, ca să împedecă armata romană dela înaintare spre capitala Sarmiseghetuza, Decebal a poruncit, ca arborii din pădurea dinaintea capitalei să se taie până la un stat de om, și trunchiurile acestor arbori tăiați să se îmbrace cu haine și arme ostășești. Romanii din depărtare crezură că în faptă o nouă

*) Astăzi steag.

**) Grădiștea de astăzi.

armată îi aşteaptă şi astfel se retraseră. Se pare însă că aceasta e numai o legendă. Adevărul pare a fi acela, că fiind Domiţian în altă parte bătut de Cuazi şi Marcomani, pe cari îi atăcase dânsul ca pedeapsă că nu l-au ajutat în contra Dacilor, Iulianus s'a văzut silit să se întoarcă în ajutorul armatei bătute. Domiţian a propus lui Decebal pace, acesta însă, deşi era învins, a pus condiţiuni ruşinoase pentru romani, cari însă, au fost primite de Domiţian. Condiţiunile erau între altele, ca romanii se dea lui Decebal instructori militari, inginiri şi tof felul de măestri, cari să-i facă întărituri, cetăţi, apoi şi un tribut anual sub titlu de prezent.

Decebal putea să fie mulţămît cu rezultatul de până acuma, şi putea privi cu încredere în viitor, dară altcum a fost scris în cartea sorţii.

Domiţian a fost ucis în anul 96 după Christos. A urmat apoi Nerva, care a domnit abea doi ani, adevă de la 96 până la 98. Acesta, un senator bătrân, era de 64 de ani când a fost înălţat de împărat. Era un bărbat bun, blând şi pretinos, care nimenuia nu putea să facă vr'un rău. Era înţelept, cumpătat, plin de demnitate şi darnic. Simţemintele sale umanitare se caracterizează mai bine cu împrejurarea, că puse fundamentul unui institut pentru susţinerea şi creşterea copiilor săraci.

Acest bătrân adoptă, puţin înainte de moartea sa, de fiu pe Traian, care avu chemarea nu numai să pună frâu cerbiciei dacilor, ci şi să le şteargă cu desăvârşire numele de pe faţa pământului.

Traian s'a născut, dupăcum să susţine, în Italica, vechiu oraş al Spaniei, nu departe de Sevilla de astăzi, în anul 53 după Christos, afirmative în 18 Septemvrie. Familia sa e una dintre cele mai vechi, a ajuns însă la renume prin tatăl său deasemenea Traian, care pentru meritele sale militare a devenit conzul, şi apoi a fost rădicat între patricieni. Încă ca copil de 14 ani a însoţit pe tatăl său în război şi s'a distins în rezboalele contra parţilor şi judeilor. Întreaga sa tinereţe a petrecut-o în tabără între ostaşi şi astfel i-sa format caracterul şi însuşirile ostăşeşti. Zece ani a fost tribun, în 86 d. Christos a devenit pretor, iară în 91 conzul. Ca locţiitor roman a guvernat Spania mai apoi Germania. Din Spania a trecut preste munţii Pirenei în Germania grăbind în ajutorul armatei romane de acolo a împăratului Domiţian.

Deși era acum conducător al armatei, dânsul totuș nu s'a lăsat de obiceiurile sale dela început. Lua parte la toate greutățile ostașilor, la toate exercițiile militare, la toate întrecerile în luptă, ce se puneau la cale între ostași, pentruca aceștia să nu se moleșască, ci să se învârtosească și să-și mărească istețimea în întrebuintarea armelor și în luptă. El împărția cu soldații săi toate neajunsurile, în marșuri mergea pe picioare ca și ceilalți ostași și nu se folosia de calul său, care venia după armată.

Este de înțeles deci, dacă soldații îi erau supuși cu trup cu suflet, îi urmau cu abnegațiune și voioși, și dacă astfel, armata lui era totdeauna biruitoare.

În o vorbire de laudă ce a ținut-o Pliniu la adresa lui Traian, vorbind despre trecerea lui Traian preste Pirenei, din Spania în Germania, zice Pliniu: „când tu conduceai legiunile, mersul lor era atât de repede, încât le luai cu tine în sbor. Tu nici când nu te întorceai să cauți după vr'un car sau cal. Armăsarul tău nu e pentru comoditatea ta în mersul tău, ci mai mult un mijloc de mândrie și de podoabă. Tu te serveai de dânsul numai atunci, când în zilele de odihnă puteai să-l alergi pe câmpia cea mai deaproape și voiai să rădici nor de pulbere după tine.“

De aceea nu e mirare, că îndată ce s'a ivit Traian cu armata sa la Dunăre au fost cuprinși de frică popoarele din Germania, pe cari le-a păciuit.

Ajungând în Germania a aflat, că în armata romană de acolo lipsea disciplina și virtuțile militare, și de aceea s'a pus îndată la lucru, spre a readuce pe ostași la disciplină și supunere, ceea ce i-a succes cu ușurință, pentrucă, dupăcum s'a zis mai sus, el însuși lua parte la toate greutățile ostașilor, ce le cerea dela aceștia. Aici, în Germania, l-a aflat vestea, că împăratul Nerva l-a adoptat de fiu, și tot aici vestea, că Nerva a răposat.

Răposând Nerva în anul 98 după Christos, 27 Ianuarie, Traian n'a plecat îndată din Germania, având încă să asigure hotarele și să întărească pe deplin disciplina militară. El a pornit din Germania abea în jnmătatea a doua a anului 99. Deși deci, abea după un an și jumătate dela moartea împăratului Nerva a plecat Traian din Germania, nimica n'a conturbat li-

niștea în Roma și în imperiu ; așa de mare a fost autoritatea lui Traian încă înainte de a ajunge împărat.

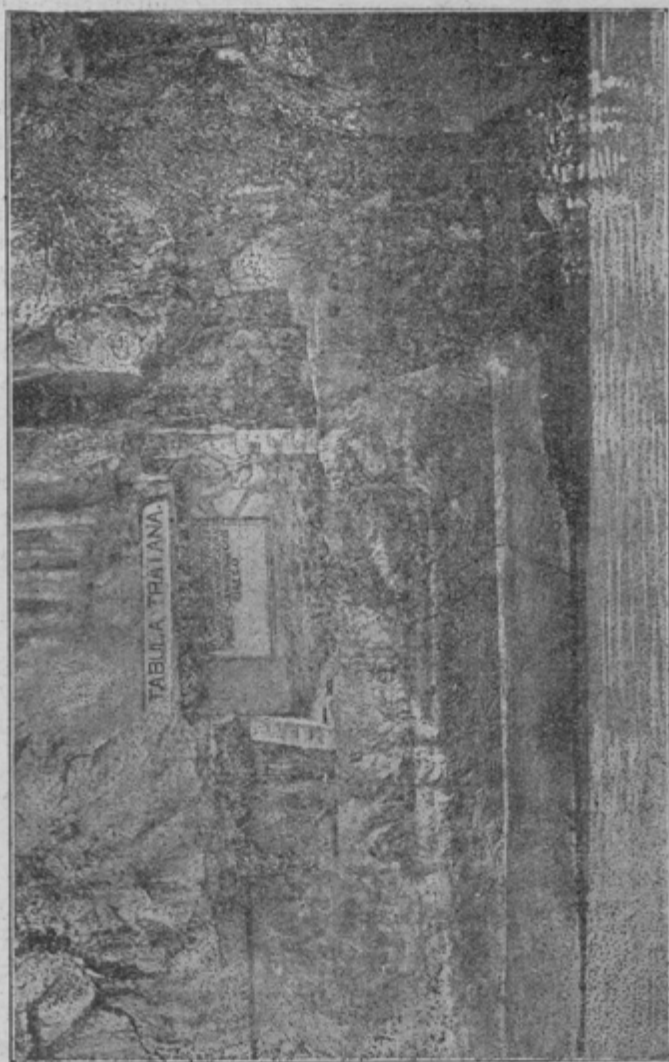
Ajungând Traian împărat, purtarea lui cu nimica nu s'a schimbat. El a rămas tot bărbatul modest de mai înainte. El a intrat în Roma fără nici o pompă, în liniște, nu călare sau în trăsură, ci pe picioare, întâmpinat numai de mulțimea poporului entuziasmat.

Locuitorii Romei, care din care, se îndesuiau să-l vadă, stradele erau pline de mulțime, tot așa și coperișele caselor. A fost o surprindere plăcută pentru popor, când a văzut cât de modest intră în Roma noul împărat împreună cu soldații lui. Statura lui înaltă și măjestoasă, privirea lui hotărâtă și energică, ținuta lui prietenoasă față de toți a umplut de bucurie poporul. Astfel a mers Traian la palatul său împărătesc, fără pompă împărătească, ci încungiurat de bucuria și entuziasmul poporului, și când să suia pe treptele palatului s'a întors către popor zicând : „Precum sum acum când întru aici, așa voi fi când voi ieși de aici“. Adecă, voia se declare poporului, că nici odată nu-și va schimba ținuta sa, că puterea împărătească nu-l va ademeni la fapte, cari să-l înstrăineze de popor, nu-l va face crud, răzbunător, hrăpăreț, precum au devenit mulți dintre antecesorii săi. Și așa a și urmat. Unicul lucru, ce îi întunecă viața lui, ce aruncă pată asupra tronului și persoanei sale sunt perzecuțiunile (goanele) creștinilor, ce au avut loc în decursul domniei lui, căci dânsul, de altcum, deși păgân, a avut o purtare aproape creștinească, pe el l-au înfrumșețat virtuți creștinești.

Traian îndată ce ocupă tronul împărătesc, am putea zice, întâia grijă a lui a fost, să scape pe romani, împărăția romană, de rușinea ce o apăsa în urma păcei cumpărate de împăratul Domițian dela daci, respective dela regele lor Decebal.

Dealtcum și Decebal, împreună cu dacii săi, ura de moarte pe romani, și el timpul păcei la întrebuițat numai pentru întârirea sa, pentru de a se pregăti pentru un nou război. El încă înainte de suirea lui Traian pe tron căutase pretexte pentru de a începe noul război contra romanilor, și începuse a face aruncări romanilor că întârzie cu plățirea tributului, ba urmaseră și amenințări. El nu făcea secret, ci se lăuda cu aceea, că romanii au cumpărat cu bani pacea dela el. Însă vestea că Traian a urcat tronul împăraților Romei î-l făcu pe Decebal să-și

schimbe tactica, se declară de a fi prieten romanilor, și cerea acum banii nu ca tribut, ci ca dar. Traian însă care și-a pus în gând se spele rușinea adusă sub Domițian, a denegat banii zicând, că el încă nu e învins de Decebal.

„Tabla lui Traian“.

Traian, între pregătirile sale pentru războiul contra lui Decebal, a poruncit, ca drumul de pe malul drept al Dunărei, fost început de împăratul Tiberiu, să se zidească mai departe, dela

Porțile de fer, și respective deasupra Orșovei, în stâncile prăpăstioase pe lângă care curge Dunărea, până la o întindere de vr'o sută de kilometri. Aceasta se dovedește și prin tabla, ce se vede și acum în stâncă pe malul drept al Dunărei, adecă pe partea sârbească din deal de comuna noastră Ogradena-veche.

Această tablă a suferit mult în urma dinților de fer ai timpului și prin focul făcut de pescarii și finanții sârbi spre a se încălzi, așa, că acum abea se poate descifra. În această tablă spune Traian că „desfundând stâncile a deschis o cale“^{*)}

Drumul acesta, care nu e prea lat, se zice, că s'ar fi folosit mai mult pentru tragerea corăbiilor cu proviziuni pe Dunăre în sus, a fost terminat în anul 100 după Christos, și se cunoaște foarte bine și astăzi.

Aici ținem a observa, că în 15 Septemvrie 1896, cu ocaziunea festivităților deschiderii canalului porților de fer, după ce vapoarele au trecut prin canal în jos și Majestatea Sa Împăratul și Regele nostru a declarat acest canal deschis, și după ce vapoarele ajunseseră aproape de Turn-Severin, ele s'au întors și s'a făcut o escurziune pe Dunăre în sus până la Dubova. Astfel ele au ajuns se treacă și în fața tablei lui Traian și în fața drumului acesta al lui Traian. În primul vapor se afla Majestatea Sa Împăratul și Regele nostru Francisc Iosif I cu oaspeții săi Carol regele României și nefericitul Rege Alexandru al Sârbiei, apoi ministrii României cu ministrul președinte Dimitrie Sturza, ambasadorii țărilor străine și episcopii, a căror dieceze se mărginesc cu Dunărea în partea aceasta, anume: fericitul nostru Episcop Nicolae Popea, P. S. Sa episcopul sârbesc din Vârșăț Gavril Zmeianovici și reposatul Episcop romano-catolic din Timișoara, Alexandru Dessewffy, care a dat binecuvântare canalului deschis.

Ajungând vaporul la tabla lui Traian și respective la drumul lui Traian, ambasadorul Franciei în mod foarte vioi și în-suflețit a început se atragă atențiunea ambasadorilor, cari îl încungiuraseră, asupra tablei și a drumului. Se vede, că sângele latin din vânele francezului l-a electrizat la vederea lucrărilor monumentale remase dela strămoși.

^{*)} Textul tablei după Istoria Românilor de A. D. Xenopol e: „Imp. Caesar divi Nervae filius, Nerva Traianus Aug. Germ. pont max. trib. pot. Ill pater patriae cos. Ill montis.... anfractibus superatis viam patefecit.“

Cu această ocaziune fericitul nostru Episcop Nicolae Popea a avut fericirea să fie în mod deosebit distins din partea regelui Carol, care agrăindu-l s'a întreținut cu dânsul. Regele Carol l-a învitat pe P. S. Sa se vină la București cu ocaziunea ședințelor ordinare ale Academiei. Pe atunci era ministru președinte acum răposatul Desideriu Bánffy și așa și el se afla pe vapor. Reposatul Episcop deci, la învitarea regelui Carol, a răspuns, cu un gest spre ministru președinte, „ce va zice Bánffy”? La ce Majestatea Sa regele Carol a reflectat, „nu poate să fie nici o pedecă, ca membru al Academiei poți veni totdeauna”. Prea Sântia Sa era adecă pe atunci membru onorar al Academiei. Ceeace fericitul Episcop n'a putut face ca membru onorar al Academiei i-a ajutat Dumnezeu să împlinească după trei ani și jumătate dela învitarea regelui Carol. adecă în primăvara anului 1900, când, dupăce în 1899 a fost ales membru ordinar al Academiei, a mers pentru de a-și ocupa scaunul de membru ordinar al Academiei, și când și-a ținut vorbirea de recepțiune în prezența și sub prezidiul Majestății Sale Carol, carele a dispus, ca membrii Academiei să se prezenteze la ședința de recepțiune în mare ținută cu eventualele lor orduri.*)

*) E bine să se amintească și următoarele, referitor tot la persoana fericitului Prea Sântit episcop Nicolae Popea, în legătură cu cele înșirate mai sus, cari, precum și cele următoare, se știu din gura fericitului episcop.

Multă luptă s'a purtat contra proiectelor de legi politice-bisericești, cari proiecte, devenind legi, sunt astăzi în vigoare.

Aceste proiecte erau susținute de ministrul de justiție de atunci, Desideriu Szilágyi. Fericitul Episcop aflându-se în Budapesta înainte de a se fi pertractat legea despre căsătoria civilă, doria să facă vizită ministrului de comerț conte Andreiu Bethlen, cu care era cunoscut de pe timpul când era acesta comite suprem în Sibiiu. Cum fericitul episcop era scurt la vedere, intră la ministrul de justiție Desideriu Szilágyi. Episcopul observând greșala, lucru natural că, se acomodează situațiunei, iară ministrul Szilágyi, vădit plăcut atins de vizita Episcopului, i-și exprimă bucuria pentru onoarea ce-i face. Szilágyi preocupat de proiectele sale de legi, aduce curând vorba la acestea și așa se dezvoaltă o discuție animată cu deosebire în ce privește căsătoria civilă. Episcopul, după temperamentul său, a combătut viu proiectul, iară ministrul, ca să-l desarmeze, s'a provocat la România, unde este introdusă căsătoria civilă, la ce fericitul i-a reflectat, că în România, dacă și e introdusă căsătoria civilă, e obligătoare și cea bisericească. De sine să înțelege, că s'au despărțit, rămânând fiecare pe punctul său de vedere.

Acum, pe vapor, ministrul Szilágyi aducându-și aminte de discuția ce a avut loc înainte cu trei ani, adresându-i-se l-i întreabă, că oare și acumă l-și susține părerea nefavorabilă, la care întrebare îi răspunde: „acum și mai mult ca altădată — Escelența”. Căsătoria civilă era acum în vigoare.

Tot atunci, în escurzia cu vaporul, văzând ministrul de culte de atunci Iuliu Wlassics, ce atențiune i-se dă fericitului Episcop, și că ministrul pre-

După această abatere, ce s'a socotit a fi de lipsă, când se amintește de drumul făcut de împăratul Traian, și care și acum vestește gloria străbună, și a electrisat sângele latin din vânele unui diplomat înalt, se reluăm firul istorisirii de unde l-am întrerupt.

Drumul lui Traian se întinde pe malul drept al Dunărei tăiat în stâncile prăpăstioase. Cât de anevoioasă, grea va fi fost această lucrare, ne putem face o palidă închipuire, când socotim, că Dunărea curge între stânci, pe alocurea ca niște păreți colosali, cari încătușează Dunărea, așa, că în unele locuri ea e foarte îngustă, precum e în strâmtoarea dela „Cazane“.

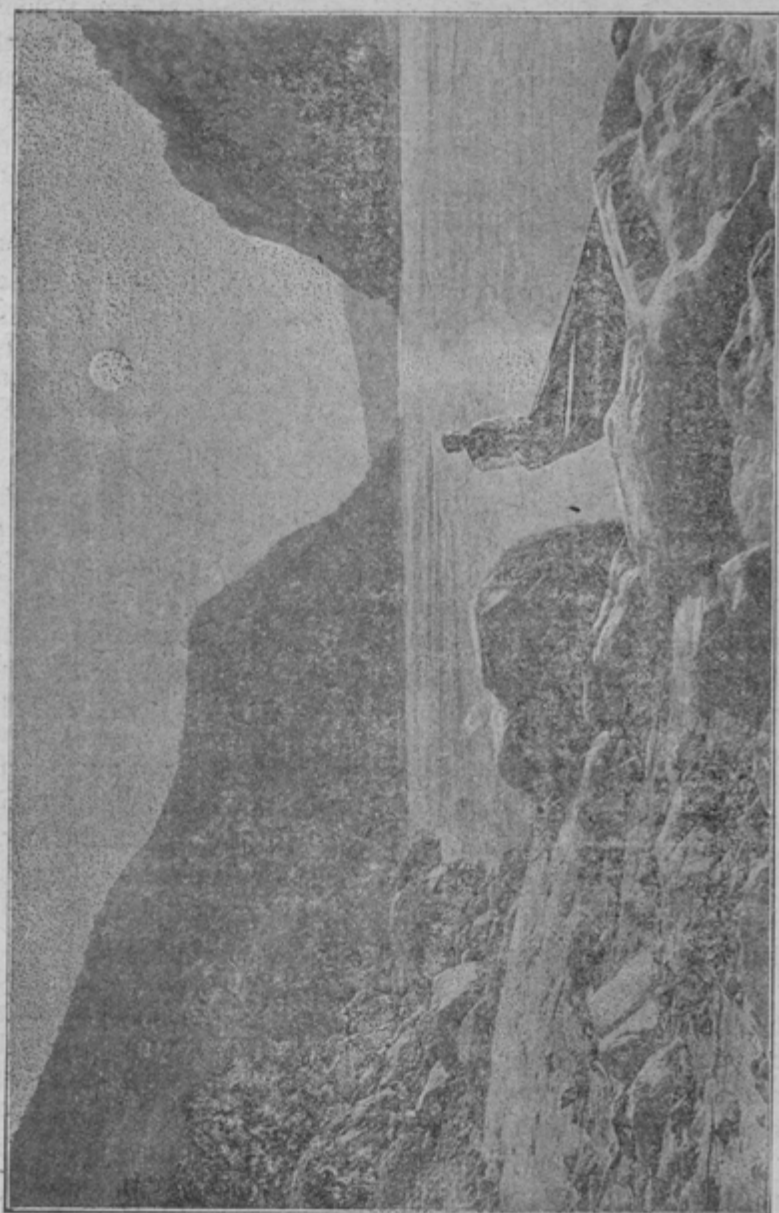
Fiind drumul terminat în anul 100 după Christos, Traian porni în primăvara anului 101 cu oastea sa, carea s'a urcat la 60,000 de oameni.

Încă de timpuriu a lăsat Traian să se transporteze provișuni la orașul Viminacium, acum Costolaț, sat în Sârbia, care oraș s'a făcut punctul de pornire al războiului, pentru că acest oraș, fiind la graniță, era întărit ca cetate și în apropierea lui erau multe tunuri de priveghiere. Armata romană a intrat în Dacia în două coloane. Prima, sub conducerea personală a împăratului, a trecut Dunărea pe un pod construit pe luntri între Palanca-nouă și Pojejena; insula din mijlocul Dunărei a ușurat construirea podului. Aici, pe amândouă malurile Dunărei, se văd și astăzi urme de întărituri, cari să vor fi rădicat pentru apărarea podului. Fiind podul gata, Traian trece podul în fruntea oastei și așa, el este cel dintâi, care a pășit pe pământul Daciei. De aici a pornit drept pe drumul ce conducea către Tibiscum, respective spre centrul, capitala, Daciei, Sarmisgetuza, Grădiștea de astăzi.

A doua coloană a armatei, sub conducerea lui Lucius Quietus, cel mai de frunte general al lui Traian, pe care se zice că voia să-l designeze de urmaș al său pe tron, a trecut Dunărea pe alt pod, construit mai jos de cel dintâi, lângă satul de atunci Columbina.

Traian trecând Dunărea în Dacia a pornit, cum să zise mai sus, drept spre Tibiscum, și așa a trecut preste Sasca, Ora-

ședinte român Dimitrie Sturdza stă cu dânsul cu multă reverință și în mod prietenos de vorbă, i-s'a adresat cu rugarea, să-l prezinte ministrului președinte Sturdza, cu care încă nu era cunoscut, ceea ce a și făcut îndată.

Strâmtoarea Dunărei.

vița, Cărașova de astăzi, spre locul, unde se împreună Timișul cu Bistra.

Este de însemnat, că Decebal n'a încercat să se opună armatei lui Traian, ci s'a retras dinaintea lui, fără îndoială a avut de gând să-l atace pe la spate, ceea ce însă nu s'a putut întâmpla din cauza că Traian, ca un general iscusit, și-a acoperit spatele cu întărituri.

Dacii încercau să cunoască prin spioni direcțiunea și intențiunile lui Traian. Dintre acești spioni soldații romani au prins pe unul și l-au adus de păr, cu mâinile legate la spate, înaintea lui Traian.

Pentruca să-l abată pe Traian dela propusul său, și să-l îndemne a se retrage, Burii, un popor din Dacia, i-au trimis un burete mare pe care era scris în limba latină, că î-l sfătuiesc să facă pace și să se întoarcă înapoi. Trimisul Burilor, care era calare, văzând pe Traian, î-și perde conștiința și cade de pe calul său. Din această întâmplare să vede, că locuitorii Daciei aveau mare frică de împăratul Traian. Un scriitor, Dio Cassius, zice, că locuitorii Daciei știau că „mai nainte n'au învins pe poporul roman ci numai pe Domițian, că acum aveau să poarte război cu poporul roman și cu împăratul Traian, care să deosebea prin dreptatea, tăria și curățenia moravurilor sale“. Traian în drumul său a trecut peste riul Berzava, care păstrează numele orașului dac Berzovea, ce să afla pe malurile sale, și pornind spre valea Timișului se întâlnește cu armata dacilor la Tapae, Tapia de astăzi de lângă Logoj, unde îi bătuse pe daci, mai nainte, Iulian, generalul împăratului Domițian.

La Tapae î-și aleseseră dacii după continue retrageri primul loc de luptă, ocupând dânșii pozițiuni foarte tari.

Lupta, ce a urmat, a fost foarte sângeroasă, căci din amândouă părțile se luptau ostașii cu multă îndârjire.

Traian a învins aici pe daci, dară cu prețul a mulți soldați morți și răniți. Să istorisește, că numărul soldaților răniți era așa de mare, încât nu să mai ajungea pânzături pentru legarea ranelor, și așa împăratul și-a rupt hainele sale și le-a dat pentru ca să se lege ranele soldaților săi. Ce suflet nobil și mare!

Învingând Traian pe daci la Tapae, a mers înainte pe valea Timișului, între continue lupte cu dacii, și așa a ajuns

la Tibiscum, unde era o cetate dacă, căreia soldații îi dau foc, iară locuitorii fug în pădure.

La Tibiscum, unde se împreună Timișul cu Bistra, s'a împreunat coloana de sub conducerea împăratului Traian cu cea de sub comanda lui Lucius, carea trecând Dunărea pe podul al doilea, din jos, a pornit pe drumul ce ducea pe malul drept al Cernei, trecând în sus pe lângă Mehadia de astăzi, și înaintând prin cheia Timișului preste Maselianis (aproape de Cârpa, lângă podul de peste apă Bolvașniței) spre Tibiscum. Această coloană, înaintând pe calea aceasta, va fi avut îndatorirea să apere flancul armatei în fruntea căreia să afla Traian. Tibiscum se află lângă comuna Jupa de astăzi, unde să și află multe urme de întărituri romane.

Luând acum armata romană calea pe valea Bistrei, ca să ajungă la capitala Daciei, Decebal încearcă să înduplece pe împărat la pace, îi trimite o solie constătătoare din trei bărbați călări, dară fără șea, și număroși însoțitori pedestri, cu capul descoperit și părul lung. Această solie era compusă din stratul mai jos al poporului. Împăratul s'a aflat jignit, că i-s'a trimes o astfel de solie, a răspins-o și și-a continuat mai departe, între mari greutateți, drumul, înaintând foarte încet prin păduri. Aici, în valea Bistrei, a iernat armata în iarna dintre anii 101 și 102, împăratul însă s'a întors în un oraș al Panoniei*), de unde în anul 102 a venit iarăși cu armata trecând pe podul folosit mai nainte, și aflând toate în bună rânduială a început din nou războiul. Străbătând până la râul Marga ostașii romani ocupă amândouă laturile strâmtorei porții de fer numită astăzi Marmora, la gura căreia Traian a format tabera sa în formă de patruunghiu, îndatinată la romani, întărindu-o puternic. Fiecare lature a taberei era de 750 pași, dupăcum și astăzi se pot vedea urmele. La Zăvoi să văd urmele bine conservate ale unui castru roman.

De aici, din această întăritură și-a îndreptat acum Traian atacurile sale, cari deveniau din ce în ce mai înverșunate și mai pline de greutateți, căci soldații romani trebuiau să-și facă drum prin păduri neumblate și să treacă peste pedeci, ce le punea înainte natura. Dacii să apărau cu îndârjire, să apărau

*) Panonia cuprindea Ungaria din partea dreaptă a Dunărei, Slavonia, partea de miazănoapte a Croației, partea răsăriteană a Carneoliei, Siriei și Vustriei de jos.

cu tot disprețul vieții la întăriturile ce le rădăcau, și atăcau pe romani cu toată furia omului desnădăjduit. Fiecare paș să curăța cu jertfire de viață.

În cele din urmă Traian a învins și a ocupat strimtoarea precum și o cetate ce-i sta în cale, în care cetate Maximus, comandant al lui Traian, a prins pe sora regelui Decebal și toate, trofee și vulturul roman, ce au căzut în mâinile dacilor în lupta ce a pierdut-o Fuscus pe timpul împăratului Domițian.

În urma acestor pierderi Decebal trimite acum o persoană de rang înalt, ca sol la Traian, acesta însă nu primește să împlinească cererile lui Decebal și așa lupta continuă. Lucius Quietus atacă cu cavaleria sa pe daci, cari scapă cu fuga în fundul pădurilor și închid drumul cu arbori răsturnați.

După ce armata romană trecu și peste aceste pedeci, eșind din pădure, li-se arată capitala dacilor, cetate întinsă și bine întărită.

Dacii nu s'au închis în cetate, ci și-au încercat norocul în luptă nouă, deschisă, înaintea cetății, care a fost una dintre cele mai sângeroase și înverșunate. Știau doară dacia și Decebal, regele, că dela această luptă depinde pierderea capitalei lor, și îngenunchierea lor înaintea puterii romane sau a lui Traian. Cu toată vitejia lor însă, dacii fură din nou învinși. Acum regele Decebal, pentru ca să scape capitala de încălcarea armatelor romane, să mântuească ce mai era de mântuit, se hotărî ca se trimită la împăratul Traian o nouă solie, acum însă nu aleasă din oameni de rând, ci dintre cei mai de frunte ai popoului său, dintre cei ce purtau pălării. Această solie avea să-i aducă împăratului vestea, că regele Decebal cere pace și că primește toate condițiunile ce i-se pun. Ei în semn de supunere cad în genunchi înaintea împăratului, iară unii din ei aveau mâinile legate la spate. Împăratul primește acum ca să se încheie pacea, avea însă să vină înaintea sa și regele Decebal, care silit de împrejurări a și venit la împăratul și aci depunându-și armele a îngenunchiat, în semn de supunere, la picioarele împăratului, depunându-și la picioarele acestuia și coroana sa, pe carea apoi împăratul ia restituit-o ca dar din partea sa.

În înțelesul păcii încheiate, regele Decebal avea să înapoieze toate armele, mașinile de război și meșterii primiți dela

romani, să estradee pe dezertori, să dărâme toate cetățile, să părăsească toate cuceririle făcute afară de țara sa, să recunoască de prieteni și dușmani pe prietenii și dușmanii poporului roman și să nu mai primească pe nici un roman, civil sau militar, în slujba sa.

Fiind pacea astfel încheiată Traian construi lângă Sarmiseghetuza o tabără întărită, în carea a lăsat o parte a armatei și se întoarse încă în anul 102 după Christos la Roma — lăsând și în alte locuri garnizoane — împreună cu câțiva trimiși de ai dacilor, cari ingenunchiind înaintea senatului roman se adeverească învingerea și pacea încheiată.

Întoarcerea împăratului Traian în Roma s'a serbat cu un triumf și senatul îi dete lui Traian numele „Dacicus“.

Traian, când a pornit contra lui Decebal, n'a avut gândul se ocupe țara acestuia, Dacia, și să o lege de împărăția romană transformându-o în provincie romană, ci a voit numai, ca să-l ingenunchieze pe Decebal și să scutească astfel împărăția de atacurile acestuia, se asigure hotarele împărăției de încălcările acestora.

Învingând pe Decebal, a socotit acum că scopul e ajuns. Decebal însă n'a fost omul care să se dea învins, și să se mulțamească cu rolul de supus al romanilor, el, căruia aceștia, începând cu Domițian, îi plăteau tribut. El a voit să scape de primejdia care i-l amenința acum, și astfel să câștige timp pentru a se reculege și apoi să-și scuture jugul roman. Deci, la încheierea păcii Decebal n'a fost sincer, această nesinceritate a fost cauza prăbușirii totale a țării sale, și a ștergerii ei de pe fața pământului.

În cele următoare vom vedea cum s'au desfășurat lucrurile, și cum un popor, plin de viață și energie a trebuit să piară.

Nu mult după încheierea păcii și întoarcerea împăratului Traian la Roma, Decebal începu din nou să-și întărească cetățile, primește iar dezertori din armata romană, pedepsește popoarele vecine, cari nu i-au dat ajutor în războiul trecut, așa, a ocupat o parte a teritorului locuit de iasigi în ținutul Tisei, caută aliați trimițând soli și la regele parților, pe care l-a și câștigat pentru sine.

Decebal era încă destul de tare, căci deși o parte a țării sale, Banatul de astăzi și porțile de fer până la Sarmiseghetuza

erau ocupate de romani, totuși i-a rămas neatăcută partea din meazănoapte și răsărit, întreaga Transilvanie de astăzi.

Aflând Traian despre pregătirile lui Decebal, puse la cale, ca senatul să declare pe Decebal de dușman al poporului roman, ceea ce senatul a și decretat, apoi a hotărât ca se atace din nou cu război pe Decebal, punându-se iarăși în fruntea armatei.

Traian se hotărî acum ca să nu mai între în Dacia pe calea de mai nainte, ci pe cale nouă și se atace pe Decebal din partea dinspre răsărit, și ca, cu războiul acesta al doilea să-l nimicească total pe Decebal, și Dacia se o facă provincie romană. Ceea ce se vede din împrejurarea, că Traian începuse a zice „astfel să-m ajute zeii să prefac Dacia în provincie romană“.

În scopul acesta, la începutul anului 104 după Christos, începe se zidească un pod de piatră preste Dunăre, a cărui rămășițe se văd și acum la Turnu Severin. Acest pod a pus în uimire lumea de atunci și a fost mult admirat de cei următori, dară și astăzi stârnește în remășițele lui admirația priepătorilor.

Podul a fost zidit de un arhitect din Damasc, cu numele Apollodorus, și era, după istorisirea lui Dio Cassius, așezat pe 20 de stâlpi de piatră în depărtare de 170 picioare unul de altul. Acești stâlpi erau de 150 de picioare înalți dela fundament și aveau lățimea de 70 picioare. Stâlpii erau împreunați unul cu altul cu boltituri — nu se știe — de zid sau de lemn.

Pe timpul cât au ținut lucrările podului, Traian a petrecut în Moesia. Terminat fiind podul în 105 Traian trece cu grosul armatei sale podul. O parte a armatei a trecut Dunărea la începutul lucrărilor, care a ocupat orașul dac Drubetis din apropiere, având datoria se apere lucrările podului, contra atacurilor dacilor.

Traian n'a pornit pe calea cunoscută din primul rezel, pentrucă acum avea intențiunea să zdrobească total pe Decebal și să-i prefacă țara în provincie romană, și așa, după ce Dacia se puteau aștepta ca să fie atăcați tot din partea apuseană, ca în primul război, toată atențiunea lor era îndreptată spre această parte apusană. Din această cauză Traian se aștepta, ca din partea răsăriteană atacând pe Decebal, să poată înainta mai cu înlesnire. Dară și o altă împrejurare a putut să facă pe

Traian, ca să atace pe Decebal din partea răsăriteană, prin Transilvania de astăzi. Anume, dacă ar fi pornit contra lui Decebal tot pe calea cunoscută, Decebal avea puțința să se tot retragă între munți și în interiorul țării sale, pecând, atăcat fiind prin Transilvania, îi era închis drumul retragerii.

Luând Decebal scire despre pregătirile de război ale lui Traian, s'a spăimântat și așa încă pe când se afla Traian în Moesia, în timpul cât se lucra la podul peste Dunăre, a pus la cale uciderea lui Traian. Spre scopul acesta a trimis în Moesia desertori, fugari, năimiți, ca să-l ucidă pe Traian, de care era ușor să se apropie, deoarece, dupăcum s'a mai zis, el era prietenos și umbla liber printre soldații săi. Dorința lui Decebal însă nu s'a putut împlini din cauza că, unul dintre trimișii lui Decebal dându-se de gol, a fost prins și a descoperit și pe ceilalți.

Trecând Traian în Dacia, multe triburi, sau popoare, ale Daciei s'au supus lui Traian, care a luat calea drept spre Olt și apoi a pornit pe malul drept al Oltului în sus intrând în Transilvania de astăzi. Traian a trecut prin Turnul-Roșu. Unii susțin, că Traian și acum a trecut în două coloane, una prin Turnul-Roșu, alta prin strâmtoarea Vulcanului. Oricum să stee lucrul, una e adevărat, că prin Turnul-Roșu a trecut. Decebal fiind tot mai strâmtorat, și neputând să înduplece pe Traian la pace, a înșelat la sine pe Longinus, un general roman, pe care î-l iubea Traian, sub cuvânt că voește să se înțeleagă pentru pace.

Venind Longinus, care nu bănuia ceva rău, Decebal cu amenințări încercă se afle dela Longinus planurile lui Traian, ceea ce însă nu-i succede. Văzând aceasta, Decebal să hotărăște ca să-l silească pe Traian la pace, trimițându-i vorbă, că dacă nu se retrage și nu-i dă despăgubire, va ucide pe Longinus. Traian a fost dureros atins de această veste; ajunsese în mare încurcătură, din carea l-a scăpat Longinus. Longinus adevcă, a izbutit să-i trimită lui Traian o scrisoare, în care îi aduce la cunoștință că se otrăvește: deci să nu se retragă, să atace pe Decebal și să-i răzbune moartea. Si așa s'a și întâmplat. Cu multe greutate și luptat Traian și armata sa, dară în cele din urmă i-a succes să încunjure pe Decebal și să ajungă iarăși înaintea capitalei acestuia. Decebal spăriat — căci vedea cum unele popoare dace î-l părăsesc și se supun lui Traian — î-l

îmbie pe Traian cu pace, acesta însă cere, ca să se predee fără nici o condițiune. Războiul deci a continuat cu multă tărie, iară orașul, capitala, cade în mâinile armatei lui Traian. Mai marii dacilor, văzând că capitala cade, au dat foc propriilor lor case, și apoi au luat cu toții otravă dintr'un vas mare în jurul căruia să adunaseră.

Decebal se retrage în munți spre meazănoapte, e însă urmărit îndată după căderea capitalei și așa să dă o nouă luptă la tabera întărită a lui Decebal, pe carea o cucerește Traian.

Decebal văzând că toate sunt pierdute, nu voește să supraviețuească armata și țara sa, nu voește să cadă în mâna lui Traian și așa i-și pune sfârșit zilelor, aruncându-se în sabia sa. Aflat fiind, i-se taie capul și se aduce lui Traian.

Ceialalți fruntași ai dacilor parte se sinucid, parte se predau, răscumpărându-și viața cu bogățiile lor.

Așa s'a sfârșit Decebal și țara s'a, în anul 106 după Christos. Mulți daci nevoind să rămână sub puterea romanilor și-au părăsit vetrele lor cu tot avutul lor.

Traian nimjicind pe Decebal și țara acestuia, Dacia, o declară pe aceasta de provincie romană, și mai petrece câțva timp în Dacia punând la cale organizația ei după felul roman, o colonizează și deschide larg porțile culturii romane. Referitor la colonizare zice istoricul Eutropiu: „Traian aduse pentru de a împopora această provincie (adecă Dacia), de un încunjur de un milion de pași, din tot imperiul roman nesfârșite mulțimi de oameni, spre a cultiva ogoarele și orașele ei“. Acest istoric susține, că în războaiele trecute toți bărbații daci s'au prăpădit. Capitala Daciei, Sarmiseghetuza primește numele „Ulpia Traiană“, după numele lui Traian, astăzi, dupăcum s'a mai zis, Grădiștea. Afară de aceasta mai înființază unele colonii, dintre cari mai însemnate sunt: „Apulum“ Alba-Iulia de astăzi, „Napuca“ Murăș-orșorheiul de astăzi, „Dierna“, astăzi Orșova. Iară întru aducerea aminte de învingerea câștigată asupra lui Decebal așază orașul „Nicopoli“, în Moesia, acum Bulgaria, față cu Turnu-Măgurele.

Traian a cucerit dela Decebal enorme tesauri și întorcându-se la Roma a fost primit cu triumf strălucit. S'au ținut jocuri publice 123 de zile, în cari jocuri au pășit 10.000 (zece

mii) de gladiatori*), și s'au omorît 11.000 (unsprezece mii) de fiare.

De aici se vede bucuria cea mare, ce a cuprins Roma sfârșindu-se războiul cu dacii, nimicindu-se Dacia, și regele ei Decebal, cel mai primejdios vecin al împărăției.

S'a săvârșit dară îndată la începutul domniei lui Traian cea mai mare faptă, baza formării poporului românesc.

A urmat acum un restimp de pace, și anume până la anul 113 după Christos.

Acest timp de pace Traian l-a folosit pentru întărirea imperiului prin diferite instituțiuni, și este aproape sigur că tot ce s'a făcut în decursul domniei lui, cade pe acest restimp de pace. El a pus la cale ușurarea comunicației prin drumuri, a zidit multe edificii publice. Una dintre cele mai însemnate zidiri este forul**) numit după numele său „Forum Traianum”. În acest for s'a rădăcit o galerie acoperită, s'a așezat o mare bibliotecă, apoi în onoarea împăratului Traian la porunca senatului roman s'a ridicat o statuă colosală, reprezentând un călăreț, apoi un arc triumfal; statua și arcul triumfal s'a ridicat ca aducere aminte de terminarea războiului dacic.

Momentul cel mai prețios a fost și este și astăzi columna lui Traian, ridicată în acest for din partea senatului și poporului roman pentru preamărirea faptelor lui Traian în războiul cu Decebal, care columnă s'a păstrat cu puține deteriorări (vătămări) până astăzi. Columna e făcută din marmoră albă, și are o înălțime de 43 metri, și e acoperită în formă de spirală de jos până sus cu fașie lată, pe carea sunt 124 tablouri sculptate înfățișând luptele lui Traian cu dacii. În aceste tablouri sunt 2500 figuri omenești. Columna este goală pe dinlăuntru și de jos până sus să înalță o scară în formă de spirală, care are 185 trepte. Interiorul columnei e destul de luminos, pentru că între sculpturi sunt ferestri mici. Și această columnă a ridicat-o Apollodor. În vârful columnei se afla statua lui Traian. Acuma

*) Luptători cu spada (sabie), armă lungă, îngustă cu tăiș, cu carea luptătorii mai vârtos se împungeau; se luptau întreolaltă, dară și cu animale sălbatice.

**) Piață, loc de întrunire. În Roma erau mai multe foruri, așa, cel mai vestit Forum Romanum, unde se țineau adunările poporului roman, și era înconjurat de temple vechi zidite în cinstea zeilor păgâni, deci localuri unde se aduceau jertfe diferiților Zei păgâni; forul lui Caesar, al lui August etc.

însă se află statua de bronz a sfântului apostol Petru, aşezată de papa Sixtus al cincilea.

Între altele a mai zidit Traian un teatru; un apeduct, care aducea în abundenţă apă foarte bună; apoi a mai deschis o scaldă pentru popor.

Traian a avut multă grijă pentru bunăstarea poporului atât în ce priveşte Roma cât şi provinciile, şi în toate părţile să ridica zidiri publice şi să făceau îmbunătăţiri. Pe lângă acestea se grija, ca poporul să fie bine guvernat.

Timpul păcii, aşa de binefăcător pentru Roma şi popoarele împărăţiei, a luat sfârşit în anul 113 după Christos, în care an Traian a luat din nou arma în mână pentru liniştirea provinciilor din Orient şi pentru asigurarea relaţiunilor cu părţii. Ansă la războiul contra părţilor a dat împrejurarea, că regele părţilor Cosroes a dat coroana Armeniei lui Exedares, fiul fratelui său Pacorus II, căruia i-a fost urmat pe tronul părţilor. Cum însă împăraţii romani ţineau că ei au dreptul a dispune de coroana Armeniei, Traian s'a simţit jignit în drepturile sale şi aşa a pornit contra Părţiei.

În calea sa s'a oprit în Atena spre a se pregăti pentru de a trece în Asia. Aci i-s'a prezentat o deputaţie a regelui Cosroes, care înspăimântat de înaintarea lui Traian, a cerut prin aceea deputaţie pace, prezentându-i şi multe daruri preţioase pe lângă rugarea, ca să dea coroana regească lui Parthamasiris, al doilea fiu al lui Pacorus II. Traian n'a primit darurile, ci a răspuns, ca regele să-şi arate prietenia prin fapte şi nu prin cuvinte. Şi-a continuat apoi drumul până la Antiochia, unde a iernat pregătindu-se pentru război. Plecând din Antiochia, a trecut pe teritoriul inamic. Împăratul, după obiceiul său, mergea pe jos în fruntea armatei sale, şi aşa a împărţit cu soldaţii săi toate greutăţile campaniei, ca astfel să însufleţească pe soldaţi şi să întărească disciplina.

Ajungând la Samosata, lângă Eufrat, i-a venit înainte regele Parthamasiris, care şi-a pus coroana la picioarele lui Traian în speranţa că acesta i-o va reda în semn că î-l recunoaşte de rege şi că î-l institue de atare. Văzând aceasta soldaţii romani dimprejur, au izbucnit în strigăte de bucurie, care izbucnire aşa l-a înspăimântat pe Parthamasiris, încât a pornit la fugă, fiind însă încunjurat de soldaţi s'a întors la Traian, aşteptând să-şi

recapete coroana. S'a înșelat însă în așteptarea sa. Presentându-se mai odată înaintea împăratului, cu mult curaj, în fața armatei, s'a plâns pentru modul cum e tractat, a protestat ca să se procedă cu dânsul ca cu un prinzoner, căci dânsul a venit de bună voie, cu încredere în împăratul. Acesta i-a răspuns, că Armenia e proprietatea romanilor, e provincie romană, și se va guverna de aci înainte prin locțiitori. După acestea i-a dat libertate împăratul ca împreună cu însoțitorii să se înapoieze. În cale însă a fost ucis de soldații romani, cari îl însoțiau.

Armenia a devenit provincie romană, împăratul însă, și-a continuat drumul. Mai întâi a pornit spre miază noapte până la marea neagră, ca să asigure hotarele provinciei noi. Popoarele din aceste părți n'au cutezat să se opună lui Traian, ci au cerut pace și alianță. După aceea a pornit iarăși spre răsărit, ca să ocupe Mesopotamia, ceeace i-a și succes, transformând Mesopotamia în provincie romană.

După ocuparea Mesopotamiei s'a întors la Antiochia, iernând aci. Petrecând aci, la începutul anului 115 după Christos, s'a întâmplat un cumplit cutremur de pământ, care a făcut pagube mari în multe orașe de ale Asiei mici. Antiochia însă a suferit mai mult. Cutremurul a fost însoțit de furtuni groaznice și s'a repetat în mai multe zile și nopți. S'au dărîmat multe zidiri și mai multe mii de oameni și-au pierdut viața. Traian însuși a scăpat numai așa, că a sărit pe fereastra casei, unde locuia. În primăvara anului 116 după Christos a pornit din nou. Acum ținta împăratului era subjugarea Parției. Trecând prin Mesopotamia și apoi peste riul Tigris, a ocupat orașele Arbela și Gangamela, unde a fost învins Alexandru cel mare pe împăratul Darie. De aici s'a întors pe Eufrat și a mers cu năile până la Babilon, apoi a ocupat Seleucia și trecând peste Tigris, a ocupat capitala Parției, cu numele Ctesifon. Regele învins a scăpat cu fuga. Împăratului Traian i-s'a dat apoi și numele „Parthicus“, în semn, că a învins pe Parți. Regele parților, Cosroe, a scăpat cu fuga, deși au fost urmărit de oastea lui Traian. Dacă însă n'a putut să fie el prins, oastea a aflat și a pus mâna pe tronul lui de aur prinzând și pe o fată a lui, pe carea urmașul lui Traian a retrimis-o parților.

Împăratul dorind să vadă drumul spre India, s'a coborît cu năile pe Tigris în jos, ajungând până la mare între lupte cu

locuitorii din aceste ținuturi. Văzând împăratul o corabie, care mergea spre India, și-a adus aminte de cuceririle lui Alexandru cel mare, s'a întristat plângându-se, că etatea lui înaintată nu-l lasă să meargă înainte. Dela mare s'a întors iarăși la Babilon.

Între acestea însă, fiind împăratul departe, popoarele învinse și subjugate mai nainte, au început să se răscoale și se scuture domnia romană. Deasemenea s'au resculat și jidovii în Mesopotamia, Egipt, Cirenaica și pe insula Cipru. Jidovii au dovedit în fanatismul lor o cruzime înfiorătoare. Tăiau în două de sus în jos cu ferestreul pe greci și romani, se zice că le mâncau chiar și carnea, se încingeau cu măruntaele celor uciși și îi aruncau fiarălor sălbatice. Au perit astfel mii de oameni, se afirmă chiar, că în Cirenaica ar fi pierit 22.000 de oameni, iară în celelalte locuri 240.000. La vestea acestor răscoale, Traian și-a trimis generalii săi contra răsculaților, cari au și fost învinși.

Temându-se Traian, că în urma acestor răscoale, vor încerca și părții se să miște, a plecat din Babilon la Ctesifon și a pus rege pentru o parte a Parthiei, pe Prasamaspates, o rudenie, poate chiar frate, al regelui fugit Cosroes. După aceea a pornit contra orașului Atra, un oraș din Mesopotamia, care oraș, s'a rupt de Traian. Acest oraș avea o poziție foarte apărută și de aceea s'a opus cu succes lui Traian, deci acesta, schimbându-și hainele, ca să nu fie cunoscut, însuși s'a pus în fruntea călăreților, dar n'a putut învinge. El însuși a ajuns în mare pericol, căci fiind cunoscut, după înfățișarea sa maiestooasă, devenise ținta tuturor atacurilor.

Nesuccesându-i ocuparea acestui oraș se hotărî, ca se întrerupă deocamdată lupta, și fiindu-i sănătatea sdruncinată, și-a început retragerea spre Antiochia, lăsând pe mai târziu subjugarea resculaților. Acest plan însă nu l-a putut îndeplini, pentru că înrăutățându-i-se boala, aceasta l-a silit, ca să se întoarcă spre Roma, lăsând în Siria comanda supremă lui Adrian.

Traian credea că e înveninat, dânsul însă după mărturisirea istoricului Dio Cassius, suferia mai nainte de scurgerea sângelui (hemoroide), carea s'a oprit deodată, și apoi de idropică (boală de apă) și a devenit în parte paralizat. La acestea s'au mai adaus și alte dureri cauzate de oboselele războaielor.

În drumul său spre Roma, a ajuns numai până la orașul Selinus în Silicia, unde a răposat în boală de apă în jumătatea

primă a lunei lui August a anului 117 după Christos. Corpul lui s'a ars, iară cenușa lui a dus-o la Roma Plotina, soția împăratului, carea să afla cu el, unde s'a depus în o urnă sub columna lui (columna lui Traian).

Senatul roman aflând despre isbânzile împăratului, i-a fost pregătit primire triumfală, dară răposând el, senatul a încuviințat acest triumf lui Adrian, urmașul lui Traian, care însă n'a voit să-l primească și așa s'a purtat prin Roma în triumf chipul lui Traian. Adrian a mai zidit un templu în memoria lui Traian, în forul ce-i purta și poartă numele lui Traian.

Așa s'a sfârșit acest mare împărat.

Sub împăratul Traian, împărăția romană a ajuns în stare înfloritoare, iară poporul la bunăstare. Se știe ce a câștigat cu arma în mână; rezultatele au fost mari, dară mari au fost și rezultatele activității sale pacifice.

Dupăcum s'a mai amintit, a înlesnit comunicația, făcând drumuri, și așa poporul n'a mai dus lipsă în bucate, ba Roma a ajutat Egiptul când s'a ivit foamete.

A purtat grijă și de copiii săraci, născuți din părinți liberi și așa a înființat o instituțiune, am putea zice o fundațiune*) pentru întreținerea, (alimentarea) copiilor săraci, băieți și fete, care și-a estins binefacerea întâi preste Roma, încurând însă asupra întregii Italii.

Traian a fost un mare inamic al denuncianților și i-a isgonit nu numai din Roma ci și din Italia. Pe mulți denuncianți îi puneau în năi vechi și rele și le da drumul pe mare. Mare era numărul denuncianților în Roma. Nimenea nu era în siguranță nici cu viața nici cu averea în urma denuncianților fără suflet. Ce fericire ar fi, dacă și astăzi nu s'ar da ascultare denuncianților, cari mult rău fac. Și ce fericire ar fi, dacă cei sus puși ar isgoni dela dânsii pe ceice cu lingușiri, cu nimicuri se apropie de ei și negresc pe alții. Durere, denuncianți sunt mulți; și durere, mulți sunt cari, sus puși, dar mici de suflet, î-și țin astfel de denuncianți și stau în legătură cu ei.

Împăratul Traian era foarte prietenos; el î-și vizita pe amicii săi, lua parte la ospetele lor familiare și vâna cu ei.

S'a întâmplat, că cineva voind să-l facă neîncrezător față de un senator a pîrît pe acesta spunându-i, că îi este inamic

*) Se afirmă, că încă Nerva ar fi pus fundamentul la o astfel de instituțiune, și Traian a dezvoltat-o mai departe.

și îi pândește viața. El a mers deci singur la acel senator la prânz, și apoi a răspuns pîrîtorului „Dacă ar fi voit să mă omoară, ar fi putut ș'o facea eri“.

Traian a fost foarte cruțător atît în ce privește persoana sa, cît și averea publică. El n'a fost risipitor, dară a dat cu prisosință pentru instituțiuni și zidiri publice, pentru folosul poporului. Înaintașii săi au zidit multe palate și ville, dară și mai multe le-au secuestrat și răpit dela alții, dela cei avuți, pe cari parte îi esilaseră, parte îi uciseră, de multe ori numai pe lângă simple preteste, numai ca să pună mîna pe averea lor. Împăratul Traian toate acestea le-a vindut pentru a înmulți venitele statului.

În ce privește justiția, Traian a restrîns legile asupritoare de mai nainte. El mai bine voia ca să scape vinovatul decît se suferă cel nevinovat, căci aceasta, dupăcum a zis însuși, nu corăspunde timpului său. Avea un simț desvoltat pentru dreptate și sunt foarte interesante și instructive răspunsurile ce le da, la diferite întrebări, ce i-se făceau din partea guvernatorilor, cu deosebire din partea lui Plinius cel tînăr.

Neîndreptățirea nu o putea suferi. Se istorisește despre dănsul următoarea întâmplare: Într'o zi, cînd Traian înarmat, se grăbia să plece în război, îi aținu calea o văduvă și îi zise plângînd: „Fiiul meu a murit nevinovat sub guvernul tău, și eu te conjur, ca neputînd să mi-l dai îndărăt, cel puțin să răzbuni sângele lui pe calea legală“. Dăndu-i Traian ca răspuns, că îi va da toată satisfacția, dacă se va reîntoarce din război sănătos, îi zise văduva: „Dar dacă vei rămînea în bătălie, cine î-m va da atunci ajutor?“ Traian îi răspunse: „Succesorul meu“. Iară văduva: „Și ce î-ți va folosi ție, dacă altul î-m va face dreptate?“ Atunci Traian: „Adevărat, că nimica“. Văduva: „Oare nu e mai bine pentru tine, ca tu să-m procuri dreptate, spre a fi răsplătită, decît să lași altuia răsplata pentru o faptă bună?“ Atunci să cobori Traian de pe cal, și urmîndu-și impulsul minții și al simțămintelor sale, nu se liniști, pînăce nu să îngrijii în persoană pentru acea femeie, și pînă trase la răspundere pe judecătorul nedrept al fiului ei.*)

Asupra domniei lui Traian aruncă umbră numai perzecu-

*) Din „Istoria Împăratului Traian și a Contimpurenilor săi“ de Dr. Heinr. Francke, tradusă de Petru Broștean“.

țiunile creștinilor, cari s'au întâmplat sub domnia lui după scurta liniște de doi ani, cât a domnit Nerva (96—98).

Traian anume a renoit legea contra societăților oprite de lege. Creștinismul însă se socotea de o astfel de societate oprită. Așa apoi au urmat nenumărate denunțări, și s'a început prigonirea și pedepsirea cu moarte a creștinilor. Și pentrucă Traian n'a dat poruncă anumit contra creștinilor, ci a renoit numai legea contra societăților oprite, și pentrucă foarte mare era numărul creștinilor, cari erau denunciați ca creștini, Pliniu cel tânăr, care era proconsul, guvernator, al Bitiniei s'a adresat cu întrebarea cătră împăratul Traian, ce să facă cu creștinii, căci ei sunt mulți, bărbați și femei, tănări, copii și bătrâni, ei nu au altă vină decât credința lor deșartă; ei venerează pe Christos și-l țin de Dumnezeu, să adună la olaltă înainte de răsăritul soarelui la o zi anumită, cântă și laudă pe Christos ca pe un Dumnezeu, și se îndeamnă unii pe alții la viață cinstită și la fapte bune. Împăratul îi răspunde, că creștinii nu trebuie urmăriți, dară dacă vor fi dovediți ca creștini și își mărturisesc pe față credința lor deșartă, și nu se vor îndupleca să jertfească zeilor, să fie judecați la moarte. Dacă însă, se vor lăpăda de credința lor și vor jertfi zeilor, să fie lăsați în pace. Dispusă-țiunea lui Traian este deci mai blândă, cu toate acestea mulți creștini au suferit moarte. Între ei Simeon, fiul lui Cleopa, fost episcop în Ierusalim, în vârstă de 120 ani, el a fost răstignit; apoi sfântul Ignatie cel mare, fost episcop în Antiochia, el a fost aruncat fiarelor sălbatice în Roma, spre care scop a fost dus din Antiochia la Roma, Se zice, că sfântul Ignatie a fost ascultat de însuși împăratul Traian, când să afla în Antiochia.

Toate asupririle creștinilor au rămas zădarnice, numărul lor era foarte mare. Se istorisește, că Tiberiu, guvernorul Siriei, ne mai putând pedepsi mulțimea creștinilor a făcut despre aceasta raport și așa Traian a dat poruncă, ca să se încete cu prigonirea creștinilor.

Această dispuzățiune și corăspunde caracterului uman al lui Traian.

Încolo, dupăcum am văzut, figura împăratului Traian ni-se arată în mare strălucire, ori din care punct de vedere l-am privi.

De aceea și poporul l-a iubit, iară după moartea lui s'a

introdus o datină, care î-l preamărea. Această datină era, că la fiecare suire pe tron a împăraților următori, li-se zicea: Se fii mai fericit ca August și mai bun ca Traian.*)

Chiemările Privighetorii

*Coboară luna'n codrul străvechiu și neumblat,
Trezind noean de umbre pe-adâncu-i fermecat;
Cu snopî de raze-'mbracă tot frasinul cel drept,
Și iarăși mă găsește în cale-ți să te-aștept...*

*Tăcerea fără margini, din lozii, de pe culmi,
S'adună să vrăjească sub bolțile de aluni
Ca'n templuri părăsite; și numai rare ori
Zvâcnește seva 'n arbori și dragostea 'ntre flori...*

*O șoptă nu tresare, pe ramuri, prin dudău,
În negrele tufișuri din preajma de părau,
Un glas prelung, sălbatec, pornit dintre stihii,
Își spune desperarea, poenelor pustii...*

*Chemările-i cumplite prin suflet mă pătrund;
Le plânge frunza 'n paltini, și apele pe prund.*

G. Tutoveanu.

*) Această lucrare nu are pretenția de lucrare originală. S'a scris numai pentru de a-l face mai cunoscut pe împăratul Traian, folosindu-se „Istoria Românilor” de A. D. Xenopol; „Istoria Împăratului Traian și a Contemporanilor săi” de Dr. Henr. Francke, traducere de Petru Broștean; istoria universală de Dr. Ribáry F. Figura împăratului Traian asemenea e luată din opul dlui Petru Broștean.

Destinul tău...

Noian de stele strălucia — iar firea,
Sub mantia văzduhului cuprinsă,
Uimită sta, sorbindu-le sclipirea.

Sătul de lumea — lutului deprinsă,
Spre ele îndrepta-i ș'acum privirea,
Ca'n sufletu-mi s'aprint scânteia-i stinsă...

Cum ochii mei de zeci de ori făcură
Ocolul nesfârșitului ceresc,
O stea, ce licărea 'n tăria sură,

Păru să-mi zică 'n graiul omenesc :
„Tu cauți în spre noi mereu — visând
Ca razele ce dela cer pornesc“,

„Pe toate să le-aduni — pe rând, pe rând,
Spre-a lumina cu ele'n noaptea ta,
Vieții tale farmec iarăș dând“.

„Copil neștiutor, zădarnic ai căta ;
Ce-a fost, de-apururi fost e pentru tine ;
În chin de moarte de te-ai frământa“, —

„Nu-și poartă vremea valul -- înapoi !
Tu socotești că stelele's senine ;
Ți-avânți întregul suflet cătră noi !“

„Ci pleacă, peste-a ochilor lumine,
Pleoapele-ți — ș'apune lumea noastră,
Tăriile's de întunec pline“.

„Norocul tău e'n lumea a lor tăi ;
De te-ai desprins de ei, de soarta lor,
În van vei cerceta străine căi“ :

„Destinul tău e'n lumea a lor tăi“ !

Eug. Ciuchi.

CUGETĂRI*)

Nu face nimic din fugă și la întâmplare. Indreaptă-ți toate faptele după lumina minții, arătătoare căilor drepte.

*

Nu-i pace mai profundă și mai senină, decât într'un cuget curat și împăcat cu sine însuși.

*

Nu lua lucrurile cum ți-le prezintă celce te insultă, ori cum ar vrea el să le iei. Uită-te la ele, cum sunt într'adevăr.

*

Nu te purta ca și cum ai avea de trăit zece mii de ani. Moartea plutește deasupra capului tău. Așa dar, cât mai trăiești și până poți, fii om de bine.

(„Convorbiri literare“).

C. Fedeleș.

*) Din cugetările împăratului roman Marcu Aureliu „cătră sine însuși“.

Părintele Vichentie

— Schiță —

de Mihail Gașpar

I.

Prin aerul siniliu, soarele își tremura căldura în unde întortochiate. În nukul de lângă poartă, vrăbiile satului păriau a-și fi dat întâlnire; te miri pe cine aveau de descosut, căci umpleau văzduhul limpede cu glasurile lor țivlitoare. În pragul luminat de căldură Bălan, mare, flocos, ședea întins cu botul pe labe, răpezindu-și fălcile după muștele obraznice, cari îl molestau. În ferestrele mici-deschise, cu perdele albe, date cu grije de o parte, rideau gheorghine „alese” în niște hârburi roșii. Din împărăția recoroasă a coliviei întunecate, acoperită cu crengulețe de salcâm, un pitpălac își scotea curios capul, pândind din ochii lui cumiști aurul libertății, care se cernea în largile cuprinsuri de afară. Trandafiri înfloriți cădelnițau tămâia mirosului lor adulecat sub streșina încremenită în potopul de raze. Prin coturi, ascuns, busuiocul își pleacă capul cărunt, ca un înțelept gânditor, descurcând parecă rostul necuprins al vieții, care să sbuciuma în juru-i.

Cu capul cernit de ani, părintele Vichentie își perdea ochii pe un petec de hârtie. Ofta, mai proptia capul în coate, învârtia din nou hârtia printre degetele păroase și iar să apuca de cetit.

Peste masă, preoteasa își urcase ochelarii pe fruntea frumoasă și pândia cu un fior de groază în ochii ei senini, taina înrăvășirilor negre, cari se prelungiau în linii dese pe petecul acela de hârtie, care scotea atâtea oftări părintelui.

Când văzu apoi, că soțul mototolește hârtia asvârlindu-o departe, scuipând a scârbă după dânsa, se încumetă să întrebe:

— Dela Ion?

Rosti atât de încet întrebarea, încât fu mirare, că părintele o desluși.

Drept răspuns, el dete din cap. Se sculă apoi dela masă, vârî mâinile în buzunarele pantalonilor, și începu să măsoare cărărușa mică dela masă până la treptele cerdacului.

Bălan, sătul de somn, ținu să se frece de stăpân. Acesta îl izbi însă în coaste cu piciorul și bietul paznic al casei se trase de o parte gemând și umplând ochii de lacrimi.

Preoteasa, care se pregătise tocmai să pună părintelui o nouă întrebare, simți cum îi încremenește vorba pe buze.

Părintele se opri în fața ei, și dete pălăria pe ceafă.

— Auzi! — gemu el scurt... scrie că nu poate trăi fără ea! Zice că mai bine moare ticălosul, dar de străina aceea nu se lasă. Nu-i pasă de nimic... și pace bună...

Asta-i mulțam dela copii... pentru asta l-am crescut și l-am păzit... să-mi aducă acuma o străină în casă?...

Mișelul... și ice, că mai bine moare... dar nu o lasă... Copilul meu îmi scrie așa, copilul unui popă românesc...

Părintele Vichentie îngălbeni-se de năcaz.

Biata preoteasă oftă din greu, și-și împreună mâinile în poală.

— La mine însă nru are ce căuta... Pragul casei mele să mi-l calce... că-l scot cu câinii afară... Doamne, ce-o să zică satul?... Satul, care l-a văzut crescând, și în care eu de patruzeci de ani mă lupt să încheg neamul meu... ferindu-l de amestec cu străinii... și el, copilul meu, să-mi pună acum rușinea pe obrajii mei îmbătrâniți în cinste... O să mă râdă până și țiganul din marginea satului...

— Vichentie! — încercă preoteasa.

— Taci din gură! — taci, că și tu î-ți ai partea... tu l-ai stricat cu dragostea ta cea năroadă... Tu mi-ai stricat rosturile mele... iacă-ți rodul acum... bobocelul tău, îngerașul tău, te ferește cu o străină, cu o nima'n lume... Dar la mine nu are ce căuta; să nu gândească să-și pună piciorul în curtea mea, că lumea se miră de noi... N'a ascultat de mine, facă ce vrea... lumea-i mare, ferească-să acolo între streinii ei. Eu i-am rupt icoana din sufletul meu.

Am rupt-o! Nu m'a ascultat — nu mai vreau să știu de el. Nu mai am copil! Dumnezeu să-l ierte!

Din ochii de mamă, se porni izvorul sfânt al lacrimilor

iertători. Un sughiț veni ca din senin, vestindu-se neghiob în tăcerea mare.

Părintele Vichentie privi speriat la preteasă. Un surîs crud îi jucă în colțul gurii.

— Plânge femei-proastă — plânge! Pe cine plângi? Poți plânge în dragă voe, că a murit.

— Vichentie ai milă! E prost, nu știe ce face, mai așteaptă, nu te grăbi cu vorba...

Părintele puse mâinile în șolduri.

— Așa?? să mai aștept? Dar ce fac eu de un an încoace, decât că aștept! Aștept! Am tot așteptat... dar minte nu-i mai vine.

Ce nu i-am făcut — doar ști, ce să-ți mai spun. A fost mazăre pe părete.

Mi-s'a gătat răbdarea. Eu nu-i vreau moartea, fericească-să cu străina lui, dar tată nu mai are, precum eu din clipa aceasta nu mai am copil.

Am avut, nu mai am!

Năcăjit, el izbi cu piciorul în o petricică, ce resări pe cărărușa bătută. Piatra sbură, căzând într'un pocnet în stoborii de gorun.

Preteasa își propti capul de masă și plângea. De sus, din nesfârșitul cuprins, soarele dogorea căldura lui de vară. Și totuși, în jurul celor doi bătrâni, parecă înghețase firea. Era ca și cum un duh își prevălea în unde urieșe fâșiile de sloi, amorțind pas de pas tot sufletul vieții, prefăcând totul într'un enorm pustiu, gol și rece. Părintele Vichentie rupse un boboc detrandafir și începu să-l desfacă. Petale și foi se rotiau în aer, căzându-i la picioare fulgerate. Suspinau pare-că, căzând.

Preteasa nu mai contenea cu plânsul. Iar popa Vichentie, cu privirea perdută în pământ, pare-că vedea deschizându-se o groapă mare, din marginea căreia el presărează în negru-i cuprins nădejtile unei vieți cinstite. Foile de boboc i-se păreau că sunt visurile, cari au perit.

Apoi ca trezit, zise pretesei:

— Adă-mi călimarul și hârtia!

Femea se ridică oftând. Își șterse cu vârful cătrinței cele din urmă mărgăritare, cari râvnea la lumină și își propti privirea duioasă în fața soțului. Părea o rugăciune mută, care cerșea

în graiul ei tainic milă, ertare, pentru un vinovat, ... pentru unul care era departe, pentru copilul ei. De pe fața rece a părintelui, ruga umilită se resfrânse, căzând la pământ.

— Ce ți-am spus?!

Preoteasa se perdu încet în casă, se gârbovi-se dintr'odată, încât părea, că duce în spate un greomânt înspăimântător. Când se ivi iarăși, credea că pe fruntea ei, acolo în odae, o putere neștiută ar fi pus sărutul durerii.

Părintele apucă condeiul, îl înmoae supărat în cerneală și începu a-l goni peste hârtie. Penița, purtată cu ură, se poticnea des țipând mocnită; câte-odată, înfuriindu-se, își vărsa năcazul. trântind stropi mari de venin negru în calea ei. Dar părintele Vichentie nu vedea nimic. În sufletul lui vedea o singură icoană: copilul lui, al popii Vichentie, fecior de popă românesc, gata a se prăbuși într'un abis; copilul lui, gata să se piardă. Atâta vedea. Când ridică capul, pironi ochii în cei ai preotesei. Și în clipa întâlnirii, în toți patru ochi tremura aceeași comoară, izvorită din neînțelesul simțemânt, sădit din vecinicie în suflete părințești.

— Ascultă, ce i-am scris. Pentru cea din urmă dată o fac. Dacă va prinde, bine, de nu, vadă el.

Preoteasa își duse cătrînța la gură, așa asculta.

Părintele își tocmi glasul. I-se puse un fel de răgușeală așa din senin și pare-că îl strângea cineva de gât:

„Ioane,

Îți aduci aminte, când te-am dus pentru întâiașidată la școală în orașul mare și străin, cum ți-s'au strîns pumnii de ciudă, când auzea-i la fiecare pas, zicându-mi-se „popă valah“. Cu ani în urmă ți-a fost fală, că te-ai putut numi „fecior de popă valah“. Cred, că nu ai uitat încă. Și acum tot tu vrei să-mi amărești zilele mele din urmă, bătrânețele mele cinstite și ale mamei tale, prin aceea, că-ți iai soție tocmai dintre acei, pentru cari eu, tatăl tău, voiu rămâne pururi numai un „popă valah“ tu, „feciorul“ aceluiași „popă valah“. Zici, că mai bine mori, decât să te lași de străina aceea. Bine. De zeceori mai bine vreau să te știu mort, decât înstrăinat de mine. Auzi, de zeceori mai bine! Te-ași pomeni, ca pe un vis pierdut, ca pe o nădejde risipită, te-ași plânge până când mi-ar fi dat. Te-ași ști mort. Pe când așa, nu pot, decât să mă gândesc cu ură

la tine, să te blastăm atunci, când ar trebui să te binecuvîntez. Cruță părinților tăi bătrâni această durere la asfințitul vieții lor. Căci nu așa ne-am închipuit noi sfârșitul. În glas argințiu de nepoței mititei, voiam să-mi dau sufletul, cari să mă bociască în graiul neamului meu... să mor, încunjurat de sunetul aceleiași limbi, a cărei sunete m-au alinat în primele mele zile. Sfârșitul, ce tu mi-l pregătești, nu este așa. Și acesta nu-l vreau nici eu, nici mamă-ta.

Dacă crezi de bine, să ne împlinești cererea, fă-o.

Atât îți scrie tatăl tău și mama ta, „popa valah” și preoteasa din Turnișor.

Vichentie.“

Cuvântul din urmă să înneacă în plâns. Plângeau bătrânii, de li-se scutura și cămașa pe dâșii sub umbra nukului mare, în asfințitul soarelui de vară. Peste sat în aceeași clipă se revărsă dangățul talangei dela cireada de vite, care păștea resleț pe o coastă de deal.

Suna ca de îngropare.

Cei doi bătrâni se țineau îmbrățișați turnându-și în lacrimi amare, durerea sufletului lor.

Prin aerul înfumurat, fulgerau liliecii, ca niște gânduri pierdute.

La vre-o două zile, dupăce părintele Vichentie expedă scrisoarea feciorului său, i-se întâmplă un lucru care-l puse pe gânduri.

Într-o noapte el sări din somn.

Îi veni, că auzise un pocnet de pușcă sub ferești. Pomeni preoteasa; ea se crucii, căci nu auzise nimic.

— Ți-s'a fi împărut, Vichentie!

— Nu, nu, — grăi popa — am auzit bine pocnetul, doar' la sunetul lui am sărit.

Preoteasă se minuna.

Până dimineața părintele Vichentie a dus-o într-o groază. I-se pusese ceva la inimă, ca o ghiafă, iar pe creier îi venea, că apasă de sus din nemărginire de undeva, o mână crâncenă, grea și tainică. Ii venea, că are să i-se întâmple un lucru mare.

Pela prânz în aceeași zi se lămuri temerea.

O telegramă vestea cinic, în câteva rânduri, că copilul lui, Ion, și-a luat viața.

Când a luat în primire solia de jale, popa Vichentie remase ca trăsniț, apoi căzu pe un scaun și începu să plângă. Alături, aceea care a împărțit binele și răul, aproape patruzeci de ani cu dânsul, făcea vânt durerii de mamă în hohote sinistre.

Așa au plâns bătrânii, căzându-și în grumaji până târziu sub seară, când popa Vichentie, sărutând ca de mângăere, fruntea cinstită a preotesii zise cu glas înecat :

— Dumnezeu să-l ierte, a fost bun copil. Mai bine și-a luat viața, decât să ne amărăscă bătrânețele.... Dumnezeu să-l ierte !... Să ne rugăm Saro pentru sufletul lui...

Și în seninul aerului căptușit cu mirosul de sfințenie al busuiocului, care străjuia de sus de după grindă, rugăciunea se înălța spre neant, pornită din două suflete orfane.

Luna, care scoase capul curioasă de după clinul de deal, umplu lumea cu lumină.

Era ca și cum pe capul firii puteri necunoscute ar fi așezat aureola martiriului.

— — — — —
Ani au trecut de atunci.

II.

— — — — —
În seara sfântă, părintele Vichentie ședea singur la masă, perzându-și ochii peste chipurile din vechiul „album“ familiar. Așa obicinuișe în tot anul în-sfânta seară a Crăciunului de atunci, de când îl părăsise și preoteasa Sara.

Până ce trăia dânsa, tot era cum era, dar de când scârbită de atâta amar, de cât a dat în lumea această ticăloasă, a părăsit meleagurile acestea și a trecut în luminatele lăcașuri ale dreptilor departe, după lumina plăpândă a astrilor, viața popii Vichentie se îngreună cu desăvârșire. N'avea bietul om pe ni-meni. Rămăsese cuc, nu altceva, vorba crâșnicului Niculae.

La început îi veni greu de tot. Ori încătro privea, i-se năzărea umbra preotesei prin cele colțuri. Și multă vreme nici nu crezuse, că a murit. Îi venea așa o simțire pe suflet, o simțire amăgitoare, care-l mințea într'una, că are să vină preoteasa. Multă vreme s'a tot lăsat înșelat popa Vichentie... Dar moartea n'a mai întors și într'o bună zi, când gândul înșelător își încercă din nou jocul cu dânsul, înclină din cap și bolborosi încet:

— La adevă-te așa-i, așa... numai cât eu am să merg la dânsa...

Și'n aceste clipe ochii lui mari, verzui, reflectau atâta liniște; atâta resemnare și încredere în neînduplecata ursită...

Pe încetul apoi părintele Vichente se liniști. Chipul preotesei, care i-a fost atât de dragă în anii tinerețelor și care mai târziu împodobise cu atâta vrednicie aproape jumătate de veac cuprinsul modest al casei parohiale, începuse zi de zi a se spălă-tăci tot mai mult, pânăce rămăsese numai ca un basm frumos, despre care te îndoești uneori, de a fost într'adevăr ori e numai născocit.

Se dedase să-și audă écoul propriilor pași, resunând prin casă, să asculte resfrângerea usoară a vorbelor sale prin cele odăi goale, în cari rar de mai intra vre-odată. Iac', când mai dedea cineva pe la casa lui. Ce-ar fi și căutat într'ânsele.

Dintre toate zilele tristei sale văduvii, zilele Crăciunului îi veneau mai grele. De zilele acestea se legau amintiri, pe cari nu le-a putut șterge nici vremea, nici amarul vieții și nici durerile. Amintirile acestor zile au continuat să trăiască în sufletul lui.

Și de aceea îl vedem și astăzi în seara de ajun, stând în odăița lui scundă, cu fruntea răzimată în palme, cu ochii piro-niți la chipul albumului familiar.

Pentru popa Vichentie, seara de ajun era cea mai sfântă, căci în această seară dânsul stetea de vorbă cu acei, ce i-au fost cândva mai dragi ca ochii, mai scumpi decât sufletul; — în această seară, părintele Vichentie stetea de vorbă cu morții săi.

Așa era.

În ochii popii Vichentie în clipele acestei seri „albumul“ mare, legat în pele și cu „beșlog“ de aramă argintată, părea o criptă uriașă, plină tixită cu morți. Aci era neamul întreg. Pă-rinții lui luați ca pe vremi „în potret“, vădindu-și numai profilul aspru, unchii, mătușele, cu crinoline uriașe și frizate cu „locne“, frații și surorile, apoi chipul lui și al preotesei Sara, s'apoi încă un chip, acoperit cu un petec de mătăsă neagră.

Un singur viu, într'atâția morți.

Un neam, care s'a prăpădit. Numai unul singur a mai ră-mas, ca o mărturie uitată, el, popa Vichentie și și dânsul este aproape de liniștea gropii.

Pletele, peste cari o putere mai mare decât a omului a

suflet bielșugul de argint, podoaba apusului de soare a vieții, prevesteau deja apropiatul amurg.

De mult dorea popa Vichentie acest sfârșit. Doar vedea bine, că învârteala lui pe acest pământ, de mult își perdu-se rostul.

Și cum ședea în ploaia de lumină a lampei, învârtind filele groase ale pomelnicului morților săi, buzele supte îi tremurau în convulsii dureroase.

Și'n liniștea sfântă, neturburată de nimic, se auzea clar conversarea popii Vichentie cu morții lui. Cu cei mai vechi mai puțin, cu cei mai noi mai mult, dar vorbea cu toți.

Mai bucuros stetea de vorbă cu chipul preotesei Sara.

Lampa mică își turna lumina peste odae. Din pereții din față, Nazarineanul răstignit, privea cu privirea blândă, iertătoare, la omul, care în aceste clipe răscolea de sub glia grea amintirea morților.

Pe prispa sobei de lut, un motan mare cenușiu, își torcea în glas monoton poveștile-i bizare, de lupte sângeroase cu șoareci fricoși și cu cloțani otrăviți.

Încolo liniștea senină, pacea sfântă din ajunul celui mai mare prasnici, luase în stăpânire totul.

Afară, fulgi mari, albi se porniseră din înălțimile înfumurate, cernind încet și așternându-se umiliți pământului, înălțând clipă de clipă lîntoliul alb, acoperind tot mai mult trupul gol și negru al țării.

Numai rar, glasul arămiu al clopotului din turnul bisericii tipa, despiciind liniștea nopții, când ciocanul greu purtat de mîna vremii, îi cădea în dungă, vestind astfel celor ce se găteau de prăznuit, cum să scurtă viața, cum să adaugă clipă de clipă vecinicii.

Părintele Vichentie nu auzea, nu vedea nimic din toate acestea.

Dânsul era cuprins acum cu lucru mare, vorbea cu morții lui.

Dânsul vedea numai chipul blând al preotesei, cum îl privea din cadrul de carton aurit, cu ochii aceia mari, cari au înșeninat cu albastrul lor o — viață. Și cum o privea părintele Vichentie, o lume îi trecea pe dinainte, o lume de fericire, care s'a revărsat asupra dânsului, aci în satul acesta mic și dosit.

Vedea anii de tinerețe, când a fost chemat la slujbă, pe lângă altarul acestui sat.

Ani rodnici, ani cu bielșug au fost aceștia, a căror reflex par'că și acum se mai resfrânge asupra lui.

Rai a devenit căsuța mică, cu coperișul de stuh, cu târnațul sprijinit în stâlpi, înrăvășiți de mâni umile țărănești.

Ce frumoase au fost vremile acele. Și ce repede s'au strecurat prin vreme. De par'că nici n'au fost.

Aceste și alte multe au trecut prin sufletul părintelui Vichentie, la văzul chipului adorat. O lacrimă se furișă timidă în colțul genelor, un strop de opal din aceea comoară neprețuită și mare, pe care a hărăzit-o omului bunul Dumnezeu, ca să aibă cu ce se mângăia în clipele grele ale vieții.

Chipul din cadrul aurit, par'că a observat lacrima și espreșia ochilor s'ar fi schimbat dintr'odată.

Era ca și cum o ușoară umbră de dojană, s'ar fi ivit în albastrul acela, nuanțând puțin seninul lor.

Părintele Vichentie se înfioră.

Barba lui mare albă, ca un surguciu din fire de argint, începu să tremure de impresionat ce era.

Aduse chipul mai aproape de ochii lui slăbiți, voind par'că să-l culeagă adânc în suflet și bolborosi.

— Te-ai dus Saro și m'ai lăsat singur. Al cincilea Crăciun, de când nu mai ești cu mine. Nu te mai am și Doamne, ce goală-mi pare lumea. Odată cu tine s'a dus și roștul meu. Mă port ca un străin printre oameni. Văd bine, că nu mai sunt de nici un folos pentru lume și nici pentru mine. E mare gol în sufletul meu. Dar ce stau să-ți spun. Sufletul tău colindă adeseori prin casă — îl simțesc eu bine. Uneori par'că ar plânge. De ce și pe cine? Pe mine, care am rămas aci de mărturia unei vieți năcăjite. Ori te doare, că nu mai vezi nimic prin casă? E-hei, ce să fiu făcut? Pentru cine să mă fiu trudit?... Ori îl deplângi pe el...? Nu ne-a iubit... a fost copil rău... n'a ascultat de noi...

Părintele Vichentie tresări și privi înfiorat la chipul preotesei... Întoarse cu mâna tremurândă fila groasă și din cadrul aurit îl isbi mătasa neagră, care acoperea alt chip.

Fruntea părintelui se încrețise. Ochii se ascunseseră cu desăvârșire în dosul genelor și capul se plecă puțin în laturi.

Îi venea par'că greu să privească această filă a albumului vechiu.

Încet, bătrânul culcă mâna peste carte și-și propti capul peste dânsa.

Ce vifor va fi bătuit în clipele acestea sufletul lui obosit?

Peste capul alb, ce părea un brâu de zăpadă, lumina gălbue a lampei se turna din belșug.

În părete, ciasornicul, mutat odată cu dânsul în casă, se porni pe bârăite. Plumbii spânzurați de lăntușoarele de aramă, începuseră a se pogori la vale, în vreme ce deasupra, în clopoțelul de nichel, ciocănașele mici se porniră, să vestească în icniri stridente — noaptea înaintată.

Motanul de pe prispa sobei speriat și conturbat în gândurile sale, se ridică în picioare privind încruntat, cu spinarea îndoită și coada vâlvoi la mașina stranie...

Ultimul ecou se perdu pe undeva prin colțuri și nu se mai auzea decât, tic-tac-ul regulat, ca un paș grăbit de drumeț întârziat, care macină o cale lungă, lungă.

Popa Vichentie se ridică scuturându-se ca prins de friguri.

Își aținti privirea la petecul de mătase, în dosul căruia se ascundea un alt chip... care i-a fost odată din cale afară drag părintelui, de care își legase pe vremi toate nădejtile sale.

Din nădejtile acestea nu s'a ales nimic.

Dorm toate, nădejdi și dragoste în dosul petecului de mătase.

Părintele oftă. Pieptul lat se avântă ca un foi, de par'că amenința să se desfacă.

Cu o mișcare bruscă înlătură bucata de pânză.

Un tânăr apăru în cadru.

Nalt, frumos, cu ochii vii, cu plete lungi...

Popa Vichentie propti albumul de trunchiul lampei, și-și vârî degetele printre pletele arginții. Ochii se desfăcuseră mari, peste pupilele mici se trânti o umbră stranie.

Era umbra durerii, fantoma unei dureri crâncene, îngrozitoare

— Copilul meu, copilul meu, gemu popa Vichentie.

Din ochi se porni izvorul sfânt al durerii. Mărgăritar, după mărgăritar se porni la vale, ascunzându-se între firele arginții ale bărbii încărunțite.

— Copilul meu, ce mi-ai făcut tu mie... Câtă bucurie a simțit sufletul meu în clipa, când schincitul teu a umplut cu-prinsul păreților acestora, vădind viața ta. Mă simțeam atunci rege... aveam copil și zorile unei vieți pline de rost mi-au ru-

menit sufletul. Cum te-am grijit și cum te-am păzit. Și cum ai răsplătit tu grija mea și a mamei tale? Când ai ajuns mare, când începeam să nădesc cu un paș firul nădejtilor mele, când te-am făcut om... când urma să mă bucur de tine, atunci ne-ai dripit sufletul. Te-au cucerit străinii — afurisească-i Dumnezeu din ceriuri — și te-au atras la dâșii. Mai frumoase ți-s-au părut fetele lor, decât ale noastre. Poate ți-a fost și rușine de tatăl tău, de bietul „popă valah” — te-au ademenit străinii cu luciul înșelător... Copilul meu, copilul meu, durere ne-ai pricinuit. S'a întors pământul cu noi, amăritul pământ, brezdat cu suferințele neamului meu, când ne-ai vestit legătura ta. Și ai avut inima să ceri dela mine, dela tatăl tău, în sufletul căruia ai învățat cuțitul nerekunoștinței, binecuvântarea peste o legătură, pentru care eu numai afurisanie puteam avea. Și nu ți-am dat-o, te-am blăstămat. Am rupt chipul tău din sufletul meu, nu te mai aveam.

Drept răspuns — ți-ai luat viața, care eu și cu mamă-ta ți-am dat-o fără voia ta, și asupra căreia noi aveam dreptul de a dispune și nu tu...

Dar mai bine așa. Mai bine în brațele pământului, decât în brațele străinei aceleia. Mai bine sărutul gliei reci, decât alinările calde ale — străinei.

Mort — dar ești al nostru, al meu, al pământului din satul tău. Te am aproape, vorbesc cu crucea ta, cu trandafirul pe care l-a sădit mamă-ta deasupra gropii și parcă vorbesc cu tine. Ești lângă mama ta și lângă moșii tăi... toți români, cari se odihnesc liniștiți sub glia îngăduitoare. Și nu peste mult vin și eu să mă odihnesc lângă voi...

Hei, altă soarte ți-am ursit eu ție. De unde să gândesc, că eu o să-ți plâng la cap și nu tu mie... N'ai fost copil bun, ai otrăvit sufletul meu, ai ucis și pe mama ta... Noi te-am iertat, să te ierte și Dumnezeu de dragul Fiului său, a cărui naștere o prăznuște lumea...

Deodată părintele Vichentie sări de pe scaun. Ochii îi eșiră din orbite, părul i-se ridicase măciucă în cap.

Prin liniștea odăii, dânsul deschilini bine, cum se strecură dureros, ca un vaer venit de cine știe unde, cuvântul — Tată!

Popa Vichentie se propti de masă și duse o mână la inimă. Grumazii se întinseră înainte spre fereastră... și pentru a doua-ora i-se păru că aude cuvântul...

Era glasul lui, glasul copilului... Îl deslușea bine.

Răsufierea i-se opri și o paloare se înstăpâni pe fața lui. Apoi îndemnat de un gând straniu se repezi pe ușă afară, cu capul gol, cu ochii eșiți din orbite...

La capul coridorului, vântul de iarnă răsărit din noapte înșfăcăsa o volbură de zăpadă, învârtindu-o nebunatic.

Părea o figură de om.

Era el, copilul lui... îl vedea bine.

Cu creerii aprinși spre această fantomă, se repezi popa Vichentie.

Într-o pornire nebună întinse brațele înainte, un horăit sinistru îi eși din piept și căzu așa, cum era cu brațele deschise peste covorul pe zăpadă.

Vântul își continuă hora cu volbura-i mireasă, pe lângă gardul de uluci, pierzându-se în noapte...

Iar din înălțimile fumurii fulgii cerneau într'una, acoperind încet pe încetul trupul popii Vichentie, până ce dispăru cu desăvârșire...

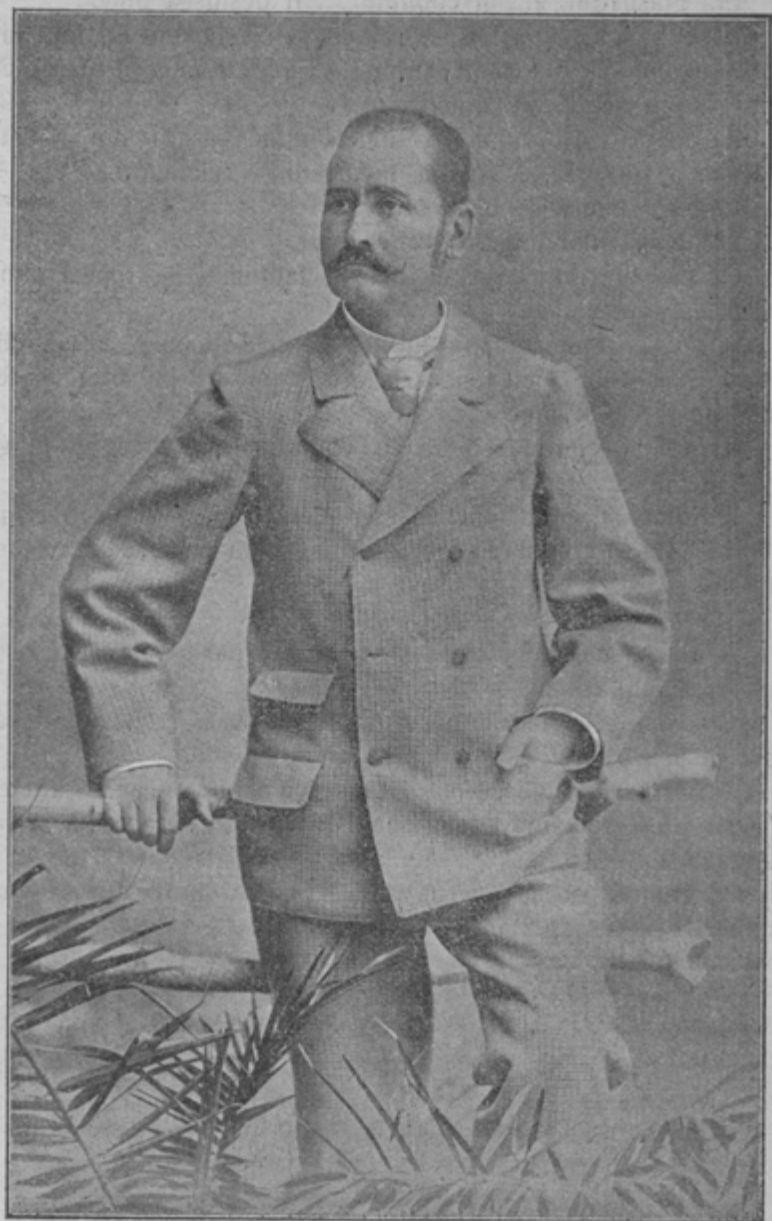
A douazi des de dimineață, clopotele par'că plâneau, vestind praznicul cel mare.

Crâsnicul Nicolae, dupăce aprinsese toate policandrele se postă în ușa bisericii și întâmpina credincioșii.

— Azi nu-i slujbă, a luat Dumnezeu azi noape pe părintele..,

Iar bieții români vedeau semn în săvârșirea aceasta și răspundeau:

— Dumnezeu să-l ierte, a fost popă curat, de l-a luat Dumnezeu la zi așa mare.

Emanuil Ungureanu.

Lumea românească a fost surprinsă cu vestea îmbucurătoare, că domnul Emanuil Ungureanu, avocat în Timișoara, a făcut o fundațiune de 372.000 cor. (treisute șaptezeci și două mii coroane), care sumă a și depus-o la cassa diecezei Aradului.

Domnul Emanuil Ungureanu e un bărbat cunoscut în întreaga noastră societate românească, un bărbat apreciat și cu greutate în sinul bisericei noastre, pentru carea are o deosebită dragoste ; un bărbat luminat și însuflețit de dorul de a-și vedea poporul său românesc rădăcat la cultură, la bunăstare spirituală și materială.

Despre acestea e dovadă zelul său cu care a îmbrățșat cestiunea înființării unei episcopii în Timișoara, apoi diferitele sale cuvântări și povețe ținute la adunările despărțământului Timișorei a Asociațiunei (Astra). În biblioteca poporală a Astei a apărut scrierea sa „Sfaturi bune“.

Și acum iată cea mai strălucită dovadă : fundațiunea de 372.000 cor., din a cărei venite să se provadă cu cărți școlarii săraci, să se înființeze biblioteci școlare și poporale, să se înființeze școale agronomice, industriale și comerciale, să se promove economia de casă ; să se folosească venitele și pentru promovarea religiozității și moralității în popor.

Iată spre ce scop nobil jertfește domnul Emanuil Ungureanu roadele muncii sale cinstite. A adunat ca albină în mod cinstit, pe lângă o viață curată, ca din agonisala sa să se îndulcească poporul său pe care î-l iubește cu adevărat și nu numai cu vorba.

Domnul Emanuil Ungureanu s'a născut în 1 Ianuarie 1846 în Chinez. Și-a făcut studiile în Timișoara și Budapesta și apoi în 1874 și-a început praxa advocațională. Ca avocat a fost totdeauna model de corectitate și punctualitate, și în mâinile DSale fiecare și-a putut cu toată încrederea să-și pună apărarea intereselor.

În anii 1885 până 1897 a condus ca președinte Alumneul din Timișoara, iară în anii 1885—1896 ca director al băncii „Timișana“ a condus-o pe aceasta pe calea dezvoltării, luând sub dânsul un frumos avânt.

Ca un bărbat căruia i-au zăcut la inimă interesele culturale românești a sprijinit toate întreprinderile românești de această natură, iară acuma prin fundațiunea sa a devenit unul dintre cei mai mari binefăcători ai poporului românesc, arătând într-una și direcția în carea să se facă investițiile din partea celor cu dare de mână, pentruca poporul nostru cu adevărat să se rădăce la bunăstare morală și materială.

Dumnezeu să ni-l țină pe acest mare și nobil fiu al bisericei noastre încă mulți ani.

Din lumea proștilor

— poveste din Banat —

A fost odată ca nici odată, că de nar fi fost, nici eu n'aș ști să povestesc.

A fost odată de mult, tare de mult, în vremile vechi, că lumea era mai proastă ca acum, căci astăzi copilul când se naște e cuminte, că-i pui de om învățat, dar de mult, era lumea proastă, dar proastă ști ca noaptea, și rar, dacă dai de vr'un om mai cuminte. De pe acele vremi e povestea asta, remasă nouă celor de astăzi, ca să ne mirăm de prostiile acelor oameni întunecați la minte.

Și e bine, că povestea asta sa păstrat din tată în fiu și astfel a ajuns până la noi, căci altfel de unde am ști-o.

Deci ascultați, că cine o asculta multe o învăța, cine o durmi, bine o odihni, dar nimic no ști.

A fost odată într'un sat un cojocar și avea o muere cam proastă, cam într'o dungă. Cojocarul o luase din al treilea sat, căci era femeia frumoșică și avea zestre mare, dar, că ce minte avea, nu știa nici dumnealui, cojocarul nimic, și nici nu ispitise nime, ca să-i afle mintea și purtarea.

Auzise, că are zestre frumoasă, deci se luă într'o zi după amiaz și merse la ea, o văzu și-i plăcu.

Mult nu vorbi cu ea, ca s'o cunoască mai de aproape, căci era fata rușinoasă și tăcută; dar tocmai fiindcă era ea tăcută, vorbiră în locul ei destul părinții, ridicându-o în slave, că fata noastră-i bună, că fata noastră-l lucrătoare, harnică ca furnica, că-i frumoasă ca o zână, îi tăcută și blândă ca o mieluşea, îi ascultătoare, știe tot lucrul, în casă și în câmp, nu avem rușine de ea, căci ca fata noastră, rar fete găsești așa vrednice și frumoase, și iacă și zestrea: o vacă cu vițel, o scroafă cu purcei, doi junci și două sute bune.

Așa dacă văzu cojocarul, își gândi : o fi fata bună, se dă după mine, învață și ea meșteșugul, că nu-i cine știe ce lucru mare, cu zestrea ei îmi voi închirbăla și eu o țiră stăricică și o so duc bine.

Într'o zi și făcură nunta și o duse cojocarul în satul lui, că se săturase de singurătate. Că era cojocarul singur, numai cu mătu în vatră, nici tu mamă, nici tu tată și nici voi frați ori surori.

Așa, dupăce se văzu așezat și el ca lumea multă, începu a aduna piei din sat dela oameni, le diregea și le făcia cojoace. Ba veniau oamenii și dintr'alte sate la el cu lucrul, că era maistor bun, lucra frumos și gingaș și își ținea cuvântul dat, se aibă oamenii încredere în el.

Se duse apoi la oraș, cumpără dela târg piei multe, își adusesse și o calfă, și începu a lucra pentru târg.

Cât fu iarna lucră cu calfa și cu Sămenica lui, că așa îi chema nevasta, și când fu colo, la târgul Sângiorzului, avea o ladă plină de pieptare pentru oameni și pentru femei, mândre de'ți fugiau ochii de pe ele, toate flori, șinoare și oglindețe, de erau de mirare la lume.

Puse lada în trăsură și plecă cu calfa la târg. Pe Semenica o lăsă acasă să grijască de vite.

Ajungând în târg își desfăcu marfa și era o îmbulzeală numai așa la șatra lui.

Când fu colo după amiaz, nu mai avea nici un pieptar, toate le vinduse cu preț foarte bun și mulțami lui Dumnezeu pentru toate.

Una îl cam năcăjia pe cojocarul nostru, că nu avea mai-storiță după cum ar fi dorit el ; adevă ce-mi zic, numai în ceia-ce privea mintea ei nu era mulțămit cojocarul, dar în colo, era prea mulțămit cu ea, că era bărbată, învățase bine meșteșugul bărbatului ei și era pururea veselă, râdea cu toată lumea, era prietenoasă și bună de casă. Ce zicea el, maistorul, ea făcea și nu-i eșia din voe nici odată. Când nu pricepia ceva, se uita la el în ochi, râdea, îl atingeau ușor pe umeri și-i zicea rugătoare: Eu nu pricep lucrul ăsta, spune-mi mai odată.

Cu deosebire, la bani nu se pricepia Semenica și nici nu putea prețui cu mintea ei, cât ar consta cutare și cutare lucru. Așa ceva, pentru mintea ei era prea mult, prea greu. Și se încercă de multe ori cojocarul, ca so lumineze, s'o deștepte, dar

toate fură înzadar și asta îl năcăjia rău pe cojocar, și-i era rușine că-l batjocurea lumea, că are muere proastă.

Ea nu știa alta decât să asculte orbiș de el. De zicea bărbatul ei că asta-i neagră, neagră remânea chiar albă să fi fost; ea cu mintea ei nu putea cuprinde înțelesul lucrurilor.

Și de multe ori bărbatul ei mai uita câte ceva să-i spună, atunci ea făcea lucrurile și de capul ei; dar le făcea mai mult pe dos, întors, că așa pricepea ea.

Și cojocarul o vedea bine că nu are minte, nu are înțelegere, pricepere, dar fiindcă nu era rea de gură și era ascultătoare îi mai erta greșalele. Numai odată nu ia putut erta cojocarul prostiile și a urzicat-o puțin, dar numai puțin, că vedea el bine și judeca, că așa a lăsat Dumnezeu sfântul proastă, și proastă avea să rămână până-i hăul.

Că de ce a urzicat-o puțin cojocarul iacă vă spun, dar să nu mi-să mai audă.

Avea cojocarul în grădină un nuc mare, ce rodise într-o toamnă bogat. Cojocarul scutură nucul, iar Semenica strânse nucile și le aduse în casă. Și-i zise cojocarul: Tu Semenico! eu mă duc în lucrătoare, tu deșghioacă nucile de coajă, bine frumos și le sue în pod, că or fi bune pe postul Paștilor.

Semenica dupăce a grijit bine nucile, cum îi spusese bărbatul, luă o furcă de lemn de strâns fânul ca să sue cu ea nucile pe ocna podului în sus. Dar ea cum lua nucile cu furca toate picau, și se căzni biata muere vre-un cias și mai bine și nu putu sui nici o nucă în pod.

Cojocarul auzind din lucrătoare risete și zdrâncănituri de nuci eși se vadă ce-i și dacă văzu lucrul Semenice se cruci și se miră zicând:

Proasto! proasto! dar ce faci? cum te putu lăsa Dumnezeu așa fără minte!

Și luă cojocarul furca din mâinile ei și-i trase cu ea vr'o două peste spate zicându-i:

Ia o troacă ori o cătăriță năroado și așa le sue, dar nu cu furca, proasta lumii, pe cine ai mai văzut făcând așa?

Și Semenica îi zise râzând cu lacrimi în ochi.

— De ce nu mi-ai spus înainte, eu așa am priceput, așa am făcut, nu-ți fie ciudă și năcaz.

— Cum să nu-mi fie năcaz de prostiile tale, că te rîde lumea, să-ți spun toate ca la copilu ăl mic, văd eu bine că:

Cap ar fi dar minte nu-i

Astai lucrul dracului...

Dar eu tot fac om din tine, ori iau lumea în cap de rușinea ta. Pe atîta am ajuns. Că bine te scoase în cale-mi cine te scoase, să te iau eu, dar așa îmi trebuie, că m'am bucurat la avere.

Și Semenica iar se lingușia pe lîngă el ca un cățal ce l-ai bătut, i-se uita în ochi și rîdea ca să-l desmânie.

Dar cojocarul era mînios rău, o lăsă acolo și se duse în lucrătoare de unde nu mai eși nici la prînz.

Și o duse așa cojocarul multă vreme cu fufuioanca lui, când mai bine, când mai rău și dela o vreme se împacă și el cu gândul, că asta i-a fost partea, asta i-a fost norocul lui. Și-i mergea bine cojocarului, începu a face avere, că era harnic și cruțător și el, dar și Semenica lui.

Ajunse om fruntaș în sat și era poftit pela nunți și ospete de multe ori, dar el nu mergea, că-i era rușine să meargă cu Semenica, că te miri ce o pocnia și ea câte una de rîdea lumea cu hohot. Atunci el, cojocarul, se înroșia până după urechi și-i venia să plesniască de rușine.

Și mai tare se năcăjia cojocarul când începea Semenica să cînte.

Că știa și ea un cântecel, dar numai unul, ce se începea așa:

Mama nu ț-a dat mîiere,

Ci ț-a dat fagur de miere.

Tata nu ț-a dat nevastă,

Ci ț-a dat floare'n fereastră.

Bate vîntul floarea'n dos,

Umple casa cu miros.

Bate vîntul floarea'n față,

Umple casa de dulceată.

Atunci cojocarul mai adăuga și el:

Vai ș'amar de a mea viață

Decît soare mai mult cîiață!

Atunci Semenica rîdea cât putea, și nu se mînia, că ea punea vina pe bărbat, că nu a învățat-o, el era de vină, că era ea proastă.

Odată într-o iarnă cojocarul iar lucră multe cojoace și pieptare, de cele ce știa el că se trec mai bine, cu gândul că la târgul Sângiorzului să meargă să le vîndă.

Dar cum se nimeri, cojocarul se bolnăvi rău și nu se putu duce la târg. Deci, ca să nu rămână peste vară cu atîta lucru gata, încărcă doauă lăzi mari, le puse în trăsură și mână pe Semenica să le vîndă.

Îi spuse lămurit cât să ciară pe fiecare cojoc, cu cât să-l dee, unde să-și așeze negoțul și cum să facă.

La plecare îi mai spuse :

Tu Semenico ! ia sama bine ce ți'am spus, grijește să nu-ți fure cineva negoțul ori banii și dă-l cum vei putea, cu ce o da târgul, dar înapoi să nu-l mai aduci, că peste vară mîncă moliile peptarele și apoi ști, că noauă ne trebuiesc bani. Dă-te târgului și fii și tu cuminte barem odată.

Semenica făloasă, că merge și ea la târg cu negoț cu șatra, și-i zice lumea măistoriță, nici nu știa pe unde calcă. Se îmbracă frumos cu hainele cele mai bune, își puse merinde în straiță, luă un șăgârt cu ea, se sui sus pe lăzi și porniră.

Înainte de amiaz ajunseră la loc, își întinse șatra, deschise lada și aștepta cumpărători.

Și veniră mulți cumpărători, că le plăcea negoțul, dar la care întreba, cât cere pe câte un pieptar, ea le răspundea: Ce o da târgul și norocul, că eu am negoț bun, că mi bărbatul maistor de frunte.

— Bine măistoriță, ziceau oamenii — nu așa. Cere d-ta un preț; eu îți dau altul și așa d-ta mai lași, eu mai pun și ne apropiem, că așa se face târgul.

Dar ea nu zicea alta decât : ce o da târgul, eu aia cer, că așa mi-au spus maistorul de acasă, ce să știu eu cere alta, că nu mi-s eu mai cuminte decât el, bărbatul meu.

Și văzură oamenii, că maistorița asta nu era cu apa toată și o lăsară în știrea Domnului și se duseră la alte șetre.

Și ajunse vremea coala cătră seară și ea tot sta călări pe ladă, fără să fie vindut nici un pieptar doară.

Dela o vreme târgul se sparse, toți maistorii și oamenii plecară acasă, numai Semenica sta cucuiată pe ladă și-și aștepta norocul, care nu mai venia.

Și se năcăji Semenica, că nu-și poate vinde negoțul și trebue să-l ducă iarăși acasă și lo supăra pe bărbat.

Colo mai cătră sară iaca veni la ea un om, care băgase de seama de ziua ce minte poartă muierea și-i zise cu blândețe :

— Măistorițo ! dar ce mai stai, vezi că toată lumea a plecat acasă, ori nu ți ai dat toate cojoacele ?

— Nu, nu le-am dat, zise Semenica, și mai stau, că cine știe cum vine norocul meu, că aș vrea să dau negoțul cum pot, dar să nu-l mai duc acasă, că așa mi-a spus bărbatul meu, să vin fără el acasă, numai cu banii.

Omul pricepu unde bate ciasul și-i zice :

— Apoi, dacă e așa, eu îs omul d-tale măistorițo ! eu le cumpăr toate. Ce ceri pe ele ?

— Ce să cer, ce o da târgul, că așa mi-a spus bărbatul de acasă.

— Măistorițo ! nu așa, vezi târgul nu dă nimic, că târgul s'a spart, dar spunemi d-ta rupt ales, ce ceri pe ele ?

— Auzi — omule — zise Semenica, eu nu-ți cer alta, decât ce o da târgul.

Apoi bine, zise omul, prefăcut, eu îți plătesc negoțul foarte bine, cum zici d-ta, ca să nu crezi că's om rău, îți dau ce o da târgul, dar să mă aștepti de bani până săptămâna viitoare, nu mai mult, că nu am bani mărunți, ori dacă ai să-mi întorci dela o bancă de o mie, îți plătesc acum.

— Eu nu am bani, zise Semenica, dar fiindcă nimerii un om bun și de omenie, mă învoesc și așa, că nui mult până săptămâna viitoare, dar om bune, eu mi-s cam zăuitoacă și atunci nu o să te cunosc cine ești, și apoi dela cine să-mi cer banii ?

— Bine — zise omul — vezi la asta nu m'am gândit nici eu, dar facem noi cele bune, eu gândesc, că ar fi mai bine să'mi dai d-ta „duruțul“ ăla cu care ești îmbrăcată. Eu săptămâna viitoare vin aici pe locul acesta îmbrăcat în duruțul d-tale și-ți aduc banii omenește, d-ta atunci ai să mă cunoști de pe duruț, nu-i așa ?

— Ba că zău, așa e tare bine — zise Semenica, că eu îmi cunosc duruțul dintr'o mie. Bine ai zis, așa ne rămâne. Și se desbracă proasta de duruț și-l dete omului dimpreună cu lăzile pline de negoț bucuroasă că s'a scăpat de el și se duce acasă goală și se cară ca la nuntă.

Așa târg bun ca ea nu mai făcuse nime, așa î-și gândia ea.

Pe drum își bătea capul cu aceia, că ce o zice barbatul ei, când vede că a vindut negoțul așa bine. Va vedea și el, că are muere, nu tufă

Pup de trandafir,
Și de rosmalin.

Ajungând acasă începu a se lăuda cu târgul bun, ce făcuse. Dar cojocarul, când auzi unele ca acelea, se bolnăvi și mai rău, și zăcu în pat o lună încheiată.

— Cum, batăte Dumnezeu, proasta lumii, cum putuși tu lăpăda negoțul nostru așa pe nimic, unde ți-s banii toanto, dar să mă mai scoale Dumnezeu odată din pat, că sare și pâne dintr'un taer cu tine nu mai mănânc, te las și mă duc, să nu te mai văd proasto, că numai coarne ca la vaci îți mai trebuesc.

— Nu te mânia bărbate — zise Semenica — că tu mi-ai spus așa, să mă dau târgului și să nu mai aduc negoțul înapoi, ci să vin cu banii. Banii o să ții aduc săptămâna viitoare și nu ca când nu aș cunoaște datorașul, dar îl cunosc bine, că vine îmbrăcat în duruțul meu anumit ca să-l cunosc, că așa am vorbit cu el.

Cojocarul când o auzi vorbind așa, îi venia să o strângă de grumaz, ca pe un pui de bribete, dar nu putea, că era bolnav și de boală, dar mai mult de năcazul muerii. Răbdă așa, își strânse inima în dinți și se ruga lui Dumnezeu să-l mai ridice odată din pat, că apoi știe el ce face.

Și dete Dumnezeu de se făcu sănătos cojocarul și zise Semenicei :

— Tu Semenico ! tu mi-ai mâncat zilele mele, cu prostiile tale, te las în știrea Domnului și mă duc în lume, să nu-ți mai aud de nume, și nu o să mai vin la tine, până nu voi afla o muere și mai proastă ca tine.

Semenica la vorbele astea rîdea și nici că-i păsa. Îi ajută bărbatului să-și strângă hainele, îi gătă merinde de drum și-l petrecu până la poartă fără a arăta nici cea mai mică părere de rău după el.

— Știu eu bine, că nu trece nici o săptămână și iar vini la mine, că nu mi-s numai eu năroadă, sânt altele și mai cu coarne ca mine.

— O să văd — zise cojocarul și se perdu la o cotitură a drumului.

Și se duse cojocarul fără a se mai uita îndărăt, se duse, unde lor povățui cei doi ochi și lor purta cele două picioare, că-i mare lumea lui Dumnezeu.

Semenica se duse în casă și își continuă lucrul mai departe, ca și mai înainte, că în casă era muere harnică, numai o țiră o strica, că nu prea avea minte, dupăcum o văzură-ți și D-voastră din cele spuse până aci.

Cojocarul merse și iar merse și se hotărî a nu se mai întoarce până nu va afla pe cineva mai prost ca Semenica lui.

Și-și zise cojocarul :

În sate românești nu mai merg, că pe români îi cunosc din satul meu, unde am trăit cu Semenica mea cea cuminte ca cloța, dar să merg într'un sat nemțesc, să văd cum e pr'acolo, că nemții îs mai cuminți ca românii, că-s mai școliți, după aceia o să merg într'un sat unguresc și la urmă într'unul sârbesc, ca să-i cunosc pe toți ce plătesc, că lumea zice, că numai românii îs proști, eu vreau să-i cunosc pe toți, nu din spusele altora, ci dupăcum îmi spun mie ochii mei.

Și merse cojocarul și nimeri baș într'un sat nemțesc și se abătu la o casă și ceru ceva mâncare, că merindea ce io pusese Semenica lui în straiță o gătasese de mult, nemțoaica, o șvăboaică cu sucnele umflate, ședea la masă și plângea când bătu cojocarul la ușă. Șvăboaica eși la el în tindă cu ochii roșii.

— Fi bună draga mea și ajută-mă cu ceva, să-ți ajute Dumnezeu. Uite sânt om călător, vin baș de pe lumea ceialaltă și mi-sa gătat merindea.

Șvăboaica cum auzi vorbele astea începu de nou a plânge și-i zise :

Om bune ! fiindcă zici că vini de pe lumea ceialaltă să te întreb ceva : n'ai văzut pr'acolo pe bărbatul meu, că a murit de vre-o două săptămâni săracul și am rămas ca vai de mine numai cu un fecior.

— Bine ! muere bună, eu chiar să-l fiu văzut nu laș fi cunoscut, că-s mulți oameni pr'acolo, numai Dumnezeu îi cunoaște pe toți, cum îi chiamă bărbățul ?

— Hans Muhl ! zise nemțoaica.

— Hans Muhl ! Muhl, un om zdravăn cu nasul roșu și-i plăcea vinul și tabacul.

— Țăla, Țăla, baș Țăla săracul, l'ai văzut, ce mai face ?

— Of! of! zise cojocarul, săracul de el, toată ziua ne mătură căile raiului, iar sara se muncește în para focului, că d-ta nu iai dat nimic de pomană, ca să-i ierte Dumnezeu păcatele.

— Ah! we! zise nemțoaica, bine că te-o adus Dumnezeu prăici și dacă ai fi așa de bun, i-aș trimite pe d-ta ceva bani și mâncare.

— Apoi de! — zise cojocarul — pentru bietul Mihel o să fac ce pot, dar mâncare cu greu i-aș putea duce, bani însă îi pot duce cât de mulți.

Atunci nemțoaica de bucurie întinse masa și ospetă pe cojocar cu ce avea mai bun, iar într'un sac îi puse o pâne mare, două sticle cu vin bun, o șuncă, cârnați și alte merinzi pentru Mihel al ei, apoi îi mai dete și o pungă plină de galbeni, ce avea biata nemțoane adunați de pe vremile bune, și de pe o păreche de cai ce vinduse, de curând.

Cojocarul îi puse bine, apoi zise: Vezi d-ta, femeie bună, eu cunosc, că d-ta ai trăit bine cu bărbatul d-tale și ți-aș mai aduce aminte de ceva.

De toate ai trimis lui Mihel numai un lucru nu și tocmai lucrul mai de căpetenie nu i-lai trimis.

— Și care o fi lucru ăla, zise nemțoane nedumerită.

— Hm! hm! câteva sărutări de i-ai trimete știu că l-ar face fericit, și ar vedea că d-ta și acuma îl iubești ca mai nainte.

— Bine zici, omul lui Dumnezeu — zise nemțoane — eu i-aș trimete, dar nu știu cum?

— Apoi uite — zise cojocarul — foarte lesne, sărutămă pe mine și eu l-oi săruta pe el spunându-i, că sânt sărutările d-tale, și e bine. Așa se trimet sărutările.

— Că bine zici, om bune, și începu nemțoane a-l aco-peri de sărutări dulci până se sătură.

— Destul — zise cojocarul — de felul acesta vor fi destule, că nu le pot duce, și luându-și sacul cu merinde pleacă mai departe, că-i era frică și de copilul nemțoanei, că o veni acasă și a întreba-o de bani.

Și-și zise cojocarul — văd că și la nemți îi prostie cu carul lung, și merse mai departe.

Și apucă pe un drum cojocarul și când era colo cătră

amiaz auzi de departe în urma sa tropot de cal; un călăreț grăbit alerga spre el.

Cojocarul se nădăi că o fi feciorul nemțoanei, ce vine la el după bani, de aceia trânti sacul la o parte în niște tufe, și se duse, că era ceva mai la vale o fântână cu cumpăna aplecată, mai se cadă, și se propti de cumpănă, prefăcându-se că o ține cu spatele ca să nu cadă. Călărețul ajungând la el îi zise: Da ce faci măi române? Ce să fac? iacă țin cumpăna asta să nu cadă până vine stăpânul meu cu alta să o pună în loc, că cade și nu mai pot oamenii scoate apă din fântână.

— Și ești de mult aici?

— Tocmai de astă dimineață.

— Atunci vei fi văzut trecând pr'aici un om cu un sac plin pe spate.

— L'am văzut, ofi un cias bun de atunci, a apucat nainte pe drumul ăla.

— N'ai face bine să vini cu mine să-l aflăm, eu plătesc la d-ta.

— Că aș merge eu bucuros neamțule, și fără plată, dar vezi, trebue să țin cumpăna asta să nu cadă până vine stăpânul meu, dar dacă vrei, vino ține d-ta, că merg eu singur să ți-l aduc, dar se țini bine cu toată puterea, că eu îndată îs aici.

Neamțul atunci se coborî de pe cal, și se puse cu umărul la cumpănă și împingea de-i eșiau ochii și-l treceau sudorile.

— Ține bine neamțule — zise cojocarul — și suinduse pe cal făcu un ocol, își luă sacul din tufe și se duse tot înainte.

Nu merse mult și ajunse într'un sat unguresc de săcui și cum el știa și ungurește, se abătu pela o casă ce vedea că e zidită de nou, dar era fără ferestri și oamenii și copiii se năcăjiau toți cu trocile să care lumina de afară în casă, ca să o vedereze.

Cojocarul mult să minună de prostia oamenilor acestora și le zise:

— Facu-mi cruce cu mâna stângă, dar multă prostie a mai lăsat Dumnezeu pe lume, ce-mi ve-ți da mie să vă aduc eu singur vederea în casă.

— Îți dăm o cocie cu cai — ziseră săcuii.

— Bine — zise cojocarul — scoateți cocia cu caii afară. Și

aduseră sacuii la drum o trăsură frumoasă cu niște cai, ce vărsau parcă foc pe nări.

Cojocarul își legă calul său de șireghia dinapoi, își puse sacul în trăsură și zise :

— Aduceți-mi un ciocan.

Și cojocarul scoase cărămizile dintr'un părete și făcu o fereastră.

Apoi le zise :

— Iacașă, faceți și voi aici și aici, și o să vă vină lumina singură în odaie, nu să vă chinuiți voi să o cărați cu trocile, proștilor voi.

Și să bucurară oamenii că i-au luminat și îl mai cinstiră și cu o pungă cu bani, că pe vremile acelea bani erau destui, dar minte era cam puțină.

Și se duse cojocarul mai departe și ajunse într'un sat sârbesc.

Acolo văzu el în mijlocul drumului o grămadă de oameni și un popă, ce se mirau de ceva și nu puteau pricepe, ce să fie.

Era, adevărat, o cizmă în mijlocul drumului și un săponi sau hârlet și își băteau capul oamenii aceia, că ce dihanii să fie lucrurile acelea și se minunau de ele și nu cutezau nici să se apropie de ele, de frică, ca să nu le sară în cap, ci de departe cu o prăjină le întorceau să le vadă.

Atunci popa ca mai cuminte le zise :

Oameni buni ! voi vi-s proști, nu vedeți voi, că asta, arătând spre cizmă, e teaca dela ăla, arătând spre săponi.

— Așa e — ziseră oamenii — vezi ce înșamnă a fi cu glagore la cap, nu înzădar a învățat pela școli. Noi ce știm ? nimic, vite încălțate.

Și cojocarul nostru mult se minună și de prostia sârbilor și le zise, dar încet, să nu-l audă ei :

„Dracu o mai văzut cal verde și sârb cuminte !” și nu-și mai prinse mintea cu ei, îi lăsa în știrea Domnului să-și poarte prostia cum știu și se îndreptă spre satul său, că acum era luminat, se convinsese, că prostia Semenicei lui era nimica pe lângă prostia ce o află la nemți, la unguri și la sârbi.

În câteva zile ajunse acasă și la poartă zise Semenicei : Deschide Semenico, că am venit acasă. Semenica îi deschise și-i zise rizând :

Știutam eu că nu faci tu mulți pureci prin străini, că ca
Semenica ta nu mai afli tu, să umbli cu bâț ferecat :

Pup de trandafir

Și de rosmalin.

— Că baș — zise cojocarul voios și întră în casă.

Iar eu să n'am păcat,

Vă spun adevărat,

Că mult am colindat,

Pe la noi prin sat,

Prin mândrul Bănat,

Păn povestea o am aflat.

Că-i ușor a vinde,

Dar îi greu a strânge,

Ca să ai ce vinde.

Pit! găină curță

În gura cui n'ascultă!

Valeadeni în Martie 1913.

George Cătană.

Muncitorul

La răsărit, în fundul zării, mijește-o giană de lumină...

Aripa nopții obosită prin văi se strânge'nfloră:

Tăcere-adâncă... Dar, cu'ncetul, lăsând sălașu-i de hodină,

Se redeșteaptă svonul vieții la lupta vieții necurmată.

Pe-acelaș drum, unde-și purtase și tatăl viața lui trudită,

Cu sufletul bătut de-obidă, pe ogor sosește muncitorul:

Plecat, cu brațele'ncordate, își sapă brazda'nțelenită,

Din sânul căreia așteaptă de ani să-i rădă viitorul.

Căzut pe gânduri, sapă'ntr'una... Și cum pe boltă, sfântul soare

Podoaba pletelor bogate acum pe fire-și răspândește,

Ca o răsplată, îi trimite, din slava lui strălucitoare,

O rază, care, surâzându-i, cu aur sapa-i poleiește!

A. Mândru.

Noapte

Ca țesute'n pânza apei
Stele multe scânteiază,
Aruncând pe unde'n tremur
O beteală grea de raze.

*

Umbra trestiilor'nalte
Aplecată peste unde,
Alungând lumina lunii,
Tot mai multe stele-ascunde.

*

Adieri de vânt molatec
Lunecând pe apa sură,
Mai trezesc în toiul nopții
Stuful dela iezătură.

*

Eu aștept ascuns în umbră,
Ea, râzând, să'nainteze,
Gura ei să'nvie basmul,
Ochii ei să-l lumineze.

*

Și-o aștept, să stăm alături
Sub răchita dela iaz,
Raza lunii să-i sărute
Trandafirii din obraz,

*

Nu mai vine. — Gene grele
Cad pe ochii'ndrăgostiți.
Nu mai vine.... ce pustie-i
Răriștea dintre răchiți!

*

Umbra trestiilor 'nalte
Aplecată peste apă,
Tot mai multe stele-ascunde,
Tot mai multe vise'ngraoapă...

Demostene Botez.

Cântec de dor

Moto: „Ce e, a fost și va fi...”
(filozof indian).

Căzută-i bruma sus la vie;
Pustiu e drumul spre izvor,
Căci, vezi, trecutul nu învie:
Doruri ce-au fost, deapururi mor.

Se sting pe veci, — dar cine știe,
Urmând rotitul vremii sbor,
În care altă vecinicie
Se va ivi acelaș dor?

Pe noi aceeași să ne'mbie
Pe-acelaș vechiu umbră răzor
Cu cântec, în cules de vie,
Cu ropot dulce de izvor.

Noi n'om ghici c'am fost odată,
Nici n'om visa că vom fi iar,
Că ne-a fost scris de aceeași soartă
Să ne iubim tot în zădar.

Și când o fi să ne despartă
Viața din nou cu nou hotar,
Rosti-voi trist ca altă dată
Cu suflet nins și graiul rar:

Căzută-i bruma sus la vie;
Pustiu e drumul spre izvor;
Căci vez, trecutul nu învie:
Doruri ce-au fost, de-apururi mor.

I. Pillat.

AFORISME DIN GOETHE

Evlavia nu poate fi privită ca un scop; ci numai drept mijlocul de a ridica la cea mai aleasă cultură, pe calea desăvârșitului cumpăt sufletesc.

Iată pentru ce, oamenii, cari socot evlavia ca un scop în sine, ajung mai adeseori niște fărnici.

*

Cât ne-am cunoaște între noi de bine, dacă n'am fi stăpâniți de vecinica dorință de a ne măsura unii cu alții.

*

Acolo unde ard lămpi, uleul face pete; iar unde pâlpăe făclii, rămâne scrum; — numai policandrele bolții cerești luminează curat și fără de prihană.

*

Greșala poate să fie bună, câtă vreme suntem încă tineri; să nu o cărăm însă mai departe cu noi în vârsta bătrâneții.

*

Sunt oameni cari nu greșesc în viața lor, pentru că nu și-au pus în gând nimica de ispravă.

„(Convorbiri literare)“

G. Lazăr.

Ciutacu

Satul Runcu e ascuns departe, între munți. Spre apus, cale de o zi, nu mai este până 'n hotar nici o așzare omenească, nici un cătun, nici o colibă.

Răslețiți de lume, Runcenii se întreabă câteodată unul pe altul:

— Oar' ce zi-i azi?

În văile acelea dosnice și umbrite de codrii, rânduiala sărbătorilor o ține numai paracliserul Gavrilă, care toacă de sârg în toate Duminicile și la toate praznicele împărătești, doar s'o îndura părintele Natanail dela schitul Crăciuna, să se mai abată cu slujba și pe la biserița de lemn a Runcenilor. Și dacă cei din Runcu abia țin rândul zilelor, pe al lunilor și mai puțin, iar pe al anilor nici atât. De aceea, șirul vremii se socotește pe acolo mai mult după nașteri, după morți, după molime și alte urgii dumnezeiești.

— Știi... când cu holera d'întăiu...; când a murit Nedelea lui Tihac...; când cu volintirii lui Șerban...

Părintele Voicu ăl bătrân însemna unele ca acestea pe cărțile sfinției sale, și de aceea le știa pe toate. Cât despre celece se întâmplaseră înainte de „moș părintele” prin meleagurile acelea, le mai știa doar Pasărea-malastră și Verde-Împărat.

Celorce nu cunosc Runcu, trebuie să le spun însă, că cei din partea locului mai au obiceiul să isvodească veleatul oamenilor, ori rândul întâmplărilor și după vitele dimprejurul casei, îndeosebi după boii de jug.

— Ce iarbă, oameni buni! O să fie ca 'n vara, când avea dascălul pe Porâmb și pe Duman ăl bălțat...

Și astfel, muntenii din văile Procovului își ajută aducerea aminte, pomenind numele părechilor dela jug, dupăcum analele romane înșirau alături numele celor doi consuli.

Pe când țin eu minte, în vorbirea Runcenilor, se făcea deseori pomenire de Ciutacu: Când cu potopul lui Ciutacu... Când păzea Ciutacu văcăria din Ciurbele... Când avea vornicul pe Ciutacu.

Și, după cele spuse mai nainte, cetitorul nu se va mira, aflând, că Ciutacu nu era feciorul vornicului, nici ruda, nici măcar sluga lui, ci un taur, dar a cărui faimă prisosise cu mult peste a tuturor semenilor săi cu falnice coarne. Drept aceea, mi-s'a părut o vădită nedreptate să nu se păstreze în cronica acelor ținuturi pomenirea isprăvilor lui Ciutacu, pe care vestea și povestea le dusesse mai departe, decât pe ale multor stăpânitori fără slavă, înșirați zadarnic, leat după leat, în paginile istoriei.

I.

Ciutacu venise pe lume în vremuri grele.

Pecând cei de soiul lui, se nasc mai toți primăvara, când începe a se ivi colțul ierbii, el văzuse lumina zilei într'o dimineață cu viscol, în ajunul Bobotezei. Cât pe ce să înghețe. Mutu, argatul vornicului (așa-i zic primarului și până azi prin văile acelea), îl ținuse o săptămână lângă cuptor, în bordeiu. O primejdie însă mai mare și decât frigul fusese osânda, pe care i-o trimisese vorniceasa, menindu-l să fie junghiat pentru praznicul de 40 de zile al fetei sale, moartă în postul Crăciunului.

Dar, dupăcum o lupoaică a scăpat pe Romul și pe Rem de peire, pe Ciutacu deasemenea s'a întâmplat să-l scape un haitic de lupi, care, abătându-se de ger prin țarcul vornicului, a sfârticat atâtea oi, încât a ajuns și pentru praznic, ba a mai fost și de prisos.

Astfel izbăvit de pacoste, Ciutacu a rămas să sugă mai departe și să împlinească zodia lui până la capăt, ca toți cei veniți pe lume cu osebită menire spre slavă.

Mama lui se chema Bălaia — o vacă albă, purtând o cioae, al cărui glas răsuna până departe prin frunzișul codrilor. Despre tată, spița nu se știa bine. La unele soiuri de dobitoace, paternitatea e greu de urmărit. Cireada păscând în anii aceia în fundul Ciurbelor, Judecând însă după felul, cum eșise prăsila, curteanul

Bălăii, trebuie să fi fost de bunăseamă vr'eun porâma pe jumătate sălbatec, cu coarnele scurte, dar lat în umeri, — soi vechiu, din vremea când la umbra fagilor rătăcia prin ținuturile acelea neamul falnic al zimbrilor.

În copilăria lui Ciutacu, nimica deosebit. Mama lui, neavând vițel în primăvara următoare, juncul cel desmierdat de soartă, a putut suge doi ani de-arândul. Crescuse aproape cât maică-sa. Abia se mai putea pleca la uger, ceea ce stârnea asupra-i râsul drumeților și chiar unele vorbe de ponos:

— Uite mă-ă-ă... Cătu-mi-ți măgădanul! Și suge...! Iară ceice se minunau de mărimea juncului, râzând se făceau că scuipă în lături: Ti... să nu fie de deochiu!

Dar faima Ciutacului (poreclit astfel din pricina coarnelor sale încă prea puțin răsărite) a început abia după ce fusese înțărcat.

Cam ce fel erau isprăvile sale, e greu de spus. Cetitorul însă nu va lua anume de rău, dacă-i vom mărturisi pe șleau, că tăuencul a făcut porneala vitejiilor, arătându-se un crai fără pic de sfială, chibzuind în sine, că împărăția lui trebuie să se întindă, cât răsbește puterea coarnelor și a grumazului său. Iar acestea se dovediseră a fi nepilduit de mari.

Tăureli de o seamă cu el, înțărcați prea de vreme de laptele, ce li se cuvenea (ba unii lipsiți chiar și de iarba de toate zilele) rămăseseră închirciți. După doi ani, nici nu erau încă năpârliți de-a binele, pe când Ciutacu lăpădase de mult părul roșcat al prunciei și se îmbrăcase cu altul porâmb și luciu, bătând în negru pe la gât și pe fruntea lui cea bășcată.

Nepătrunse ce sunt tainele soartei! Pe când între oameni toate merg cu rânduială și dreptate, ca unii ce știu să chibzuiască faptele lor după judecata dăruită de cel A-Tot-Puternic, în viața dobitoacelor se întâmplă și unele nedreptăți: celuice are i-se mai dă, iar celuice n'are i-se ia și ceea ce i-se pare că are. Așa și cu Ciutacu. Osebit de lapte și hrană din belșug în curtea vornicului, el mai avusese norocul să scape și de o mare vătămare, ce se întâmplă mai tuturor boncălăilor, după ce implinesc doi ani.

Umblând de colo până colo după treburi, cum e rostul slujbașilor, vornicul lăsase pe Ciutacu cu toate podoabele sale firești, iar el, drept mulțumire, îndată ce simțea că se apropie

alte vite de cireada satului, ridica botul din iarbă, bufnea pe nări, flutura din urechi și începea a boncălui: bau-u-u-u, bau-u-u-u... Apoi își freca fruntea și coarnele prin moșoroae, svârlea cu picioarele dinainte țărîna peste cap — cum e treaba luptei dintre tauri; și astfel, mînjit până la grebăn, cu ochiul fioros și sclipitor că păcura, pornea înainte: să vadă cine-i va sta împotrivă... Împotrivă nu-i mai sta însă dela o vreme nimeni.

Se dusese vestea până în șapte hotare de vîrtutea buhaiului din Runcu.

Doar singur paznicul cirezii, dacă mai avea asupra-i vre-o stăpînire. Puterea mutului era și ea foarte mare, ca a multora de seama lui: slabi cu duhul, dar cu atîta mai vîrtoși la ciolan. Toată ziua, boarul sta în picioare în preajma cirezii, rezămat pe un ciomag lung, cât un par și c'am tot așa de grosior. Dar nu în băț era nădejdea lui față de Ciutacu, ci avea alte temeuri. Întinzându-i mereu câte o mână de iarbă sau de țărițe, între taur și Mutu (al cărui grai era tot un fel de mugire înădușită) se legase un soi de prietenie: unul scărpină fruntea dobitocului, iar namila cea greoaie, drept mulțumire, scotea limba sa aspră, cu care lingea dintr'odată țărițele, apoi își freca grumazul de mîneca Mutului, urmîndu-l ascultător, ca în ziua, când îl aplecase pentru întăiașidată la ugerul Bălăii.

Era o priveliște, să vezi seara cireada satului venind din-spre izlaz, — pe Mutu și pe Ciutacu, pășind alături, agale. Iar când umbrele serii se prefirau din întunecimea brazilor străjuți de luceafărul singuratec, și clinchetul domol al clopotelor și al telencilor abia se mai auzea ca 'n vis dela o curte spre alta, uriașul cu mîndră înfățișare, pregetând să ingenunche la pămînt, alături cu dobitoacele mărunte, aromea în picioare, ca strămoșii săi ce țineau veghea poenelor, pe vremea, când codrii erau păziți numai de neamul zimbrilor a tot stăpînitori.

II.

Așa stînd lucrurile, nu e nici o mirare, dacă Ciutacul ajunsese prin mărimea și puterea lui o fală nu numai pentru vornic, ci și pentru sat. Copiii, la școală, afară de bătăliile cu Turcii și Tătarii; afară de Amurad, Baiazid, Mircea și înjugarea Leșilor la Dumbrava-Roșie, nici n'aveau de povestit ceva mai falnic, decât bătăliile și biruințele Ciutacului.

Cu nevinovata pornire a copilăriei, de a spori numărul și însușirile vitelor din ograda părintească, fiecare lăuda, se înțelege, mai mult pe ale sale. Dar toți se întâlneau într-o părere: cu toate pagubele aduse unuia și, altuia dintre gospodari de taurul cel fără nici o îngrădire legiuită; cu toate gardurile făcute palancă la pământ și porțile luate în coarne. Ciutacu era obștește lăudat de toți școlarii. Ba unii, când auziseră că s'a svonit de război cu Turcii; că Rușii au adus cu ei și niște oameni cu spatele cât soba, își dau cu socoteala, dacă n'ar fi fost cu cale să-l ducă la bătlie și pe Ciutacu; să treacă și el Dunărea, și să dea cum știe dânsul, o năvală printre rândurile Turcilor. Să vedem atunci: care pe care...

Drept aceea, a fost o zi de mare grijă pentru copiii satului, când am aflat dela Mihai al lui Cristea, că la tamaslăcu dela Vădurele sosise dela câmp cu cireada boerului doi tauri mari, ma-ari... pe care văcarul (văcar era chiar tata lui Mihăiță) nici nu-i poate băga noaptea în ocol de sălbateci ce sunt. Mândria noastră despre buhaiul satului, era supusă acum la grea încercare.

Joi, după Paști, cădea Sf. Gheorghe, când cireada Runcenilor coboară toată din fânaș spre izlaz. Întâlnirea cu cireada boerească, trebuia să se întâmple fără doar și poate, iar cei mai temători ne așteptam par'că dela început, să vedem pe Ciutacu venind seara cu vr'eun corn rupt, ori cu coastele sângerate și borhăite de coarnele dușmanilor.

Muze! Cântărețe războinice ale munților silhii, unde Dragoș vâna urși și zimbri în desișul codrilor, în largul poenelor, la izvorul apelor! Doar voi dacă ați putea cuvânta cu vrednicie despre vitejia Ciutacului, pe care ne-a povestit-o Mihăiță, Luni după Dumineca Tomii, tuturor celorce ne făcusem ciotcă deasupra băncilor, să ascultăm mai bine cum s'a purtat războiul dintre taurul Runcului și cei doi venetici. Cu ochii țintă la celce vorbea, uitând de repetiția ce ne dase Domnul peste vacanță; uitând vergile de mesteacăn, ce ne așteptau dela Florii, și abia ținându-ne răsuflarea, ascultam cuvânt după cuvânt:

— Alelei! Să fi văzut, măi vere, când s'au apropiat cirezile una de alta, spunea Mihai... Întâi a început a boncăi Tălășman, taurul cel negru dela vacile boerești. Cum l-a simțit Ciutacu, a

pornit și el, hăuind ca clopotul al mare dela mănăstire, încon-dorându-se și svârlind țărîna din moșoroe pînă în naltul ce-ruului. Și când a fost la vre-o zece pași...

Zadarnic e însă cuvântul. Căci cine mai ține minte vorbele însuflețite ale lui Mihai, al lui Christea boarul, povestind grozava ciocnire dintre cei doi uriași și falnica biruință a Ciutacului asupra protivnicilor săi!

Ploua palmele peste capetele noastre, când în loc de rugăciune, Domnul ne-a găsit stînd buluc cu picioarele pe scaune, ca să fim mai aproape de Mihai... Ca potărnicile ne-am pitulat printre bănci, cu inima cât un purice, dar nespun de mulțumiți pentru isbînda Ciutacului, care ținuse sus fala Runcenilor.

Pentru cîntecul ce se cuvine adevărului, trebuie să mărturisesc totuși că povestitorul nu păstrase destulă nepărtinire. În neștiința noastră despre unele scăderi ale firii dobitoacelor, socotisem că amîndoi taurii boerului, ca unii ce pășteau în aceeaș cireadă, tăbăriseră dintr'odată asupra Ciutacului; — dupăcum, la Omer, Aheii dau năvală cu toții împrejurul falnicului Hector, apărătorul zidurilor troene.

Dar, spre deosebire de oameni, care să ajută totdeauna unii pe alții, la boi și la alte dobitoace mai slabe cu duhul, zavistiile surpă puterea cirezilor și astfel, adevărul adevărat e, că unul dintre taurii boerești, care păzea mai mult laturile de răul celui negru, nici nu se arătase la luptă. Iar când Tălășman, tarba cea neagră, cu cornele cât săbiile, a rupt-o la fugă prin lozii, cu pieptul sfîșiat de cornu Ciutacului, celălalt taur nici n'a mai cercat să știrbească biruința învingătorului, care mînjit de noroi pînă la grebăn, se întorcea acum la cireada lui, mînios ca un nour plin de tunete și trăsnete.

Hei, dacă berzele, care în fiecare primăvară se abat pe la munte să culeagă mărgelile broaștei și alte bunătăți din lacurile abia desghetate, nu s'ar fi coborît repede în lunca Siretului, unde le aștepta cuibul, ar fi avut de povestit toată vara despre isprava Ciutacului la Vădurele. Iar cucoarele în cîrdurile lor legănate ar fi cîntat prelung peste mări și peste țări faima viteazului, căruia nici o făptură pămîntească nu i-ar fi stat în ziua aceea împotrivă, de teama avîntului său năpraznic și a coarenelor sale de moarte dătătoare.

După isprăvi ca acestea, ar fi de prisos să mai spun că Ciutacul nu ducea nici o grijă din partea sălbătăciunilor. Când vre-o ispită a inimei îl ademenea prin păduri, de multeori, sara, nici nu mai venea la ograda stăpânului, ci mânea noaptea unde-l apuca vremea, știind bine că nici haiticurile de lupi, nici vre-o bală de urs, nu s'ar bizui să se apropie de coarnele lui. Într-o dimineață, pela Pobreajen, Mutu îl găsisse lângă curătura lui Neacșu, întăritat foarte și ocolind cu ochii încruntați stârvul unui urs, pe care îl spintecase cu coarnele.

Era acum știut, că nimeni nu s'ar fi încumetat să-i stea împotrivă.

III.

Isprava cea mare a Ciutacului a fost însă abia la un an după aceea.

În anul acela, iafna fusese grea. La Blagoveștenii, zăpada era până la brîu; vadurile pieriseră sub troene, iar oamenii adăpau vitele, scoțând apa din puțuri, ceea ce nu se mai pomenise în ținutul Runcului. Cât a bătut dinspre miazănoapte Moroșanul, zăpada scârțâia sub tălpi. Pe neașteptate însă, vântul s'a întors dinspre baltă și streșinele au prins a picura. Negurile podiră dintr'odată vârful munților, iar Sâmbătă spre Duminecă a început a ploua. Duminecă așa, Luni așa, Marți așa, Miercuri spre seară, zăpada se topise mai toată. Ploua deabinele, ca vara. Păraele gâlgâiau de apă, valea huiă mănioasă, prăvălind stâncăria pământului, iar gospodarii, desculți și cu sapele în mână, umblau cum puteau să facă loc șivoaiei, care năvăleau în beciuri.

Joi dimineața, podul dela Gogoane fusese măturat de valurile Procovului, care veneau otova din mal în mal. Dela moara din prund, nimeni nu mai putea trece îndărăt. Apele năboiseră; se mai vedea doar albind păretele morii și boii lângă carele ce aveau să aducă măcinișul. Miercuri seara ar fi putut ieși spre Dealul lui Lazăr, dar peste noapte Procovul năpădisese și în albia veche, înconjurînd din toate părțile scruntarul morii.

— Să trimitem o luntre, să-i scape, zise vornicul care, încălțat cu niște ciobote dintr'o piele de vacă, lipăia prin bălțile din marginea rîului, ca și cum înfățișarea lui ar fi fost spre ajutorul celor primejduiți. Ridicându-și gluga ploată de pe frunte, omul stăpînirii căuta împrejur la toți cei adunați pe mal. Dar cine era să facă o luntre și cine s'ar fi bizuit să o ducă până

la moară, când așa meșteșug nu văzuse încă nimeni pe locurile acelea.

Cei dela moară chibzuiau și ei ceva: să scape boii, mănându-i spre sat. Îi porniseră din dărăt spre adânc, iar un chip omenesc se vedea pe coperiș, îndemnându-i cu vorba: punând palmele împrejurul gurei, ca să îndrepte glasul, se auzea ca prin vis: hă-ăi, hă-ăi... Ca un cârd de păsări albe, boii înnotau domol. Dela un loc însă șirul să rupse, puhoiul îi împingea la vale și se scufundau: se vedeau doar coarnele, ceea ce însemna că intraseră într-o știoalnă.

Cei de dincoace de mal au început a striga din rășputeri: hăi, hă-ăi... iar dela moară se auzi pocnetul puștei morarului, care îndemna astfel dobitoacele primejduite. Și în adevăr, unul câte unul, boii au prins a se arăta la malul dinspre sat. Numai unul mai șubred fusese târît de valuri.

Mai rămâneau oamenii.

— Au ei mălai? Au de mâncare? Ce le mai trebuie...? aruncă unul vorba. Bine că nu s'a înecat boii; cei din moară pot să aștepte și o săptămână.

— Numai de n'ar crește apele, adaugă altul, arătând la vârfurile încă pline de zăpadă ale munților.

— Să scoatem mai bine Sfânta, să înceteze ploaia, — se auzi al treilea din grămadă.

Într'un glas porniră a striga cu toții: Sfânta... Sfânta... mi-rați, că așa ceva nu le venise în gând mai de grabă.

— La părintele Voicu, să scoată Sfânta...

— Și la Gavril, să tragă clopotele...

Toți porunceau spre a grăbi isprava.

Porniră spre părintele care, de bătrân ce era, nu mai făcea slujbă. De pe toate ulițele, bărbați și femei cu glugile pe cap, cu sumanele muiate de ploaie și desculți, se sprijineau de parii gardurilor, lunecau, coborînd spre drumul din vale, ca și pâraiele care se adunau în Procov. Din turnul clopotniței se auzi încurând glasul clopotului, străbătând negurile și codrii de brad până în cotloanele munților.

— Să scoatem Sfânta, moș părinte; se înneacă cei dela moară; i-a cuprins apa din toate părțile... Și sute de mâni se înălțau, arătând spre moară.

Îndată prapurele s'au ivit plecate prin ușa micuță a bise-

ricei; cu mânele suflecate, doi butucari dela herăstrău, lăsând ciomegile, apucaseră steagurile cele cu chipuri sfinte, iar o seamă de vânători, care veniseră cu puștile, cum e treaba muntenilor, de câteori se aude de vre-o primejdie, să alăturară împrejurul lor, ca și cum ar fi voit să arate, că sunt și ei gata la orice. În sfârșit, părintele Voicu, gârbovit sub greutatea odăjdiilor, păși în ușa bisericii, ținând ridicată icoana făcătoare de minuni, pe care abia se mai osebea chipul șters al sfintei cu capul inconjurat odinioară de un cearcăn de raze.

Mulțimea se porni, urmând cântarea dascălilor, care se înălța spre nori: A-ră-ta-tu-s'au ale adân-cu-lui isvoa-a-are...

După ce-au coborât priporul, fiind noroiul prea mare, au scos din șopron căruța unui gospodar și așezând curmeziș o scândură, au suit deasupra pe părintele cu icoana cea izbăvitoare. Apoi bulucul se urni din nou: unii trăgeau de proșap, alții împingeau la leuci, ori dinspre chilnă, ca să fie cu toții părtași la fapta cea vrednică...

— Ploaia o să înceteze, grăi cu mare încredere dascălul Marin, care pășea șchiop pe lângă car. Dacă Sfânta a plecat, e semn că vrea. Când nu vrea să lasă greu. Poți să pui zece părechi de boi și tot n'o pornești din loc.

Norodul se adună în calea Sfintei, ca și apa pâraelor. Cântarea se avânta biruitoare asupra negurilor, iar vânătorii se opreau la fiecare ectenie și munții vuiau, clocotind prelung de pocnetul puștilor, care măreau și mai mult evlavia mulțimii.

De câteori se opreau pe la răspântii, cei de aproape se întindeau peste carâmbii carului, să sărute icoana, iar cei de departe ridicau copii uzi de ploaie, îi svârleau din mână în mână spre părintele, care sta ca un sfânt pe jeț, întorcând icoana cătră fiecare, lipind-o de frunte, de nas, de barbă, după întâmplare. Femeile și mai evlavioase, sărutau vestmintele preotului, le apăsau pe ochi și pe frunte, iar cele mai din urmă, neputând răsbi mai aproape, se țineau cu mâna de haina celorce apucau să sărute pe izbăvitoare de primejdii.

Hălăduind astfel cu greu până în capul satului, ceata se opri.

— Loc! să se coboare părintele, să atingă Sfânta apele... Cei cu prapurele întraseră în apă până la genunchi. Vânătorii pășiseră și mai înainte, iar pe coperișul morii se vedeau foin-

du-se ceice văzuseră norodul și ghiceau minunea ce Sfânta avea să săvârșească pentru ei.

— Bum-m-m... Pușca morarului.

Iar când icoana a atins valurile Procovului, toate puștile vânătorilor răspunseră, hăuid ca tunetul până în slava cerului, intețind și mai mult glasurile cântăreților, ca o înfruntare îndreptată negurii și norilor:

— O-pri-i-tu-s'au ale adân-cu-lui isvoa-a-re...

Și în adevăr, ca și cum ar fi fost trezit de pocnetul puștilor, vântul de apus clatină ușor cetinele, norii prinseră a se risipi și până să se întoarcă Sfânta la locașul ei, ploaia se ostoise, iar un ochi de cer foarte albastru se arată spre vârful Pusnicului. Pela amiază în deseară s'a ivit și soarele, — sfios ca după o lipsă atât de lungă.

Cu duligele goale, toți copiii satului bălăceau prin noroi, bucuroși de lumina caldă a primăverei, ce să arătase.

Dar pâraele, în loc să scadă, creșteau mereu. Puntea dela Deaș, cea mai ridicată dintre toate, fusese copleșită și ea.

Apele Procovului, hrănite de zăpezile topite pe munți, făceau la mijlocul albiei armăsari, care săltau ca talazurile mării pe timp de furtună.

— Prăpădește Dumnezeu pământul, oameni buni: zise vorniceasa-bătrână, mama vornicului, ieșind gârbovă cu cățuia plină de tămâie aprinsă și suflând fumul asupra apelor celor năpraznice.

Tocmai atunci, un flăcăiantru dintre ceice rămăseseră în capul satului, se văzu venind în goană spre vornic:

— Să înneacă moara... apa a cuprins tot grindul până la zatonul de lângă sălcii.

Vornicul, și după el tot satul cu mic cu mare, porniră în urma celui ce plecase fuga îndărăt. — Într-o clipă, malul era plin de lume, ca la iarmaroc.

— Mai bine eșeau odată cu boii, își dădu unul cu părerea. S'ar fi sprijinit, cum ar fi putut și scăpau...

Plănuirea se păru bună.

— Să pornim boii îndărăt, întări Jinga, al cărui ginere era la moară.

— Numai dac'or vrea, adăogă altul, clătind din cap. Apa e mai mare, decât azi dimineață.

În adevăr, mânați și sburătuiți dindărăt, boii înaintară,

pânăce apă le-a ajuns la piept; apoi, ciulind urechile spre a se apăra de pietrele și prăjinile, care îi îndemnau din urmă, ei se întoarseră îndărăt, fără sfială de chiotele și amenințarea, celor ce-i așteptau la mal.

Cineva se ivi atunci cu o nouă chibzuială: să trimeată numai pe Mutu cu Ciutacu.

Într-o clipă, toți au început a striga: Mutu, Mutu... Ciutacu... Ca și cum ar fi fost dela sine înțeles, că așa trebuia chiar dela început.

Până să te ștergi la un ochi, ceice porniseră goana spre sat să vedeau venind droae după taurul, care pășea domol, alături de Mutu. Mai mult prin semne, vornicul a lămurit pe argat, ce are de făcut. Teleap, teleap... boarul a intrat în apă, iar Ciutacu, dupăce a pregetat o clipă, a pășit și el agale, având câțva timp apa până la piept. Apoi atât taurul, cât și Mutu se zăriră numai ca o plavie, tăind domol seninarea apelor.

Un țipet de femee se înălță din măginea norodului: se înneacă, se înneacă...

Mutu se scufundase, iar Ciutacului abia i-se mai vedea capul. Dar, în aceeași clipă se iviră amândoi iarăși deasupra. Călcaseră pe scruntar.

Cei de pe coperișul morii, se zăreau vinderindu-se de colo până colo cu neaștâmpăr, ca porumbeii, când așteaptă pe celce vine cu hrană.

Acum începea însă greul cel mare. Dar morarul cunoștea bine toate grindurile și putea să chibzuiască întoarcerea mai bine decât Mutu. Încurând să și văzură pornind înapoi taurul și câteva mogâldețe pe lângă el. Au mers cât au mers în susul apei, pe spinarea unui grind, apoi s'au oprit. Unul a rămas pe loc. Era de bunăseamă morarul. Iar Mutu, care pricepuse plănuirea, cârmii cu Ciutacul și ceilalți în curmezișul Procovului, spre adânc.

Trupul taurului iarăși scăzu, cuprins de apă. Cei de pe mal, ținându-și răsuflarea priveau țință, ca vânătorul, când e gata să apese pe trăgaciul...

Un strigăt obștesc izbucni din sute de piepturi. Ciutacul se cufundase întreg.

— Să vede... nu să vede... nu să vede... Uite-l.

Taurul biruise din nou șivoiul, iar Mutul, cu mâna încl-

ștată de chiutoarea legată la gâtul dobitocului, se sbătea să iasă din valuri, plesnind apa ca pe un dușman învrăjbit, ce-i sta în cale.

Erau scăpați.

Când au sosit pe mal, femeea, fata morarului și un nepot al lui Jinga, au fost repede deslegați din spinarea taurului, care obosit își ștergea botul cu limba, ca și cum și-ar fi dat seama, că a isprăvit o muncă osebit de grea.

Când s'a văzut jos, morărița căzu grămadă asupra fetei, bocind-o în hohote ca pe o moartă și jălindu-și bărbatul rămas pe urmă.

Din nou, pluta cea vie trebuia să pornească prin apa rece, în două cu zăpada.

— Să dea ceva lui Mutu, să se încălzească, porunci vornicul către cineva dintr-ai casei. Porunca se urmă în șir din toate părțile: Să-i dea lui Mutu, să-i dea lui Mutu...

La Ciutacu nu se gândea nimeni. Cu o tremurare uriașă a mușchilor, el svârlise apa de pe trup, și acum privea plictisit spre boarul, care îl scârpina domol pe frunte, gângăvind-i ceva în graiul său, neajutorat ca și al dobitoacelor.

Dând peste cap un păhăruț de rachiu, Mutu se sprinteni îndărăt, potrivit acum să între mai la deal în șuvoiu. Din nou, pluta mântuitoare spintecă tăria valurilor, dar de câteori se cu-funda, cei de pe mal aștepta să o vadă iarăși deasupra. Puterea Ciutacului se dovedise; nădejdea în izbândă creștea în sufletul tuturor.

Au ajuns iarăși.

Era și vremea, căci unda crescuse până aproape de streășina morii; iar cei de pe acoperiș, ținându-se de crengile sălciilor abia hălăduiseră până la un loc mai ridicat al scruntarului, cuprins și acela de apă. Dar n'ajunseră bine, când acoperișul a și fost săltat de valuri și târît ca o surcică în voia undelor.

Soarele căuta spre apus. În valea luminată încă deplin, cei de pe scruntar păreau la un loc ca niște buturugi albe și negre, o plavie aninată o clipă locului, pânăce unda o va mătura și pe aceea la vale. Iar valurile vuiiau, ca un norod răsvrătit.

Totuși pornirea îndărăt zăbovea, ceea ce ațâța și mai mult nerăbdarea și teama gloatei de pe mal.

Nemai având unde să se adăpostească, cei de pe scruntar hotărîseră să plece toți, dar fiind prea mulți, plănuiau, să vede, cine să se urce deasupra taurului și cine să înnoate de pe lături, sprijinindu-se numai la nevoe, să nu-l târască apa la vale...

În sfârșit, mogăldețele porniră alături de Ciutacu în susul grindului.

— Doamne ajută-le, Doamne... Maica Domnului! Și cei de pe mal, făceau cruci grabnice, iar femeile suspinând, băteau mătani, ingenunchind în noroi, alături de nevasta morarului, a lui Jinga și rudele celor primejduiți.

Mulțimea trepăda de colo până colo.

— Să tragă clopotele, Găvrilă...

Pluta pornise și se cufunda mereu. Din turnul bisericei, clopotul trimitea deasupra văilor o undă tare, apoi alta slabă, ca o chemare ostenită spre ceice săltau printre valurile tulburate. Cu ochii și mâinile cătră cer, și cu prapurele înălțate deasupra valurilor, înfrigurat norodul întreg se ruga:

— Ajută-le Doamne... Doamne ajută-le...

Dar în clipa, când pluta se apropia de mijlocul șivoiului, un strigăt desnădăjdut isbucni din toate piepturile:

— Butucii, butucii...

În adevăr, din susul apei, ca o herghelie zănatecă, să vedeau alergând butucii scăpați dela hait, încurându-se și ciocnindu-se unii de alții că clocotiri de tunet îndepărtat.

— S'a rupt haitul dela ferăstrău...

Așa și era. Îngrămădirea apelor surpase iezătura, iar potopul cu greutatea sa năpraznică măturase miile de butuci, pornindu-i la vale...

— Săriți, săriți... oamenii lui Dumnezeu, se înneacă toți... striga morărița, frângându-și mâinile, și după ea tot norodul spăimântat până la lacrimi. Dar cât ai scăpăra din amnar, talazul trecu peste capul celorce pluteau, învăluindu-i în aceeaș groaznică peire.

O clipă nu s'a mai văzut nimic.

Fiorul morții junghie pe toți. Tipetul li se opri în gât...

— Uite, uite... strigă unul dintre ceice stau mai sus pe mal:

— Vine, ese...

În adevăr, capul taurului se înălța iarăși deasupra undelor ca la o bătae de pușcă mai la vale.

— Uite și Mutu...

Argatul plutea ca un mort, alături de grumazul dobitocului.

— Să văd și ceialaltă? — Să văd?

Nici un răspuns. Ciutacu urca cu greu spre mal. Morarul însă și toți ceialaltă, stâlciți de butuci, fuseseră măturați de și-voi, iar taurul, rănit de un cep de brad, sângera dintr'o rană largă, înroșind undele cu șiroaiele sângelui său. Mutu scăpase doar ca prin minune, încheștându-se în neștire de chiotoarea dela gâtul taurului, cum să întâmplă de obicei cu ceice să înneacă.

Morărița leșinase. Femeile boceau în gura mare.

Cu apropierea sării, satul s'a risipit, jălind fiecare pe ai săi. Cu inima îngrozită, Runcenii au ascultat toată noaptea vâjăitul Procovului, care cerea și alte jertfe pentru a ispăși păcatele oamenilor.

Mutu s'a înzdrăvenit încurând. Ciutacu însă a tânjit mai multe săptămâni de pe urma răni. Dar izbăvirea celor trei suflete și faima puterii lui s'a dus în vara aceea din gură în gură, peste toate văile și dealurile. Isprava Ciutacului a fost povestită, cum nu mai fusese încă prin locurile acelea, de când ține minte vre-o faptură omenească.

IV.

Cu aceasta s'a încheiat însă șirul faptelor sale de laudă.

Tot suișul are și coboriș; orice mărire și scădere. Griinic, ca un vizir, de neamul juncelor, nelepcelor, bălăilor și porâmbelor cirezii, Ciutacu începuse totuși a umbla mai mult răsleț: păștea pe unde vrea și dormea pe unde să nimerea.

La un an după întâmplarea cu potopul dela Blagoveștenii, muri și Mutu. Rămas astfel fără singurul tovarăș, cu care se înțelegea, taurul începu să se abată pe căi greșite. Apuca razna prin fânețe, peste sămănături... iar când văcarul cel nou a încercat să-l aducă la ascultare cu bâta, uriașul s'a infuriat peste orice măsură și a fost un noroc, că nechibzuitul de boar a putut scăpa la vreme, suindu-se într'o salcie. Iar de atunci, sălbătăcit, Ciutacu fugărea pe orcine i-s'ar fi arătat înainte. În caltea, fetele care poartă fote roșii, cum e obiceiul în partea locului, nici nu mai îndrăzneau să plece singure spre izlaz.

Ursuz, cum ajunsese în ceasurile lui de singurătate, Ciutacu cădea uneori pe gânduri ciudate. Puterea îl obosea. De-

părtareă de lume îl făcuse, ca pe orișice despot, să vadă lucrurile în rău. Câinii, găinile, oamenii, rămătorii și toate celelalte dobitoace i-se păreau vrednice de cel mai adânc dispreț. Singura făptură spre folos fusese doar sluga lui de odinioară, care îi deschidea poarta dela ograda vornicului, sau dela țarină, spre a nu se mai năcăji să o svârle el cu coarnele; îl scărpina pe frunte, ceeace-i cășuna o adevărată plăcere; îi apleca crengile așezate prea sus; îi da câte-o covată de țărițe, sau îi scotea iarna apă cu ciutura.

De când murise Mutu, ca orice monarh, căruia îi lipsește sfetnicul său de taină, cancelarul ori bufonul, Ciutacul se posomorise. Lumea toată, afară de iarbă, i-se părea rău întocmită. Îl mai ispitea și un cuget amar: pisma împotriva urmașilor săi. Adeseori auzea din depărtare mugetul vreunui taur mai tânăr, și numai puterea nemăsurat de mare a coarnelor și a grumazului său, îl scăpa de umilința de a se vedea surgunit din drepturile de stăpânitor al întregii cirezi.

În sfârșit, nepăsarea lui față de sburdălniciile tinereții era o prevestire, că și viața sa de volnic și temut de toate lighioanele dimprejur fusese o deșărtăciune. Un prepus de zădărnicie, de trecere neîndurată a vremii și de istovirea vieții îi fulgera uneori prin minte. Și atunci, ceasuri întregi pirotea în picioare, cu ochii aproape închiși, nemișcat ca și idolii ciopliți în piatră...

Până departe însă drumurile și potecile erau pustii împrejurul lui. Astfel, după ce faima cea bună se dusesse peste dealuri și peste văi, ca la orice sfârșit de domnie, începuse acum faima cea rea. Unii scorniseră chiar că Mutul a ajuns după moarte strigoi și că ar veni noaptea, cum e treaba duhurilor necurate, împrejurul taurului, care nu mai cruța pe nimeni.

Vornicul primise plângeri din toate părțile și vedea el singur, că sunt îndreptățite. O regulă trebuia făcută. Și s'a făcut.

În alte împrejurări, osânda ar fi venit poate prin cuțitul unui măcelar. Pentru Ciutacu, așa ceva era mai dinainte cu neputință. Las, că în partea locului nimeni nu tae vite, decât doar din an în Paști, s'au când se întâmplă de-și rup vreun picior; dar chiar și altfel, cine ar fi îndrăznit să pună mâna pe cuțit, și apoi unde s'ar fi găsit un junghier pe măsura uriașului cu frunte de zimbru. Trebuia găsit alt chip,

Într-o dimineață, a doua zi după Ispas, Chelmuș, Colăcel,

Bobolan și alți vânători, cu puștile prinse la umăr și copoiile legați la șold, scăpătau dealul. Înainte pășea vornicul cu mâna goală. Cei din Runcu, care văd pe ori cine sue și coboară potecile deasupra satului și cunosc în ce parte e drumul fiecăruia, au știut îndată, că ceata pușcașilor apucă spre islaz, nu cu chip de vânătoare. De altfel se și svonise, că zilele Ciutacului sunt numărate.

Pela amiază l-au găsit tocmai în vârful Panaghiei, unde se simte totdeauna adierea vântului, chiar și în zilele cele mai zăpușite. Dinspre apus, culmea Panaghiei se ridică domol; spre răsărit, coasta cade pieziș asupra stâncilor abia acoperite de câțiva brădăcei și enuperi. Pe aci trebuiau să se urce, răsfirați în dosul tufelor, pentruca taurul să nu prindă de veste.

Nemișcat și odihnindu-se în picioare, cum îi era obiceiul, chipul falnic al Ciutacului se zugrăvea pe seninul cerului, ca trupul unui taur de bronz pe un soclu uriaș. Până în zare nu se mișca o singură frunză.

O piatră, urnită de piciorul unui pușcaș, l-a făcut să tresară și să-și îndrepte fioros ochii spre ripă. Tremurându-și gribănul de mânie, și văzând, că sunt mai mulți dușmani, chibzui o clipă spre care să se repeadă. Dar în acelaș timp, patru pocnete sgudui văzduhul liniștit al înălțimilor și Ciutacu se prăvăli trăsnet ca din senin; iar ochiul lui negru ca păcura se închise, privind pentru cea din urmă oară codrii veșnici, unde se sălășluise odinioară falnicul neam al zimbrilor.

Ai căzut, Ciutacu, pe culmea Panaghiei, deasupra văii Procovului, în ziua când susurul apelor lui limpezi și domoale, îndemna pe toți la vis și uitare.

Ai căzut asemenea fagilor, ce să năruiesc de pe înălțimi, tu, cel din urmă dintre vitejii rasei tale, pomeniți în legendele bătrâne, când pe plaiuri și prin codri, Molda arăta lui Dragoș, urma semeților bouri.

În ochiul tău s'a închis o lume, care nu va mai învia nici odată; dar și numele tău nici odată nu va pieri.

Apele pâraelor s'or înălța și-or scădea, malurile s'or surpa dar peste văi și prin vâlcele, peste dealuri și muncele va trăi deapururi amintirea vitejeștilor tale isprăvi. Runcenii și până azi, înșiră întâmplările vieții, pomenindu-ți moartea și faptele. Din neam în neam, faima ta va dăinui cu laudă, pânăce un

cântăreț de doine, într-o zi de singuratecă jale va prinde în legătura de aur a versului povestea biruințelor tale și-o va încredința veacurilor, dupăcum în aceleaș văi și pe aceiaș munți un alt cântăreț neștiut a jălit cândva așa de duios Miorița lae, lae bucălae...

Și astfel, când șirul anilor se va adăoga, cetinile brazilor din Cremenet vor fi înfiorate de cântece pomenind numele tău, iar ceice vor veni mai târziu pe acele văi vor amesteca adevărul cu legenda și vor povesti urmașilor, că Ciutacul a trăit — odată și odată, în vremuri vechi, păgâne, când pe munții Runcului pășteau cirezi de zimbri; *) când smeii se luptau din buzdugane; dealurile să băteau cap în cap; gârlele veneau mari ca potopul, iar în codrii Procovului își făcea cuib pasărea-măiastră, la poarta curților lui Verde-Împărat.

(Convorbiri literare)

* * *

Generației de azi.

I.

Noi suntem ceice țeșem viitorul
Și după noi e adevăratul bine!
Noi doar urzîm și așternem doar covorul
În calea generației ce vine.

Noi ne'ndrumăm, ca orbul după deget
Și mergem scotocind pe dibuite:
O goană grea și fără preget
Pe urmele comorii bănuite.

II.

Cum bate crivătu 'n zăvoiu
Și-adună nori, cum un șivoiu
Năprasnic se prăvale,
Tot astfel trece soarta rea,
Tărînd deavalma după ea
Tot ce 'ntâlnește în cale.

*) Zimbru=bour, bou puternic cu coarne mici, frunte lată cu păr lung ca și pe grumaz; la șoldurile dinainte mai înalt decât dinapoi. Trăiau în munții Carpaților. Acum se află numai în Litvania (Rusia) și în munții Caucas. Marca-emblema Moldovei e un cap de zimbru=bour.

Și din genune negre, lin —
 Cum albe, dese neguri vin
 Și 'n crâng și 'n văi coboară,
 Așa mister în veci ascuns
 Ne 'nvăluie cu nepătruns
 Giulgiu alb și ne 'nfășoară.

Și cum prin pâcla grelei ceți
 Străbate-a mândrei dimineți
 Biruitoare rază,
 Așa străbate vesel prin
 Zăbranicul țesut de chin,
 O inimă vitează!

Carmen Sylva

Vei fi a mea, ori nu vei fi...

Vei fi a mea, ori nu vei fi,
 În veci de veci te voi iubi.
 Eu sunt alesul tău d'întâi,
 Tu cea din urmă să-mi rămâi.

Copil, copilule adorat,
 Mă 'ntreb cu grije: un păcat,
 Sau un noroc, te urmărea,
 Să te oprești în calea mea?
 Și iar îmi zic: păcatul cui?
 Când ești ca floarea crinului,
 Când porți în ochi atât albastru,
 Când părul tău e nimb de astru,
 Când nu știu munții, nici pădure,
 Nu știe șopot să murmure —
 Mai clar și mai străbătător,
 Ca glasul tău fermecător!

Îngândurat și trist și rău,
 M'a biruit seninul tău.
 Tu ești atâta de suavă,
 Că-mi uit paharul cu otravă.
 Îi uit și nu-mi rămâne'n minte
 Decât un singur stop amar,

Că darurile tale sfinte,
 Nu 'ntorc, asemeni, nici un dar.

Sânt suflet rătăcit, străin,
 Un gând prăpastiei vecin,
 O zi noroasă. Un trimis,
 Ducând indescifrabil scris.
 Iar din trecut, câte — amintiri,
 Atâtea și nenorociri...

Când mor și ultimele șoapte,
 Es singur în adânc de noapte.
 Din taina zidurilor strimte,
 Mă pierd în ulițele frante.
 Acolo pașul, liniștit,
 La poarta albă s'a oprit.
 O, voi puterilor din stele,
 Păziți-mi-o de ceasuri rele!
 Misteriosul lumii Domn,
 Păzește-i feciorescul somn!
 Veniți din patru părți de fire,
 Voi genii, dușman răspândiți,
 Și într-o unică înfrățire,
 La căpătâiul ei, păziți!...

Atreu.

CUGETĂRI*)

Să te deprinzi a avea numai gânduri așa de curate, încât dacă te-ar întreba cineva fără veste: la ce te gândești? să poți răspunde imediat și cu toată sinceritatea: iată la ce!

*

Nu trebuie să ne conducem, căutând aprobarea gloatei, ci numai după modelul celorce trăesc conform rațiunii.

*

Omul trebuie să fie drept, nu îndreptat.

*

Într'un suflet ales și curat nu poți nici odată găsi corupție, pată ori prefacere.

*

Nimic nu este mai înălțător de suflet, decât să poți privi pe drumul vieții tale drept în față și în lumina adevărului orce s'ar întâmpla să-ți iasă înainte.

(Convorbiri literare)

C. Fedeleş.

*) Din cugetările împăratului roman Marcu Aureliu „cătră sine însuși“.

Baron Géza Duka de Kádár

A trecut la cele vecinice un bărbat ales, atât după originea sa familiară, cât și după simțămintele sale nobile. Un bărbat, care a fost fiu credincios al bisericei noastre, și care a iubit-o desinteresat, numai din adâncă convingere religioasă.

Acest bărbat este Baronul Géza Duka de Kádár, care a răposat în 9 Februarie 1913, în Viena, și a fost înmormântat în 13 Februarie 1913, în Cadar.

Baronul Géza Duka de Kádár, s'a născut în 22 Decembre 1866 st. vechiu, în Cadar, lângă Buziaș, unde se află moșia familiară. A crescut între copiii românilor nostri cinstiți, și de aci î-și are isvorul dragostea sa pentru poporul nostru românesc, de a cărui mădulariu s'a recunoscut și pe sine, și în special pentru poporul din Cadar.

Ca unic fiu al părinților săi, a fost crescut cu multă îngrijire, pentruca se devină un vrednic urmaș al marilor săi înaintași.

După absolvarea gimnaziului și a academiei orientale din Viena, a intrat în serviciul diplomației, și așa a fost atașat la legațiunea austro-ungară din București, apoi la cea din Atena. A trecut apoi ca secretar de legațiune la Belgrad, apoi la Lissabona. A înaintat apoi la rangul de consilieriu de legațiune, în care calitate a fost în Stuttgart și Constantinopol; a fost concredut cu conducerea afacerilor legaționale în Haaga, de unde apoi a fost transferat în America, unde însă nu a voit să meargă, ci s'a retras în disponibilitate. Aflându-se în disponibilitate, a primit mandat de deputat dietal în cercul Sasca, însuflețit de dorul, ca să fie folositor în această calitate intereselor noastre naționale.

Aptitudinile sale au primit o înaltă recunoștință din partea Majestății Sale regelui nostru prin faptul, că la finea lunei De-

cembre din anul 1912, a fost denumit de ambasador estraordinar și ministru plenipotențiar.

La începutul carierei sale publice, răposatul n'a fost mult cunoscut în cercurile noastre bisericești, căci trăia mai mult pentru cariera sa diplomatică.

S'a întâmplat însă, ca scaunul de protopresbiter în tractul Buziașului, să fie ocupat de actualul protopresbiter Ioan Pepa, și acesta cu ocaziunea primelor examene școlare ținute în tract, a ținut să-i facă vizită, împreună cu comisarul școlar, Ioan Marcu. Protopresbiterul Ioan Pepa a avut fericirea să câștige simpatiile baronului Duca și a nobilei sale consoarte, și așa interesul lui pentru afacerile bisericești, a început să se manifesteze și în extern în viața publică bisericească, și așa a devenit cunoscut în cercurile largi bisericești, unde a fost primit cu multă plăcere și considerație.

Când a restaurat pe spesele proprii biserica din Cadar a venit primată la Caransebeș, la fericitul Episcop Nicolae Popea, ca să obțină încuviințare pentru restaurare. Arătând mult interes pentru afacerile bisericești, a fost ales președinte al comitetului parohial, apoi deputat la sinodul eparhial și la congresul național-bisericesc, fiind încă în serviciu activ.

De persoana fericitului baron erau legate multe și mari speranțe, în urma conexiunilor sale distinse, a poziției sale înalte și cu deosebire în urma adâncii sale religiozități și respective iubiri față de biserica noastră. Și fericitul era și adânc pătruns de dorul, ca să fie folositor bisericii și neamului nostru.

Baronul Duka trăia în fericită căsătorie cu Baronesa Jeanné, fiica Baronului Fedor Nikolici de Rudna, verișoara fostului rege al Sârbiei Alexandru, cel cu sfârșit atât de tragic.

Baronesa e o femeie deasemenea de o adâncă religiozitate, carea cu multă evlavie ia parte la serviciile dumnezeiești. A fost surprinzătoare ținuta ei de o rară demnitate, cu carea a suportat marea durere a pierderii soțului iubit, și atențiunea ei deosebită, ca la înmormântarea iubitului soțiu se decurgă toate în ordine exemplară.

Se vedea pe fața acestei nobile femei, că numai încrederea în Dumnezeu, adâncă ei religiozitate, și dragostea față de cel dispărut, i-a dat puterea covârșitoare a toată durerea.

Baronul Duka era conștiu de originea aleasă a familiei sale.

BARON GÉZA DUKA de KÁDÁR
(in uniforma de diplomat)

BARONESA JEANNÉ DUKA de KÁDÁR
născută Baronesa Nikolici de Rudna

și astfel a făcut studii asupra familiei sale și antecesorii săi. Pe baza studiilor sale, duce arborele familiar până la un văr al Împăratului Constantin cel mare. Strămoșul familiei Duka ar fi după legendă, un erou nutic din vechime, cu numele Daeukas.

După tabela familiară, compusă de răposatul, familia se numără în anii dela 330 până la 850, între cele mai vechi familii princiare. Iară cu numele se enumeră antecesorii, începând cu Andronic I Duka, care a fost general de armată, generalisim, urmează apoi:

Panthirius Duka, deasemenea generalisim.

Andronic II, fiul lui Andronic I, general, comandant suprem al trupelor împărătești;

Constantin Duka, pretendent de tron, fiul lui Andronic II;

Andronic III, general, fiul lui Andronic II;

Constantin Duka, anii 1007—1067, împărat al Bizanțului*) sub numele Constantin XI, fiul lui Andronic II;

Mihail I, sub numele Mihail VII, împărat al Bizanțului, fiul lui Constantin și a Eudochiei Augusta;

Ioan Duka, cesar, membru al casei imperiale;

Ioan Duka, general;

Constantin Duka, suveranul Macedoniei și Albaniei;

Constantin Duka, locțiitorul insulei Creta;

Eufrosina Duka, împărăteasa Bizanțului;

Ioan Duka, controlor superior împărătesc al poștelor;

Alexie IV Duka, împărat al Bizanțului;

Teodor Duka, numit despot;

Ioan Duka, (Vatanes) Ioan III, camerariu suprem, apoi împărat în Nicea;

Ioan Duka, împărat în Nicea, sub numele de Ioan IV;

Alexie Duka, general;

Andronic Duka, împărat, sub numele de Andronic II;

Simeon Uros Paleolog Duka, principele Etoliei și Acarnaniei;

Ioan Uros Paleolog Duka, rege al Tesaliei, mai târziu patriarh ecumenic (anii 1371—1410);

*) Bizanț, e numele unui oraș vechiu, pe care împăratul Constantin cel mare l'a dezvoltat și înlocuind numele Bizanț cu numele său, l'a numit Constantinopol și l'a făcut capitala împărăției romane dela răsărit. Constantinopolul s'a numit și „Roma nouă”.

Deci împărat al Bizanțului însemnă: al Constantinopolului, al imperiului roman de răsărit, care a durat până la cucerirea Constantinopolului prin Turci, întâmplată în 1453.

Mihail II Duka, dignitaru înalt la curtea principelui insulei Lesbos;

Mihail III Duka, între anii 1480—1510, fiul lui Mihail II Duka;

(Constantin) Duka, rudenie și însoțitoriu al lui Alexiu Comnen postum (între anii 1505—1570);

Mihail IV Duka (anii 1590—1649), istoric vestit, scriitorul renumitei istorii „Historia Byzantina” (istoria bizantină), apărută în Paris, la anul 1649. Acesta e descendentul direct al lui Mihail II Duka, numit mai sus, a cărui strămoși au domnit peste Bizanț;

Alexandru Duka (1641, 1672, 1703)*) domn al Munteniei și Moldovei, descendent al împăraților din Bizanț;

Constantin Duka (1693. 1714), domn al Moldovei, fiul celui dinainte;

Mihail V Duka (1716—1792). Acesta e întemeietorul familiei Duka din Ungaria, carele a imigrat la Esseg în anul 1726, ca copil de 10 ani, în societatea unei rudenii cu numele Iancovici din Moskopole, unde strămoșii lui au trăit ca descendenți ai dinastilor bizantini. Nepot al istoricului Mihail Duka. Acesta a primit nobilitatea magiară în 1792.

Petru Duka (1755—1822), fiul celui de mai sus, mareșal campestru ces. reg., general comandant în Banat, șeful marelui stat major al arhiducelui Carol în contra lui Napoleon, membru al consiliului suprem de resbel, cavaler al ordului Maria Terezia. Acesta pentru meritele sale extraordinare a fost investit cu dignitatea de Baron al imperiului, pe atunci al sfântului imperiu roman, apoi cu baronatul austriac și ungar, dignitatea de magnat și indigenatul staturilor boeme, și a devenit membru ereditariu al casei magnaților. A fost proprietarul celor mai înalte orduri (cruci mari) europene. A primit ca donațiune domeniile Kádár și Șipet, apoi predicatul de Kádár;

Stefan Duka (1801—1867), nepot de frate a celui de mai sus, adoptat de fiu de dânsul;

Emil Duka (1834—1885), fiul lui Stefan, locotenent ces. reg. la ulani, și tatăl fericitului baron Géza.

Dupăcum să vede deci din cele de mai sus, răposatul nu-

*) În istoria Românilor de A. D. Xenopol, se numește un George Duka ca domn al Moldovei, Munteniei și apoi iarăș al Moldovei.

mără între strămoșii săi împărați, principii, domnitori în România de astăzi și un patriarh, apoi generali renumiți.

Nu e mirare deci, că răposatul a fost înzestrat cu înalte calități - sufletești și că a fost pătruns de un adânc simțământ religios.

Au fost îndreptățite speranțele noastre legate de persoana fericitului. Dumnezeu însă a voit altcum; l-a luat din mijlocul nostru și de lângă nobila consoartă și l-a adaus părinților săi.

Înmormântarea s'a făcut în 13 Martie 1913 prin Prea Sântitul Domn Episcop Dr Miron E. Cristea în Cădar, unde a fost adus dela Viena trupul răposatului, așezându-se în cripta familiară de sub biserica restaurată de dânsul.

Odihnească în pace!

Pe drumuri

Din viața Aromânilor

Într'un sat aproape deșert ajunserăm. Pomi și case dormitau în lumina prânzului ce suna de țărăituri nesfârșite. Cocoși se auzeau leneș când și când. La han — cum intrarăm, un om scurt, cu ochii de vulpe, ne eși :

— Bun venit, oaspeți !

— Bine te-am găsit. E careva de-ai noștri aici ?

— Este unul ; înăuntru..."

Chirigiul descărcă pe rând caii și-i duse la grajd. Hanul era larg, căzut într'o parte ; ai fi zis o mănăstire părăsită. De-a stânga curții, pridvorul cu stâlpi de lemn. Acolo ședea un tânăr. În mintean și poturi negri, și brăul dungat. Stătui cu ochii ațintiți. Îmi părea că-l cunosc. El întoarse capul. Și cât mă văzu, fața i-se luminează, un zâmbet îi trecu pe buze ; veni de grabă întinzându-mi mâna :

— Nu mă cunoști ? !

— Tușu ! făcui mirat. De unde pe-aici ?

— Din Gureanzi. Aștept pe cineva să cumpăr țapi."

Și tăcurăm. Gândurile noastre erau ca niște fire încălcite, de nu știam cum să legăm vorba. Ani de zile nu ne văzuserăm. Și eram noi vechi prieteni. Împreună copilărisem. El băiat sărman ; din leagăn încă rămăsese fără tată, și maică-sa nu vru să-și pue a doua oară cununa, încât răbdă și se trudi singură de-l crescui numai din lucrul mânilor sale. De aceea și lumea îl chema după numele măsii : Tușu al Siei.

Câteva clipe trecură așa, fără grai. Însă, după ce veni chirigiul și după ce scoaserăm merindele și plosca plină, câte nu ne-am spus în prânzul acela de la han ! Parcă-i astăzi. Ședeam tustrei pe o rogojină : colo bătrânul chirigiu, cu trupul adus ca un copac, asupra căruia bătuseră multe furtuni, și lângă el,

Tușu al Siei. Mult nu era schimbat : aceeași față brună cu ochii limpezi, doar ceva mai slăbită, trăsăturile mai hotărâte, și deasupra buzelor îi mijeaa acum mustața neagră. Fără să vrem, o înduioșare ne cuprindea din mari adâncuri, o melancolie covârșitoare pentru zilele de altă dată, pentru sărbătoarea copilăriei noastre :

— Ech !... ți-aduci aminte Tușu ? La jocuri și alergări tu mergeai în frunte. Și câți eram atunci în sat ! Azi cine a mai rămas ? S'au dus toți, ca puii de cloșcă s'au răslețit.

— Ce vrei să faci ? zise chirigiul. Ani grei, nepoate... Casele una după alta se năruie. Unde acum băeți să colinde și să cânte pe dealuri ! De cu mici îi apucă grijile. Apoi și locul ista... Unde te întorci, oameni răi, pizmași — să-ți dai cămașa, nepoate ; cum și cum să ne zmulgă, să ne bea de vii, nepoate“.

Vorbele rupte eșeau din gura bătrânului, cu tonuri de mahnire învăluită, pe atât mai pătrunzătoare. Tușu dădu din cap. Două suspinuri îi umflară pieptul. Chirigiul întrebă.

— Unde fuși până azi ?

— În străini, ca mai toți... mama nu voea să mă lase, dar puteam altfel ? Și galbenă ca ceara mă luă de gât, eu mă plecai să-i sărut mâna, și lacrimi apoi, urări peste urări... Ee, cum să zic ? Prin străinătăți e bine și te duci încotro ți-e voea, fără teamă, și banul iese mai ușor, ci nu-i de noi acolo...

— Dacă nu suntem deprinși ! întrerupse chirigiul. Noi aci am crescut și aci vrem să ne rămâe oasele.

— Știți că pânea ce mâncam nu-mi ticnea ? ! Și mă lua de multe ori un dor... Noaptea n'avem hodină. Săream din somn, gândindu-mă : Cum sunt acasă ? Și mama ce face ? Biata mamă ! Neîntrerupt îmi scria, săptămâna și cartea — șiruri-șiruri negre cu urme de lacrimi : „Vino, sufletul meu : Ai spus că te întorci după un an. Și trecură doi, trecură trei... Nu ți-i de ajuns. Tu vezi, singură sunt și frântă de tot. În vre-o zi m'or găsi vecinii moartă ; m'oi întinde rece lângă vatră, și n'o fi cine să-mi închida ochii, sufletul meu...”

Nu se mai putu ține. Lacrimi îi veniră. Mișcați noi, gândindu-ne la câte spunea, ca prin aburi vedeam curtea hanului și puțul din mijloc și poarta mare, pe unde un fel de spaimă se lăsa. Rari călători — de îndată ce intrau, se și pierdeau pe gura grajdului. Alții eșiau dinlăuntru trăgând caii la puț să-i

adape. Atunci drugul de lemn, roata grea, începeau de odată a scârții prelung, uscat. Aduse de apă, de reveneala proaspătă din jurul puțului găște se apropiu în cârduri albe scuturându-și penele, răspândind în preajmă un freamăt de voe-bună; dar cum tăcea puțul și se trăgeau în colțuri, iarăși spaima aceea neînțeleasă undea deasupra curții împreună cu razele fierbinți. Tușu rămase cu ochii duși, fără a privi. După un răstimp, încrucișindu-și mâinile, urmă:

„Și la întoarcere cum le găsi toate! Casa de neîngrijită sta să cadă: nici coperișul-coperiș, nici zidurile cum le știam... Dar pe mama n'o ținea locul de bucurie. Parcă întinerise. Din când în când se lipea de mine, desmierdându-mă ca pe un copil, uitându-se în ochii mei. Simțeam că voește a-mi spune ceva. Și la câteva zile aduse vorba: că sunt în vârstă, că alt fecior ea n'are, că nu-i șade bine casei fără noră, și că știe dânsa ce fată să-mi dea — este una, frumoasă coz și cu nouă haruri...

— A cui fată? întrebă chirigiul.

— A lui Șodi, cea mezină...

— Tana? Mare lucru de fată, și de neam, nepoate; ai luat-o?

Mai mult pentru mama, zise Tușu. Ne-am logodit, și rău nu-mi pare. Am nimerit încaltea fată cum doream; numai sănătate,

Rumeni la obraji. Mâhnirile trecutului se depărtau, cădeau acum în uitare. Viața de mâne, zilele ce avea să le treacă împreună cu mama și cu soția în vechea casă din bătrâni îi jucau pe dinaintea ochilor, strălucite, aiurind în fericiri nespuse.

— Nu mai plec, făcu el. De acum rămân aci., și cu banii strânși — de aceea am eșit, pun o turmă de țapi și după o lună două fac nunta.

— Așa, nepoate...“ începu chirigiul, dar stătu din vorbă. Își întoarse privirile cu grijă: niscăi streini se opriră alături, iscodindu-ne. Unul dintr'ânșii — lung, spânatic, având o tăietură pe buza de sus. Zise încet chirigiul:

„Aista nu-mi place...“.

O vreme se gândi:

— Și acela cu țapii ce fel de om este?

— Nu-l cunosc de altă dată. Are vre-o patruzeci de țapi, și a spus ca să-l aștept...

— Atunci de ce nu vine? N'o fi ceva la mijloc?

Aici nu suntem în loc bun“.

Tușu se turbură: curând însă își pipăi brâul pe lângă șold, unde se vedea prăseaua unui cuțit, parcă ar fi voit să zică: „nu mă tem; am cu ce mă apăra.“

— Hm, nepoate, grăi bătrânul. Ești tânăr. Tu nu știi încă. Aiștea nu te lasă măcar să răsufli.

Te pândesc și te omoară, nepoate, fără milă, când nici nu te aștepți... Unde vrei să pleci de aici?

— În părțile Sărunei. Sunt acolo țapi buni și ieftini; o iau pe calea dintre vii, în jos de Clisura.

— Urâtă cale...”

În clipa aceea, iarăși omul cu buza tăiată se ivi lângă scheletul pufului, ca umbra unei prevestiri.

„Ascultă Tușu! Noi trecem în Custur, și ne întoarcem apoi îndărăt. Vino și tu cu noi; și din Custur pleci în colo pe alt drum“. Asta-i spuse chirigiul și-l sfătui și-l îndemnă să nu mai stea la han. Ei, vorba bătrânească, — talisman de preț; bine aduce și rău, nu. Dar Tușu al Siei nu lua seamă. Și ne-am sculat noi să pornim. Caii odată scoși, ne-am sărutat în gură, parcă cine știe pe câtă vreme ne despărțirăm.

„De noapte sunteți la Clisura, zise Tușu. Multă sănătate mamei; oi vedea cum găsesc țapii și-i trimit bani să gătească tot pentru nuntă.“

Uitase de vorbele chirigiului. Îi râdeau ochii și tot sufletul îi sbura într'acasă. Dar când rămase în urmă-ne singur, sub streșna porții, o ceață parcă îl impresură; și din ce ne depărtam, mai mult se întuneca, afundându-se într'un gol rece, negru, fără margine, fără eșire...

Cam întârziat purceserăm din Custur. Lacul vinețea; cele din urma vâpăi ale sfințitului mureau pe ape. Unde și unde fantome de copaci singurateci, uriași se ridicau. Și tot mai grăbit țesea noaptea păienjenisul-i fumuriu ce umplea văile, se lătea pe câmpuri și urca înălțimile; până ce toate se pierdură în acel nelămurit al umbrelor, unde fel și fel de năluci și de murmure sperioase începură să cutreiere.

Ajunși la capătul șesului — nesuit încă muncelul dinspre Clisura, chirigiul se opri. Astupă tălângile, șoptind cu nelinește:

„Aici e marele Bogaz... Dă-te jos și lasă caii după mine“.

Ne strecurăm atunci ca într'o văgăună. Câteva stele clipesc reci între nori. Și de amândouă părțile se simt hățișurile ca

niște grămezi negre. Caii se mișcă agale, mocnit le calcă picioarele. Dintr'o clipă în alta chirigiul stă și ascultă. Stau și caii. Vântul se abate din fugă, deșteaptă câte un fior scurt în frunze și trece înainte. Ne urnim noi — puțin mergem și de iznoavă ne oprim : așa, vre-o jumătate de oară, când bătrânul zise ușurat :

„Bine că trecurăm. Aici drumul se împarte : unul spre Clisura n'are vre-o teamă...

— Și cealălaltă ?

— Ține Bogazul, ocolește apoi între vii“, Și bătrânul căzu pe gânduri :

„De aceea i-am spus lui Tușu...”

— E așa de urât ?

— Mai întrebi ! Zilele trecute fură găsiți doi — uciși cu iataganele. Și cum !...”

Norii se îndesau nezmogomotoși, umpleau văzduhul. Caravana cotea mereu, aburcând, sunând acum pe drumul petros. Noi tăceam. La un timp zărirăm în sus o flacără ce creștea nespuse de ciudat în depărtarea nopții, părând că luminează într'o altă lume.

„Ce să fie ? zic mirat. Poate un foc... arde vre-o pădure...” Înșă flacăra nu sta la un loc ; se clătina, fugea neconținut, aci pierind, aci arătându-se iar.

„Nu, făcu chirigiul. E un fanar”.

Caii noștri rânchezară.

Eee, cine-i acolo ?” se auziră niște glasuri. Apoi deodată trei inși rupseră din întuneric. Unul ducea fanarul înainte.

„Voi sunteți ? vorbiră ei când ne cunoscură. De ce nu răspundeți ? Ne-ați speriat atâta...”

Era doctorul din sat, străjerul, și pândarul de la vii. Gâfăiau de parcă i-ar fi urmărit cineva. Am întrebat în grabă :

— Ce este ?

-- Un rănit, zise doctorul.

— Unde ?

— Jos în Bogaz. Îl duseră la o moară ; veni pândarul de mă chemă.

— O fi dela noi.

— Dela noi. Cine știe dacă n'a și murit...

Și doctorul mai adăugă ceva — vorbe șoptite, pe cari

nu le putui prinde ; și repede se depărtă împreună cu ceilalți doi. Felinarul crescă iarăși ca o vâpaie rătăcitoare, se legănă și dispăru de vale. Noi rămăserăm pierduți. Totul se părea un vis cumplit. Treptat însă gândurile începură a se inoda : hanul și oamanii aceia și drumul pe unde umblasem, și trupurile sângerate ce le pomenise chirigiul, și Tușu care avea de străbătut Bogazul până departe, și doctorul grăbind acum în ajutorul cuiva — și câte văzusem și câte auzisem...

„Bade, am zis pătruns ca de un junghiu ascuțit, cine-i rănit?“

El nu dădu răspuns. Se frământa, gemând în durerea lui.

„Și scapă? Ce crezi? Sărmanul, poate nu s'a mai vedea acasă și o fi având mulți ce-l așteaptă !

— Are, și mamă și mireasă...”

Înțelegeam ori nu vorba chirigiului? „Și mamă și mireasă...” îmi șoptii de câteva ori. Și un nod mi se puse în piept ; încet apoi, lacrimi prinseră a-mi picura. Împrejur, din cuprinsuri nevăzute, prin desimea întunericului fără sfârșit, o jale de moarte izvora...

„Cum vezi, nepoate, și zi și noapte ne pradă, ne omoară, nepoate ; pe toți ne-or prăpădi, de n'a fi cine să ne plângă nepoate !“

Dintr'un mare chin eșiau cuvintele bătrânului ; și milos și rugător se înălțau, în oftatul vântului, sub cerul închis al norilor. Și pe urmă cu vocea scăzută, apăsător oarecum de amin-tirea ce chema în gând :

„Aveam și eu un fiu — tânăr și voinic-voinic, nepoate ; mi l-au mâncat nelegiuții...”

A doua zi pe o vîlînță îl aduseră pe Tușu al Siei, de-l așezară în mijlocul bisericii, cu mâinile cruce sub icoană, ochii stinși pe tot deauna. Și la cap îi puseră cunună și zovon pe trupul încremenit. Apoi domol, una câte una, cu broboadele cernite, pășiră bătrânele plângătoare ; pe două rînduri se înșirară lângă coșciugul înflorit, de scânduri și prinseră a-l jeli prin cântece, cum jeliară pe alții și pe alții înaintea lui.

(Convorbiri literare)

M. Beza.

Noapte

Ca țesute'n pânza apei
Stele multe scânteiază,
Aruncând pe unde'n tremur
O beteală grea de raze.

*

Umbra trestiilor 'nalte
Aplecată peste unde,
Alungând lumina lumii,
Tot mai multe stele-ascunde.

*

Adieri de vânt molatec
Lunecând pe apa sură,
Mai trezesc în toiul nopții
Stuful dela iezătură.

*

Umbra trestiilor 'nalte
Aplecată peste apă,
Tot mai multe stele-ascunde,
Tot mai multe vise 'ngroapă..."

*

Eu aștept ascuns în umbră,
Ea, răsând, să'nainteze,
Gura ei să'nvie basmul,
Ochii ei să-l lumineze.

*

Și-o aștept, — să stăm alături;
Sub răchița dela iaz,
Raza lunii să-i sărute
Trandafirii din obraz.

*

Nu mai vine, — Gene grele
Cad pe ochii'ndrăgostiți.
Nu mai vine... ce pustie-i
Rariștea dintre răchiți!

*

Demostene Botez.

Poezii populare

— din Bănat —

Frunză verde și iar verde
Om la om trage nădejde.
Numai eu cu mândra mea
Numai tragem nădejda.

Treci-mă Doamne 'n Bănat
Cu patru cai de furat.
Și iară mă treci napoi
Cu șasă părechi de boi.

Ocolită-i luna 'n nor
Ca și inima mea 'n dor.
Ocolită-i luna'n stele
Ca și inima mea 'n jele.

Auzit-am o minciună
Că Timișu-i apă bună,
Care o gustă se cunună
Hai mândro să bem și noi
Să ne luăm amândoi.

Auzit-am maică' aseară
Că se scriu cătane iară,
Și am un bade tinerel
Și l'o scria și pe el.
Nu știu maică ce aș da
Ca să-l pot maică scăpa
Să mi-l fac uu măr gutâi
Și să-l pun la căpătâi

Să-l ascund cu perina
Să nu-l afle nimenea.

Codrule frunză rotundă
Pice bruma nu te ajungă
Că-mi jinuși odată umbră,
Codrule frunzuță lată
Pice bruma nu te bată
Că-mi fușeși mamă și tață.

Trandafir floare frumoasă
Mândra mea-i tare făloasă
Las să fie că-i frumoasă.

Frunză verde flori mărunte
De mine sânt vorbe multe,

Las să fie nici nu-mi pasă
Că știu că-s fată frumoasă.

Bat-o focul tinereță
Nu o aș da pe bătrâneță.
Bătrâneța-i sculă rea
Vindete-aș de aș putea
N'aș căuta pe ce te-aș da
Dar nu trebui la nima.

Astă iarnă era iarnă
De ninge și viscolea
Badița la noi venea,
Dar acu-i vară și bine
Badița la noi nu vine
Că s'o mâniat pe mine.

Culese de: George Cătană.

Din proverbele lui Solomon

Ascultă învățătura părintelui tău, și nu părăsi ceea ce te-a învățat mama ta. Căci cunună plăcută ele vor fi pentru capul tău, și lanț prețios în jurul gâtului tău.

*

Teme-te de Dumnezeu, și depărtează-te de rău. Aceasta va fi vindecarea corpului tău și măduvă oaselor tale.

*

Nu opri binefacerea celuiia ce să cuvine, de stă în puterea mânei tale a o face.

*

Blăstămul lui Dumnezeu este în casa celui nelegiuit, dară el binecuvintează coliba dreptilor.

*

Fiiul înțelept adună de cu vara, iară celce doarme pe timpul culesului, este fiiu aducător de rușine.

*

Amintirea dreptului rămâne în binecuvântare, iară numele celor nelegiuiți va putrezi.

*

În vorba multă greșelele nu lipsesc, iară celce-și stăpânește buzele sale este înțelept.

*

Omul milos șie-și face bine, iară cel crud carnea sa în-săși o chinuște.

*

Nelegiuitul î-și dobândește câștig amăgitoriu, iară celce samănă dreptate, plată sigură.

Episcopul Nicolae Popea

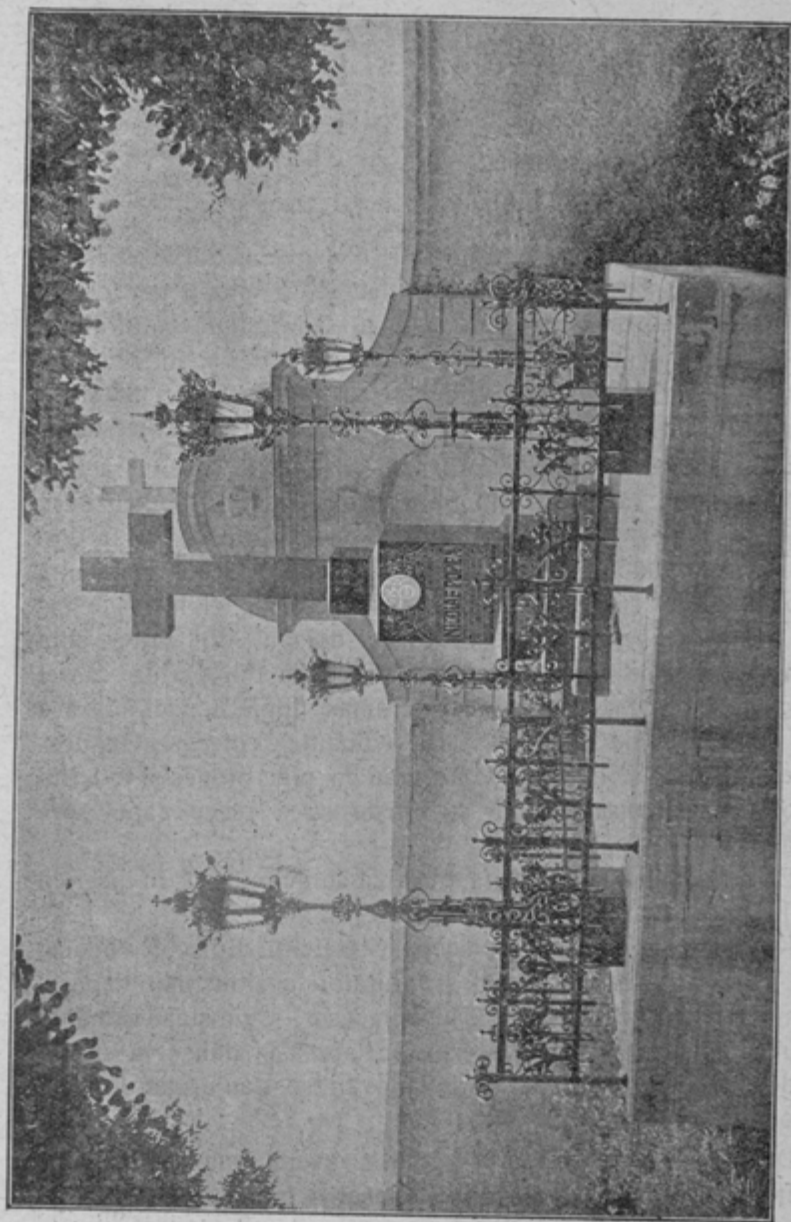
Primul episcop al reînființatei dieceze a Caransebeșului Ioan Popasu, a organizat această dieceză, a pus-o pe temelii solide îngrijindu-se de a o îmbogăți cu instituțiuni culturale și de a atrage la centru, la instituțiunile culturale și în serviciul bisericei bărbați cualificați, spre care scop însuși a jertfit și s'a interesat de cualificarea fiilor diecezei pentru serviciul bisericesc.

Lipsită dieceza cum era în cele materiale, fericitul a răsfirat din puținul său avut, din puținele sale venite, pentru de a face față multelor lipse ce se arătau, și pentru de a sprijini tănări la învățătură. El nu avea dotație sigură, căci convenția episcopoească nu se solvea din cassa diecezană, ci însuși o încassa dela comunele bisericesti. În cei doi ani din urmă abia a ajuns ca să i-se anticipe regulat convenția din partea cassei diecezane. Astfel avere proprie n'a rămas după dânsul, dară a rămas dieceza bine aprovisionată și finanțele diecezei în desvoltare; începutul era făcut, toate erau în plin proges și fericitul Episcop Ioan Popasu a putut cu liniște să-și plece capul spre odihnă.

El se odihnește în sfânta biserică din cimiteriu, în biserica sfântului Ioan, înaintea ușilor împărătești.

I-a urmat în scaunul episcopesc fericitul Episcop Nicolae Popea. Acesta ca bărbat solid și cruțător a zidit mai departe pe temeliiile puse de fericitul său antecesor. Cunoștea valoarea banului, cunoștea lipsele diecezei, de aceea și dânsul a spesat mult dela sine pentru reparaturi, renovări ce s'au arătat de lipsă la reședința episcopoească.

Ducând viață solidă, și-a agonisit avere frumoasă pentru referințele noastre, pe carea apoi a lăsat-o întreagă diecezei. A prevăzut fericitul că o se vină vremuri grele și dânsul ca un adevărat Arhiereu, deși avea rudenii avizate încă la sprijinul său,

Cripta fericitului Episcop NICOLAE POPEA
in cimitirul bisericii sfântului Ioan

a ținut că este lipsă, să grijască de eparhia sa pe carea i-a concredut-o Dumnezeu, se preîntâmpine lipsele, ce îi vor bate la ușa.

Fericitul Episcop Nicolae Popea a agonisit ca un bun chivernisitor și astăzi, în faptă, eparhia sa să .bucură de roadele economiei bunului său Arhiereu.

Rămășițele pământești ale acestui fericit bun Arhiereu se odihnesc în cripta zidită din averea sa în cimiterul dela biserica sfântului Ioan, deasupra căreia în mijloc să rădică o cruce monumentală din marmură neagră, având următoarea inscripție:

Aici odihnește în Domnul
Episcopul Caransebeșului

NICOLAE POPEA

MARELE BINEFĂCĂTOR AL DIECEZEI SALE, NĂSCUT ÎN 1826 ÎN SATULUNG.
ADORMIT ÎN DOMNUL ÎN 1908, DUPĂ PĂSTORIRE ARHIEREASCĂ DE 19 ANI.

*DUMNEZEULE LUMINEAZĂ FAȚA TA PRESTE DÂNSUL
ȘI Î-L MILUEȘTE!*

Deasupra inscripției se văd în relief doi îngeri ținând într'un cerc o carte deschisă, iară deasupra e un vultur, deasupra căruia să află mitra arhierească, apoi deoparte crucea, iară de ceealaltă cârjia arhierească.

Fie binecuvântată amintirea marelui binefăcătoriu, fericitului Episcop Nicolae Popea, din neam în neam!

ECONOMIE.

Asigurările. Trebuie să ni-se facă părul pe cap măciucă, iar prin corp să ne strabată un fior de groază, când ne gândim, oare cu puțință este, ca momentele de nefericire să vină cu atâta putere și să sdruncine din rădăcină atât starea materială cât și sufletească a omenimei?

Da, — aceste momente sunt dese, și încă prea dese, așa că în fiecare clipă trebuie să fim plini de frică, ca nu cumva să cadă asupra noastră răsbunarea naturei și a momentelor neprevăzute.

Din date statistice culese, m'am îngrozit, cetind cât de grozav și-a răsbunat în anul acesta, neprevederea sau, zis așa, momentele nefericite asupra țării noastre.

Așa ne spune statistica, că în anul curent numai în luna iunie, în 967 comune au obvenit 1227 cazuri de foc, cari au ruinat pe un timp lung 1763 familii, lăsându-le pe drum, iar paguba constatată să urcă la enorma sumă de 5.080,582 coroane.

Afară de această pagubă au căzut jertfă și 13 persoane cari au căutat, expunându-se la moarte, să mântue, aceia ce prin neprevedere sau chiar prin eventuala lor neprecauțiune, să nimicește în un singur moment, făcându-i lipsiți de tot ce au agonisit o viață întreagă.

Tot ce-am zis în cele anterioare, ne spune statistica, s'au întâmplat în o singură lună; ne spune însă mai departe că, în decurs de $\frac{1}{2}$ an adică dela începutul anului curent, până la finea lunei iunie, pagubele cauzate de foc să urcă la enorma sumă de 21.6 milioane coroane.

Douăzecișiuna și șasă a zecea milioane coroane e ceva enorm. Trebuie să ne înspăimântăm când numai gândim la această sumă, dar când am vedea averile muncite o viață întreagă, familiile

rămase pe drumuri, și însuși pe om, ca pe cea mai înaltă ființă creată de Dumnezeu, — tot nimic în un singur moment. — Urmează acum să ne întrebăm: oare care sunt cauzele nefericirilor acestora și nu să pot ele împedeca?

Cauzele în cele mai multe cazuri rămân nedescoperite din motiv, că nu voim să prevenim nefericirilor ci ne lăsăm simplu la voia întâmplărei, fără a ne da sama, că suntem încunjuțați de dușmani; fără a ne da sama că, chiar fără voința noastră și pe lângă cea mai mare precauțiune, un singur moment neprevăzut și neprecaut al celor ce ne înconjură sau chiar al nostru, ne-a adus acolo, unde nefericirea voise.

Înzădar în momentul din urmă vom striga ajutor, înzădar ne vom smulge părul, înzădar vom cere ajutorul unuia sau altuia, înzădar ne vom gândi atunci la nepăsarea noastră, căci e prea târziu!

Multe și multe evenimente obvin în viața aceasta, cari nu le pot înșira, dar căroră îndatorați suntem a le preveni în favorul și spre binele nostru propriu.

Mintea omenească a ajuns să învingă aproape toate, așa că, chiar nefericirii ia găsit putere de rezistență, iar urmele nefericirii să le compenzeze cu partea materială distrusă, prin neprevădere. În ziua de azi, mijloacele pentru conzervarea și desvoltarea bunurilor noastre materiale și morale cu nimic nu pot fi mai ușor și mai sigur înlocuite și procurate ca prin asigurări. Singur acest mod de pază, singur acest sistem de apărare și desdaunare, l'a putut descoperi mintea omului, care au ajuns la o înaltă perfecțiune.

La noi românii, asigurarea, este un ce foarte greu, este aproape o imposibilitate de a cunoaște până azi fundamental foloasele și puterea asigurării. Toate acestea însă din cauza greutății de a înțelege ce e prevederea și ce e precauțiunea pentru noi însuși.

În timpul din urmă am constatat cu plăcere faptul îmbucurător, că de când bănciile noastre românești s'au gândit împreună cu bărbații noștri de frunte, înființând și pentru noi românii o bancă românească, de asigurare, de atunci și la ai noștri au început a prinde rădăcină sistemul de asigurare, ajungând astfel la convingerea, că bărbații, cari stau în fruntea acestei instituțiuni, cu fapta lor, au avut în vedere numai binele,

folosul și progresul națiunii lor, iar românul nostru convins de umanitatea acestei instituțiuni zi de zi adoptează mai mult asigurările, căci s'a convins, că pentru o sumă bagatelă ce trebuie solvită anual, asigurându-și avutul său, își câștigă liniștea sufletească și împiedcă astfel eventualele catastrofe nefericite, cari în un singur moment îi pot nimici tot ce el au agonisit o viață întreagă.

La acest procedeu i-a îndemnat pe cei asigurați nu numai paza bună, care ferește de primejdia rea, ci și cazurile obvenite în viață și constatate statistice; dar mai mult încrederea, ce o au în banca noastră românească de asigurare și faptul că, au aflat că, acele sume enorme, care sau vărsat pentru asigurări la societăți străine, cari numai din punct de vedere speculativ exploatau națiunea noastră, e mai bine să le verse instituțiunii noastre românești, care din prisosul ei închină tot pentru noi și pentru dezvoltarea noastră culturală și materială o bune părțică.

La noi la români, nu este permis să lipsească asigurarea, ci din contra trebuie să urmăim exemplul celorlalte popoare, cari au cunoscut și văd indispensabilitatea ei. Căci, prinde bine fiecărui în cazuri de nefericire o sumă neașteptată cu care să-și poate pune la loc tot, ce nefericirea i-a luat. Asigurându-ne așadară avutul nostru, nu am făcut altceva, decât am prevenit cu precauțiunea noastră, prin o mică contribuire, nefericirilor cari ni-s'ar putea întâmpla.

Prin asigurare am ajuns așadar a ne feri avutul nostru de nimicire, cu'n cuvânt am fost precauți.

Asigurarea însă are și altă parte bună, o parte, care este cea mai grea în viață, adevă crățarea.

Cruțarea este rar înțeleasă de omenire, dar' să zicem că este chiar înțeleasă, însă pe lângă că este înțeleasă, trebuie să o și executăm, ceea ce însă la o miie de persoane putem lua maximum cinci.

Asigurarea nu face altceva, decât împune omenimii crățarea și aceasta o face în mod obligător, adevă silind pe cel asigurat să cruțe. Și prin aceasta el i-și agonisește fără mare greutate un capital, pe care altcum nu l'ar fi putut câștiga pentru sine și familia sa.

Asigurarea ne oferă însă afară de crățarea obligătoare încă și altceva, și adevă ne ofere o siguranță, garantând o situație

materială bună familiei, în cazul unei nefericiri. Așadar asigurarea ne obligă să cruțăm și prin această cruțare ne dă capitalul, care am hotărât să'l cruțăm în un termen anumit pentru noi și familia noastră.

Așadară asigurarea ne oferă posibilitatea de a cruța.

Vor fi mulți, cari zic, că depunând o sumă egală la o instituțiune de bani spre fructificare ne produce mai mult, decât în cazul că s'ar asigura cu aceeași sumă. Aș spune un neadevăr dacă aș contesta aceasta; dar aceea stă numai atunci, când deponentul ar avea garantată viața în tot decursul termenului pentru cruțare, și ar avea putere de a depune regulat, fără orice întrerupere, învingând astfel momentele de forță majoră, cari îl silesc de a nu depune, sau a ridica sumele, sau din sumele depuse.

Să nu uităm însă că nu am prea avut ocazie în viață de a vedea persoane, cari nu ar fi fost forțate de împrejurările mai sus amintite și cari de fapt ar putea zice „voiesc și pot“.

Deoarece însă nimic nu se poate lua ca sigur în viitor și prin urmare nici puterea voinții noastre nu poate fi garantată, urmează, că o persoană decisă la cruțare cu modul depunerii, numai atunci poate ajunge la ținta sa, când ar avea toată siguranța viitorului. Am zis că mintea omului a căutat pe toate terenele să învingă, și așa au căutat să găsească și mijlocul prin care să prevină acestei nesiguranțe a depunerilor, că adecă deponentul respective persoana care și-a propus să cruțe, chiar și în cazul catastrofei cauzate prin boală sau moarte, totuș capitalul ce și l'a propus să'l cruțe să se completeze la suma decisă de el, iar de acest capital să se bucure la timpul seu el însuși, sau urmașii lui.

Au învins mintea omenească și pe acest teren, și prin diferite combinațiuni matematice au găsit soluția, care îi dă garanța de-a ajunge la capitalul dorit, sau propus de cruțător, chiar în cazuri neprevăzute, schimbând astfel nesiguranța în siguranță.

Acestui nou sistem de cruțare i-a dat numele de asigurare.

Vedem așadară, că asigurarea nu este altceva decât o depunere obligatoare, care împedecă însă posibilitățile nefavorabile. Acest sistem de cruțare l-au înțeles mai întâi popoare mai culte ca noi, cari l-au îmbrățișat și al cărui rezultat îl avem naintea ochilor, căci cruțând au ajuns ei la o cultură și stare materială cu

mult mai bună decât noi, progresând astfel pe toate terenele. Au adunat capitale enorme și au format astfel societăți azi mari, cari au fericit mii și mii de familii. La noi la români cu greu au putut străbate sistemul acesta de cruțare, și aceasta din motivul că n'am avut o societate de asigurare proprie, căruia i-am fi putut da toată încrederea. Acum însă când o avem, și la noi au început a fi adoptat sistemul acesta de cruțare și ce e mai frumos, nu numai persoanele mai culte, ci chiar și economii noștri au început a se asigura. Așa că mulțămită sprijinului primit din toate părțile, și împus chiar fiind fiecărui român, banca noastră de asigurare a ajuns de a da o lovitură altor societăți străine, cari simt, că zi de zi sumele mari, cari li-se vărsau lor dela români au început se scadă la ei. Văd mai departe cum zilnic banca noastră înfloreste, iar românul progresează ca celelalte popoare.

Din toate acestea trebuie așadar' să deducem, că având în vedere momentele de nefericire la cari suntem expuși prin foc, prin boală și prin moarte, având în vedere recompensa, care ne-o dă societatea noastră de asigurare prin desdaunarea și prin garantarea de capital, înmulțând avutul nostru, trebuie și suntem deobligați față de noi înșine pentru binele și progresul nostru tuturor să adoptăm asigurările. Iar dela banca noastră de asigurare, ca unica noastră societate de asigurare de acest soi, să cerem sprijinul, ca dela o singură stea românească, chieată a ne asigura materialicește scăpându-ne atât pe noi cât și pe urmașii noștri din ghiarele mizerii.

Ioan N. Lengher

secretarul băncii generale de asigurare
agentura principală, Lugoj.

MICI PUBLICAȚIUNI

Temerea și scârba de insecte, stelnițe, pureci, păduchi, musce, șvabi, molii și alte insecte e de sigur îndreptățită, că muscele lătesc prin umblarea lor pe gunoaie și apoi pe mâncări boale, moliile, șvabii, păduchii de frunză fac pagubă de casă, stelnițele, purecii, păduchii năcăjesc pe om și pe animal. Toate aceste insecte în sobă, tindă, grajd și grădină nimicește îndată și sigur *pravul veritabil* „Elsa” de insecte a lui Feller, care întrece toate celelalte mijloace de insecte. 5 cutii uriașe 5 cor., — 1 cutie ca adaus lângă alte preparate 1 cor. trimite singur veritabil E. V. Feller, farmacist Stubica Vásártér Nr. 226 (com. Agram).

Ce trebuie să știe fiecare, la cumpărarea ciasurilor a nu da banii săi pentru negoț netrebnic, să poate ceti din catalogul lustru a fabricii de ciasuri H. Suttner, Laibach Nr. 818 Tot omul ar trebui să ceară acest catalog prin o corespondență gratuit și franco, până nu ar cumpăra ciasuri, obiecte de aur și argint. Este necrezut, ce negoț josnic să acată astăzi multor cumpărători sub acoperemântul „lesnea”. În adevăr sânt aceste ciasuri ordinare „lesnea” foarte scumpe, pentru că să strică iute. Numai veritabilele ciasuri șvițere din propria fabrică improtocolată a firmei H. Suttner în Svițera (care are și magazinul general a fabricii de ciasuri „Zenith”) împlinesc ce trebuie să îplinească un cias bun, arată vremea punctual, sunt foarte bine lucrate și pe lângă aceasta foarte ieftine (deja dela cor. 4.10 în sus), așa că fiecare cumpărător e pe multă vreme îndestulat. Această dovedesc mii de scrieri de recunoaștere, între ele multe din America și alte țări streine. Fiecare cumpărător de ciasuri să-și iee aceste șire spre îndreptare.

Mintea unei femei o cunoaștem pe fața ei, că o femeie cuminte se va vedea totdeauna frumoasă și vioaie. Cele mai multe femei știu să prețuiască puterea cea mare, care le împrumută o față frumoasă și pentru aceea să îmbucură și pomada de față a lui Feller „Elsa” de o așa mare plăcere. Ea face fața curată, rumenă, moale și gingașă, delătură petele de vară etc. și costă 2 tigăi numai 5 cor. franco. Tot așa valoroase sunt la îngrijirea frumseții sapunul borax a lui Feller (80 fil.) și sapunul de crin (1 cor.) cari să folosesc totodată. Creșterea pompoasă de păr face vestita pomadă Tannochina de creșterea părului „Elsa”. Ea împrăștează și întărește pielea, face părul des, moale, împiedică formarea mătreței și costă pro tigaie clasa I. cor. 1.60 a II. clasă cor. 3.—. Cine suferă de dureri de cap, migrene, etc. folosește varga de migrenă recoritoare alinătoare de dureri a lui Feller, care să poate foarte lung timp folosi și

costă numai 80 fileri. — Tot așa plăcut e contra durerilor de ochi etc., apa de ochi întăritoare, contra aprinderilor de ochi dela farmacistul Feller pentru 1 cor. — Toate aceste preparate bune trimete singur veritabil farmacistul E. V. Feller, Stubica piața târgului Nr. 226 (com. Agram).

A gândi citav nu poate omul, care suferă dureri, cele de multe ori. De acolo vine, că de multe ori omul cu dureri reumatice sau de altfel cearcă un mijloc, de care el la cugetarea citavă nu s'a atinde. Tot omul gânditor știe, că toate câte sunt de lipsă la grijirea sănătății, medicamentele, etc. numai din farmacie cumpărăm. Farmacistul a studiat facultatea sa și poartă răspunderea pentru preparatele sale. Pentru aceea ar trebui să ne ținem la cumpărarea mijloacelor alinătoare de dureri de farmacist și să nu cumpărăm la oameni, cari nu să pricep la lucru. Numai farmacistul merită în aceasta privință încredere și mai ales atunci, când să poate sprijini pe recomandarea medicală. Aceasta e la farmacistul E. V. Feller în Stubica piața târgului Nr. 226 (Croatia) cazul, a cărui „Elsa Fluid“ e vestit ca alinător de dureri (12 sticle costă 5 cor. franco) e recomandat de mulți medici. Să nu luăm dară la dureri reumatice, neuralgice și de podagră, la oboseală, formare de sudori, dureri de dinți, de cap, de nervi etc. mijloace fără valoare sau doară nesănătoase, ci veritabilul Elsa-Fluid a lui Feller. De multe ori nu știe neguțătorul sau vinzătorul care vinde multe rachiuri ca mijloace alinătoare de dureri nici singur, ce este în acele sticle și pentru aceea să țin oamenii cuminte de preparatul lui Feller.

Voia cea tare duce în cele mai multe cazuri la țință. Însă numai oamenii, cari prin insomnie, nervositate, dureri reumatice și deasemenea rele sunt slăbiți. Noi sfătuim cetitorilor noștri, a îndelătura aceste rele și recomandăm la aceasta renumitul „Elsa-Fluid“ a lui Feller. Acesta lucrează liniștind durerile, recreind, multor boale precum tusa, răgușala, influența durerii de gât preîntîmpinând, dă som sănătos, întărește nervii, mușchii și vinele și-i un adevărat scut a puterii și sănătății. Dară cumpărați numai veritabilul „Elsa-Fluid“ a lui Feller și respingeți imitațiile, cari din motive nerele să aduc în circulare și fluidități, rachiuri, etc., cum le vind neguțătorii și agenții, că nu știu nici când, ce să cugetăm despre ele. Comandați „Elsa-Fluid“ a lui Feller numai direct dela apotecarul E. V. Feller. Stubica piața târgului Nr. 226 (com. Agram). 12 sticle mici sau 6 sticle duble sau 2 sticle speciale pentru 5 coroane franco.

Numai un om punctual, care își împlinește bine vremea și nu părăsește nimic, poate bine înainta în viață. Cu amar că sunt foarte mulți oameni nepunctuali și cauza acestei însușiri

rea de multe ori un cias rău umblător. Prin bazaruri să aduc în circulare ciasuri mai de tot fără valoare din pleu cu mașinărie rea care să închide rău, iute să umplu de prav, sunt acuș roase și nu umblă nici odată bine. Mai totdeauna e pagubă pentru banii, ce costă aceste ciasuri, și dacă ar fi mai pe atâta de „lesne“. Bune și încrezute sunt cum să știe ciasurile șvițere și așa unele să capătă deja dela cor. 4.10 în casa de export H. Suttner, care poșede în Șvițera o fabrică proprie improcolată de ciasuri, are reprezentăția fabricii de ciasuri „Zenith“, și pentru aceea poate vinde fără de mijlocirea altor neguțători. Așa un cias din Șvițera ține cel puțin ca trei ciasuri ieftine de bazar și umblă totdeauna punctual. Cine vrea să cumpere ciasuri, obiecte de aur și argint, să ceară gratuit catalogul lustru dela H. Suttner. Laibach Nr. 818.

Despre fapte eroice, cari le fac mamele, când copii lor sunt amenințați, să aude de multe ori. Un copil e mamei sale de multe ori mai prețios, decât propria viață și pentru aceea și cuprindem durerea unei mamă, când copilul ei e slab, galfăd și fără putere, rămas în desvoltare și nu are poftă de mâncare. Pe așa o mamă ar trebui totdeauna s'o facă cetitorii nostri atentă la veritabilul oloiu de știucă Dorș și la sucul zagorian de piept și de tusă a lui Feller. Acestea să iau de asemenea bucurosi de copii și de cei mari. — Oloiul de știucă Dorș a lui Feller n'are nici miros nici șmac (gust rău), așa dară nu-i de gust rău ca alt oloiu de știucă, lucrează reculegere grăbnică, întărire, adăugire la greutate și poftă sănătoasă și e un mijloc întăritor pentru copii și mari scrofuloși, slabi și săraci de sânge. — Mamelor alăptătoare le dă lapte bogat și putere nouă. La tusă, răgușală, dureri de piept, junghiuri de lopetițe, greutăți de respirare și suferinți de gât să luăm sucul cel veritabil muietor de flegmă, alinător de dureri, cu gust plăcut zagorian de piept și tusă, care lucrează binefăcând spre organele de respirare și spre plămâni, întărește corpul întreg și arădică starea bună în general. Din aceste preparate recomandate de medici trimete farmacistul E.V. Feller, Stubica piața târgului 226 (com. Agram). 2 sticle pentru 5 coroane franco, și binevoiji a anumi la comande numele preparatului.

Sfaturi economice.

Despre galițe. Găinile se pot îngrășa curând și sigur, dacă le hrănim cu țărâțe și cu uruială de orz, porumb, amestecate cu lapte dulce sau bătut, la care se poate adăuga și puțin unt proaspăt. Mâncarea să li-se dea de cinci-șase ori pe zi, iar cotețul să se curețe zilnic, ca să nu miroase carnea puilor a murdărie. Ca băutura să li-se dea lapte bătut, dar să li-se pună și apă într'altă strachină.

Ca mâncare de ciuguleală, pe lângă hrană, să li-se dea boabe de meiu. Păsările hrănite astfel peste 12 zile vor fi grase, iar carnea lor va fi fragedă și gustoasă. Numai să se observe strict curățenia și schimbarea nisipului din cotețe, iar vasele în cari li-se dă mâncare, trebuiesc ținute foarte curate. Găinile bătrâne, claponi și cocoși îngrășați astfel, devin gustoși și fragezi.

Ca să scăpați găinile de păduchi, puneți seara în coteț, lângă animale o ramură de anin. A doua zi dimineța ea va fi acoperită de păduchi mici de găină, atrași de mirosul frunzelor, și o aruncă în foc. Făcând astfel câteva zile dearându-l, se obțin efectele cele mai bune.

Nu țineți niciodată găini mai bătrâne de patru ani; la vârsta aceasta mâncați-le sau vindeți-le. La trei ani găina dă cele mai multe ouă. La patru ani, cu toate că întreținerea ei constă tot atâta, produce mai puțin decât mai nainte. Deci nu țineți decât găini de 1, 2, 3 ani, patru ani cel mult. Pe lângă asta numai găinile tinere ouă iarna, timpul în care ouăle sunt mai rare și se vând mai scump.

Cum se facem să ne ouă găinile iarna. De obicei găinile încep a oua cam pela sfârșitul lui Ianuarie. Omul însă, fiind adeseori nevoit, a căutat să nu se mulțumească cu ceea ce paserea dă de sine, ci să o facă să dea mai mult, dându-i cei lipsește, mai ales în vremea ernei, făcând-o să ouă.

A sporii ouarea găinilor fără vătămare, nu e faptă rară, căci paserile trebuie să ne aducă folos.

În țările calde, o mulțime de copaci dau roade și înfloresc în acelaș timp, iar recoltele se țin lanț. Toate acestea se pun pe seama căldurilor; acolo și găinile ar oua fără răgaz.

Bătrânii noștri au cunoscut și ei lucrarea căldurei asupra ouatului la găini, căci făceau cotețe aproape de locuințele lor, aproape de grajdurile vitelor. Și o dovadă mai vădită este că babele și azi lasă găina să stea pe lângă vatră, ba chiar să ouă în casă, — așa că baba din sat are ouă proaspete ori de câte ori i-ai cere și în timpurile cele mai aspre ale ernei.

Ca să încălzim în cotețe cu sobe (cuptoare), nici pome-neală nu poate fi la noi.

Ne vom mulțumi să facem cotețele alături de locuințele vitelor; să fie bine lipite de cu vară, cu pământ; să fie acoperite cu stuf și ferite de a avea ușa în bătea crivețului; pe jos să aibă așternute paie, ce se vor premini des. Și cuibarele deasemenea să fie făcute din paie curate.

Odată cotețele astfel îngrijite, să ne îngrijm puțin și de hrana găinilor, să vedem cu ce trebuie hrănite, căci să nu uităm că hrana e ceea ce dă căldură, iar cotețele numai o păstrează.

Grăunțele ațăță ouatul; cele mai bune sunt cele de grâu și sămânța de cânepă, cari însă nu trebuie date prea multe, știind de pildă, că cânepa e prea aprinzătoare. Orzul, ovăsul și porumbul încă sunt bune, dar ele ajută paserea mai mult la îngrășat decât la ouat.

Un mijloc și mai bun de a face ca găinile să oue în timpurile cele mai grele de iarnă este a le da ca hrană coji de sămânță de in; acestea se pun în cuptor, după ce se scoate pânea, sau în orice alt cuptor, numai să nu fie cald tare, și se lasă acolo de se uscă. Și apoi se sfărâmă și se amestecă cu tot atâtea tărite și făină de ghindă; se toarnă puțină apă caldă ca să se facă aluat și în urmă se dă găinilor ce au să oue.

Nu numai că vor oua, dar e o mâncare ce le place foarte mult.

Stârpirea greerilor. Se așează seara în mijlocul casei un maldărel de paie de mazăre, care atrage cu gustul lor greeri de prin casă. A doua zi de dimineață se ridică repede maldărul și se bagă într'un sac. Apoi se scoate afară și se dă foc paielor.

Contra șoarecilor. În locurile pe unde umblă, presărăm făină cu praf de var nestins. După mâncare șoarecii mor.

Stârpirea păduchilor. Un mijloc practic de a stârpi păduchii din cotețe și de pe pasări, este de a vărui bine pe din-afară și pe dinlăuntru cotețul, iar păsările să se ungă bine cu unt de lemn pentru a-i înăbuși.

Cum se scot petele de vin negru și de cerneală din fețele de mese? Se acopere petele cu său de lumânare. În timpul spălatului petele ies odată cu grăsimea.

(După „Progresul”).

Mijloc contra îmbolnăvirei de trifoi a vitelor. Foarte mulți țărani au păgubit, lăsând vita să-mănânce trifoi verde în cantitate mare, aceasta se umflă și crapă, iar țăranul nostru o pățește în urma neștiinței sale.

Cel mai bun mijloc în contra umflărei este anume: după ce s'a stâmpărat varul, rămâne deasupra o apă de culoare galbenă, aceasta să o păstreze în sticle de jumătate sau de o litră, iar la caz de lipsă să se dea vitei pe gură, că la moment se va desumfla.

(„Progresul”)

Stoian.

Ce ne tradează un poștar — — —

(Nu sunt secrete din oficiu — — —)

Era tocmai în preajma sărbătorilor Crăciunului din anul trecut, pe când împărțeam din casă în casă o mulțime de Că-lindare pentru anul viitor, așa povestește Paul, împărțitor de epistole (poștar) din Petersdorf. Eu nu știu cum de în anul acesta — povestește mai departe — aproape jumătate oamenii din sat au zăcut la pat.

Întru într-o casă, găsește zăcând un bolnav! Întru în casa următoare asemenea găsește bolnav zăcând. Era o adevărată epidemie formală. „Influența“ o numeau oamenii cei mai învățați această boală. Era de aceea care ți-se puneă în toate membrele corpului peste piept, spinare și te făcea să tremuri în tot corpul, unii să văitau de dureri în față, de dureri de grumazi, de răgușeli, de troacă și iar alții să strâmbau formal de dureri de pânțec și stomac, vomau încontinuu și sufereau de acreală în stomac și aproape toți să văitau de lipsă de somn, dureri de cap și câte unul de văieli în urechi.

Sărmani oameni! — așa îmi gândeam în mine — triste sărbători vor avea ei! Dară și mie n'o să-mi meargă bine, căci cine dintre acești sărmani, vor să-mi întindă mâna cu vre-un bacșiș? Totuș cum vrea Dumnezeu!

Deabia trecură două săptămâni dela împărțirea Că-lindarel or, și apoi a început iarăși a circula prin poștă lădițe și pachet e. La început mai puține, apoi tot mai multe, și toate veneau dintr'un singur loc; toate din Stubica!

Ce poate să conțină ele? — mă gândesc eu. Cetesc adresele și pe toate figurau și firma de unde veneau lădițele: E. V. Feller, apotecar, Stubica, Marktplatz Nr. 226 (comitatul Agram). Da, mă gândesc eu, această adresă îmi era și mie cunoscută, adeseori am auzit vorbindu-se de ea, dar când și unde, despre aceasta nu-mi puteam aduce aminte.

Când duceam într-o casă o asemenea lădiță sau pachet, dela apoteca din Stubica, fiecare să bucura, așa întocmai ca și când ar primi un dar de Crăciun. „Mulțumită lui Dumnezeu!“ îmi ziceau oamenii — „D-ta ne aduci în casă mântuirea, — Dumnezeu să te binecuvinte, căci în sfârșit ne aduci pachetul comandat dela Feller, pe care noi îl așteptăm cu mare greutate, încă într'adevăr cu greutate“, așa-mi zicea unul, așa-mi zicea altul.

Ce voesc prin aceasta oamenii? mă cugetam în mine, pretutindenea pe unde duc asemenea lădițe sau pachete din Stubica, văd bucurându-se, și veneau și bacșișuri. O asemenea lădiță îmi pică în mână, care era comandată de Meister Mito din Stubica. Da mă gândesc eu: la acesta voiu rămânea să fiu de față la

deschiderea ei, și așa am și făcut. Lădița era trimisă cu rambursă. Meister Mito, plătește mai întâi 8 cor. 60 fil., apoi desface lădița, care conținea 24 de sticlute mici, toate umplute de un conținut fluid, curat ca aurul. La întrebarea mea, el îmi povestește următoarele: Soția mea suferea îngrozitor de dureri de reumă și răceli, vederea ochilor îi devenise așa de slabă, încât abia mai putea vedea; respirația îi era scurtă și avea junghiuri și dureri în toate membrele corpului și peste toate avea și greață — mare, mânca nu putea deloc, n'avea poftă de nimic și în fiecare moment începea a simți dureri în puținii dinți, cari îi mai avea în gură, deci era de tot într-o stare deplorabilă. Ea și-a adus aminte, cum noi înainte cu vre-o 20 zile am fost cetit într'un Călindar, primit prin postă, despre preparatele apotecarului E. V. Feller din Stubica, Marktplatz 226 (com. Agram) în care se spunea în prima linie despre „Fluidul Elsa“ și apoi despre „Pilulele Elsa“, cari sunt un bun mijloc contra tuturor morburilor de stomac, boalelor de mațe și încuerilor. Am comandat la început — neavând încredere — numai 12 sticlute din „Fluidul Elsa“ pentru prețul de 5 cor. și un singur sul, care conținea 6 cutii de „Pilule Elsa“ pentru prețul de 4 cor. Eu mă gândeam: Noa, atâta reschez deodată! Și soția mea deabia începuse a folosi medicina și numai decât s'a simțit mai ușor și apoi tot mai bine, așa încât acum comand mai multă.

Acuma îmi era lucrul clar, pentruce soseau zilnic atâtea lădițe și pachete, dar cu una nu eram împăcat, că anume pentruce oamenii comandă numai dela apotecarul Feller din Stubica, și nu și dintr'alte părți, căci și eu singur am cetit în diferite Călindare, în care nu se recomandă numai „Fluidul Elsa“ ci și diferite alte fluidități, cari purtau mai asemenea numiri, apoi și „Franzbrantwein“ și alte balsamuri, și mai știe Dumnezeu încă câte. Că din care motiv oamenii comandă numai dela Feller, voi să fac la unii întrebarea, și am și făcut-o. Toți îmi spuneau, că mai înainte foloseau diferite alte multe medicamente, între cari și unele fluidități de asemenea natură, totuși în urmă s'au convins, că adevăratul „Fluid Elsa“ alui Feller este vindecător și numai de acolo le comandă toate.

Oameni buni! Eu vă spun, că toți oamenii din sat, cari au comandat oareș-cari medicini dela apotecarul Feller din Stubica, Marktplatz 226 (comitatul Agram) numai laudă și laudă i-au putut aduce, — toți laudau prin cuvinte adevăratul „Preparat Elsa“ și toți, la cari le aduceam acest preparat mă cinsteau cu câte un bacșiș, și nu știu dacă D-Voastră mă credeți, dară înainte de sărbătorile Crăciunului toți oamenii erau iarăși sănătoși și se bucurau de ajunul Crăciunului și al Anului-Nou. Și fiindcă acest an a fost și pentru mine favorabil, mi-am ținut de datorință a aduce aceasta la cunoștința publicului, dorindu-le și lor totodată sănătate, îndestulare și un „Nou-An“ fericit!

Tabelă statistică comparativă pe ani 1908—1910.

Nr. crt.	Numele	Suprafața în Km ²	Numărul locuitorilor	Locuiește pe 1 Km ²	Confesiuni	Datoriile statului cor.-fr.	Creșterea popu- lației la 1000 loc.	Nul școlare tor populare	Drumuri de ter la un ter- tor de 10,000 Km ²	Pământ		Nrul femeilor pe 1000 bărbați
										sterp ‰	arător ‰	
1	Austro-Ungaria	676,077	51,340,378	76	gr.-or. 8%	comun	—	—	—	50	—	—
2	Austria	300,193	28,567,898	95	gr.-cat. 11% rom.-ct. 67%	5,199	—	—	836	50	355	1,030
3	Ungaria	324,857	20,840,678	64	luther. 4% reform 6%	6,032	112	23,449	636	52	428	1,009
4	Bosnia și Herțeg.	51,027	1,931,802	37	israeliți 4% moham. 0%	—	137	458	382	21	253	908
5	Belgia	29,456	7,423,784	253	rom.-cat.	2,962	73	7,435	2,830	115	426	1,002
6	Britania-mare	314,392	45,365,599	144	62% anglic.	13,558	95	32,699	1,196	182	242	1,067
7	Bulgaria înainte de războiu	96,345	4,329,100	45	gr.-or. 82% moham. 13%	444	—	—	193	—	—	—
8	Danemarca	39,780	2,900,336	70	luterani	180	124	3,416	884	168	433	1,058
9	Elveția	41,324	3,765,123	91	rom.-cat. protestanți	295	85	4,690	1,214	252	534	1,031
10	Francia	536,464	39,601,509	73	rom.-cat.	27,620	3	81,642	923	143	563	1,022
11	Germania	540,858	64,925,993	120	ev. 63% r.-ct. 32% lud. 2%	5,262	134	61,198	1,121	93	486	1,026
12	Grecia	64,657	2,631,952	407	gr.-or.	6,325	81	3,263	246	351	140	921
13	Italia	286,682	34,686,653	121	rom.-cat. 97%	10,185	106	61,777	594	131	389	1,010
14	Norvegia	322,909	2,357,790	76	evang. 99%	313	56	5,970	92	701	266	1,089
15	Olanda	34,186	5,945,155	174	evang. 54% rom. ct. 33%	1,962	146	5,305	933	260	8	1,019
16	Portugalia	92,575	5,272,558	58	rom.-cat.	2,946	73	6,897	333	458	224	1,090
17	România	131,353	7,070,000	53	gr.-or.	1,277	146	4,565	244	233	461	968
18	Rusia	5,377,444	133,879,100	25	gr.-or.	19,470	222	95,716	114	191	262	1,026
19	Finlanda	373,604	3,059,300	8	protestanți	144	146	2,758	95	356	23	1,015
20	Sărbia	48,303	2,911,701	60	gr.-or.	534	164	1,334	201	343	157	936
21	Spania	504,552	19,588,688	38	rom.-cat.	8,021	13	31,838	289	204	354	1,049
22	Suedia	449,864	5,522,403	12	protestanți 99%	681	84	14,894	336	358	90	1,046
23	Statele Unite	9,728,264	101,842,320	10	100 secte religioase	3,844	207	—	417	33	153	952
24	Japonia	382,416	51,591,361	134	confuciani, sintoști, budhiști, creștini	5,477	—	—	210	—	—	—

Cele mai mari puteri armate.

Statul	În timp de pace	În război	Tonuri	Marina		
				Corăbii	Tururi	Soldați
Rusia	1.384,000	3.616,000	5830	406	2670	43.500
Germania	626,400	5 000,000	4968	307	3427	62,010
Austro-Ungaria	396,100	1.872,000	1864	157	1291	18,000
Italia	291,300	3.406,300	4146	273	1604	32,100
Francia	608,00	4.053,000	3180	450	2815	44,200
Britania mare	486,200	1.081,000	2068	556	2430	170,400
Japonia	290,000	1.500,000	1440	195	735	76,300
Statele unite	85,200	1.000,000	1488	158	1457	49,300
Spania	127,400	680,000	768	32	366	—
România	99,100	310,000	1044	31	101	2,350
Bulgaria	58,400	200,000	1080	10	—	—
China	150,000	150,000	700	16	122	—

Tabela comparativă a monetelor.

Tările	Bani obicinuiți	Val. în cor.	
Anglia	1 livră sterling = 20 schilling 1 schil. 20 d.	24	02
America de Nord	1 dollar = 100 cents	4	95
Arabia	1 mochath = 80 kab	4	20
Argentina	1 peso fuerte = 100 centavos	4	02
Australia	1 liră sterling 20 schil., 1 schill = 12 d.	24	—
Austro-Ungaria	1 coroană = 100 fileri	1	—
Belgia	1 franc = 100 centimes	—	96
Brazilia	1 milreis = 1000 reis	2	81
China	1 kaykuantael = 1000 cash	7	68
Danemarca	1 krona = 100 oere	1	33
Egipt	1 piaster = 40 para = 3 asper	—	25
Finlanda	1 markka = 100 pfenni	—	96
Francia	1 franc = 100 centimes	—	96
Grecia	1 drachme = 100 lepta	—	87
Germania	1 marcă Mk. = 100 pfenigi	1	18
Japonia	1 itzebou	1	80
India de est	1 rupia = 1 onoras = 12 piec	2	40
Italia	1 liră = 100 centesimi	—	95
Mexico	1 pesso = 100 centavos	5	20
Holandia	1 florint = 100 centus	1	98
Persia	1 toman = 2 panabat = 10 s.	11	16
"	1 keran = 10 senar = 10 bisti = 10 d.	1	11
"	1 rnpia de argint	1	96
Portugalia	1 milreis = 1000 reis	5	33
România	1 leu = 100 bani	—	96
Rusia	1 rublă de argint = 100 kopeka	2	54
Spania	1 peseta = 100 cents	—	96
Svizzera	1 franc = 1000 rapen	—	96
Svedia și Norvegia	1 coroană = 100 oere	1	35
Serbia	1 piaster	—	20
"	1 dinar = 100 para	—	96
Turcia	1 piaster = 40 para = 3 asper	—	22
Spania	1 don. = 20 reales = 100 cent	5	04

Tabloul raselor europene.

<i>Rassa latină:</i>		Norvegieni	2.5 mil.
Francezi	45 mil.	Svedezi	5 "
Italiani	35 "	Total . 132 mil.	
Spanioli	20 "	Celli	2.5 mil.
Români	13 "	Greci	4 "
Portughezi	6 "	LeŃi	5 "
Total . 120 mil.		<i>Rassa mongolă:</i>	
<i>Rassa slavă:</i>		Maghiari	10 "
Ruși	107 mil.	Finlandezi	2.6 "
Slavii din Austro-Ungaria . .	22 "	Osmani	1.6 "
Ţilavii din Balcani	14 "	GinŃi turcești	6.9 "
Total . 143 mil.		Total . 21.1 mil.	
<i>Rassa germană:</i>		Albanezi	1.5 "
Englezi	44 mil.	Baști	0.6 "
Germani	78 "	Ţigani	0.6 "
Danezi	2.5 "	Armeni	0.4 "

Pământul și locuitorii lui

	Km ²	Numărul locuitorilor	Pe 1 km ²	%
Europa	9.913,400	446.133,000	45	27.8
Asia	44.309,800	847.674,000	19	52.5
Africa	29.820,200	137.500,000	4.6	8.5
Australia și Oceania	8.962,500	7.324,000	0.8	0.4
America	42.106,000	175.720,000	4.2	10.8
Antartica (polul sud)	13.599,600	—	—	—
	148.671,500	1,614.351,000	11	100.0

Rasele omenești.

Rassa malaieză (Polinezia)	47 mil.	3.0%
" indiană (mestiji, zamboși) America . .	41 "	2.6%
" mongolă	478 "	30.6%
" neagra (africană)	104 "	6.6%
" drăvida	60 "	3.8%
Papuanii (australieni)	3 "	0.2%
Rassa (caucasică) mediterană	832 "	53.2%

Religiunile pământului.

	în milioane	%
Creștini	570	35·8
Greco-orientali	130	7·7
Romano-catolici	273	17·4
Reformați	167	10·7
Mohamedani	223	14·2
Israelii	12	0·8
Monoteiști	805	50·8
Bramani	210	13·4
Budhiști	394	25·2
Păgani	166	10·6
Politeiști	770	49·2
	1,565	

Victor Stanciu.

Glume.

Mângâdere. — Eu am mare sprijin în copiii mei.

— Cum așa?

— În toată sara ma aduc acasă dela birt.

*

Cântăreața. — M'am decis ca de acum înainte să cânt numai pentru scopuri de binefacere.

Prietena (malițios): — O, aceasta în adevăr e o mare binefacere.

*

În birt. — Cum de șezi la masă lângă Mitru, cel mai mare neprieten al tău?

— Taci! De aceea șed lângă el, că dacă începe la bătae să pot îndată să-i trag câteva.

*

Doamna: — Nu ești și DTa dintre prietenii bărbatului meu, cari au stăruit pe lângă el să nu să mai însoare?

Domnul: — Din contră, doamnă, că în timpul când era el june, îi eram dușman.

*

Om fără suflet. El: — Tată-t'o e un om fără suflet! l-am spus că eu fără tine nu pot trăi.

Un lucru serios

este întreținerea sănătății. Tot omul se poate bucura de o viață plăcută și sănătoasă, poate ajunge până la adâncă bătrânețe încă în vigoare, dacă delătură moleștia și durerile provenite din curent, receală ori umezeală, așa de pildă: reuma, podagra, nevralgia, durerile de cap, de dinți, de urechi, slăbirea ochilor, vâjălelile, tremurarea membrelor, junghiurile în coaste, umeri și șele, durerile de spate, de membre și așa mai departe, cu alinătorul Fluid Elsa alui Feller. El însuflește învioșează, previne tusea, guturaiul (troacna) răgușeala, durerile de gât și de piept, greutatea de a înghiți și alte răuri. Mulți doctori îl recomandă și-l laudă în numeroase scrisori de recunoaștere. Și noi folosim Fluidul lui Feller spre a dobândi un somn sănătos, nervi tari, mușchi puternici, pentru circulațiunea sănătoasă a sângelui și îl putem recomanda călduros. De comandat la Farmacistul E. V. Feller în Stubica, piața târgului 226 (Kroația). 12 sticle mici, sau 6 duple sau 2 sticle speciale pentru 5 cor. franco, 24 sticle mici, sau 12 duple, sau 4 sticle speciale 8 cor. 60 fileri franco, 60 sticle mici, sau 30 duple, sau 10 sticle speciale pentru 20 cor. franco.

La dureri de stomac, la turburări de digestiune, lenevirea intestinelor și constipație, pilule purgative Rhabarbare ale lui Feller, cu marca „Elsa” lucrează repede și sigur, despofta de mâncare, alină spasmele, regulează eșirea afară, curăță sângele fără a produce și efecte secundare neplăcute. 6 cutii pentru 4 coroane franco. trimite farmacistul E. V. Feller în Stubica, piața târgului Nr. 226 (Kroația). A observa bine adresa fiindcă există imitațiuni fără valeare. Numai veritabilele preparate „Elsa”, au fost premiate în lumea întreagă.

Ea: — Și ce ți-a răspuns?

El: Mi-a răspuns, să fiu liniștit, că va suporta spesele de înmormântare.

*

Doamna: — Ce faci DTa, domnule doctor, când te răcești?

Medicul: — Sdrănut, doamnă.

Doamna: — Nu înțeleg aceasta Domnule, ci ce folosești?

Medicul: — Nătramă.

*

Moravuri. Sora: — Hai, Tonică, să ne jucăm de-a mama și tata.

Fratele (fugind la mamă'sa): — Mamă, Anica vrea să mă bată!

*

La examen. Inspectorul (cătră un școlar mic): — Știre-ai tu să-mi spuni ce literă e aceasta?

Școlarul (naiv): Poate tu nu știi?

Inspectorul (cătră alt școlar): Dacă-mi spuni, ce literă e asta, i-ți dau un cruceri.

Școlarul: Tu minți...

Resplata

unei munci diligente cu deosebire în ținerea vitelor nu poate întârzia. Nu e destul ca se nutrim cu prisosință vitele și hoarale. Trebuie se grijim ca să dăm vitelor materiile nutritive de lipsă pentru formarea oaselor și a musculaturii. Trebuie mai departe mai departe luat sama, ca nutrețul și materiile nutritive însemnate se și fie pe cât se poate deplin mistuite și se nu iese cu baliga iarăși nemistuite. Pentruca se ajungem la totală mistuire și folosire și a nutrețului de mai puțină valoare și ca se-i dăm vitei sărurile de lipsă pentru formarea oaselor, a musculaturii și promovatoare de mistuire, cari lipsesc din nutrețul verde, economii cu experiență adaug nutrețului praful „Elsa” alui Feller pentru nutrețarea vitelor. Acesta face ca economia de vite

a Economului

se fie într'adevăr aducătoare de câștig, face ca porcii să fie mai de vreme buni de târg, deoarece produce repede carne frumoasă și slănină bună, cauzează la vitele de îngrășat o creștere mai rapidă a greutatea, rădică produsul oazelor hoarelor (iarna), îmbunătățește și înmulțește la vitele de lapte, face ca caii se aiba putere musculară sănătoasă și putere de răbdare, apără vitele tinere de înmoirea oaselor, rădică plăcerea de mâncat, face ca și nutrețu mai slab (fân acru, fărâmat etc.) se fie bun de mâncat, încungiuță boalele libicioase, spasmul (sgirciu) tusa etc., 5 dose costau 5 coroane, o dosă ca adaus la pachet 1 coroană. Să se evite impunerea prin agenți, a imitațiunilor fără preț, ci să se comande numai veritabilul pulfer pentru vite „Elsa”, recomandat de mii de economi, dela apotecarul E. V. Feller, Stubica, Marktplatz 226 Croația (Kroatien).

Cât timp poartă animalele agricole.

Epele poartă $48\frac{1}{2}$ săptămâni sau 348 zile (estreme 330 și 419 zile);

Yacile: $40\frac{1}{2}$ săptămâni sau 285 zile (estreme 240 și 321 zile);

Oile și caprele: aproape 22 săptămâni sau 154 zile (estreme 146 și 158 zile);

Scroafele; peste 17 săptămâni sau 120 zile (estreme 109 și 133 zile);

Cățelele: 9 săptămâni sau 63—65 zile.

<i>Găina</i>	clocește	20—22 zile	16—20 ouă.
<i>Curca</i>	"	27—29 "	15—20 "
<i>Gâsca</i>	"	28—32 "	12—15 "
<i>Rața</i>	"	23—32 "	15—18 "
<i>Porumbița</i>	"	17—19 "	6—10 "

Începutul	Sfârșitul periodului de purtat la:				
	cai 340 zile	vaci 285 zile	oi și capre 154 zile	scroafe 120 zile	cățele 62 zile
1 Ian.	6 Dec.	12 Oct.	3 Iunie	30 Aprilie	4 Martiu
6 "	11 "	17 "	8 "	5 Maiu	9 "
11 "	16 "	22 "	13 "	10 "	14 "
16 "	21 "	27 "	18 "	15 "	19 "
21 "	26 "	1 Nov.	23 "	20 "	24 "
26 "	31 "	6 "	28 "	25 "	29 "
31 "	5 Ian.	11 "	3 Iuliu	30 "	3 Aprilie
5 Febr.	10 "	16 "	8 "	4 Iunie	8 "
10 "	15 "	21 "	13 "	9 "	13 "
15 "	20 "	26 "	18 "	14 "	18 "
20 "	25 "	1 Dec.	23 "	19 "	23 "
25 "	30 "	6 "	28 "	24 "	28 "
2 Martiu	4 Febr.	11 "	2 Aug.	29 "	3 Maiu
7 "	9 "	16 "	7 "	4 Iuliu	8 "
12 "	14 "	21 "	12 "	9 "	13 "
17 "	19 "	26 "	17 "	14 "	18 "
22 "	24 "	31 "	22 "	19 "	23 "
27 "	1 Martiu	5 Ian.	27 "	24 "	28 "
1 Aprilie	6 "	10 "	1 Sept.	29 "	2 Iunie
6 "	11 "	15 "	6 "	3 Aug.	7 "
11 "	16 "	20 "	11 "	8 "	12 "
16 "	21 "	25 "	16 "	13 "	17 "
21 "	26 "	30 "	21 "	18 "	22 "
26 "	31 "	4 Febr.	26 "	23 "	27 "
1 Maiu	5 Aprilie	9 "	1 Oct.	28 "	2 Iuliu
6 "	10 "	14 "	6 "	2 Sept.	7 "
11 "	15 "	19 "	11 "	7 "	12 "
16 "	20 "	24 "	16 "	12 "	17 "
21 "	25 "	1 Martiu	21 "	17 "	22 "
26 "	30 "	6 "	26 "	22 "	27 "
31 "	5 Maiu	11 "	31 "	27 "	1 Aug.
5 Iunie	10 "	16 "	5 Nov.	2 Oct.	6 "
10 "	15 "	21 "	10 "	7 "	11 "
15 "	20 "	26 "	15 "	12 "	16 "
20 "	25 "	31 "	20 "	17 "	21 "
25 "	30 "	5 Aprilie	25 "	22 "	26 "
30 "	4 Iunie	10 "	30 "	27 "	31 "
5 Iuliu	9 "	15 "	5 Dec.	1 Nov.	5 Sept.
10 "	14 "	20 "	10 "	6 "	10 "
15 "	19 "	25 "	15 "	11 "	15 "
20 "	24 "	30 "	20 "	16 "	20 "
25 "	29 "	5 Maiu	25 "	21 "	25 "
30 "	4 Iuliu	10 "	30 "	26 "	30 "
4 Aug.	9 "	15 "	4 Ian.	1 Dec.	5 Oct.
9 "	14 "	20 "	9 "	6 "	10 "
14 "	19 "	25 "	14 "	11 "	15 "
19 "	24 "	30 "	19 "	16 "	20 "
24 "	29 "	4 Iunie	24 "	21 "	25 "
29 "	3 Aug.	9 "	29 "	26 "	30 "
3 Sept.	8 "	14 "	3 Febr.	31 "	4 Nov.
8 "	13 "	19 "	8 "	5 Ian.	9 "
13 "	18 "	24 "	13 "	10 "	14 "

Începutul		Sfârșitul periodului de purtat la:					
Datul		cai 346 zile	vaci 295 zile	oi și capre 154 zile	scroafe 120 zile	cățele 62 zile	
18	Sept.	23 Aug.	29 Iunie	18 Febr.	15 Ian.	19 Nov.	
23	"	28 "	4 Iuliu	23 "	20 "	24 "	
28	"	2 Sept.	9 "	28 "	25 "	29 "	
3	Oct.	7 "	14 "	5 Martiu	30 "	4 Dec.	
8	"	12 "	19 "	10 "	4 Febr.	9 "	
13	"	17 "	24 "	15 "	9 "	14 "	
18	"	22 "	29 "	20 "	14 "	19 "	
23	"	27 "	4 Aug.	25 "	19 "	24 "	
28	"	2 Oct.	9 "	30 "	24 "	29 "	
2	Nov.	7 "	14 "	4 Aprilie	1 Martiu	3 Ian.	
7	"	12 "	19 "	9 "	6 "	8 "	
12	"	17 "	24 "	14 "	11 "	13 "	
17	"	22 "	29 "	19 "	16 "	18 "	
22	"	27 "	3 Sept.	24 "	21 "	23 "	
27	"	1 Nov.	8 "	29 "	26 "	28 "	
2	Dec.	6 "	13 "	4 Maiu	31 "	2 Febr.	
7	"	11 "	18 "	9 "	5 Aprilie	7 "	
12	"	16 "	23 "	14 "	10 "	12 "	
17	"	21 "	28 "	19 "	15 "	17 "	
22	"	26 "	2 Oct.	24 "	20 "	22 "	
27	"	1 Dec.	7 "	29 "	25 "	27 "	
31	"	5 "	11 "	2 Iunie	30 "	3 Martiu	

Cel mai bun mijloc de cruțare.

Mulți oameni sunt de credință, că cumpărând un obiect, pe care li este neapărat de lipsă, cu un preț mai redus, fac economie.

Această metodă de cumpărare este tocmai contrară cruțării. Căci să zicem: Cineva e silit să-și cumpere un orologiu de buzunar. El să adresează deci unui bazar, care pe lângă alți mulți articlii, dispune și de oroloage și comandă să i-se espedeze unul.

Acest orologiu însă, nu va umbla nicicând corect. S'au că umblă înainte, și atunci prututindenii unde avem trebuință, ajungem prea de timpuriu, trebuie să așteptăm, pierzând prin aceasta mult timp de giaba, și având multe neplăceri.

Dacă orologiul întârzie, atunci totdeauna ajungem la locul de lipsă prea târziu; scăpăm de multe ori trenul, pertractări judecătorești, târguri etc., ceea ce prin aceasta ne cauzează mult năcaz și pugubă.

Dacă dispunem de un astfel de orologiu, cumpărat dintr'un bazar, în scurt timp mașinăria din el va sta din cauză că acoperișul, fiind construit și așa dintr'un material slab, nu se poate închide bine și astfel lasă ca pe lângă el să intre praf, cauzându-i prin aceasta încetarea umblării. Iar dispunând de un asemenea orologiu un timp mai îndelungat, își perde punctualitatea, așa încât ajungem, cu el în buzunar, de nu știm pe ce timp ne aflăm.

Dând orologiul la reparatură costă iarăși bani. În scurt timp însă iarăși se va strica, din cauză că mașinăria din el în curând să tocește și din nou costă iarăși bani.

Și așa merge în continuu cu năcaz, timp pierdut, nesiguranță, și bani prădați pe reparatură. Cine poate deci zice, că prin cumpărarea ieftină a unui orologiu dintr'un bazar a cruțat ceva?

Nici nu putem dar pretinde, ca un orologiu, cumpărat dela un bazar, să umble regulat, căci bazarale nu sunt fabrici de oroloage și nici n'au lucrători specialiști în branșa aceasta,

ci ele voiesc ca pe lângă alte mărfuri să se ocupe și cu vânzarea de oroloage, făcându-și prin aceasta un izvor de câștig.

Cine are ceva cunoștință că ce prețuește un orologiu, acela știe că **oroloagele din Elveția sunt cele mai curate și mai bune** și desigur își va cumpăra un asemenea orologiu. Aceste oroloage umblă punctual pe secundă, să închid bine și înainte de a fi expedate sunt examinate de oameni experți și îndreptate pe secundă, prestând ceea ce trebuie să presteze un orologiu adevărat și bun.

Nu trebuie să se comande adevăratele oroloage de Elveția din bazare, și alte fabrici din Elveția, plătiind taxa cea mare de vamă, ci cumpărătorul să se adreseze la cunoscuta firmă: **„Uhrenweltversandhaus“ Suttner, in Laibach Nr. 818**, care pose o renumită fabrică de oroloage proprie înprotocolată în Elveția cu marca fabricii **„IKO“**. Dela această fabrică se paze comenda direct, fără spese de vamă, fără corespondență străină și fără mijlocitori plătiți: oroloagele curate de Elveția pe lângă garanță reală și prețurile originale de fabrică, deja dela cor. 4'10 în sus.

Mii de scrisori de recunoștință din toată lumea, dintre cari multe din America, adevăresc, cumcă adevăratele oroloage din Elveția ale lui Suttner sunt cele mai neîntrecute în conștiințiositate, precisiune, soliditate, precum și în prețurile scăzute. Aceasta e o adevărată fabrică de oroloage și un bazar, în care fiecare orologiu înainte de expedare este supus unei controle de experți, cari dispune îndreptarea și regularea lui.

Cine voiește a cumpăra un orologiu bun și solid, obiecte de aur și argint sau giuvaere să ceară Catalogul de prețuri ilustrat alui H. Suttner, Laibach Nr. 818, care la cerere să trimită francat. Prin procurarea mărfurilor dela această fabrică să cruță mulți bani dela reparatură mult timp pierdut, năcaz și pagubă, și numai aceasta se poate numi **metoda cea mai bună de a cruța.**

te doare sau dacă ți-a atras ceva prin corent sau receală, contra durerilor de podagra, reumatice și multe altele îți ajută, aceea ne poți crede, pentru că și noi înșine ne-am convins adeseori de aceea, veritabilul „Elsa-Fluid“ bineminasitor alui Feller, alinător de dureri, vindecător, desfăcător de flegmă și totdeauna aducător de ușureală grabnică, din care să capătă 12 sticle mici, 6 sticle duble sau 2 sticle speciale pentru 5 coroane franco sau 24 sticle mici, 12 sticle duble sau 4 sticle speciale pentru 8 cor. 60 fil. franco. dacă cerem dela preparator farmacistul E. V. Feller Stubica, Piața târgului Nr. 226. (com. Agram.)

Ca și când de o boală grea deodată te-ai vindeca

așa un simț ai dumneta după efectul „Elsa-Pilule“-Rhabarber alui Feller, dacă le-ai folosit odată la încuietură și tot felul de greutate de stomach și mațe. Acuși au dispărut aparențele cele neplăcute și dumneta, așa ca și noi și multe mii de oameni mulțămitori, vei ținea pentru totdeauna în casa dumnetaie preparatele cele veritabile Elsa alui Feller ca-un

prietin bun a familie d-tale.

Din Elsapilulele alui Feller costă 6 cutii 4 coroane franco, 12 cutii 7 cor. 60 fil. Veritabil sunt amândouă preparatele de căpătat de preparator farmacistul

E. V. FELLER, Stubica, Piața târgului Nr. 226 (com. Agram.)

Calendarul alfabetic.

A.

Acachie și Codrian martiri 7 Maiu.
 Acachie, Toma și Chiriachi mart. 7 Iulie.
 Adormirea Anei (mama Născăt.), 25 Iulie.
 Adormirea Născătoarei, 15 August.
 Adrian și Natalia martiri, 26 August.
 Aducerea icoanei Domnului, 16 August.
 Aduc. moașt. s. Atanasie cel m., 2 Maiu.
 " " " Chir și Ioan, 28 Iunie.
 " " " Ignatie, 29 Ianuarie.
 " " " Ioan Chrisost., 27 Ian.
 " " " Nichita, 13 Martie.
 " " " Stefan, 2 August.
 " " " Teodor Stratilat, 8 Iun.
 Adunarea, vezi Consiliu, Soborul.
 Adun. arhang. Gabriel, 26 Mart., 13 Iulie.
 Adun. apostolilor 4 Ianuarie, 30 Iunie.
 Adun. s. martir Aitala, 1 Septembrie.
 Adun. s. Ioan Botezătorul, 7 Ianuarie.
 Aflarea cap. s. Ioa Botezătorul I și II,
 24 Februarie, III., 25 Maiu.
 Aflarea moaștelor s. celor din Eugenia,
 22 Februarie.
 Afxentie cuviosul, 14 Februarie.
 Agap, Irodion, Ruf și cei cu dâșii, apo-
 stoli, 8 Aprilie.
 Agapi, Flpida și Pistis ficele Sofiei, 17
 Septembrie.
 Agapia, Chionia și Irina surori, martire,
 16 Aprilie.
 Agapie, martir, 15 Martie.
 Agatanghel și Climent martirii, 23 Ianuarie.
 Agatia fecioara martiră, 5 Februarie.
 Agatonie martir, 22 August.
 Agatopod și Teodul martiri, 5 Aprilie.
 Agav, Irodion Ruf și cei cu dâșii apo-
 stoli, 8 Aprilie.
 Agheu profet, 16 Decembre.
 Agripina martiră, 23 Iunie.
 Aitala, Acheptima și Iosif martiri, 3 Nov.
 Ajunul Crăciunului 24 Decembre.
 Akepsima, vezi Aitala, 3 Novembre.
 Akindin martir și Pigasie, 2 Novembre.

Alex. Ioan și Pavel patriarhi, 30 August.
 Alexandru și Benedict, 14 Martie.
 Alex., Timot. și Antonina mart., 10 Iun.
 Alexie și Benedict, vezi Alex., 14 Martie.
 Alexie omul lui Dumnezeu, 17 Martie.
 Alimpie Stălpnic., Stilian și Nicon, 26 Nov.
 Ambrosie episcopul Mișanului, 7 Dec.
 Amfilochie episc. Iconiei și Grig., 23 Nov.
 Amos profetul, 15 Iunie.
 Ample apost., Narcis și Strachie, 31 Oct.
 Amun diaconul, dascăl celor 40 femei
 martire, 1 Septembrie.
 Ana, vezi Adormirea Anei, 25 Iulie.
 Ana și Simeon profeți, 3 Februarie.
 Ana și Ioachim părinții Născăt. 9 Sept.
 Ana zemis irea, 9 Decembre.
 Ananie apost. și Roman cântăreț, 1 Oct.
 Ananie unul din cei 3 coconi cu Daniel
 17 Decembre.
 Anastasia martira, 22 Decembre.
 Anastasia Rom. și cuv. Avramie, 29 Oct.
 Anastasie Persul cu 70 soți și apost. Ti-
 moteiu, 22 Ianuarie.
 Anatolie patriarhul Constantinopolei și
 Iachint, 3 Iulie.
 Andrea luna lui Decembre.
 Andreiu apostol, 30 Novembre.
 " arhiep. Critului, 4 Iulie.
 " Criteanul și Osie, 17 Octobrie.
 " Stratilatul martir, 19 August.
 Andronic apostol, 17 Maiu.
 Andronic cuviosul și Iacob a lui Alfeiu
 apostol, 9 Octobrie.
 Andronic, Prob și Tarah mart., 12 Oct.
 Anichit și Fotie martiri, 12 August.
 Anisia mart. și Zotie preotul, 30 Dec.
 Antim episc. Nicomidiei și Teoctist, 3
 Septembrie.
 Antinogen ieromonahul martir, 16 Iulie.
 Antipa episc. Pergamului martir, 11 Apr.
 Antonina, vezi Alexandru 10 Iunie.
 Antonie cel mare, 17 Ianuarie.
 Anul are patru anotimpuri; 12 luni
 sau 52 săptămâni și una sau două
 zile. O sută de ani e un veac sau

un secol. Patru ani era la Grecii vechi o Olimpiadă.

Anul bisect are zile 366 și urmează după trei ani comuni. Anii cari au la finalul lor 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32 și 40 sunt bisecți.

Anul comun are zile 365 și sunt trei unul după altul.

Anul dela facerea lumii până la Christos 5508.

Anul dela diluviu (potop) până la Christos 1722.

Anul intercalat, vezi anul bisect.

Anul n.u se număra mai înainte dela 1 Martie, Rușii numărau așa până la 1492, de aci până 1700 dela 1 Septembrie. Azi numără toți creștinii dela 1 Ianuarie.

Anul ordinar, vezi Anul comun.

Anul ordinar bisericesc 1 Septembrie.

Anul pascal începe cu Dumineca Paștilor și durează până la Paștile viitoare, el cuprinde trei timpuri însemnate: Timpul Triodului dela Dumineca Vameșului până la Dumineca Paștilor, timpul cincizecimii dela Dumineca Paștilor până la Dumineca după Rusalii și Timpul Octoiului, dela Dumineca după Rusalii până la Dum. Vameșului.

Anul solar, vezi Anul nou.

Anul visect, vezi Anul bisect.

Anutimpurile sunt: Primăvara, Vara, Toamna și Iarna.

Aquila apostolul, 14 Iulie.

Aquilina martira și Trifilie episc. Leuc., 13 Iunie.

Apolonie, Tirs, Calinic, Filimon și Lifchie martiri, 14 Decembrie.

Apostoli sunt 12 și 72 de învățăcei. Cei 12 să numesc: Petru care se numea Simon și fratele său Andreiu întâi chematul, amândoi erau pescari. Iacob a lui Zevedei și fratele său Ioan evanghelistul erau pescari, fură numiți Boanerges, ce înseamnă: Fiii tunetului. Filip din Betsaida în Galilea.

Vartolomeu care se numea Natanael.

Mateiu vameșul să numea Levi.

Toma să numea Didim, era pescar.

Iacob a lui Alfeiu

Tadeiu numit și Levi.

Simon Cananeul Zilot și

Iuda Iscariotul, carele a vândut pre Domnul Isus Christos, și după ce l'a vândut s'a spânzurat. În locul lui alseră apostolii pe Matia.

Apostolii soborul celor 12, 30 Iunie.

Apostolii soborul celor 70, 4 Ianuarie.

Aprilie a patra lună în an să numește și Prier, are zile 30.

Arangelul de iarnă, 8 Noiembrie.

Arangelul de vară, 13 Iulie.

Areta episcopul Etiopiei martir și Duma sau Reuma soția cu ficele sale, 24 Oct.

Ar. terea Domnului, vezi Botezul, 6 Ian.

Arhip'apostolul, 19 Februarie.

Aristarh apost. Pud și Trofin 15 Apr.

Arsenie arhiep. Corfului și Macarie Eghipteanul, 19 Ianuarie.

Arsenie și Ioan Teologul apost. și evanghelist, 8 Maiu.

Artemie patriarh. Alexandriei marele martir, 20 Octombrie.

Artemon martir, 13 April.

Atanasie cel mare al Alexandriei și Chiril arhiep. Alexandriei, 18 Ianuarie.

Atanasie patriarhul Constantinop., aducerea moaștelor, 2 Maiu.

Atanasie dela Aton și Marta, 5 Iulie.

August luna opta în an să numește și Măsăliu și Gust are 31 zile.

Autonom martirul, 12 Septembrie.

Auxentie părintele filozof, 14 Februarie.

Avacum profetul, 2 Decembrie.

Avdie profetul și Varlaam martirul 19 Noiembrie.

Averchie episcopul, 22 Octombrie.

Aviv, Gurie și Salmona, mart., 15 Nov.

Avramie cuv., vezi Atanasia, 29 Oct.

Avxentie, vezi Auxentie, 14 Februarie.

Axentie, Eustratie, Eugenie și ceilalți, 13 Decembrie.

Azarie unul din cei 3 soți ai lui Daniel, 17 Decembrie.

B.

(Ce nu afli sub B. caută sub V.)

Baba Dochia (Esdochia) zilele babelor 1 Martie.

Babele primele 9 zile ale lui Martie dela 1 până la 9 Martie.

Barnaba, vezi Varnava, 11 Iunie.

Bartolomeu vezi Vartolomeu, 11 Iunie.

Bartolomeu reînțoarce moaștelor, 25 Aug.

Basileu episcopul Amasiei, 26 Aprilie.

Basilie mărturisit. episc. Pariei, 12 Apr.

Basilie preot al bisericei din Ancyra. 22 Martie.

Basiliu arhiep. Cesariei și Capadochici, 1 Ianuarie.

Basilisc, Eutropie și Cleonic mart., 3 Mart.

Benedict, vezi Alexandru 14 Martie.

Blasiu ieromonahul și Vlasie episc. Sevastiei 11 Februarie.

Bobotează, vezi Botezul Domn., 6 Ian.
 Bonifatie martirul, 19 Decembre.
 Botezul Domnului (Boboteaza, Arătarea Domnului, Teofanie, Epifaniile), 6 Ian.
 Brăuș Născătoarei de Dumn., 31 Aug.
 Brumar luna lui Novembre.
 Brumărel luna lui Octombre.
 Bunavestirea, 25-Martie.

C.

Calendarul e cartea în care să află împărțirea legală a timpului în ani, luni și zile și să numește așa după cuvântul latin „Calende” care însemna la Romani începutul lunii; după alții Calendarul să numește după cuvântul Colinda.

Calendarul Iulian sau vechi cu carele se servesc creștinii ortodoksi-catolici și greco-catolici e întemeiat de Iuliu Cezar la anul 40 a. Ch. și primit de creștinii în anul 325.

Calendarul Gregorian sau nou e calendarul iulian îndreptat și prelucrat de Sosigene pe timpul Papei Gregor XIII în anul 1582; cu el să servesc creștinii romano-catolici, Luteranii și Calvinii.

Calendarul ortodox-răsăritean e calendarul iulian cu puțină descliniere.

Calendarul israelit începe dela facerea lumii 3761 ani a. Ch.

Calendarul turcesc începe dela Hegira — fugirea lui Mohamed dela Meca la Medina 15—16 Iulie 622.

Calinic, vezi Apolonie 14 Decembre..

Calinic și Teodota martiri, 29 Iulie.

Calista martira, Evod și Ermogen frați buni martiri, 1 Septembrie.

Calistrat martirul, 27 Septembrie.

Capul s. Ioan Botezătorul, vezi aflarea I, II și III, 24 Februarie, 25 Maiu.

Capiton episcopul, Vasileu, Eugen și Eugenia cei din Hersova, 7 Martie.

Carneval, Mâncarea de carne, Cășlegiul, Carnelegiul dela Crăciun până la Lăsatul de carne.

Carp apostolul, 26 Maiu.

Carp episcop de Tiatira și Papi diacnul său, martiri, 13 Octobrie.

Casian Romanul preot și stareț, 20 Febr. Cășlegiul, vezi Carneval.

Catarina, vezi Ecaterina, 25 Novembre.

Chiona, vezi Agapia, 16 April.

Chiprian martirul și Iustina fecioara, 2 Octombre.

Chiriach Sihastul (Mioiu), 29 Septembrie.

Chiriachi, vezi Acachie, 7 Iulie.

Chiric și Iulita mama lui, 15 Iulie.

Chiril, vezi Atanasie, 18 Ianuarie.

Chiril arhip. Ierusalimului, 18 Martie.

Chiril patriarhul Alexandriei, 9 Iulie.

Chir, vezi aducerea moaștelor, 28 Iulie.

Chir și Ioan doct. fără de argint, 31 Ian.

Chrisant, vezi Hrisan, 19 Martie.

Christina, vezi Hristina, 24 Iulie.

Christofor, vezi Hristofor, 9 Maiu.

Ciclul luni (Crugul luni) e un timp de 19 ani, începe 1 vn înaintea lui Christos și să află pentru ori care an dacă adaugem acestui an 1 și suma împărțim cu 19, restul care rămâne e ciclul luni. O numără 19. Aceasta e pentru calendarul Iulian, iar pentru cel ortodox-răsăritean scădem doi și împărțim ca și la Iulian.

Exemplu pentru anul 1908 după :

Calend. iulian = $1908 + 1 = 1909 : 19 = 100$ și rămâne 9.

Cal. ortodox — $1908 - 2 = 1906 : 19 = 100$ și rămâne 6.

Ciclul soarelui (Crugul soarelui) e un timp de 28 ani, începe după Calendarul iulian cu 9 ani, ar după Calendarul ortodox-răsăritean cu 20 ani înainte de Christos și să află pentru fiecare an dacă adaugem anului 9 ori 20 și suma o împărțim cu 28, restul e Ciclul. O = 28. Exemplu pentru a. 1909 după Calendarul iulian $1909 + 9 = 1918 : 28 = 68$ și rămâne 14 = ciclul ortodox $1909 + 20 = 1929 : 28 = 68$ și rămâne 25 = ciclul.

Cinstitul lanț al s. Petru, 16 Ianuarie.

Cireșar luna lui Iunie.

Cleonic, vezi Basilisc, 3 Martie.

Climent episcopul Ancirei, 23 Ianuarie.

Climent și Petru papi ai Romei, 24 Nov.

Codrat apostol din Magnesia, 21 Sept.

Codrat din Corint martir, 10 Martie.

Codria, vezi Achacie, 7 Maiu.

Conon din Nazaretul Galileei martir, 5 Martie.

Conciliu, vezi Soborul, Adunarea.

Conciliuri ecumenice au fost șapte :

I in Nichea la a. 325, a fost 318 s. păr.

II „ C-nopole „ 381, „ „ 156 „ „

III „ Efes „ 431, „ „ 200 „ „

IV „ Halchidon „ 451, „ „ 630 „ „

V „ C-nopole „ 553, „ „ 165 „ „

VI „ „ „ 680, „ „ 170 „ „

VII „ Nichea la a. 787, a fost 367 s. păr.

Constantin cel Mare împărat și Elena mama sa, 21 Maiu.

Gornile sutașul 13 Septembrie.
 Cosma și Damian doi frați doctori 1 Iulie
 și 1 Novembre.
 Crăciunul, vezi Nașterea Dom. 25 Dec.
 Crăciunul mic e anul nou 1 Ianuarie.
 Crucea mică e T. Cap. s. Ioan Botezătorul
 29 August.
 Crucea, Scoaterea, (Închinarea) ei și s. s.
 șapte martiri Macavei 1 August.
 Csenia Romana cuvioasa 24 Ianuarie.
 Csenofont ca ceata sa 26 Ianuarie.
 Cuptoriu luna lui Iulie.

D.

Dalmat arhiman. Faust și Isachie 3 Aug.
 Damian și Cosma vezi Cosma 1 Iul. 1 N.
 Daniel profetul cu cei trei cuconi: Ananie
 Mișael și Azarie 17 Decembre.
 Daniel Stălpnicul 11 Decembre.
 David cel din Tesalonic 26 Iunie.
 Decembre numit și Undrea luna două-
 sprezecea în an, are zile 31.
 Denia (Priveghiu) Mercuri și Vineri în a
 cincea săptămână a postului mare (de
 la lăsatul de brânză) și Joi în săptă-
 mâna mare (înaintea Paștilor).
 Deslegarea postului: Săptămâna între
 Paști și Dumineca Tomei; între Ru-
 salie și începutul postului s. s. Apos-
 toli și între Crăciun și Anul nou.
 Deslegarea la ouă și brânză: Miercuri
 și Vineri în săptămâna albă.
 Deslegarea la Pește: 2 Februarie de nu
 este postul mare; 25 Martie, 24 Iunie
 30 Iunie, 6 August, 14 Novembre, 21
 Novembre și în Dumineca Florilor.
 ia și Macrina făcători de minuni 19 Iul.
 imitric (Să Medru) marele martir 26 Oct.
 ionid din Tarsul Ciliciei martir 16 Aug.
 ionisie Areopogitul 3 Octombrie.
 itala și 40 femei martire 1 Septembrie.
 ouăzeci de mii martiri arși în Nicome-
 dia 28 Decembre.
 ochia, vezi baba Dochia 1 Martie.
 ominica cuv. și Georghie al Nisiei 8 Ian.
 ometie făcători de minuni 7 August.
 ometie și Grigorie Episcop. Nisiei 10 Ian.
 orimedont, Savatie și marele martir Tro-
 fim 19 Septembrie.
 Doroteiu Episcopul Tireului martir 5 Iun.
 Dumineca e sărbătoare și sunt în an 52
 dintre care se numesc:
 Dumineca înaintea Botezului.
 Dumineca după Botez.
 Dumineca Vameșului și a Fariseului și
 Începutul Triodului e totdeauna a doua
 Duminecă după luna nouă a lui Ianuarie,

dela Dumineca aceasta până la Pașt
 sunt 70 de zile.

Dumineca fiului răstăcit, între Dumineca
 Vameșului și Dumineca Lăsat. de carne.
 Dumineca Lăsatului de carne.
 Dumineca Lăsatului de brânză.
 Dumineca întâia din post sau Dumineca
 Ortodoxiei. După s. Liturghie să afu-
 risese ereziicii și toți aceia cari să la-
 pădă de ortodoxie. Să pomenesc scu-
 titorii și apărătorii religiei.
 Dumineca din post a 2. 3. 4. și a 5.
 Dumineca Florilor.
 Dumineca Paștilor. Ziua cea luminată.
 Dumineca Tomei când sau arătat Iisus
 lui Toma, carele nu credea în Inv. lui.
 Dumin. Mironosiților după Dum. Tomei.
 Dumineca Slăbănogului (Paraliticului) a
 patra după Paști.
 Dumineca Samarinenă, a 5 după Paști.
 Dumineca Orbului, a șeasa după Paști.
 Dumineca S. S. Părinți a șeptea d. Paști.
 Dumineca Rusaliilor.
 Dumineca Tuturor Sânilor totdeauna în-
 tăia după Rusalie. Lăsatul de carne
 pentru postul s. s. Apostoli.
 Dumineca înaintea Înălțării s. Cruci.
 Dumineca după Înălțarea s. Cruci.
 Dumineca Strămoșilor a doua înaintea
 Crăciunului.
 Dumineca înaintea Crăciunului.
 Dumineca după Crăciun.
 Dumineca tânără după Lună nouă.
 Duminecele Triodului sunt: Dela Dumi-
 neca Vameșului până la Paști.
 Duminecele Pentecostarionului (Cincize-
 cimei) sunt: Dumineca Paștilor până
 inclusive Dumineca Tuturor Sânilor.
 Duminecele Octoichului sunt: Dumineca
 a doua după Rusalie până la Triodion.

E.

Ecatarina mare Martiră, vezi Catarina
 25 Noembrie.
 Efplu arhidiacon și Nifon cuv. 11 Aug.
 Efplihie din Cesarea martir 9 Aprilie.
 Efrem cel din Hersonova martir, Vasileu și
 alții 7 Martie.
 Efrem Sirul cuviosul 28 Ianuarie.
 Eftimie cel Mare cuviosul 20 Ianuarie.
 Eftihie martirul 6 Aprilie și 24 August.
 Elefterie martirul și Pavel cuv. 15 Dec.
 Elena, vezi Constantin și Elena 21 Mai.
 Elisaveta cuv. și Sava Stratilat martir 24
 Aprilie.
 Eliseiu profetul fiul lui Safat și învăță-
 celul s. Ilie 14 Iunie.

Elpida, vezi Sofia 17 Septembrie.

Emanuel (Manuil), Savel și Ismail martiri 17 Iunie.

Emilian Episcopul Chizicului mart. 8 Aug.
Emilian și Iachint martiri 18 Iulie.

Epacta după Calendariul iulian e numărul carele arată câte zile a trecut dela Luna nouă a anului trecut până la 1. Ianuarie și poate să fie dela 0 până la 30. Să află dacă să înmulțește numărul de aur cu 11 și să împarte cu 30. Restul e Epacta. Exemplu: În anul 1907 a fost Numărul de aur $8 \times 11 = 88 : 30 = 2$ și rămâne 28 adică Epacta e 28. Aceasta Epactă din Calendariul iulian e Temelia Calendariului ortodox. Epacta după Calendariul ortodox-răsăritean e numărul care adaus Temeliei face 21 ori 51. Exemplu: Temelia anului 1907 e 28 ca să căpătăm 51 mai trebuesc 23 dar acest număr e Epacta Calendariului ortodox.

Epifanie Episcopul Ciprului și Gherman Patriarhul Constantinoplei 12 Mai.

Epifaniile, vezi Botezul 6 Ianuarie.

Epistimia și soț. ei Galact. mart. 5 Nov.

Erast apost. Olimp și Orest mar. 10 Nov.

Ermen, Ioanichie și Nicandru mar. 4 Nov.

Ermia și Ermie martiri 31 Mai.

Ermil diaconul și Stratonie 13 Ianuarie.

Ermogen, vezi Calista 1 Septembrie.

Ermogen eparhul, Mina și Eugraf 10 Dec.

Ermolae ieromonahul martir 26 Iulie.

Eudochia, vezi Baba Dochia 1 Martie.

Eufemia mare Martira 11 Iulie și 16 Sep.

Eufrosina cuv. din Alexandria 25 Sept.

Eugenie, vezi Capiton 7 Martie.

Eugenia cuv. (Ajun. Crăciunului 24 Dec.

Eugenie, Eustratie, Axentie, Mardare, Orest și Luca 13 Decembrie.

Eugraf, vezi Ermogen 10 Decembrie.

Eulampia și Eulampie martiri 10 Octom.

Eumenic făcători de minuni 18 Septem.

Euplu arhidiacon și Nifon 11 August.

Eupsihie, vezi Epsihie 9 Aprilie.

Eusebie episcop de Samosata 22 Iunie.

Eusignie martirul 5 August.

Eustatie-Placida și fiii săi 20 Septembrie.

Eustatie și Timoteiu din Simvoli 21 Feb.

Eustratie, vezi Eugenie 13 Decembrie.

Eutihie martirul 24 August.

Eutimie, vezi Eftimie 20 Ianuarie.

Eutropie, vezi Basilisc 3 Martie.

Eved, vezi Calist 1 Septembrie.

F.

Faust, vezi Dalmatie, 3 August.

Februarie să numește și Faur e a doua lună în an și are în anul comun 28, ear în cel bisect 29 zile.

Femei 40, vezi Amun 1 Septembrie.

Fevronia sfânta 25 Iunie.

Filaret îndurătorul și prof. Naum 1 Dec.

Filimon apostolul 22 Novembre.

Filimon, vezi Apolonie 14 Decembrie.

Filip apostolul și Lăsatul de carne pentru Crăciun 14 Novembre.

Filip apost. și Teofan cuv. martiri 11 Oct.

Filumen și Paramon martiri 29 Novemb.

Flor și Lavru frați, martiri 18 August.

Florar luna lui Maiu.

Floriile, Dumineca Florilor, Staule'e Florilor cade totdeauna o săptămână înainte Paștilor.

Foca factoriu de minuni și Iona profetul 22 Septembrie.

Foca, Teofil, Trofim și alții martiri 23 Iul.

Fotie vezi Anichit 12 August.

G.

Gabriel arhanghelul, soborul 26 Martie.

Gabriel și Mihail mai mari Voezozî-Arangelul de iarnă 8 Novembre.

Gabriel, soborul lui, Arangelul de vară, 13 Iulie.

Gai' cion și Epistimi soția sa martiri 5 N.

Gavril, vezi Gabriel.

George al Nisiei și Domenica 8 Ianuarie.

George Episcopul Mitlenei 7 Aprilie.

George marele Martir-Sân George 23 Apr.

Gerariu luna lui Ianuarie.

Germenariu luna lui Maiu.

Gerasim avă în Palestina 4 Martie.

German, vezi Epifanie 12 Maiu.

Glicheria martira 13 Maiu.

Gordie Capitan la Iulie 3 Ianuarie.

Grigorie arhiepiscopul Armeniei 30 Sept

Grigorie Deca olitul și Proclu arhiepiscopul Constantinoplei 20 Novembre.

Grigorie episcopul Neocesariei 17 Nov.

Grigorie, vezi Dometie 10 Ianuarie.

Grigorie, vezi Amfilohie, 23 Novembre.

Grigorie și învățăcelul său Ioan cuviosul 18 Aprilie.

Grigorie Teologul ierarh 25 și 30 Ian.

Gurie, vezi Aviv 15 Novembre.

H.

Haralampie preotul martir 10 Februarie.

Haritina martiră 5 Octombrie.

Hariton mărturisitorul 28 Septembrie.

Hrisant și Darie martiri 19 Martie.

Hristina fiica Stratilatului din Tir mare
martiră 24 Iulie.
Hristofor prof. și Isaia martir 9 Maiu.

I.

Iachint, vezi Anatolic 3 Iulie.
Iachint, vezi Emilian 18 Iulie.
Iacob a lui Alfeiu unul din cei 12 apostoli 9 Octombrie.
Iacob apostolul fratele Domnului 23 Oct.
Iacob episcop și martir 21 Martie.
Iacob fiul lui Zavedeu unul din cei 12 apostoli 30 Aprilie.
Iacob Persul martir 27 Novembre.
Ianichie, vezi Ermen 4 Novembre.
Ianuarie—Gerarius luna primă în an. are 31 zile.
Ianuarie episcopul 21 Aprilie.
Iara anutimp, durează 90 zile dela 9. decembrie până la 9 Martie.
Iason apostolul și Sosipatru 28 Aprilie.
Icoana Domnului v-zi Aducerea ei 16 Aug.
Ierarhi trei, Marele Vasile, Grigorie Teologul și Ioan Chrisostomul 30 Ianuarie.
Ieremia profetul 1 Maiu.
Ieronim și Policarp episc. Smirnei 23 Feb.
Ieroteiu episcopul Atenei martir 4 Oct.
Iezechil profetul, Simeon și Ioan 21 Iulie.
Ignatie arhiepiscopul Antiohiei și purtător de Dumnezeu 20 Decembrie.
Ignatie, vezi Aducerea moaștelor s. Ignatie 29 Ianuar.
Iisus Navi și Începutul indictului 1 Sep.
Ilarie, Proclu și Mihail martiri 12 Iulie.
Ilarion cel mare 21 Octombrie.
Ilarion egumenul și Stefan făcător de minuni 28 Martie.
Ilarion și Visarion 6 Iunie.
Ilie profetul 20 Iulie.
Înălțarea de toată lumca a cinstitei și de viață făcătoarei Cruci (Ziua Crucei) 14 Septembre.
Înălțarea Domnului — Ispasul, cade totdeauna la 40 de zile după Paști și la 10 zile naintea Rusaliilor.
Începutul Indictului, vezi Indict. 1 Sept.
Închinarea cinstitului lanț al s. Petru Sânt Petru de iarnă), 16. Ianuarie.
Indictul era la Romani timpul de 15 ani în care să facea repartiția tributului și să numește Numărul roman. Indicturi sunt mai multe, însă biserica noastră primi în anul 312 Indictul împărătesc sau grecesc carele începe cu 3 ani înaintea lui Cristos și să află pentru oricare an dacă adaugem anului 3 și suma împărțim cu 15, apoi restul care rămâne e Indictul. Exemplul

pentru anul 1882: $1882 + 3 = 1885$:
 $15 = 125$ și rămâne $10 = \text{indict.}$)
Înnumărtăirea praznicului — Mezul părăsimilor, totdeauna Mercuri în mijlocul postului mare, 24 de zile înaintea Paștilor.
Întâia și a două aflare a cinstitului cap al s. Ioan Botezătorul 24 Februarie.
Întemпинarea Domnului Is. Chr. 2 Febr.
Întoarcerea moaștelor s. Apostol Bartolomeu 25 August.
Întrearea în biserică a Prea Sântei Născătoare de Dumnezeu 21 Novembre.
Întunecimea luni — Eclipse să întâmpla numai la luna plină, pe timpul acesta să află pământul între soare și lună și umbra pământului acopere luna ori total, ori partial ori inelar.
Întunecimea de soare să întâmpla numai la Luna n auă pentru că atunci să afla luna între soare și pământ și ne acopere vederea soarelui ori total, ori partial ori inelar.
Întunecimi de soare și de lună sunt în 18 ani și ceva mai bine 70, dintre care sunt 41 de soare și 29 de lună, dar întrun an poate să fie 7 întunecimi, dintre aceste sunt mai puțin 2 de lună.
Învierea Domnului — Paștile. Sărbătoare mare să serbează 3 zile și poate cădea pe Duminecele dela 22 Martie până la 25 Aprilie dar totdeauna în Dumineca prima după întâia lună plină a ecuinocliului de primăvară, adică întâia după 8 Martie. Dacă cade Învierea Domnului într'o Dumine a cu Pasha jidovească atunci să serbează cu o săptămână mai târziu.
Învierea lui Lazar totdeauna Sâmbătă înaintea Floriilor.
Ioan ajunătorul și Mamant mart. 2 Sept.
Ioan Botezătorul, vezi Aflarea capului 24 Februarie, 25 Maiu.
I. Botez. Nașterea lui Sânzii-Iana 24 Iunie.
Ioan Botez. Soborul lui 7 Ianuarie.
Ioan Botez. Taerea capului 29 August.
Ioan Botez. Zămislirea 23 Septembre.
Ioan Chrisostomul, gură de aur arhiepiscopul Constantinopolei 13 Nov.
Ioan Chrisost. vezi Aduc. moașt. 27 Ian.
Ioan Crisost., vezi Ierarhi 30 Ianuarie.
Ioan Colibașul și Pavel Tebeul cuv. 15 Ian.
Ioan Damaschin 4 Decembrie.
Ioan dela peșterea cea veche 19 Aprilie.
„ milostivul 12 Novembre.
„ vezi Alexandru 30 August.
„ Scărarul cuvios 30 Martie.

— vezi Chir 31 Ianuarie.
 — Aducerea moaștelor 28 Iunie.
 — Grigorie 28 Aprilie.
 — Iezechil 21 Iulie.
 Ioan, vezi Arsenie, 8 Maiu.
 — Teolog., Evang. și Apost. 26 Sept.
 Ioachim, vezi Ana 9 Septembrie.
 Ioanichie, vezi Ermeu 4 Novembre.
 Ioil prof. și Var mart. 19 Octombrie.
 Iona, vezi Foca 22 Septembrie.
 Iosif, vezi Akepsima, 3 Novembre.
 Iosif scriitor de cânt și Toma apost. 4 Apr.
 Iov s. și dreptul 6 Maiu.
 Ipatie episcopul Gangrenelor făcătoriu de minuni 31 Martie.
 Ipolit papa Romei și s.s. Trei ierarhi 30 Ian.
 Irina, vezi Agapia 16 Aprilie.
 Irina mare martiră 5 Maiu.
 Irinarh martir din Sevasta și Stefan cel nou martir 28 Novembre.
 Irodion, vezi Agap 8 Aprilie.
 Isaia profetul 9 Maiu.
 Is. Hs. Ni. Ka era mai nainte cu slove IC. XC. HI. KA. și înseamnă: Iisus Hristos a biruit.
 Isachie marturisitoriu 30 Maiu.
 Isachie, vezi Dalmat 3 August.
 Isidor Pelusiotul mărturisitor 4 Februarie.
 Isidor martirul 14 Maiu.
 Ismail, vezi Emanuel 17 Iunie.
 Ispasul, vezi Înălțarea Domnului.
 Iuda fratele Domnului apostol 19 Iunie.
 Iulian din Tarsis martir 21 Iunie.
 Iuliana din Nicomidia martiră 21 Dec.
 Iulie, Cuptoriu, a șaptea lună în an are zile 31.
 Iulita, vezi Chirie, 15 Iulie.
 Iunie, Cireșar, a șasa luna în an are zile 30.
 Iustin martir, marele filozof 1 Iunie.
 Iustina, vezi Chirpian 2 Octombrie.

J.

Joi, vezi săptămâna.
 Joi mare, vezi săptămâna patimilor.

L.

Lăsatul de brânza (Zăpostitul) e mutabil, septe săptămâni nainte Paștilor, dela Dumineca aceasta începe Postul mare sau Postul Paștilor.
 Lăsatul de carne (Zăpostitul) sunt patru adeva pentru:
 — Paști, Dumineca opt săptămâni înainta Paștilor.
 — Sân-Petru sau s. s. Apostoli, Dumineca după Rusali sau Dumineca Turtur Sântilor, e mutabil.
 — Sânta Maria mare 31 Iulie.

— Crăciun 14 Novembre.

Laurentie arhidiaconul martir 10 August
 Lavru, vezi Flor 18 August.

Lazar, vezi Învieria lui Lazar.

Leon episcopul Cataniei 20 Februarie.

Leon papa Romei 18 Februarie.

Leontie cuviosul martir 18 Iunie.

Lifchie, vezi Apolonie 14 Decembrie.

Litera Duminice arată în calendarul bisericesc Duminicile de peste an și sunt șapte: În calendarul Iulian începe dela 1 Ianuarie cu A, B, C, D, E, F și G. În anul bisect Duminicile după 29 Februarie au două litere. Calendarul Gregorian schimbă Litera Duminice dela anul 1583 până 1700, dela 1701 până la 1800, dela 1801 până 1900 și dela 1901 până la 2100 așa de când e în calendarul iulian A e în ca end riul gregoria G.

După calendarul ortodox să iau slovele

îndrept
 adeva:

2, 5, e, g, 7, 12

b. și a. și începe dela 1 Mart. cu slova

12

Litera (Slova) Păscălei e cheia cu care se află Paștile și toate serbătorile mutabile și sunt 35 pentru că atâtea zile sunt în care poate cădea Paștile.
 Loghin sutașul martir, 16 Octombrie.
 Luca apostol și evangelist 18 Oct.
 Luca cuviosul și Partenie episcop. Lamps. 7 Februarie.

Lucia, vezi Axentie 13 Decembrie.

Luchian martirul 15 Octombrie.

Luchilian al Constantinopolei 3 Iunie.

Lucinul, vezi Luca evangeli. 18 Oct.

Luna. Anul are 12 luni: Ianuarie, Februarie, Martie, Aprilie, Maiu, Iunie, Iulie, August, Septembrie, Octombrie, Novembre și Decembrie.

Luna de zile 30 e numai pentru socolă

Luna de patru săptămâni are 28 zile și sunt în an 13 pentru ca aceste luni sunt cu 2—3 zile mai mici.

Luna nouă să vede după apunerea soarelui la apus (vest) în forma unei secere.

Luna plină la 14 zile dela Luna nouă să vede după apunerea soarelui la răsărit (est) ca un fond rotund).

Luni, vezi Săptămâna.

Lunia curată după Dumineca Lăsutului de brânză.

Lunia morților după Dumineca Tomei (Mătealău). În Lunia aceasta să pre-

noește suprafața mormânturilor, să fac rugăciuni pentru morți și să dă de pomană.

Lup martirul 23 August.

M.

Macarie al Alexandriei, Arsenie arhiepiscop. 19 Ianuarie.

Macavei șapte martiri și Scoaterei cins. Cruci 1 August.

Macra (Maura) și Timoteiu mart. 3 Maiu.

Macrina, vezi Dia cuvioasele 19 Iulie.

Măhrama Domn. și Diomid martir. 16 Aug.

Maiu, Florariu a 5 lună în an are zile 31.

Malahie prof. și Gordie capitanul 3 Ian.

Mamant, vezi Ioan ajunătorul 2 Sept.

Măna anului în calendariul românesc e Slova Duminecei a calendariului ortodox adecă :

A-1, B-2, I-3, A-4.
 E-5, S-6, și Z-7.

Mancarea de carne, vezi Carn val.

Manuil, Emanuil, vezi Ismail 17 Iunie.

Marcu apostol și evangelist 25 Aprilie.

Marcu episcopul Aretuselor 29 Martie.

Marchian, Martirie Notarul martiri 25 Oct.

Mardare, vezi Axentie, 13 Decembre.

Maria cea din Miasme, Soborul ei, 1 Sept.

Maria Eghipteana 1 Aprilie.

Maria Magdalena purt. de mir 22 Iulie.

Maria Născ., vezi Adormirea 15 August.

Maria Născ., vezi Într. în biserică 21 Nov.

Maria Născ., vezi Bunavestire 25 Martie.

Maria Născ., vezi Nașterea ei 8 Sept.

Maria Născ., punerea cinstului brâu 31 August.

Maria Născ. Soborul a două zi de Crăciun 26 Decembre.

Marina (Să Margita) mare martiră 17 Iulie.

Marț, vezi Săptămâna.

Marta, vezi Atanasie 5 Iulie.

Martie — Mărtisor — Germănar luna a treia în an are zile 31.

Martin papa Romei martirul 14 Aprilie.

Martinian pusnic la Atena martir 13 Febr.

Martinii de iarnă dela 1 până la 3 Febr.

Martinii de toamnă dela 12 până la 14 Nov.

Martirele femei, vezi Amun 1 Septembrie.

Martir și Martirii să tăpneau în cărțile vechi Mucenic și Muceniții.

Martiri din Hersova, vezi Efrem, 7 Martie.

Martirii din Nicomidia vezi Doauăzeci de mii 28 Decembre.

Mart. noave d. Chizica și Memnon 29 Apr.

Martirii patruzeci 9 Martie.

Martirii 40 și cinci din Nicopoli 10 Iulie.

Martirii și doi din Amoreea 6 Martie.

Martirii șapte, vezi Macavei-1 August.

Martirii treizeci și trei d. Melintina 7 Nov.

Martirie, vezi Marchinian 25 Octombrie.

Măsălaru, luna lui August.

Mătcălu, vezi luna morților.

Mateiu apostol și evangelist 9 August,

16 Novembre.

Matrona din Salonic 27 Martie.

Matrona și martirul Onifor și Porfirie 9 Novembre.

Maxim mărturisitorul 13 August.

Maxim mărturisitorul și martirul Neofit 21 Ianuarie.

Melania Romana cuvioasa 31 Decembre.

Meletie arhiepiscopul Antiohiei 12 Febr.

Memnon, vezi Martiri nouă 29 Aprilie.

Mercuri, vezi Săptămână.

Mercuria Todorusalelor cade totdeauna la 24 zile înainte de Rusalii și 24 zile după Paști.

Mercurie și Ecaterina mare martiri 25 Nov.

Metăniile încep totdeauna în primă Joie din Părăsini.

Metodie episcopul Patarilor mart. 20 Iunie

Metodie patriarhul Constantinopolei și profet. Elisei 14 Iunie.

Mezul Păresimilor, vezi Injumătățirea praznicului.

Mihea profetul 14 August

Mihail Arhistratul minunea lui în Colose 6 Septembrie.

Mihail, vezi Ilarie 12 Iulie.

Mihail și Gabriel, vezi Gabriel 8 Nov.

Mihail Sinadon mărturisitor 23 Maiu.

Mina, vezi Ermogen 10 Decembre.

Mina, Victor și Vichentie martiri 11 Nov.

Minodora, Mitrodora și Nimfodora surori mare martire 10 Septembrie.

Minunea din Colase, vezi Mihail 6 Sept.

Mioiu (S. Mioiu) vezi Chir ac 29 Sept.

Miron preotul martir 17 August.

Miron și Maria Magdalena, 22 Iulie.

Misael unul din cei trei coconi cu Daniel 17 Decembre.

Mitrodo, vezi Minodora 10 Septembrie.

Mitrofan patriarh. Constantinopolei 4 Iun.

Moastele s. Atanasie, vezi Aducer. 2 Maiu.

Moastele s. Chir și Ioan vezi Aduc. 28 Iun.

Moastele s. Ignatie, vezi Aducerea 29 Ian.

Moastele s. Ioan Chrisostomul. vezi Aducerea 27 Ianuarie.

Exemplu
Anul 1908¹ să
scrie.

7544

Numirea Domnului, vezi Anul nou, 1 Ian.

O.

Octombrie—Brumărel e a zecea lună în an, are zile 31.
Olimpa, vezi Erast 10 Novembre.
Olimpiada e cuvânt grecesc și înseamnă 4 ani.
Olimpie, vezi Adormirea Anei 25 Iulie.
Onesim apostolul 15 Februarie.
Onisifor, vezi Matrona 9 Novembre.
Onufrie cnv. și Petru martirul 12 Iunie.
Orest, vezi Erast 10 Novembre.
Orest, vezi Axentie 13 Decembre.
Osie, vezi Andrei 17 Octombrie,

P.

Pahomie cel mare 15 Maiu.
Pamfilie martirul 16 Februarie.
Pancratie episcopul Tavromeniei 9 Iulie.
Panteleimon (Pantile) Marele martir și tămăduitor 27 Iulie.
Papie și Savin martiri 16 Martie.
Papii, vezi Carp 13 Octombrie.
Paramon, vezi Filumen 29 Novembre.
Parascheva-Vinerea mare 14 Octombrie.
Părăsimele, vezi Postul Paștilor.
Părinții cei uciși în monaș. s. Sava 20 Mar.
Părinții cei uciși în Sinaia și Rait 14 Ian.
Parmena, vezi Nicanor 28 Iulie.
Paștile, vezi Învierea Domnului.
Pascalia e Crugul lunei, Măna anului, Temelia, Numărul de aur, Slova Pascaliei și Slova Duminecei.
Partenie, vezi Luca 7 Februarie.
Patapie cuviosul 8 Decembre.
Patrichie episcopul Prusiei 19 Maiu.
Patrusprezece mii de prunci uciși de Irod 29 Decembre.
Patruzeci femei, vezi Amun 1 Septembrie.
Patruzeci martiri, Sămții 9 Martie.
Patruzeci și 5 martiri din Nicopoli 10 Iul.
Patruzeci și doi martiri din Amorea 6 Mart.
Pavel, vezi Alexandru 30 August.
Pavel, vezi Elefterie 15 Decembre.
Pavel mărturisitorii 6 Novembre.
Pavel Tebeul, vezi Ioan Colibașul 15 Ian.
Pavel și Petru-Sân Petru 29 Iunie.
Pelaghia cuviosă 8 Octombrie.
Pelaghia din Tars martiră 4 Maiu.
Păriele, 20, 21 și 22 Iulie.
Petru, vezi Onufrie 12 Iunie.

Petru apostolul, vezi Închinarea lanțului 16 Ianuarie.

Petru, vezi Climent 24 Novembre.

Petru și Pavel, vezi Pavel și Petru 29 Iunie.

Pigasio, vezi Akindin 2 Novembre.

Pimen profetul 27 August.

Pistis vezi Agapi 17 Septembrie.

Planetele sunt corpuri cerești, incungiură soarele în diferite îndepărtări, primesc lumina dela soare, unele au una, altele mai multe luni care să numesc și trabași sau satiliți. Calindariul cunoaște șapte planete: 1 Soarele, 2 Venus, 3 Mercur, 4 Luna, 5 Saturn, 6 Jupiter și 7 Martie. În tot anul să numără cătră una din aceste planete ca Regintele anului și să afle pentru ori care an daca împărțim numărul anului cu 7 apoi restul e numărul planetei. Exemplu: Regintele anului 1908 e Luna, pentru că 1908:7=272 și rămâne rest 4.
Platon și Roman 18 Novembre.

Pogorârea Duhului Sânt-Rusaliele e sărbătoare mutabilă și cade totdeauna la 50 zile după Paști sau la 10 zile după Înălțarea Domnului.

Polcarp, vezi Ieronim 23 Februarie.

Poliect martirul 9 Ianuarie.

Pomana morților, vezi Mosii.

Pompie, Terentie și cei cu dănșii 10 Apr.

Porfirie episcopul Gaziei 26 Februarie.

Porfirie, vezi Matrona 9 Novembre.

Postul—secul. După legea bisericeii noastre avem aceste posturi:

- Postul Paștilor, (paresimilor, postul mare) durază șapte săptămâni fără săptămâna albă, e mutabil.
- Postul s. s. apostoli Petru și Pavel începe totdeauna Luni după Dumineca Tufuror Sântilor (8 zile după Rusalie și durează mai mult 42 și mai puțin 8 zile. E mutabil.
- Postul s. Mariei-mare 14 zile dela 1 până la 15 August.
- Postul Crăciunului 6 săptămâni dela 15 Novembre până la 25 Decembre.
- Mercurile și Vinerele preste tot anul afară de săptămâna între Paști și Dumineca Tomei, între Rusalie și Dumineca Tufuror, Sântilor și între Crăciun și Anul nou.
- Postul înaintea Botezului 5 Ianuarie.
- Postul Tăerei Capului s. Ioan Botezătorul 29 August.
- Postul de untdelemn în timpul pregătirei spre cuminecătură și în săptămâna patimilor, afară de Joi Sâmb. și Dum. Vezi deslegarea Postului.

Praznic, vezi Sărbătoare.
 Prier luna lui Aprilie.
 Primăvara anutimpul durează 92 zile
 20 $\frac{1}{2}$ oare, dela 8 Martie până la 9 Iun.
 Priveghiu, vezi Denia.
 Prob, vezi Andronic 12 Octombrie.
 Probajia, vezi Schimbarea la față 6 Aug.
 Proclu, vezi Grigorie Decapolit 20 Noemb.
 Proclu, vezi Ilarie 12 Iulie.
 Procopie Decapolitul, mărturisitor 27 Feb.
 Procopie-Precupul-martir 8 Iulie.
 Prohor, vezi Nicanor 28 Iulie.
 Pruncii 40.000, v. Martirii 40.000, 29 Dec.
 Pud, vezi Aristarh 15 Aprilie.
 Punerea cinstului brău, vezi Brăul Născătoarei 31 August.
 Punerea cinstit. veșmânt al Născ. 2 Iul.

R.

Răpciune, luna lui Septembrie,
 Reintoarcerea moaștelor s. apostol Vartolomeu 25 August.
 Roman, vezi Amanian 1 Octombrie.
 Roman, vezi Platon 18 Novembrie.
 Roman și Xenie cuviosul 24 Ianuarie.
 Ruf, vezi Agap 8 April.
 Rusaliile, vezi Pogorărea ș. Duh.

S.

Să-Margita, vezi Marina 17 Iulie.
 Să-Micoara, vezi Nicolae 6 Decembrie.
 Să-Mioiu, vezi Chiriac 29 Septembrie.
 Sabin (Savin), vezi Papie 16 Mart.
 Salmona, vezi Aviv 15 Novembr.
 Sămbătă a șasea zi după Duminecă să serba mai nainte și să serbează și azi la Iidovi ca la noi Dumineca. Dela Învierea Domnului părăsiră creștinii serbarea Sămbetei și primiră serbarea Duminecei.
 Sămbăta lui Lazar, vezi Învi. lui Lazar.
 Sămbăta mare e Sămbăta Paștilor.
 Samson primitor de străini 27 Iunie.
 Samuil profetul 20 August.
 Sân-George, vezi George 23 Aprilie.
 Sân-Medru, vezi Dimitrie 26 Octombrie.
 Sân-Petru de iarnă 16 Ianuarie.
 Sân-Petru de vară 29 Iunie.
 Sân-Toaderii încep totdeauna în prima Marț după Duminecă lăsatul de brânză și în 7—8 zile.
 Santa-Maria mare, vezi Adormirea Născătoarei 15 August.
 Santa-Maria mică, vezi Nașterea Născătoarei 8 Septembrie.

Sânții-Sânții, vezi 40 martiri 9 Martie.
 Sântu-Arangel de vară, vezi Soborul Arangel. 13 Iulie.
 Sânzi-Iana, vezi Nașter. s. Ioan 24 Iun.
 Sava cel sântit 5 Decembrie.
 Sava, vezi Elisaveta 24 Aprilie.
 Savatie, vezi Dorimedont 19 Septembrie.
 Schimbarea la față a Domnului nostru Isus Chr., vezi Preobrajenia. 6 Aug.
 Savol, vezi Emanuel, 17 Iun.
 Savin, vezi Papie, 16 Mart.
 Scoaterea cinstitei Cruci și Maca. 1 Aug.
 Secul, vezi Postul.
 Seculul — Veacul un period de 100 ani, începe dela Isus Christos.
 Săptămâna are șapte zile, pe carele le numerau păgânii după cele șapte Planete; la Romani era: Dumineca — dies Solis, Luni — dies Lunae, Marț dies Martis, Mercuri — dies Mercuri, Joi — dies Jovis, Vineri — dies Veneris, Sămbătă — dies Saturni.
 La franjezi: Dimanche, Lundi, Mardi, Mercredi, Jendi, Vendredi, Samedi.
 La Italieni: Domineca, Lunedi, Martedi, Mercoledì, Jovedi, Venerdi, Sabatto.
 — La Scantoli: Domingo, Lunes, Martes, Miércoles, Jueves, Viernes, Sabatto.
 Săptămâna e cea mai veche socoată a timpului, pentru că singur Dumnezeu a pus măsura aceasta făcând lumea în șase zile și a șaptea se odihni.
 Săptămâna-albă — a brânzei — dela Lăsatul de carne până la Lăsatul de brânză.
 Săptămâna mare, — Săptămâna Patimilor — între Florii și Paști.
 Săptămâna mistreața înaintea săpt. albe.
 Septembrie — numit Răpciune e a nouă lună în an, are 30 zile.
 Sărbători avem: imobile, mutabile, mari sau împărătești și mici bisericesti.
 Sărbătorile imobile sau nemutabile nu schimbă nici când ziua lunei ci numai ziua săptămânei și sunt 21 adică: 1. Tăerea împrejur, 2. Botezul, 3. SS. Trei Ierachi, 4. întâmpinarea Domnului, 5. Bunavestire, 6. S. George, 9. SS. Petru și Pavel, 10. Ptofetul Ilie, 11. Schimbarea la față, 12. Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, 13. Tăerea capului s. Ioan, 14. Nașterea Născătoarei de Dumnezeu, 15. Înălțarea cinstitei Cruci, 16. Cuvioasa Parascheva, 17. Marele Martir Dimitrie, 18. Arhang. Mihail și Gavril, 19. Întrarea în biserică, 20. S. Nicolae și Nașterea Domnului.

Sărbătorile mutabile schimbă ziua luni însă cad tot pe una și aceeași ziua a săptămânei; așa cade Dumineca: Florile, Paștele și Pogorârea Duhului sânt. Joi: Înălțarea Domnului.

Sărbătorile mari sunt toate sărbătorile Domnului nostru Iisus Christos și ale Născătoarei de Dumnezeu; toate celelalte sunt sărbători mici, iar sărbătorile bisericesti sunt însemnate în Calendariul anual cu Ț neagră.

Serghe și Vach martiri 7 Octombrie.

Sevastian și Zoe martiri 18 Decembrie.

Sila și Silvan apostoli 30 Iulie.

Silvan, vezi Sila 30 Iulie.

Silvestru, Papa Romei 2 Ianuarie.

Simeon dreptul și sântitul 3 Februarie.

Simeon fratele Domnului 27 Aprilie.

Simeon, vezi Iezechiel 21 Iulie.

Simeon Persianul cuviosul 17 Aprilie.

Simeon Stălpnicul 1 Septembrie.

Simeon Stilit 24 Maiu.

Simeon Zilotul apostol 10 Maiu.

Sinodul, vezi Conciliul și Adunarea.

Sisoe cel mare 6 Iulie.

Slova Duminecei, vezi Litera Duminecei și Măna anului.

Slova Pascăliei, vezi Litera Pascăliei).

Soborul Arhangel. Gavril, vezi Adunarea 26 Martie, 13 Iulie.

Soborul Apostolilor, vezi Adunarea 4 Ianuarie, 30 Iunie.

Soborul mai marilor Voevozi, vezi Arangelul 8 Novembre.

Soborul Născătoarei de Dumnezeu, cea din Miasine 1 Septembrie.

Soborul Născăt. de Dumn. 26 Decembrie.

Soborul s. Ioan Botezătorul 7 Ianuarie.

Sofia, vezi Agapi 17 Septembrie.

Sofronie patriarhul Ierusalimului 11 Martie

Sofronie profetul 3 Decembrie.

Sosipatra, vezi Iason 28 Aprilie.

Sozont martirul 7 Septembrie.

Spiridon făcător de minuni 12 Decembrie

Stachie, vezi Ample 31 Octobrie.

Staulele, vezi Floriile.

Stefan arhidiacon, vezi Aducerea moaștelor 2 August.

Stefan arhidiacon și apostol 27 Dec.

Stefan cel nou, vezi Irinarh 28 Nov.

Stefan, vezi Ilarion, 28 Martie.

Stilian, vezi Alipie 26 Novembre.

Stratonic, vezi Ermil 13 Ianuarie.

Ș.

Șapte Macavei 1 August.

„ tineri din Efes 4 August.

„ -zeci și doi apostoli 4 Ian.

T.

Tadeu apostolul și Vassa mart. 21 Aug.
Tăerea cinstului Cap a lui s. Ioan Botezătorul, vezi Ioan Botez. 29 Aug.

Tăerea împrejur, vezi Anul nou 1 Ian.

Talaleu martirul 20 Maiu.

Tarah, vezi Andronic, 12 Octombrie.

Tarasie arhiepiscopul Const. 25 Febr.

Tafiana martira, 12 Ianuarie.

Tecla întâia martiră 24 Septembrie.

Temelia Lunei după Calendariul ortodox.
e Epacta Calendariului Iulian.

Teoctist, vezi Antim 3 Septembrie.

Teoctist și Soborul celor 70 apost. 4 Ian.

Teodor Sântitul martir 16 Maiu.

Teodor și Ianuarie martiri 21 April.

Teodor Sicheotul, episc. Anastasiopolei 22 April.

Teodor Stratilatul mare martir 8 Febr.

Teodor Stratilatul, vezi Aduc. moaștelor 8 Iunie.

Teodor Tiron mare martir 17 Februarie

Teodor Trihina (Trihina) prea cuv. 21 Apr.

Teodora prea cuvioasa 11 Septemb.

Teodosia prea cuv. martira și Visarion 29 Maiu.

Teodosie cel mare, încep. obștei 11 Ian.

Teodot episcopul Anechirei mart. 7 Iun.

Teodot episcopul Chirinciei mart. 2 Martie.

Teodot martirul 18 Maiu.

Teodota, vezi Calinic 29 Iulie.

Teodul, vezi Agatopod 5 Aprilie.

Teofan, vezi Filip 11 Octombrie.

Teofan mărturisitorul 12 Martie.

Teofania, vezi Botezul 6 Ian.

Teofil, vezi Foca 23 Iul.

Teofilact mărturisitorul 8 Mart.

Teona și Teopempt martiri 5 Ian.

Teopempt, vezi Teona 5 Ian.

Terapont martirul 27 Maiu.

Terentie, vezi Pompei 10 Apr.

Terentie, vezi Neomila 28 Oct.

Tihon episc. Amat. făcător de min. 16 Iun.

Timon, vezi Nicanor 28 Iulie.

Timoteiu, vezi Alexandru 10 Iunie.

Timoteiu, vezi Anastasie 22 Ian.

Timotei, vezi Eustatie 21 Febr.

Timoteiu, vezi Macra 3 Maiu.

Tinerii șapte din Efes, 4 August.

Tirs, vezi Apolonie, 14 Decembrie.

Tit apostol și Reîntoarcerea moaștelor ale s. Vartolomeiu. 25 August.

Tit Romanul făcător de minuni, 2 Apr.

Toaderii cad totdeauna Sâmbătă în săptămăna întâia din părăsini.

Toamna anotimp, începe dela 10 Sept. și durează până la 9 Decembrie adică 89 zile.

Todorusele — Todorusaliele cad totdeauna Mercuri la 24 zile înainte de Rusalie, sau 24 zile după Paști.

Toma, vezi Deachie, 7 Iulie.

Toma apostolul, 6 Octombrie.

Toma, vezi Iosif, 4 Aprilie.

Trei Ierarhi: Marele Vasilie, Grigorie Teologul și Ioan Chrisostomul (gură de aur), 30 Ianuarie.

Trifilie, vezi Aquilina, 13 Iunie.

Trifon martirul, 1 Februarie.

Triodul e a zecea Duminecă înaintea Paștilor, începe în Ianuarie ori în Februarie în Dumineca Vameșului și a Fariseului și durează până în Dumineca Paștilor.

Treizeci și trei de martiri dela Melitina, 7 Novempre.

Trofim, vezi Aristarh, 15 Aprilie.

Trofim, vezi Foca, 23 Iulie.

Trofim, vezi Dorimedont, 19 Sept.

V.

Vach, vezi Sergie, 7 Octombrie.

Var, vezi Ioil, 19 Octombrie.

Vara anutimp durează 93 zile, dela 9 Iunie până la 10 Sept.

Varlaam, vezi Avdie, 19 Novembre.

Varnava și Vartolomeiu apost. 11 Iun.

Vartolomeiu, vezi Tit, 25 August.

Vartolomeiu, vezi Varnava, 11 Iun.

Varvara mare martiră, 4 Dec.

Vasileu, vezi Capiton, 7 Martie.

Vasilie arhiep. Cesariei și Capadochiei 1 Ianuarie.

Vasilie, vezi Basileu, 26 Aprilie.

" " Tri Ierarhi, 30 Ian.

" mărturisitorul, 28 Febr.

" mărturisitorul și episcopul Parisului, 12 Apr.

Vasilie preotul martir, 22 Mart.

Vasilise, vezi Basilisc, 3 Mart.

Vasilisc martirul, 22 Maiu.

Vassa, vezi Tadeiu, 21 Aug.

Vavila, vezi Moisie, 4 Sept.

Veacul, vezi Seculul.

Veșmântul Născ. de Dumn., 2 Iul.

Vichentie, vezi Mina, 11 Nov.

Victor, vezi Mina, 11 Nov.

Vineri a cincia zi după Dum.

Vinerea mare — Vinerea neagră — din săptămâna patimilor.

Vinerea mare, vezi Parascheva, 14 Oct.

Vinerea tinăra după luna nouă.

Visarion, vezi Ilarion, 6 Iun.

Visarion, vezi Nichita, 15 Sept.

Visarion, vezi Teodosia, 29 Maiu.

Vlasie vezi Blasiu, 11 Febr.

Vovedenia, vezi Întrarea în bis. 21 Nov.

Vucol episcopul Smirnei, 6 Febr.

X.

Xenia Romana, 24 Ian.

Xenofont cu ceata sa, 26 Ian.

Z.

Zaharie cuviosul, 24 Mart.

Zaharie profetul, 5 Sept.

Zămisirea s. Ane, vezi Ioachim și Ana 9 Dec.

Zămisirea s. Ioan Botez. 23 Sept.

Zăpostitul, vezi lăsatul de carne.

Zece martiri din Crit, 23 Dec.

Zinovie și Zenovia sora sa martiri, 30 Oct.

Ziua are oare 24 și începe dela miezul nopții și durează până mâine la miezul nopții

Ziua dela răsăritul până la apusul soarelui are în 8 Dec. oare 8 și 16 minute și e cea mai scurtă în an, iar 8 Iunie are oare 15 și 30 min. și e cea mai lungă. La 8 Mart. și la 9 Dec. e ziua și noaptea asemenea.

Ziua cea luminată e ziua Paștilor.

Ziua Crucii de iarnă, 5 Ian.

Ziua Crucii de vară — Înălțarea s. Crucii, 14 Sept.

Ziua ursului, 2 Febr.

Zilele babelor, vezi Babele 1—9 Mart.

Zodiile sunt grupe de stele, care se află în o depărtare mare în jurul soarelui și fac b.ăul cerului. Zodii sunt 12 și în toată luna intră soarele într'un semn acestor zodii, așa intră în Ianuarie în semnul Udătorului, în Febr. în al eștilor, în Mart. în al Berbecului, în Apr. în al Taurului, în Maiu în al Gemenilor, în Iun. în al Racului, în Iulie în al Leului, în Aug. în al Fecioarei, în Sept. în al Cumpenii, în Oct. în al Scorpiei, în Nov. în al Dăgetătorului și în Dec. în semnul Căpriorului.

Zoe, vezi Sevastian, 18 Dec.

Zotie, vezi Anisie, 30 Dec.

Nicolae Balnojan-Iliuță.

Acuma vor fi 25 de ani

= decând am unul și tot acela cias =

„și nici când n'a stat nici o minută, el a fost
„și este totdeauna punctual și încrezut și crezi
„D-ta, că acest ceas a fost scump? Ba nu!

„leftin, și încă ce ieftin!

„Dară el nu-i cumpărat dela vr'un neguțător și
„nici din bazar. Un prietip, care făcu mai nainte
„pățanii amare și pre care l-au năcăjit deja mai
„multe ciasuri, mă făcu atent la fabrica împroto-
„colată Suttner, care are magazinul ei în Laibach
„Nr. 818 și la care am a-i mulțami ciasul meu.

Acestea sunt vorbele unuia din conlucrătorii nostri și ochii lui luminau de bucurie, când ne arată ciasul său. Ciasul și este în fapt frumos și pe mechanism să vede că acest ceas trebuie să fie bun. Așadară însămnăți D-ta adresa H. Suttner în Laibach Nr. 818. Aceasta firmă are fabrică proprie împrotocolată de ciasuri în Șvițera și reprezentăția principală a fabricii de ciasuri „Zenith“. Trimite ciasurile scutite de vamă în prețuri originale de fabrică. Renumită e marca de fabrică alui Suttner „Iko“. Cere D-ta dela firma Suttner catalogul mare despre ciasuri, obiecte de aur și argint, îl capeți gratuit și franco. În acest catalog afli D-ta bogată alegere.

Omul nu trăiește

din ceea ce mănâncă, ci din ceea ce mistue. Acesta e un vechi adevăr, însă tot atât de adevărat este, că mai mulți oameni mor în urma mănării în prisosință decât în urma flămânzelii. Tot ce nu putem mistui ne împovărează stomacul, intestinele, producând suferințe și dureri în stomac și în intestine; adesea inima are de suferit din pricina turburării circulațiunei sângelui, se ivesc iritațiuni de vărsare, vânturi, răgăeli, greață, arsuri de stomac, friguri, nervositate și așa mai departe. Foarte lesne putem preveni acestor răuri, folosind pilulele purgative Rhabarbare ale lui Feller, cu marca „Elsa“. Ele deschid pofta de mâncare, grăbesc mistuirea, alină psalmele, regulează eșirea afară, curăță astfel sângele și apără simțibilitatea aparatului digestiv de ori ce turburări. Noi le-am luat contra costipației, lenevirei intestinelor cât și contra corpulenței indisplăcute și ne-am convins că nu au nici de cum urmări vătămătoare. 6 cutii pentru C. 4.—, sau 12 cutii C. 7.60 trimete franco farmacistul E. V. Feller, Stubica Marktplatz Nr. 226 (Croatia). Recomandăm din convingere și alinătorul Fluid din esență de plante a lui Feller, cu marca „Elsa-Fluid“ ca leac bun de casă, contra reumei, podagrei, nevralgiei, contra durerilor de cap, de față, de gât, de pept, de membre, contra răgușalei boalelor provenite din curent, răceală, cât și pentru a dobândi un somn sănătos, a întări mușchii și vinele, a învioșa nervii și în fine pentru îngrijirea comună a sănătății. 12 sticle mici, sau 6 duple, sau 2 sticle speciale, franco C 5.—; 36 sticle mici, sau 18 duple, sau 6 sticle speciale franco C 12.40. Ne ferim de imitațiuni și comandăm toate preparatele veritabile la farmacistul E. V. Feller Stubica Marktpatz Nr. 226 (Croatia).

Consemnarea târgurilor din Ungaria

NOTĂ. În acest conspect s'au considerat mai ales părțile locuite de Români.
Zilele sunt însemnate după calendariul nou.

Aletea, 15 Martie, 15 Iunie și 15 Octombrie.

Aradul-nou, 1 Martie, 16 Iunie și 18 Octombrie.

Aradul-vechiu, de Vineri înainte de Dumineca cea premergătoare Duminecei Floriilor apusene; din Vinerea de după s. Petru și Pavel la apuseni și din Vinerea înainte de 5 Novembre n. cu durată de patru zile.
Alibunariu, în ziua de Rusalii și în ziua de sânta Măria-mare după calend. vechiu.

Baia-mare, Luni și Marți după Dumineca „oculi“, după ziua Domnului (Joia verde), după sftul Stefan și după stul Martin (Novembre).

Batania, cu 2 săptămâni înainte de Florii, Duminecă înainte de Petru și Pavel, cu 2 săptămâni înainte de Dimitrie.

Beba-vechie, 8 Martie, 8 Iunie și 8 Septembre st. n.
Dacă aceste zile nu cad în ziua de Duminecă, atunci târgul se ține în Dumineca premergătoare.

Beiuș, Joi și Vineri în săptămâna Întrării în biserică, în săptămâna sântului George, în săptămâna sântului Ilie și în săptămâna sânt. Dimitrie, după cal. nostru.

Béga-Szt.-György, 15 Aprilie, 20 Iunie și 30 Septembre.

Beliu, în săptămâna din 1 Martie, 1 Iunie, 1 Sept. nou. și 1 Octobrie, Marți (têrg de vite) și Mercuri.

Berzava, Duminecă înainte de 21 Martie, 6 Iulie și 26 Octobrie nou.

Banloc, 11 Septembre.

Becicherechul-mare, Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminecă înainte de 1 Martie, 25 Maiu, 17 August, 12 Oct. și 23 Novembre nou.

Bichiș, 24 Mart., 20 Iun. și 29 Sept. cari zile de nu cad pe Duminecă atunci Duminecă înainte de aceste zile (2 zile înainte târg de vite).

Bichiș-Ciaba, 3 Martie, 1 Iuliu, 26 Octombrie și 10 Dec., (Dumineca a 2-a de advent) nou, și dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dumineca premergătoare. (Vineri și Sâmbătă de vite).

Birchiș, 28 Ianuarie, 6 Aprile nou și Dumineca întâia după Rosaliile noastre.

Biserica-albă, 5, 6, 7 Martie, 20—23 Iunie, 15—18 Oct. Bogșa-montană, Vineri, Sâmbătă și Duminecă în săptămâna înainte de Dumineca neagră, a apusenilor, în Maiu săptămâna stului Ioan cal. nou, după Sân. Petru și Pavel cal. vechiu și după 18 Sept. cal. n.

Buziaș, 23 Ianuarie, 24 Aprile, 25 Iuliu și 1 Octombrie. cal. nou; ziua presedintă târg de vite.

Boroșineu, 7 Ianuarie, Duminecă înainte de s. Ilie și s. Paraschiva după c. v.

Boroșsebeș, în Mercurile din sept. în care cad s. Georgiu, s. Mihail după c. n. și Mercuri în sept. s. Nicolae c. v.

Bozovici, 15 Ianuarie, 2 Aprile, 4 Iunie și 1 Oct. c. n. Brad, 20 Martie, 2 Iunie, 29 Septembrie și 16 Decembrie c. n.; în zilele cele 2 dinainte, târg de vite.

Buteni, după c. v. în Lunile cele mai aproape de Întimplarea Domnului; Tăierea capului s. Ioan și săptăm. înainte de Crăciun.

Cacova, 1—2 Maiu, 2 Novembre.

Canija-mare, Luni înainte de 2 Februarie, Luni înainte de Pasci, Luni înainte de Rusalii, de 15 August, de 15 Octombrie dacă 15 cade pe Luni, atunci în această ziua și Luni înainte de 8 Decembrie. c. n.

Canija-turcescă, 29 Apr, 1 Aug., 1 Nov. c. n.; dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dumineca premergătoare.

Caransebeș, Joi, Vineri și Sâmbătă în săptămâna din urmă a lui Ianuarie nou; Joi, Vineri și Sâmbătă în săptămâna din urmă a lui Aprile nou, și încât ar cădea în această săptămână sărbătorile Pascilor greco-orientale târgul se ține Joi, Vineri și Sâmbătă

- înainte de Dumineca Floriilor; în sept. primă a lui August și Octombre nou tot Joi, Vineri și Sâmbătă.
- Capolnaș, 13 Ian., 21 Martie, 5 Maiu, în Lunia Rosaliilor greco-orientali, 6 Iuliu, 20 Septembre și 20 Nov.
- Cefta, în prima Joie din Aprilie. August și Dec.
- Cermeiu, în Dumineca Floriilor. Dum. după s. Petru și Pavel și după c. v. Dumineca după sft. Dimitrie.
- Chichinda-mare, 24 Aprile, 24 Iuniu, 20 Sept. și 1 Dec.
- Chișineu, 6 Ianuarius, și Duminecă înainte de s. George și s. Mihail.
- Ciacova, la mijlocul postului mare după cal. v.; și în sept. din 29 Iuniu, 27 August, 10 Octombre, 11 Novem., de Joi dela amăzi până Duminecă.
- Cianadul-sêrb. și nemț. în Duminecele din 16 Mart., 20 Iun., 16 Octombre și 10 Decembre; sêu dacă numitele zile nu cad Dumineca, atunci în Duminecele premergătore.
- Cianadul-mag. 14 Februaru, 7 Maiu, 16 Oct. și 11 Nov.
- Comloș (Bănat) 5 Martie, 15 Iuniu, 1 Septembre. Dacă terminul hotărît nu cade într'o Duminecă, târgul se țină în Dumineca premergătore.
- Crașova, în 23—24 Apr., 28—29 Iuniu și 11—12 Nov.
- Cubin, 17 Martie, 5 Maiu, 7 Novembre.
- Curtea, în 2 Iuniu, 26 Septembre.
- Dalboșeț**, 10 Martie, 23 Octombre.
- Deliblata 6 Aprile, 10 Septembre.
- Detta, (Timiș), 24 Martie, 15 Iuniu, 12 Septembre, 30 Nov.
- Dêzna, 19 Martie, 14 Maiu, 10 Septembre, în cas de sêrbătore târgul se ține în Lunia următore.
- Dobrița 2—5 Maiu, 23—25 Sept.
- Dognacica, 8 Septembre.
- Dobrițin, 17 Ianuarius, 24 Aprile, 15 August și 9 Octombre încep în Lunia sêptemâna premergătore acestor zile.
- Dolôve, 21 Martie, 11 Octobree.
- Domașnia, a 5-a ziua după Sân-Petru cal. v.
- Êlesd**, în Mercuria și Joia după 25 Februarie; Joi și Vineri în sept. înainte de 21 Iunie, în sept. zilei de 21 Septembre și 13 Decembre.
- Făget**, după cal. v. la Botez, la s. Teodor, la Florii, la

Înălțarea Dlui, Sân-Petru, s. Maria mare, s. Dimitrie și s. Nicolae.

Feketeteu, în Lunile din săptămâna înainte de 25 Ianuarie și după 5 Aprilie, 15 Iulie și 16 Octombrie.

Gyarmata, 16 Ianuarie, 16 Mai și 26 Octombrie.

Gataia, 20 Ianuarie, 20 Aprilie, 20 Iulie, 20 Octombrie.

Gorua, în 25 și 26 Aprilie, și în 6 și 7 Septembrie st. n.

Gurahonț, Luni în săptămâna zilei de 11 Mai și 20 August și dacă acesta ziua ar fi S. Stefan, atunci ziua următoare.

Gyertyámos, 5 Aprilie, 17 Iunie, 19 Septembrie. Dacă zilele numite cad în zi de lucru, atunci târgul se ține în Dumineca premergătoare.

Gyoma, 10—11 Martie, 1—2 Iunie, 15—16 August și 15—16 Noiembrie; dacă aceste zile nu cad pe Sâmbătă și Duminecă atunci se ține înainte de aceste zile Sâmbătă și Duminecă.

Gyorok, 15 Martie și 29 Septembrie.

Gyula, înainte de 25 Ianuarie și în săptămânile dinainte de 22 Iulie și 8 Septembrie, totdeauna de Mercuri până Duminecă inclusive.

Hidekut, 16 Ianuarie, 16 Mai și 14 Septembrie.

Idvor, 3 Mai, 23 Septembrie.

Iassenova, 21 Mai și 11 Octombrie.

Lipova, (după cal. v.) la Sân-Georgiu, sântul Ilie, sântă Măria mică, sân-Mihail.

Logoj, Vineri, Sâmbătă și Duminecă înainte de 10 Februarie, 10 Mai, 2—4 Iulie și 21 Octombrie.

Macău, Sâmbătă înainte de Dumineca „judica“ și Sâmbetele înainte de 24 Iunie, 19 August și 19 Noiembrie.

Mehadia, 22 Ianuarie, 6 Aprilie, 16 Iulie și 16 Octombrie.

Merczidorf, (Carani) 20 Aprilie și 10 August.

Moldova-veche, 21 Aprilie și 27 August.

Moldova-nouă, 5 Mai și 24 Iunie.

Mocrin, 14 Februarie, 20 Mai și 12 August.

Nadlac, Sâmbătă în săptămânile în care cad zilele 24 Aprilie și 29 Septembrie; Sâmbătă după 6 Ianuarie și în a doua din Iulie; dacă aceste două termene din

urmă cad pe sărbătore sau pe Vineri, atunci se țin în Sâmbăta săptămânei premergătoare.

Omolița 18 August.

Oradea-mare Vineri în acele săptămâni, în care cad zilele de 12 Martie, 21 Iunie, 8 Septembrie și 8 Decembrie.

Oravița, în totă Sâmbăta târg și cu vite.

Orczidorf 24 Aprile și 8 Septembrie.

Orșova, 1—3 Maiu, 17—19 Septembrie.

Pecica-magiară, Sâmbăta, Duminecă și Luni înainte de 9 Maiu și 14 Septembrie.

Pancota, Duminecă în 3 Maiu, 1 August și 15 Octombrie, dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci în Duminecile ce premerg acestor zile.

Panciova, Joi în 22 Aprile, în 9 Iuliu, în 18 Septembrie, și dacă aceste zile nu cad pe Joi, atunci în Joia următoare acestor zile, durează patru zile.

Pauliș, 6 Maiu și 1 Octombrie.

Periamoș, 24 Aprilie, 15 Iunie și 24 Septembrie.

Perlas, 27 Iunie, 9 Novembre.

Petriș, 8 Martie, 23 Iunie, 1 August și 14 Octobrie.

Piscolt, 1 Martie, 1 Septembrie.

Radna, Vineri înainte de Joia verde și înainte de 6 Oct. c. v.

Recița-montană, Vineri înainte de Dumineca Floriilor apusene; în August dacă S. Măria la apuseni cade pe Sâmbăta, Duminecă, Luni séu Marți, atunci Vineri înaintea acestor zile, la din contră Vineri după aceste zile; în Septembrie ziua, s. Mihail la apuseni, dacă acesta cade pe Vineri, dacă însă cade pe Sâmbăta, Duminecă, Luni séu Marți, atunci târgul se ține Vineri înainte de aceste zile; la din contră Vineri după aceste zile.

Rittberg, 17 Aprile, 15 Iunie, 13—14 Septembrie, 15 Novembre; dacă însă pe aceste zile cade vr'o sărbătoare împărătească romano-catolică, séu greco-orientală, atunci cu o săptămână mai târziu.

Rudna, 21 Maiu, 20 Septembrie; dacă aceste zile nu sunt Dumineci, atunci Dumineca premergătoare.

Sacul, Luni înainte de Joia verde și Luni după 1 Novembre după cal. nou.

Sighlinia, Duminecă după 25 Maiu, 2 Oct. și 13 Dec.
Segedin, de Duminecă până Duminecă în săptămânile în cari
cade 17 Februarie, 5 Maiu, 31 Iuliu, 10 Oct. și Nov.

Sigetul Marmației, (după cal. v.) ântâia Luni și Marți
din postul mare, Luni și Marția Ros., Luni și Marți
în sept. sânt. Ilie, dacă însé St. Ilie cade Duminecă
atunci aceleași zile ale săptămânei următoare; Luni
și Marți în săptămâna în carea cade 13 Octombre n.,
dacă 13 Octombre cade pe Duminecă, atunci aceleași
zile ale săptămânei următoare. Luni și Marți e târg
de vite, celalalt duréză întréga săptămână.

Soborșin, 14 Februarie, 13 Maiu, 18 Aug. și 3 Decem.
Simand, Duminecă în săptămânile în care cade 13 Feb.;
13 Maiu și 13 Sept.

Timișóra, în zilele din 13—17 Martie; 29 Maiu—2 Iu-
niu; 14—18 August; 25—29 Septembre; 18—22
Decembre. Têrgul duréză 5 zile. Joi târg de vite
cornute; Joi și Vineri târg de porci și oi; Vineri
și Sâmbătă târg de cai. Têrgul pentru ceialaltî ar-
ticlii (póme, lemne, instrumente agricole, articlii de
negoțiu și industrie) se ține în toate 5 zilele. Têrg
de săptămână: Marți și Vineri; Vineria e și târg de
porci, cai și vite cornute.

Teregoa, 19 Ianuaru, Vineri după Pascile rom. cat.,
6 Iuliu, și Vineri înainte de s. Dimitrie.

Tinca, Luni în a patra sept. din lunile Martie, Iuniu,
Sept. și Decembre.

Valea-mare, Joi înainte de Pasci, și 26 Octombre c. v.
Varadia, 22 Aprile, 2 Septembre,

Vêrșet, Duminecă înainte de 2 Februarie c. nou; Dumi-
neca înainte de Dumineca Floriilor, gr. or., prima
Duminecă în Aug. c. nou, ultima Duminecă în Oct.

Vinga, Duminecă înainte de Înălțarea Domnului după
c. v.; Duminecă după St. Stefan și Duminecă după
Sân-Mihaiu, după cal. nou.

Voitec, 1 Maiu, 1 Septembre.

Zarand, (după cal. v.) Dumineca ântâia din postul mare,
Dumineca Rosaliilor gr. or., și Duminecile înainte de

- st. Măria mare și de 17 Dec., Sâmbătă înainte de aceste zile târg de vite.
- Zerindul-mare, 14 Ianuarie și 1 Sept.; în cas de sărbătoare târgul se ține în ziua următoare.
- Zorlențul-mare, (după c. vechiu) Dumineca Floriilor, 11 Iulie și 24 Octombrie, câte trei zile.
- Zsombolia, 19 Martie, 29 Iunie, 8 Sept. și 11 Novem.; dacă nu cade pe Duminecă, atunci se ține în Dumineca premergătoare.

Consemnarea târgurilor din Ardeal.

- Abrud**, (c. v.) În ziua de Sf. Teodor, Lunia în sept. primă din Maiu, Lunia înainte de Sf. Mihail și Lunia înainte de Crăciun.
- Aiud, c. n. 25 Ianuarie, 8 Maiu, 19 Aug. 16 Oct.
- Alamor. 5 Martie, 4 Septembrie, c. n., câte o zi înainte târg de vite.
- Almașul-mare, 23 Ian., 1 Maiu, 22 Iulie și 17 Sept. c. n.
- Baia de Criș**, 2 Ian 8 Iulie, 20 Nov. și 7 Dec. c. n.
- Belgrad, (Alba-Iulia) Marți înainte de Pascile apusene. 26 Iulie, 30 Sept., 17 Dec.
- Bistrița, 17—18, Maiu, Mercuri după Bartolomeiu târg de vite 6 zile, și Mercuri înainte de s. Ecat.
- Blaj, Sâmbăta Floriilor, 21 Iulie, 6 Dec.
- Brașov, Joi după ziua Domnului (după Joia verde); Joia, Vineri și Sâmb. după Luca.
- Câmpeni**, (cal. v.) Vineri înaintea Floriilor, Vineri înainte de Rusalile noastre, 9 Iulie 28 Aug. și 5 Nov. c. n.
- Cetatea de baltă, Lunia după boboteză, Luni înainte de Marția lăsatului de carne, Lunia înainte de Pasci, 21 Aug. Lunia înainte de Crăciun după c. nou, în trei zile premergătoare târg de vite.
- Cic-Sân-Georgiu, Lunia înainte de Pasci și înainte de Crăciun, dacă e ziua de sărbătoare, atunci în ziua următoare, în zilele premergătoare târg de vite.
- Cic-Sereda, 12 zile înainte de Mercurea lăsării de post, séu Vineri după Mercurea septuagesimă Vineri după

Joia mare 13 Iuliu, 29 Sept., în trei zile premergătoare târg de vite.

Cincu-mare, 11—14 Martie, 17, 18, 20 Iunie, Luni, Marța și Mercurea după 20 Sept.

Cincu-mic, Luni a 5-a săptămână din Post.

Cluj, 10 Ianuarie, 12 Mart., 13 Iun., 1 Sept. și 2 Nov. în trei zile premergătoare târg de vite.

Cluj-Manastur, 5 Maiu.

Cohalm, Luni după Botez, Luni după Florii, era în Vine. rile și Sâmbetele precedente târg de vite; 25 Iul. era în zilele precedente 22 și 23 târg de vite; 1 Oct., era în 7, 8 și 9 târg de vite.

Dej, Marți, Mercuri, Joi în săptămâna din 1 Martie, 1 Iunie, 13 Decem. și înainte de Sf. Stefan, și anume, Marți târg de cai și porci, Mercuri de celelalte vite.

Deva, 14 Ianuarie, 13 Maiu, 3 Aug. 30 Oct. nou; în cele 3 zile precedente târg de vite.

Dobra, c. v. 22 Apr., Joi a doua sept. după Rosaliile noastre, 7 Sept., 25 Oct.

Făgăraș, Joi după Rusalii (n.), 9 Sept. și 6 Dec. târgul ține 4 zile; în 2 zile premergătoare târg de vite.

Felviñ, Luni „oculi“, 8 Iunie, 23 Aug. și 19 Nov. c. n.

Gherla, 3, 4, 5 Februarie, 29, 30 Aprile, 1 Maiu, 23, 24, 25 Iuliu, 26, 27, 28 Octombrie.

Grădisce, a doua Sâmbătă după Pascile noastre 20 Oct. n.

Halmagiu, 12 Aprile și 16 Octombrie.

Halmagiu-mare, după cal. vechiu, Sâmbătă în săptămâna primă a postului mare, înainte de săptămâna Floriilor, Sâmbătă în sept. Sân-Petrului, Sâmbătă în sept. nasterii Precestei și Sâmbătă în săptămâna în carea cade 4 Decembrie.

Hațeg, 14 Febr., 27 Aug. nou; cele 3 zile înainte de 14 Febr. târg de vite, și în 21—26 asemenea.

Hunedóra, Sâmbătă în a 4-a sept. din Post și la Înălț. Domnului; după c. n. 11 Iuliu, 13 Novembre.

Ibașfalau, cal. n. 27 Ianuarie, ziua după Bunavestire rom. cat. Joia după Înălțarea Domnului, 5 Iuliu, 21 Sept., 20 Nov.

Ilia, 19 Ianuarie, 6 Apr. ziua a doua după Rosaliile noastre, 6 Iuliu, 27 Aug., 11 Oct., toate după c. nou.

Lapușul-românesc, Sâmbetele dintâiu din Februarie, Apr., Iunie, August și Octobrie după cal. nou, și Sâmbătă după 1. Dec. nou, târg de vite.

Lăpușul-ung., cal. nou, 17—18 Ian., 12—13 Maiu, și 5—6 Iuliu, 25—26 Sept.

Mediaș, cal. nou, Joi după Invocabit, 13 Iuliu, Joi înainte de 29 Sept. 30 Novembre.

Mercurea, 24 Faur, 27 Iunie și 11 Novembre; în două zile premergătoare târg de vite.

Merghideal, 25—27 August n.

Micasasa, 28 Ianuarie, 20 Maiu, 13 Octombrie.

Mureș-Oșorhei, 17 Ianuarie, Joi înaintea Floriilor catolice, Luni după ziua Domnului, 4 Sept., 11 Nov. c. nou; în trei zile precedente târg de vite.

Năsăud, cal. nou 27 Maiu, 8 Nov., târg de vite cu 2 zile înainte.

Nochrih, 3 Februarie nou; ziua după înălțarea Domnului, Luni după 16 Octobrie c. nou.

Odorhei, Mercuri și Joi după jumătatea postului mare; Luni și Marți după Joia verde; 4—5 Oct., 21—22 Dec., 3 zile înainte târg de vite; dacă ziua primă a târgului de vite, său a celui alt târg cade pe sâmbătoare, atunci târgul se începe în ziua următoare; (datele după cal. nou).

Orăștia, cal. n. 14 Martie, 4 Iunie, 4 Octobrie, 6 Nov.; în trei zile premergătoare târg de vite.

Ormeniș, 18 Ianuarie, 5 Maiu, 6 Iuliu, 18 Dec. nou; câte 2 zile înainte târg de vite; apoi începând cu 15 Aprile nou în trei zile târg de oi, érá începând cu 10 Dec. nou în trei zile târg de porci.

Paraid, 19 Martie, 26 Iuliu, 15 Oct. și 17 Dec. nou; câte 2 zile înainte târg de vite.

Prundul-Burgăului, 14 Aprile nou, târgul de vite începe cu 2 zile înainte; 30 Oct. nou târgul de vite cu 3 zile înainte.

Racoșul de jos, 24 Aprile, 24 Iunie și 21 Sept. o ziua mai înainte de vite.

Reghinul-săsesc, 11—19 Faur, 1—2 Maiu, 30 Iuliu—10 August, 15—23 Octombre; tot cal. nou.

Reşinari, 1 Martie nou, târg de vite; 16 nov. cal. nou.
 Reteag, 7 Maiu, 11 Iuliu, 28 Septembre, cal. nou, câte trei zile înainte târg de vite.

Saşciori, 30 Martie, 26 Oct. c. n., ziua precedentă târg de vite.

Sebeşul-şăsesc, 29 Ianuaru, 24 Aprile, 24 August, c. n. câte trei zile precedente târg de vite.

Şeica-mare, Exaudi (3 Maiu), Lucia (13 Dec.) c. nou.

Şeica-mică, 12 Iuniu, 11 Novembre, cal. nou.

Sepsi-Sân-Giorgiu, Mercuri şi Joi după s. George, Mercuri şi Joi după 12 Iuniu şi Mercuri şi Joi după 8 Oct. nou; Marţi înainte de târgul din Iuniu e târg de cai.

Sereda, (Mureşului) 21—24 Faur, 1, 2, 3, 4 August, 7—10 Dec.

Sibiui, Luni după Botez, 3 Maiu, 14 Sept. nou, înainte de aceste zile câte 7 zile târg de vite, dintre cari câte trei zile târg de oi; dacă aceste zile cad pe sârbătoare sau Duminecă, atunci târgul se ţine în ziua următoare.

Sighişoara, 16 Martie, 24 Iuniu, 4 Nov. nou; ziua precedentă târg de vite.

Şomcuta-mare, Miercuri şi Joi după Dumineca Oculi, apoi Mercuri înainte de Joia verde şi în Joia verde, Mercuri şi Joi înainte de 20 Aug. şi de 11 Nov. nou, ziua prima târg de vite.

Şomărtin, 14, 15 şi 17 Aprile; 3, 4 şi 6 Nov. nou.

Şimleul-Silvaniei, 20 Martie, 26 Iuniu, 25 Septembre şi 18 Dec. nou totdeauna Joia şi Vinerea în sept. în care cad acele zile.

Teuş, 20 Febr. 24—27 August, 4—7 Nov. nou; câte 3 zile precedente târg de vite.

Turda, Sâmbătă după Mercurea ant. din postul mare, 24 Apr., 24 Iuniu, 9 Sept., 6 Dec., nou; câte 3 zile înainte târg de vite.

Vaidahaza, 21 Martiu, 20 Septembre nou.

Zam, 28 Ianuarie nou, Mercuri în 4-a sept. a părese-
milor noastre, 2 Iunie, 20 Iulie, 14 și 26 Sept., 12
Dec. nou.

Zernești, 31 Maiu, 20 Novembre.

Zalău, Vinerea și Sâmbăta în sept. cea dintâie a lunilor.
Martie, Iunie, Septembre și Decembre nou.

Zlatna, 1—3 Martie, 16—18 Iunie, 30—31 Aug., 1 Sep,
c. nou; trei zile precedente tîrg de vite.

Enigma vieții.

De ce?

suferim noi dureri.

Unde?

zace răul.

Responderea acestor întrebări să țină pentru mulți oameni de enigmele (gărciturile) vieții. Și totuși e deslegarea ușoară.

Corpul nostru să amenință neconținut de boale. Dacă deci n'am simți noi nimic din ele, atunci nici n'am putea nimic întreprinde contra lor și corpul nostru ar fi curând nimic.

Dară o putere mai înaltă a regulat aceasta cu înțelepciune, că noi în acela loc, unde zace răul, simțim durere și durerea ne silește, a ne lupta contra răului și a mântui sănătatea.

Așadară e durerea o îndemnare, ea ne arată punctual cuiul răului și noi o putem cu ușor delătura, dacă manuăm locul dureros cu „Elsa-Fluidul“ cel vindecător a lui Feller.

La podagră, reumă, chiar boale îmbătrânite, dureri de nervi, dureri de cap-, gât-, urechi și dinți, nervositate, junghiuri, scinteli, influență, dureri de spate (șele), paralizie, slăbiciuni migrene, mai departe la slăbiciuni de ochi, buboale, răni, insomnie și multe alte boale face „Elsa-Fluid“ a lui Feller cele mai bune servicii, lucrează vindecând și recreind, și contra tusei, răgușalei, catarului, durerii de piept și de gât, la fierbințeli friguroase s'a dovedit. — 12 sticle mici, 6 duple sau 2 sticle speciale 5 coroane franco. 24 sticle mici, 12 duple sau 4 sticle speciale 8 cor. 60 fil. franco.

Noi voim încă a vă spune,

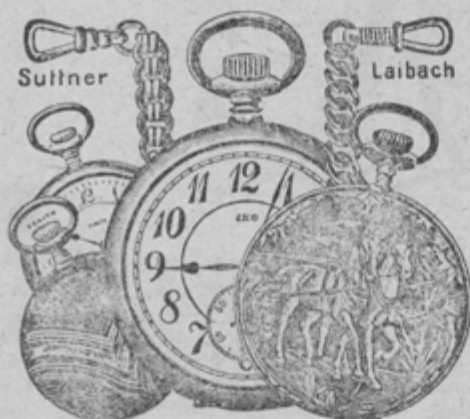
că mii de oameni folosesc contra durerilor de stomac, spasmuri, lipsă de apetit, arsură de stomac, greață, răgăcală umflare, incuiare și contra tot felul de disordine la wistuire, emoroide, etc. cu succes sigur de vindecare pilulele purgative Rabarber-Elsapilule a lui Feller. 6 cutii franco 4 coroane.

Dară să vă feriți de imitații, dacă voiți să căpătați Elsafluidul și Elsapilulele veritabile a lui Feller, adresați lămurit la

**E. V. FELLER, apotecar în Stubica piața târgului
Nr. 226 (com. Agram).**

Cetitorii nostri și familiile lor

sunt la cumpărarea diferitelor articole și mai ales la așa unele, cari nu să pot cerca în conștient, espuși la atâtea viclenii, că e vremea, a-i îndemna la precauțiune mai ales la cumpărarea de ciasuri, obiecte de aur și de argint. — Proverbul, aă nu toate sunt aur, câte scilipesc, e tocmai la acela rău de acomandat, care la vinderea ciasurilor, guivaegilor să face. — Pentru aceea fac bine cetitorii nostri, dacă înaintea cumpărării să întorc cătră un om în tot cazul expert, precum este H. Suttner în Laibach Nr. 818, despre acărui încredere și omenie s'au exprimat mii de comandatori în recuaștere caldă. — Suttner are o fabrică proprie improtocolată în Șvițera, de aceea trimite aceștia în prețuri originale de fabrică și obiectele cele de oficiul autentic aprobate de aur și argint în cea mai bogată alegere și prețurile mai ieftine.

În catalogul mare, bogat ilustrat, care să trimite

GRATUIT și FRANCO.

Cereți în propriul interes
CATALOGUL LUSTRU
dela firma renumită de export

H. SUTTNER
în **LAIBACH Nr. 818.**

Marca de scutire improtocolată „Iko”. Reprezentanța generală a fabricii de ciasuri „Zenith”

Fiecare află ce îl îmbucură,

CIASURI:

- Nr. 410. Nickel-Patent-Roskopf
umblă 36 ciasuri . . . C 4.10
Nr. 1. Nickel-Zyl-Rem . . C 5.—
Nr. 719 Nickel-Zim-Rem . C 7.80
Nr. 723 Cias adevărat șvițer de
argint cu tabla fantasie C 11.70

LANTURI:

- Nr. 865. Lanț de nickel cu atâr-
nător (podoabă) . . . C 1.—
Nr. 865. Lanț de argint 30
de grami . . . C 4.40
Nr. 878. Lanț de aur double
cu atârănător . . . C 7.70

Alegere uriașă în lanțuri de
cias pentru industriași în ca-
talogul lustricos

INELE:

- Nr. 1064. Inel de bărbați aur pe
argint . . . C 2.70
Nr. 1068. Inel de femei . C 2.40
Nr. 1056. Inel de logod. arg. C 0.90
Aur nou . . . C 2.80
14 carați aur curat . . C 7.80

CERCEI:

- Nr. 1. Duble-Creolen . . C 1.50
C 1.80 în aur curat . C 3.80
Nr. 1135. Broșă și cercei, aur pe
argint cu pietre frumoase, gar-
nitură întreagă . . . C 4.70

Alegere uriașă în catalogul
lustru

Trimiterea pe rambursă sau trimiterea banilor înainte! — Ce nu place
va fi schimbat sau bauii înapoiati!

Îngrijirea

organelor de respirat e o grijă stabilă a oamenilor precauți. Nici o parte a trupului nu e așa de simțitoare și așa de espusă influințelor vântului, timpului, recei, uscăciunii, pulberii și fumului, ca gâttelej, grumazul și plumănilor. De aceea și sunt durerile de grumaz, tusă, răgușale, lipsa de răsuflare, durerile de pept, junghiurile și durerile de spate cele mai adese rele, din cari să desvoaltă adeseori inbolnăviri grele ale grumazului și plumănilor. Aceasta însă putem noi încungira, dacă folosim la timp **veritabilul (adevărutul) sirup de Zagoria pentru pept și contra tusei** (syrupus pectoralis) care disoalvă flegma (desface tusa), delătură durerile și e contra aprinderilor. El influințează în mod binefacător și alinător de dureri și după spusele oamenilor pățiți, cari au înțrebuințat mai nainte fără de folos tot felul de sirupuri și miere lăudată, să arată folositor cu deosebire la răceli de

Grumaz

și a organelor de respirat (răsuflat), influințează în mod înviorător asupra plumănilor, ajută mistuirea și nutrirea și e de un gust minunat. El întărește și împuternicește întregul organism și îl face resisten contra influențelor stricătioase. Aceste o dovedesc multe recunoștinți medicale. — 2 sticle (butelii) veritabile să comandă pentru 5 coroane numai la apotecarul E. V. Feller, Stubica Marktplatz Nr. 226 Croația (Kroatien)

Bucuria

de mâncare e forma cea mai cumințe a bucuriei vieții, că ceea ce mîncăm noi cu plăcere, să transformă în corpul nostru în putere de lucrat, în destoinicia de opus și puterea creierilor. Pentru aceea ar trebui să luăm totdeauna sama la mistuirea noastră și la disordinea mistuirii, spasmuri, incuietură, umflările, lipsă de apetit, state friguroasă și nervoasă să folosim **tinctura cea tare svedică (Tinctura svedica) și esență de viață și balzam** numită. Ea lucrează întărind stomacul, recureind, curățind, alinând spasmurile și crescând apetitul, și prin aceasta previne multor boale. Să o comandăm veritabil dela E. V. Feller, farmacist, Stubica Văsărter Nr. 226 (com. Agram) 3 sticle foarte mari 5 coroane franco, 12 sticle mici 3 cor. franco.

Durerea

care ne-o pricinuește **ochiul găinei** și care ni se face la fiecare paș spre chin, e ușor de încunjurat, precând îndepărtăm **ochiul găinei**. Dară nu cu cuțitul, că aceasta ar putea aduce o înveninare de sânge, ci ușor și iute cu **emplastrul lui Feller pentru ochiul găinei**. Costă numai 1—coroană și să recomandă de mii de jandarmi, poștași și touriști. Nu ne chinuște durere de cap ori migrenă, dacă folosim **vearga de migrenă alui Feller** alinătoare de dureri, răcoritoare foarte binefacătoare. — Ea costă numai 80 fileri. Pentru ochi recomandăm noi la slipeală ochilor și **dureri de ochi, apa de ochi** întăritoare, opritoare de aprinderi, alinătoare de dureri, care costă 1—coroană. Veritabil numai dela farmacistul E. V. Feller, Stubica Văsărter Nr. 226 (com. Agram).

Deosebită ocasiune de târguit

(recomandată atențiunei on. cetitorii!)

După cum au fi auzit cetitorii nostri au făcut bătaile anului trecut și împrejurimea, că mii de lucrători de fabrică fură chemați la serviciul militar, nesigură starea economică și au scumpit foarte banii. Prie aceea trebuia ca multe fabrice din țară și streinătate să oprească lucrul și negoțul cel mai bun grămadit să-l dea în prețurile cele mai ieftine. Aceasta ocasiune au folosit-o firmele cele mari, precum spre pildă firma **H. Suttner în Laibach Nr. 818**; aceasta firmă, nu a demis, ca altele. lucrătorii ei, ci a mărit numărul lor binișor, toate și le-a inventat modern și e prin aceasta în stare. a trimite negoțul cel mai bun în prețuri minunat de ieftine.

Și cetitorii nostri ar trebui să folosească ocasiunea și să ceară cotologul special dela firma Suttner. Noi arătăm aici numai câteva articole din catalogul acestei firme:

Nr. 410 Cias Nickel-Roskopf-Patent, umblă 36 ciasuri cu tablă de email	cor. 4.10
Nr. 518 Cias Nickel-Zylinder-Remont. turtit, mecanism tare	" 7.50
Nr. 101. Cias Argint-Ancker-Rem. turtit cu tabla argintată sau aurită	" 11.—
Nr. 803. Cias de Nickel sau oțel Zyl.-Rem. pentru femei, mecanism bun	" 7.90
Nr. 804. Cias de Argint-Zyl.-Rem. pentru femei, acoperitor tare, mecanism bun, 6 pietre	" 9.50
Nr. 2324. Lanț Americ.-Double-aur, lung	" 5.50
Nr. 550. Lanț de Nickel pentru femei, frumos aranjat	" 1.70
Nr. 1204. Cias de trezit în căsulie de nickel, umblă în anker, mecanism foarte fin, calitate mai fină, 20 cm. înalt cu arătător de datum	" 5.—
Nr. 1203. Cias de trezit în nickel, umblă în anker, mech. bun Tot acela, 29 cm. nalt, mecanism foarte fin, foarte de recomandat	" 3.50
Nr. 1371. Cias cu Cucu căsulia frum. cioplită, mech. tare cu hatere și strigare de cucu la fiecare jumătate și la cias, cu lanțuri și cumpene de brad cor. 9.75, căpară	" 4.60
Nr. 1372. Cias cu Cucu, cu căsulia foarte frum. cioplită, tragere cu lanțuri cu cumpene de brad, strigăt de cucu și și batere de cias cor. 12. 50, din asta căpară înainte	" 2.—
Nr. 1360. Cias de părete cu mecanism de bătut, lanțuri cu 2 plumbi cor. 4.80 din asta căpară	" 2.—
Nr. 1362. Cias de părete cu mech. de bătut, tablă de sticlă, cu lanțuri și 2 plumbi, 30 cm. mărime cor. 5.95, de aci căpară	" 2.—

Trimiterea pe rambursă sau pe trimitere prețului înainte.
— Ce nu vă place să schimbă ori să dau banii îndărăt. —
Păziți la adresă: **H. SUTTNER, LAIBACH Nr. 818.**

Respectul

oamenilor și-l câștigă femeile cu deosebire prin frumsețea lor. Această stă nu numai pentru fete tinere ci și pentru femei măritate. O femeie frumoasă poate mai ușor să și-l lege de casă bărbatul ei, poate mai ușor să și ajungă împlinirea dorințelor ei și să și facă viața mai plăcută. Femeile cari voesc se fie și se remănă frumoase pentru îngrijirea feței lor, ca aparare contra cosurilor (Mitesser), sgrăbunțelor, pistrueilor, petelor (atunelor), sbîrciturilor, încrețiturilor, contra necurătenilor peiei și contra influințelor stricăcioase a căldurei, frigului, vântului, tempeității, precum și pentru dobândirea și susținerea

frumseței

feții, a grumazului, a brațelor și a mâinilor folosesc numai pomada „Elsa” alui Feller pentru apărarea feței și a pielei pentru că ea face pelea albă, moale, curată și sănătoasă. Pe lângă aceasta e cu totul nestricăcioasă, ceea ce cu deosebire trebuie accentuat, pentru că sunt alifii (unsor) și paste care conțin părți stricăcioase. Deci trebuie luat samă la marca „Elsa”. O tigăie costă 2 cor. (ca adaus la pachet), 2 tigăii trimise franco 5 coroane. Tot așa de un efect binefacător e și săpunul-borax al lui Feller (80 filleri), și săpunul de crin al lui Feller (1 coroață) veritabil (curat) numai dela apotecarul E. V. Feller, Stubica, Marktplatz Nr. 226 (Croatia (Kroatien)).

Vina

a lăsa un copil s'au vr'un suferind fără de ajutor a să nimici, nu va lua nimene pe conștiința sa. Copiilor slabi, mârșavi, bolnăvicioși le aduce veritabilul oleiu de știucă Boloc a lui Feller iute reculegere, întărire, greutate în cumpănă și putere de rezista boalelor. Sărării de sânge, scrofuloși, și copii crescuți cu umflături de gât il iau bucuros, deoarece e pe deplin fără de miros și fără de gust. Mamelor alăptătoare le dă lapte și putere înnoită în corp. Oleiu curat dară în fapt veritabil de știucă de calitate mai fină, e după exprimarea multor medici totuși mai folositor decât toate mestecăturile și emulsiunile. Acesta are în tot cazul mai multe substanțe efective. 2 sticle pentru 5 coroane trimete franco farmacistul E. V. Feller, Stubica Vásártér Nr. 226 (com. Agram).

Nenorocul

prin picarea părului și a creșteței slabă a părului podoaba cea mai frumoasă, mai nobilă, naturală a o pierde și prin aceea a se vedea neprețuit și bătrân, nimereste numai pe acela, care nu grijește părul său. Pentru aceea sfătuim noi spre ajungerea creșterii unui păr des veritabilă pomadă Tannochina de creșterea părului „Elsa” alui Feller a folosi. Mii de oameni laudă efectul ei bun contra mătrefei și picarea părului. Ea face părul aspru, subțire des și moale, dă părului lux și colorarea originală și împiedecă cărunțeta timpurie. 1 tigăia Nr. 1 cor. 60 fil. Nr. 11. (soi mai tare) 3 coroane. Spre grijirea musteței recomandăm noi pomadă de musteță alui Feller. — 1 tigăia 50 fil. Veritabil numai la farmacistul E. V. Feller, Vásártér Nr. 226 (com. Agram).

În depozitul

Tipografiei și ♦♦
Librăriei diecezane
se află următoarele:

TIGOGRAFIA

primește tot felul de tipărituri aparținătoare branșei spre executarea simplă cu gust și în mai multe colori, pe lângă condițiuni foarte favorabile.

LIBRĂRIA

este aranjată cu tot felul de recvisite de scris și de desemn, pentru cancelării, școale, pentru fizică, pentru biserici și pentru partide singuratice. Aici să pot comanda foi beletristice, cărți de știință și de școală în limba română, maghiară și germână carte de părete ș. a.

▲▼▲

Ce nu se află în deposit se comandează imediat și sosește în timpul cel mai scurt.

▲▼▲

La expoziția etnografică și istorică-culturală în Sibiu distins cu Diplomă de recunoștință.

La expoziția agricolă-industrială în Lugos din anul 1811 premiat cu medalie de bronz.

Dela cap până la picioare

la caz că simțiți ceva dureri,
folosiți numai miraculosul

„Fluid-Elsa“ și „Pilulele-Elsa”

ale lui Feller. E de prisos a mai lăuda bunătatea acestui adevărat „Preparat Elsa” a lui Feller, care folosindu-se aduce părțile atacate alinare ușoară și vindecare radicală, căci după cum se vor fi convins și miile de cetitori de ai noștri, nu există alt medicament poporal și de casă mai bun decât acesta. Chiar și dintre alte multe cari să imitează — după cum se zice — cam „asemenea felului său”, totuși el rămâne cel mai neîntrecut în efect și cel mai real preparat. Dar curat trebuie să fie, și acesta se poate căpăta numai dela

**E. V. FELLER, apotecar
în Stubica, Marktplatz
Nr. 226 (comitatul Agram).**

și anume: 12 mici, 6 duple sau 2 sticle speciale din adevăratul Fluid a lui Feller francate costă cor. 5—; iar din Pilurile purgative ale lui Feller 6 cutii francate cu 4 coroane.

Traducere și retipărire rezervate,

Ludovic Vêrtes, farmacia „La Vultur” partea nemtească Nr. 360, lângă
edificiul gimnazial, înființată la 1789.

Tripper (sculământ)

**Injecție vegetală și
Capsule vegetale.**

de orice specie, să vindecă sigur
și repede cu medicamentul lui

1 Flacon Injecție vegetală de Dr. Hill pentru bărbați, fluidate, 3 cor. 50 fl.
franco.

1 Flacon Injecție vegetală de Dr. Hill pentru dame, pulverizat, 3 cor. 50 fl.
franco.

1 Flacon Capsule vegetale de Dr. Hill.

La trimiterea înainte de 3 cor. 60 fl. franco.

**In contra
Impotență**

infertilității, palidității, lipsei
de sânge, slăbiciunii puterii,
sgârbiurilor histericale, onaniei,
slăbirei nervilor, ca și în ge-
nere contra ori și ce spe-
cie de slăbiciuni, este cel
mai bun și eficace medicament

Prav întăritor

de Dr. Hill

1 doză 6 cor. o doză dublă 10 cor. La trimiterea înainte de 6, resp. 10 cor.
franco. — **Depositul principal la**

Ludovic Vêrtes, apoteca „La Vultur”, Lugos, Banat 360.

B E Ţ I A.

Cine voinşte a se mântui de această patimă infamă, să întrebuiţeze reme-
diul in contra beţiei care în cele mai multe cazuri cu succes strălucit s'a
probat şi pe baza receptului medical în Apot. „La Vultur” în Lugos, Nr. 360 s'a
gătit. Fiind fără gust şi miros, să poate da pacientului, fără ca dânsul să
aibă ştire de aceasta. 1 doză 6 cor. 1 doză dublă, care să recere la patima
cerbicoasă, 8 cor. 80 fl'.

Remediul D-Tale in contra beţiei a fă-
cut miracol. Bărbatul respectiv s'a vindecat
total de beţie, şi este treaz şi diligent, aceasta
o putem mulţami numai D-Tale. Dumnezeu
să şi-o respătească.

Franz Havlovic, Kruciza.

Mă grăbesc a vă mulţami pentru remediul
in contra beţiei trimis, bărbatul meu nu
bea de 2 luni rachi şi eu sunt fericit.

Elise Unterlercher, Bleiberg.

Remediul D-Tale in contra beţiei a
avut succes miraculos la un beţiv, vă rog
încă o doză pentru un alt individ.

August Berger, Gaja.

Prima sticlă din remediul D-Tale in con-
tra beţiei a avut rezultat minunat, te rog
a-mi trimite încă o sticlă.

Andreas Hütler, Auschowitz.

Pentru remediul contra beţiei donat
mie, îţi exprim cea mai profundă mulţămire.
acesta m'a vindecat de beţie; încă odată vă
mulţamesc şi vă rog a-mi trimite o doză
dublă pentru un amic.

George Ranimiroff, Varna.

Vă rog a-mi trimite o sticlă din remediul
in contra beţiei, a-şi voi să mântui pe
un bărbat de patima beţiei. Înainte de 2 ani
m'am mântuit pe mine de această patimă
înorală şi de atunci nu mai beau.

Mathias Hanswirth, Rausenbruk.

Îţi exprim mulţămire pentru remediul in
contra beţiei trimis mie.

Franz Burian, Idribitz.

Vă rog să-mi mai trimiteţi o doză dublă
din remediul D-Tale in contra beţiei şi
pentru sticla întâia vă mulţamesc.

Josef Gassner, Sonntagsberg.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de
aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

Comandele să efectuează numai după primirea sumei.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțească, Nr. 360 lângă edificiul gimnazial, înființată la 1789.

Mijloc excelent, totdeauna proaspăt, preparat după ordinul medical:

Pilule CuO al farm. Vértés,

mijloc probat în contra limbricului cordelat (panglică) deja în nenumărate rânduri, care e de un efect sigur cu desăvîrșire și care față cu alte mijloace în contra limbricilor mai are și favorul, că pacientul nu este de fel obosit și slăbit, nici nu-și ruinează stomacul, cum se întâmplă aproape cu toate mijloacele. Ba din contră acest leac întărește mistuirea și poate fi luat și de copii fără nici o stricăciune. Dar nu strică nici în cazul că nu s-a aflat limbric. Limbricul iese cu cap cu tot afară, astfel că

nu mai este posibil, ca să se desvoințe din nou.

De unde cunoaștem noi că cineva are limbric cordelat?

O cunoaștem din faptul, că cel care să simte tare rău, are colică, sgârșciuri (spasmuri) de stomac vomează și are simțiri neplăcute în timpul întreg, ca și-când i-sar urca ceva ca un nod până sus la gât simte accese de amețire, anemie, lipsă de apetit și câte-odată foame prea mare, este abătut și nu are poftă de muncă, aruncă multă flegmă și scuipat, răgăne acreală, simte o mișcare în corp, nu mistue și se simte abătut etc. Ca semne externe sunt a se aminti: Cearcăne vinete la ochi, o albeșă curioasă în retina ochilor, culoare palidă în față, limbă necurată, slăbirea corpului. — 1 Dosă, a să trimitte prețul anticipat 7 cor. 65 fil

La comandă Vă rugăm a ne comunica și etatea.

Mijloc
contra

Asudărei

și mîncărimei de piele de Dr. Scott. Cu efect sigur la asudarea picioarelor, mînilor și subsuorilor, precum și la ori-ce fel de mîncărime. 1 dosă 4 cor. franco.

Mijloc contra
durerei de

Cap

precum nervositate, reumatism și migraine, sunături ș. a. înceată grabnic prin folosirea pravurilor pentru migraine a lui Hill, 1 cutiă dacă să trimit 3 cor. 40 fil. anticipative să espodează franco.

Pilu-
lele

depurative

al farm. Vértés, laxativul cel mai avantajos, plin de efect și pe lângă aceea cu totul nestricăcios. Pentru efectul lor excelent au devenit deja în cercurile cele mai extinse ca un mijloc de casă neapărat de lipsă. Aceste pilule, la dorință, să capătă zacharicate sau nezacharicate. O doză mare cu cca. 200 pilule, la trimiterea de 2 cor. 40 fil. anticipative, să trimitte franco. 6 doze mari — în loc de 12 cor. 40 fil., — numai 9 cor. franco.

La comăndele postale sub 10 cor. să socotese pentru epistoala de fracht (declarațiune) și împachetarea 40 fil. De la 10 cor. în sus la 1 pachet postal de 5 kio împachetarea este grătuită și să transmise franco prin Austro-Ungaria și Germania. — Mai puțin de 2 cor. nu să trimețe.

Comăndele să efectuează numai după primirea sumei.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

Marca de fabr.

SPIRT GALLIC

(Franzbranntwein)

al apotecarului
Vértes,

este la întrebuințare cel mai cu efect.

ca cea mai bună fricțiune alinătoare de podagră, reumatism, răceli, dureri în toate membrele, dureri de cap, dinți și nervi, la paralizări, scrânteli, dureri interioare precum cărcei în stomac, tot felul de indispozițiuni, un plăcut mijloc recursor pe drum ș. a. Din singurul efect al acestui vinars în diferite cazuri de boală, în urma căreia și găsește o așa răspândită întrebuințare ca vedevărat remedia popular ca nici un altul, să explică neîntrerupta urcare simpatice al acestui vinars; este însă luat în seamă că numai vinarsul apotecei Vértes are efectul susnumit și să se păzească de contrafaceri fără efect.

Veritabil numai cu marca de fabrică alăturată.

Nici o mirare deci dacă toți cei cari au folosit odată acest leac de casă excelent, sigur și multilateral exlamă cu deplină convingere:

Doresc să am numai spiritul lui

Dr. Vértes și nu altul!

De aceea spiritul Vértes e lăsat ca nici un alt leac, nu lipsește aproape în nici o casă, ca oricând să fie la îndemână, e un adevărat inger pазitor, și să poate deci căpăta pretutindeni, în toate farmaciile, drogueriile, în special acolo, unde se află afișe cu marca „ur țaran” cunoscută. Cumpărătorii sunt rugați, să ceară express spiritul drului **Vértes**, căci au obvenit cazuri, când cumpărătorii au căpătat alt spirit, așa zis mai ieftin, dăra fără nici un efect și putere vindecătoare.

O sticlă din spiritul Vértes, deși pe lângă acelaș preț capeți o cantitate mai mică, în urma puterii și eficacității sale ține mai mult decât alie soiuri. și e, prin urmare, absolut mai ieftin.

Veritabil e atunci, dacă pe sticlă sau cutie să află marca de scut: țaranul și numele „Vértes”.

În vânzare deschisă — cu cântăritul — spiritul Vértes nu să capătă nicăiri, ci numai în sticle de 36 fl., 1 cor 20 fl. și 2 cor, 40 fl.

Pentru a înlezni procurarea ecestui mijloc de casă indispensabil, trimitem la locuri, unde nu este depozit, 3 sticle à 2 cor. 40 fl., 6 „sticle à 1 cor. 20 fl., sau 20 sticle de probă à 36 fl. pentru prețul de 7 cor. 20 fl. fără a socoti pachetarea și francatura — Deși spiritul drului Vértes și până acum a fost cel mai cu efect și mai cu spor între toate soiurile, de aci înainte să confecționează în calitate mai puternică, deaceea acum e și mai cu spor și mai cu crușare. Să capătă dreptul la:

L. Vértes, farmacia Vulturului, Lugos Nr. 360, Banat

precum și în depozit la farmacia, droguerii și băcăni, în special acolo unde să văd placate cu marca de scutire țaran ca cea de sus.

Din America e recomandabil să se facă comanda prin epistola recomandată, în care să se pună și prețul în Dolari ori marce postale, pentru că așa sosește comanda aci mai repede și mai sigur; pe când dacă se trimite prin bancă, deoarece aceea nu ne scriu numele trimițătorului, de câte mai mulțori e aproape cu nevințită a „ferți” comanda.

... cu cap cu tot iese curând și să
Limbrici se aplică leacul de limbrici al farmaciei Sfânta
Lugoș. În timpul întrebuințării omul nu trebuie să-și schimbe
Măria fel de trai, e cu totul nestricăcios chiar dacă nu este
oric. La comandă să se spună vârsta pacientului. 1 doză leac
limbrici 7 cor. 65 fil. franco.

Podagră și reumă, ischias, înțepenirea muschilor, ră
paraliză, junghiuri, scrintitură, dureri de nervi
delătură prin bine probatul. alinătorul de dureri și întăritorul **Me**
holin. 1 sticlă 3 cor. și 5 cor. franco.

Tusă, răgușală, dureri de piept și de grumazi, troc
catari ale organelor de respirație delătură rep
și signr **sucul de ierburi alpine** (Alpenkräutersaft) 1 sticlă
cor. 50 fil. franco. Pentru prigrinirea curei **teiu de plante alp**
1 cor. 65 fil. franco.

Putere dă praful lui Dr. Damjana sigur și radical la slăbici
de orice fel. 1 carton 6 cor. și 10 cor. franco.

Boale de **plămâni** să delătură repede prin sirupul calcaro-f
ginos al farm. Sfânta-Maria, care des
flegma, reduce asudatul, are efect binefăcător asupra organelo
spirațiunii. 1 sticlă 3 cor. 50 fil. franco. 4 sticle de obicei de
pentru 1 cură 10 cor. franco.

Sassaparilla- **extract** cu **jodkali**, cel mai bun n
pentru curățirea sângelui la scrofule, l
reumatice, podagroase, la boale de piele îndărătnice învechite,
tot la toate boalele provenite din stricarea sângelui. 1 sticlă 3
50 fil. și 5 cor. franco.

Beția. Nenumărați oameni s'au vindecat pân' acum de ac
patimă blăstămată prin renumitul mijloc contra beț
farmaciei Sfânta-Maria. Fără miros și fără gust. Cu totui mofe
1 sticlă 8 cor. 50 fil. franco.

Rane, aprinderi, umflături să vindecă mai repede cu
ritabila **alifie miraculoasă** englezească. Face se
excelente la umflături, degerături, beșici, dureri de unghii, la
produse prin loviri, împunsături, pușcătură, tăiere și sdruce, la
puroiante și de arsură, cum peste tot la vătămări exterioare. 2
4 cor. franco.

Farmacia la „Sfânta Maria“

Lugoș, piața bisericii Nr. 169.